

Project funded by
EUROPEAN UNION

Результат Т1.1.1
Зведений звіт про аквакультуру в усіх регіонах-партнерах

Project funded by
EUROPEAN UNION

Зміст

ВСТУП	4
1. СТАН АКВАКУЛЬТУРИ В ГРЕЦІЇ, РУМУНІЇ, ТУРЕЦІ ТА УКРАЇНІ	4
1.1. Резюме.....	4
1.2. Історія та еволюція аквакультури в країнах-партнерах.....	6
1.2.1. Греція.....	7
1.2.2. Румунія	10
1.2.3. Туреччина.....	10
1.2.4. Україна.....	11
1.3. Основні особливості стану аквакультури, підприємництва та малого та середнього бізнесу на кожній території-партнері	12
1.3.1. Греція.....	12
1.3.2. Румунія	14
1.3.2.1. Види риб в аквакультурі	18
1.3.2.2. Працевлаштування.....	20
1.3.2.3. Інвестиції, науково-дослідні та допоміжні установи	21
1.3.3. Туреччина.....	24
1.3.3.1. Інвестиції в аквакультуру в Туреччині та Чорному морі.....	24
1.3.3.2. Види риб в аквакультурі	34
1.3.3.3. Практика/Система культури.....	35
1.3.3.4. Людський ресурс.....	37
1.3.4. Україна.....	37
1.3.4.1. Ресурсний потенціал.....	38
1.3.4.2. Спеціалізоване товарне рибальство	43
1.3.4.3. База переробки риби.....	44
1.4. SWOT-аналіз для сектору аквакультури в країнах-партнерах	46
1.4.1. греесе	46
1.4.2. Румунія	49
1.4.3. Туреччина.....	50
1.4.4. Україна.....	52
2. НОРМАТИВНА БАЗА В КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ	54
2.1. Греція	54
2.1.1. європейське законодавство	54
2.1.2. Національне законодавство	57
2.2. Румунія.....	58
2.2.1. Європейське законодавство.....	58
2.2.2. Національне законодавство	64
2.3. Туреччина	71
2.3.1. Закон про рибальство, № 1380	71
2.3.2. Регламент рибальства.....	72
2.3.3. Регламент аквакультури	72
2.3.4. Директива про імплементацію регулювання аквакультури	73

Project funded by
EUROPEAN UNION

2.3.5.	Положення про водних тварин щодо стану здоров'я та хвороб проти хвороб	
	
73	
2.3.6.	Положення про вимоги оптової та роздрібної торгівлі рибою	74
2.3.7.	Циркуляр про надання дозволу на роботу рибопереробним підприємствам	74
2.3.8.	Екологічний закон	74
2.3.9.	Положення про моніторинг забруднення води	74
2.3.10.	Комюніке щодо визначення територій, де не можна було розташовувати рибні господарства в закритих бухтах і затоках	75
2.3.11.	Комюніке про моніторинг рибних господарств у морях	75
2.3.12.	Комюніке про стандарти якості води, пов'язані з розведенням молюсків	75
2.3.13.	Закон про статистику	75
2.4.	Україна	76
2.4.1.	Європейське законодавство в галузі аквакультури	76
2.4.2.	Національне законодавство у сфері аквакультури	82
3.	УПРАВЛІННЯ НА МІСЦЕВОМ, РЕГІОНАЛЬНОМ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ, ОСНОВНІ ОРГАНИ ВЛАДИ, ЗАКЛЮЧЕНІ В КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ	86
3.1.	Греція	86
3.1.1.	Державні та приватні установи	86
3.1.1.1.	Громадські організації в Греції	86
3.1.1.2.	Громадські організації в регіоні Східної Македонії та Фракії	87
3.1.1.3.	Приватні організації	89
3.1.1.4.	Агенції місцевого розвитку	89
3.1.1.5.	Соціальні та фінансові агентства	89
3.1.1.6.	Екологічні агентства	89
3.1.2.	Національні, регіональні та місцеві стратегії та програми	90
3.1.2.1.	Стратегії	90
3.1.2.2.	Програми	91
3.2.	Румунія	93
3.2.1.	Державні та приватні установи	93
3.2.2.	Національні, регіональні та місцеві стратегії та програми	99
3.3.	Туреччина	103
3.3.1.	Громадські організації	103
3.3.1.1.	Міністерство сільського та лісового господарства	103
3.3.1.1.1.	Головне управління рибного господарства та аквакультури	103
3.3.1.1.2.	Головне управління сільськогосподарських досліджень та політики	105
3.3.1.1.3.	Головне управління лісового господарства	106
3.3.1.1.4.	Головне управління продовольства та контролю	107
3.3.1.1.5.	Дочірні організації МАФ	108
3.3.1.1.5.1.	Головне управління метеорології	108

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.1.1.5.2.	Головне управління державних гідротехнічних споруд	108
3.3.1.1.6.	Організації, пов'язані з МАФ	108
3.3.1.1.6.1.	Установа підтримки сільського господарства та розвитку села	108
3.3.1.1.6.2.	Національна довідкова лабораторія харчових продуктів	108
3.3.1.2.	Міністерство екології та урбанізації	109
3.3.1.2.1.	Головне управління природокористування	109
3.3.1.2.1.1.	Департамент морського та прибережного управління	110
3.3.1.2.1.2.	Відділ зміни клімату та адаптації	111
3.3.1.3.	Турецький статистичний інститут	112
3.3.2.	Приватні організації	113
3.3.2.1.	Центральна асоціація спілки виробників аквакультури	113
3.3.2.2.	Торгово-промислова палата Трабзона	114
3.3.2.3.	Східночорноморська спілка експортерів	114
3.3.3.	Організації підтримки (акції/підтримка/заохочення)	115
3.3.3.1.	Сільськогосподарський банк (кредити на аквакультуру та рибальство)	116
3.3.3.2.	KOSGEB Грантові стимули	117
3.3.3.3.	Інші допоміжні організації	120
3.3.3.3.1.	Установа підтримки сільського господарства та розвитку села	120
3.3.3.3.2.	Страхування сільськогосподарських інвестицій (ТАРСІМ)	123
3.4.	Україна	124
3.4.1.	Державні та приватні установи	124
4.	ДІЯЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБНИК, Здійснювана в КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ	127
4.1.	Греція	127
4.1.1.	Навчальні та наукові установи	127
4.1.2.	Науково-дослідна діяльність у галузі аквакультури	130
4.1.3.	Пропоновані дії для підвищення конкурентоспроможності	131
4.2.	Румунія	136
4.2.1.	Навчальні та наукові установи	136
4.2.2.	Науково-дослідна діяльність у галузі аквакультури	141
4.3.	Туреччина	145
4.3.1.	Навчальні та наукові установи	145
4.3.2.	Дослідницькі програми	147
4.3.3.	Установи, що надають кошти для досліджень аквакультури	148
4.3.4.	Розвиток бізнесу	149
4.3.5.	Пропоновані дії для підвищення конкурентоспроможності	151
4.4.	Україна	153
4.4.1.	Навчальні та наукові установи	153
4.4.2.	Науково-дослідні роботи, що здійснюються в галузі аквакультури	157
5.	ВИСНОВОК	160
	ЛІТЕРАТУРА	162
	ДОДАТОК 1 - РЕГУЛЮВАННЯ АКВАКУЛЬТУРИ	165
	ДОДАТОК 2 - ДИРЕКТИВА ПРО ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ АКВАКУЛЬТУРИ	191

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК 3 – СИСТЕМА ТАРСІМ-СТРАХУВАННЯ ДЛЯ АКВАКУЛЬТУРНОГО БІЗНЕСУ В ТУРЕЦІЇ .. 196

СТАН АКВАКУЛЬТУРИ В ГРЕЦІЯ, РУМУНІЯ, ТУРЧИНА І УКРАЇНА

ВСТУП

Дане дослідження проводиться в рамках європейського проекту «Удосконалення наявних компетенцій та розвиток нових у сфері торгівлі аквакультурою та рибною продукцією-DACIAT BSB-461» в рамках Програми Чорноморського басейну INTERREG ENI CBC на 2014-2020 роки. Цей звіт підготовлено на основі досліджень та досліджень, проведених у країнах-партнерах; Греції, Румунії, Туреччині та Україні. Територією реалізації проекту, зокрема, є Східна Македонія та Фракія в Греції, Південно-Східний регіон Румунії, Східний Причорноморський регіон Туреччини та Одеська область в Україні. Проект DACIAT спрямований на посилення транскордонного співробітництва в Чорноморському регіоні шляхом моделювання обміну досвідом та найкращими практиками з метою розвитку та збільшення існуючого потенціалу аквакультури.

Цей звіт описує поточний стан аквакультури, інституційну та нормативну базу, управління на місцевому, регіональному та національному рівнях, допоміжні установи для розвитку, а також діяльність у сфері досліджень і розробок у країнах-партнерах на основі звітів країн-партнерів.

1. СТАН АКВАКУЛЬТУРИ В ГРЕЦІЇ, РУМУНІЇ, ТУРЕЦІ ТА УКРАЇНІ

1.1. Резюме

Розведення риби, молюсків і водних рослин відоме як аквакультура або рибне господарство в більш загальному понятті. Це один із найбільш швидкозростаючих харчових секторів у світі, який уже забезпечує планету приблизно половину всієї споживаної риби. Виробництво аквакультури зросло майже в 12 разів за останні 30 років із середньорічним збільшенням на 8,8% (FAO, 2018). На даний момент FAO також заявила, що аквакультура є найбільш швидким і постійно зростаючим сектором серед усіх секторів виробництва харчових продуктів. Глобальний вилов риби з морів і внутрішніх вод був на відносно стабільному рівні, в останні роки становив 90 мільйонів тонн; З іншого боку, виробництво аквакультури постійно зростає. Світове виробництво аквакультури становило 172,7 млн тонн у 2017 році; 92,5 млн тонн (53,6%) цієї продукції було отримано від рибальства та 80,1 млн тонн (46,4%) від аквакультури (FAO, 2019).

Згідно з науковими дослідженнями, очікується, що в найближчі роки інвестиції в аквакультуру будуть розширюватися, обсяг продукції, отриманої аквакультурою, дорівнюватиме кількості виловленої продукції в 2030 році, а в довгостроковій перспективі виробництво аквакультури перевершить рибальство. Тому значення морів і внутрішніх вод у світі з кожним днем зростає і свідчить про те, що аквакультура стане сектором майбутнього для забезпечення продовольством. Однак ця ціль тісно пов'язана з основними заходами, що вживаються для захисту довкілля та кращого використання водних ресурсів у запланований спосіб для сталого зменшення впливу на навколишнє середовище.

Згідно з останніми прогнозами, населення світу в 7 мільярдів досягне 8 мільярдів у найближчі 20 років; збільшення попиту на морепродукти неминуче. За оцінками, до 2050 року світове виробництво їжі потрібно буде подвоїти, щоб забезпечити належне та збалансоване харчування зростаючого населення

Project funded by
EUROPEAN UNION

світу. За харчовою цінністю тваринна їжа має велике значення в харчуванні людини. Крім того, що морепродукти є хорошим джерелом білка, вони містять вітаміни А, D, В і К, а також кальцій, фосфор і багато багатих мінералів.

За цих обставин кожна країна повинна вжити певних заходів, щоб виробляти більше їжі, збільшити зайнятість та пропонувати рибу та інші водні продукти для харчування суспільства. Завдяки різноманітним водним ресурсам, різноманітним екосистемам, виробництво аквакультури можна покращити шляхом хороших заходів у країнах-партнерах. Більше того, цей намір є джерелом мотивації проекту DACIAT для реалізації спільних дій для покращення аквакультурного бізнесу та виробництва в країнах-партнерах.

Згідно з останніми статистичними даними, Греція має 133990 тонн продукції аквакультури, що становить 62% від загального виробництва рибного господарства на суму 588 мільйонів євро. Частка вирощеної риби та моллюсків становить 83% і 17% відповідно. Морський лящ і морський окунь відіграють важливу роль у рибництві з 112 000 тонн продукції на суму 546 мільйонів євро. Промисловість створює 12 000 прямих і непрямих робочих місць переважно в прибережних і віддалених районах. У країні налічується 5648 рибних господарств.

У Румунії внутрішнє рибне господарство ведеться через географічні та екологічні особливості регіону. Загальний обсяг виробництва внутрішньої аквакультури становить 1554 тонни у 2018 році; здебільшого сформовані з азіатських (61,3%) та корінних (32,1%) карпових, 2,4% форелі, 2,6% хижих видів і 1,6% осетрових, вироблених у 72 господарствах у різних районах Південно-Східного регіону Румунії.

Аквакультура дуже добре розвинена в Туреччині; загальне виробництво рибних господарств вище виловленої риби в 2018 році, загальне виробництво 314537 тонн від аквакультури (у 2100 господарствах) та 314094 тонн від рибальства. Частка Чорного моря від аквакультури становить 29586 тонн (9,4% від загальної кількості по країні, з 427 господарств). Частка марикультури вище, ніж внутрішнього рибництва. Виробництво райдужної форелі в морських клітках має тенденцію до зростання, оскільки велика форель збирається переважно на експорт. Також на водосховищах дамб стає популярним розведення риби в сітчастих садках. Таким чином, у цих господарствах працює 10500 працівників і створюється більше робочих місць у допоміжних послугах, таких як транспортування, пакування, маркетинг тощо. Близько 80% продукції експортується з Чорного моря. Розглядаючи країну в цілому, Туреччина є головним виробником та експортером риби до ЄС;

Україна має подібні умови, що й Румунія, щодо потенціалу покращення внутрішнього рибництва; особливо в західній частині країни, на болотах і озерах вздовж річки Дунай і її рукавів. У класичному вигляді комерційна аквакультура в регіоні функціонує у ставкових господарствах, побудованих за проектами. Незважаючи на достатньо розвинену мережу ставкових господарств, обсяги виробництва товарної риби в господарствах вкрай низькі; 1007 тонн у 2018 році (приблизно 9-12% вилову у внутрішніх водоймах) і в основному складаються з рослиноїдних видів риб (толстолобик, білий амур). На території області функціонує 11 рибних господарств з 1500 га ставків вирощування та 11 інкубаторів місткістю до 700 млн личинок. Чотири господарства мають племінний статус і займаються розведенням білого та рябого товстолобика, українського гребінця, білий короп і веслонос. Потрібні інноваційні методи аквакультури, відповідні характеру існуючих водних ресурсів. Промислове рибальство може здійснюватися разом з аквакультурою, якщо для України можна застосувати відповідні методи ведення господарства.

Project funded by
EUROPEAN UNION

1.2. Історія та еволюція аквакультури в країнах-партнерах

Риболовство та аквакультура є одним із найдавніших видів діяльності людства для забезпечення продовольством. З ранніх віків чоловіки завжди були мисливцями і рибалками, щоб вижити. Рибальські здібності розвивалися відповідно до успіхів у будівництві каное, плотів і малих суден, створюючи підручні знаряддя для риболовлі: сокири, списи та стріли з дерева, каменю та металу. Плавання дозволяє їм далеко піти на рибалку, а вітрильне плавання відкривало нові горизонти.

Найперша форма аквакультури полягала в вилові диких водних тварин у лагунах, ставках або невеликих мілководних озерах, щоб вони були доступні в будь-який час. Цей метод бере свій початок з епохи неоліту, коли людина почала діяти на природні ресурси, а саме близько 4000 років до нашої ери в Європі.

На другому етапі своєї еволюції аквакультура більше не поклядалася виключно на природу: створювалися водні середовища, сприятливі для розвитку риб, молюсків та/або ракоподібних.

Китайський ФАН ЛІ пише в 473 році до нашої ери, перший у світі «Риболовний договір». Китайці вводили в ставок на відгодівлю рибу, виловлену в природних струмках.

Вважається, що зародження рибництва в Європі сягає римської епохи і пов'язане з поширенням християнства, щоб поважати релігійні приписи щодо харчування. Римляни тримали устриць і відгодовану рибу в спеціально розроблених резервуарах.

У середньовіччі монастирські громади відігравали важливу роль у розвитку рибництва. Рибу було легше ловити, якщо рівень води у ставках знижували прокопуванням русла, а зі ставків — прорізанням загороди (дамби). Ці операції виконувались періодично (кожні 3-5 років), але вимагали великих обсягів робіт і, звичайно, великих періодичних витрат. Щоб уникнути подібних незручностей, монахи винайшов водовідвід, який використовується і сьогодні, як «ченець».

У Південній Європі рибне господарство також бере свій початок з тих часів, коли лагуни та прибережні ставки вперше були обладнані для утримання риби, принесеної припливом. Ця практика часто чергувалася на сезонній основі з виробництвом солі.

З часом традиційні комбіновані форми рибного господарства в ставках і лагунах дедалі більше перетворювалися на більш керовані види виробництва, що описуються як напівекстенсивна аквакультура.

Що стосується морських водоростей, то перші письмові згадки про споживання людиною з'явилися в Японії більше 1500 років тому. У Європі морські водорості традиційно збирали прибережне населення без механізації чи будь-якого обладнання для використання як добриво для сільськогосподарських культур. Зміни в цій діяльності відбулися зовсім недавно, і механічний збір морських водоростей почався лише на початку 20 століття з відкриттям методів добування солі та йоду, а потім — колоїдів та альгінатів (виробництво гелів та камеді).

Починаючи з 17 століття запаси прісноводної риби в деяких місцях почали скорочуватися, ймовірно, через збільшення людської популяції. Влада почала досліджувати ідею поповнення річок мальками, які вилупилися в неволі.

У 1741 році Стефан Людвіг Якобі, німецький учений, побудував у Вестфалії перший інкубатор для форелі. У 18 столітті аквакультура зазнала регресу через економічні умови та тваринництво. Сучасна конфігурація аквакультурних господарств датується початком 19 століття.

Project funded by
EUROPEAN UNION

У другій половині 20 століття рибне господарство досягає високих темпів розвитку завдяки новим методам збільшення виробництва. Зросло промислове інтенсивне рибництво таких видів, як форель, короп, лосось, осетр і вугор.

1.2.1. Греція

Аквакультура означає вирощування або культивування водних організмів із застосуванням методів збільшення виробництва цих організмів на додаток до природного зростання. Водні організми залишаються у власності фізичної або юридичної особи під час вирощування/вирощування, а також збирання врожаю. Розведення риби та молюсків, а також аквакультура є одними з найбільш швидкозростаючих харчових секторів, які вже забезпечують планету половиною споживаної риби. У Європі на аквакультуру припадає майже 20% виробництва риби і безпосередньо зайнято близько 85 000 людей. Промисловість складається в основному з малих і середніх або дуже малих підприємств, розташованих у прибережних і сільських районах. Індустрія аквакультури ЄС відома своєю високою якістю та стійкістю, а також стандартами захисту прав споживачів, які вона впроваджує¹.

У Південній Європі розведення риби в солонуватих водах сягає середньовіччя, коли люди почали експлуатувати лагуни та прибережні озера для утримання цієї риби, принесеної водними течіями, такими як морський окунь, морський лящ і кефаль, зазвичай поєднуючи аквакультуру з виробництвом сіль. Завдяки цьому процесу технологія аквакультури розвивалася задовго до того, як були створені відповідні університети та технічні школи. Ці стародавні форми аквакультури досі практикуються по всій Європі. Типовим прикладом є традиційне екстенсивне рибне господарство, яке застосовується від Лапландії до Сицилії та від Керрі до Фракії (Μπασιούλη Ιωάννα, 2014). Протягом століть було розроблено багато методів і прийомів для вирощування різних видів риб та інших морських організмів у різних країнах. Техніки розвивалися з часом, і шляхом простого утримання риби в акваріумах, дослідження створили різні форми і методи аквакультури, залежно від виду та території, для яких зараз передбачено та контролюється велика кількість параметрів. Загалом сектор аквакультури розвинувся в усьому світі, як і дослідження та розробка нових технологій вирощування.

Греція познайомилася з «аквакультурою» після 1956 року і зробила помітний і вражаючий прогрес за останні 20 років, хоча й відносно пізно, понад 120 000 тонн на рік. Особливі кліматичні умови, геоморфологія, різноманітність «водних джерел» (річки, озера, моря тощо), фінансова підтримка різних агенцій та швидке й успішне впровадження технологій та ноу-хау у багатьох випадках сприяли розвитку грецької аквакультури. Хоча зростання в багатьох випадках було нерівномірним і незапланованим, а екологічний тягар непропорційний результату, Греція пропонує чудові земельні та морські території для розвитку аквакультури. Це підкріплюється тим фактом, що в країні спостерігається дефіцит рибних продуктів, причому рибальство в цілому становить лише 3% валового сільськогосподарського продукту країни і лише 18% потреб греків у білках тваринного походження (Μπασιούλη Ιωάννα, 2014).

До початку 1980-х років сектор аквакультури в Греції спочатку включав екстенсивні аквакультурні рибні ферми, інтенсивну аквакультуру всередині країни, головним чином форель і вирощування мідій. Тоді аквакультура становила лише 2% рибної продукції, лише 12 фермерських одиниць, а решта 98% походила від рибальства. В останні роки в грецькому секторі аквакультури з'явилося інтенсивне вирощування середземноморських видів риб (в основному морського ляща і морського окуня). Тепер аквакультурні господарства поступово стають автономними, інтегруючи своє виробництво та набуваючи загальногалузевих характеристик (ΥΠΠΑΤ, 2014).

¹ https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture_el

Project funded by
EUROPEAN UNION

Наразі в Європі використовуються наступні методи аквакультури (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2012):

1. Екстенсивна прісноводна аквакультура: штучні ставки утримуються таким чином, щоб сприяти зростанню водної фауни з більшою ефективністю, ніж природна екосистема. Щільність низька, риба харчується природним шляхом. Деякі виробники пропонують харчові добавки. Ці штучні озера відіграють важливу та позитивну роль у ландшафті, управлінні водними ресурсами та біорізноманітті. Приклади - короп, у контексті мультикультурності з іншими видами (морська трава, окунь, щука, сом тощо)
2. Аквакультура морських видів у наземних рослинах: Розведення морської риби (особливо камбали) також може здійснюватися на штучних наземних резервуарах, але які постачаються морською водою. Рециркуляція води, яка забезпечує закрите та контрольоване середовище, є важливою для оптимального виробництва в інкубаторіях та морських зонах розмноження. Приклади - Тінь, підошва, сенегальська підошва, морський окунь, морський лящ.
3. Екстенсивна аквакультура в солонуватих водах: тварин (часто переносяться водними течіями) утримують в лагунах, призначених для цієї мети (наприклад, італійське господарство vallicoltura, іспанське естеро). Введення в інкубаторії молоді та введення харчових добавок посилюють напівекстенсивний характер культури. Ця форма аквакультури відіграє важливу роль у збереженні природної спадщини в прибережних зонах. Приклади - морський окунь, вугор, морський морський, сенегальська морська, кефаль, осетр, креветки та молюски.
4. Інтенсивна прісноводна аквакультура: в інтенсивних системах рибу утримують в акваріумах, поки вона не досягне промислового розміру. Є два способи: безперервний потік (цистерни подаються вгору і повертаються вниз за течією) і рециркуляція (вода залишається в замкнутому контурі і переробляється, щоб її можна було знову подати в резервуари). Системи переробки мають вищу вартість (енергію), але дозволяють краще контролювати умови вирощування (температура, кисень) і якість води. Приклади - райдужна форель, вугор, сом, осетер, нільська тилапія тощо.
5. Морська аквакультура в клітках: Риба утримується в садках. Клітки утримуються на поверхні пластиковою плаваючою рамою. Ця форма ведення господарства в основному практикується на заповідних територіях поблизу узбережжя, але найскладніші прийоми (клітки для дайвінгу, дистанційний моніторинг, автоматичне годування тощо) дозволяють встановлювати клітки в різних середовищах. Приклади - атлантичний лосось, морський окунь, морський лящ тощо.
6. Інтенсивна аквакультура в прісноводних клітках: переважно для озерної риби та лагун. Приклади - короп тощо.
7. Розведення молюсків: Розведення молюсків засноване на зборі «диких» плувів (з рибальством, збором врожаю) або плувів із затверджених інкубаторів, які харчуються поживними речовинами, що надаються самим середовищем (фільтраторами). Розведення устриць і мідій становить 90% європейського виробництва за допомогою широкого спектру технологій: вирощування на піщаному дні, плити, дерев'яні стовпи, мотузки, кошики тощо. Приклади - устриці, мідії, молюски

Аквакультура була однією з найбільш швидкозростаючих галузей Греції за останні десятиліття, використовуючи переваги земельних ділянок, морських зон, сучасних результатів біотехнології та потреби інвестувати в нові області. У той же час продукція грецьких рибних господарств тепер визнана в усьому світі (APC, 2009).

Project funded by
EUROPEAN UNION

Кліматичні та геоморфологічні умови Греції, які сприяють вирощуванню великої риби, людські ресурси та скорочення рибних запасів у дикій природі, значно сприяли зростанню цього сектору в Греції. За даними ФАО, приблизно три чверті запасів дикої риби були повністю використані, переловлені або виснажені, в той же час попит на продукти рибальства для споживання людиною швидко зростає.

У Греції швидке зростання виробництва, вражаючи проникнення на міжнародні ринки, виробництво та експорт ноу-хау – все це сприяє становленню галузі як виробничої діяльності, яка має велике значення для національної економіки. Його економічний вимір створює нові економічні можливості та більш спеціалізовані робочі місця, більш ефективне використання місцевих ресурсів та можливості для продуктивних інвестицій. Варто зазначити, що аквакультура є другим за величиною експортним сектором країни, 70% усієї грецької риби експортується, і лише 30% споживається на внутрішньому ринку. Інвестиції, зроблені останніми роками великими компаніями, а також партнерства та поглинання створюють інші можливості для зростання та надають індустрії новий імпульс. В додаток,

Грецька аквакультура дуже різноманітна і охоплює широкий спектр видів, систем і практик. Загальна кількість аквакультурних ферм у Греції становить 1065, з яких 85% знаходяться в морській воді (908 одиниць для виробництва риби та мідій), 8% - у внутрішніх водах (на суші), а решта 7% - у солонуватих водах (лагунах). Більшість із них є сімейними, малими та середніми підприємствами, а є більші господарства, власники яких є великими компаніями, які крім рибництва виробляють мальків, корми та стаціонарне обладнання. Наведений вище аналіз не включає морські рибоводи (всього 29), які підтримують морські рибні господарства (ΣΕΘ, 2019).

Більш детально та згідно з останніми даними Грецької асоціації морепродуктів, за племінними категоріями виділяють:

- 318 одиниць морської аквакультури, переважно розведення морського ляща та морського окуня
- 590 одиниць молюсків (в основному середземноморські мідії)
- 85 одиниць у внутрішніх водоймах, де розводять форель, коропа, вугра тощо
- 72 господарства в солонуватих водах
- 29 середземноморських рибних станцій (морський лящ, морський окунь тощо)

Варто зазначити, що культивована риба в морській воді складає 97% від загального виробництва, тоді як лише 2% походить із внутрішньої аквакультури. У грецьких лагунах основними видами вилову є морський лящ, морський окунь і кефаль, тоді як райдужна форель є основним видом внутрішньої аквакультури. Незважаючи на те, що виробництво морського окуня та морського ляща становить найбільшу частку від загального виробництва, вирощування нових видів, таких як морський окунь, червоний морський лящ та звичайний зубат, постійно набирає обертів (ΣΕΘ, 2019).

Важливість і положення аквакультури в економічному та соціальному плані в Греції легко зрозуміти, оскільки на неї припадає особливо висока частка виробництва споживаної рибної продукції. Очікується, що для задоволення потреб населення, що зростає, у найближчі десятиліття цей показник буде зростати, оскільки риба та продукти з неї є одним з найважливіших джерел тваринного білка, вітамінів, мікроелементів та інших поживних речовин, необхідних людському організму. . За оцінками Всесвітньої продовольчої організації, до 2030 року понад 65% рибних продуктів буде отримуватися з аквакультури (ΣΕΘ, 2018).

Згідно з останніми даними Грецької асоціації морепродуктів за останнє десятиліття, спостерігається уповільнення зростання та незначне зниження виробництва. Але клімат вже почав змінюватися, і галузь відновлюється та повертається до зростання, оскільки ця діяльність стала однією з найбільш

Project funded by
EUROPEAN UNION

конкурентоспроможних для Греції. Греція є лідером у виробництві середземноморських видів на європейському та міжнародному рівні (ΣΕΘ, 2019).

1.2.2. Румунія

Перші документальні свідчення про рибне господарство в Румунії датуються 12 століттям і вказують на існування численних ставків і риб, які їх населяли. Розвиток сучасного рибного господарства в Румунії пройшов три важливі етапи:

- Перший етап розпочинається із застосуванням першого закону про рибальство 1896 року, розробленого великим ученим Григорієм Антипою. Цей етап характеризується сучасним підходом до рибальства та рибництва, охороною та раціональною експлуатацією рибогосподарського фонду, створенням науково-дослідних підрозділів та освітою в галузі рибальства та рибництва.

- 2 етап, 1944-1990 рр., виділяється: створенням вищої профільної освіти, розвитком існуючих науково-дослідних підрозділів, розширенням озелененої території та розвитком індустріалізації рибальства. Недоліками цього етапу були: ліквідація Науково-дослідного інституту рибництва, заповнення річок без споруд для доступу риби до ставків, будівництво дамб без рибопрохідних споруд, надмірне пересихання ставків, заміна цінних традиційних видів (коропа), гребінці, соми та ін.) з видами, які важко сприймаються споживачами (азіатські карпоподібні).

- 3 етап, починаючи з 1990 року, характеризується різким падінням виробництва риби та скороченням промислових потужностей.

Зі вступом Румунії до Європейського Союзу на національному рівні були виділені безповоротні кошти на розвиток аквакультури в рамках Оперативної програми рибальства на 2007-2013 роки та Оперативної програми з рибальства та морських справ на 2014-2020 роки. Державна фінансова допомога, виділена за двома оперативними програмами, надала підтримку малим і середнім підприємствам у здійсненні інвестицій у створення, розширення та модернізацію аквакультурних господарств, придбання високопродуктивного обладнання, диверсифікацію виробництва, орієнтацію на цінність. додавання продукції та розвиток інших видів діяльності аквакультурних господарств (харчування, розміщення, любительський рибальський туризм, пізнавальний туризм).

1.2.3. Туреччина

Рибальство має дуже довгу історію в економіці, харчуванні, соціальному житті та культурі Чорного моря. Перші письмові згадки сягають 17 століття. У своїй «Подорожній книзі» османський мандрівник і письменник «Евлія Челебі» згадує про види риб і рибалок під час своєї подорожі по морю від Стамбула до Трабзона те, що він бачив на зупинках у Синопі, Самсуні, Уньє, Гіресуні та Трабзоні в 1640-х роках. Він надає набагато більше значення «Хамсі (Анчоус)», який є поширеною назвою в усіх прибережних країнах, який вперше виловлюють під час зимової міграції до турецьких берегів у місяці «Хамсін». У його записах є особливі спостереження, як ловити, висаджувати та продавати анчоуси разом зі стилями приготування. Він каже: «У Трабзоні є багато інших видів риби, як-от морський окунь, кефаль, калкан, кефаль, головень та скумбрія, але громадяни віддають перевагу анчоусам, більше за них, тисячі втрачають життя, щоб зловити і навіть можуть битися під час торгівлі». Він каже, що «анчоус цінний не тільки як їжа, але й його цілюща властивість як знеболююче. Якщо є вужі та домашні багатоніжки, то для поразки можна використати копчений анчоус». Він зазначив, що «трабзонці можуть готувати 40 різноманітних страв у категоріях: супи, варені, смажені, солодкі та пахлави».

Аквакультурний бізнес був започаткований з вирощування форелі у ставках наприкінці 1960-х років у Туреччині. Пізніше за ним послідували відгодівлі вугрів, зібраних у лагунах у ґрунтових ставках. Культура

Project funded by
EUROPEAN UNION

коропа у старих руслах стала популярною після 1970-х років. Аквакультура в морі почалася з вирощування риби, зібраної з природи в 1980-х роках у садках, і незабаром після цього була заборонена законом з метою захисту рибних популяцій у природі. Існував значний зв'язок між виловленим рибальством і аквакультурою.

Коли риба в природі була в достатку і видобувалась продуктами, достатніми для харчування городян, і постачалися за значно низькими цінами, будь-які спроби рибного господарства зазнавали невдачі через несумісність цін або залишалися на пробній базі; особливо на видах під ниткою в природі з 1970-х років. Крім того, були дуже обмежені холодильні склади та маркетингові ланцюги, що призвело переважно до споживання у свіжому вигляді та низьких цін, якщо пропозиція перевищує попит. Через забруднення довкілля, вплив інвазивних видів, зміну клімату та надмірне виробництво риби виловленими промислами різко скоротилося наприкінці 1980-х років, інвестиції в аквакультуру та виробництво почали зростати. Сьогодні екстенсивні аквакультурні ферми, перетворені в напівінтенсивні або інтенсивні ферми для виробництва великої кількості.

1.2.4. Україна

Історія аквакультури сягає часів Радянського Союзу. Це розглядалося як стратегічний ресурс держави. У рамках діяльності рибогосподарського комплексу в Україні радянського періоду планувався значний зсув у бік морського та океанічного рибальства за рахунок розвитку власної ресурсної бази природних і штучних внутрішніх водойм. Як зазначалося вище, рибальство в позатериторіальних водах становило до 74% загального вилову риби, у зоні рибальства України (в Азово-Чорноморському басейні) – до 16%, частка продукції аквакультури коливалася в межах 7-12%, а рибальство у внутрішніх водах становило лише 3% загального виробництва.

В сучасних умовах різкого скорочення океанічного вилову та критично депресивного стану внутрішніх водойм оновлення сегменту аквакультури в Україні об'єктивно стає ознакою альтернативного стратегічного вектора розвитку рибного господарства. Однак, маючи багатий природно-ресурсний потенціал для широкомасштабного розвитку рибного господарства, держава втрачає ці переваги через відсутність необхідних інституційних умов. Так, за даними Держрибагентства, з 250 тис. га, придатних для аквакультури, лише половина задіяна в сучасних умовах. З них 60% використовуються неефективно і тому мають низьку рибопродуктивність.

Аквакультура є основним компонентом рибного та агропромислового секторів. Продукція аквакультури є стратегічним ресурсом держави, як джерело високоякісної продукції переважно в місцях її споживання, що не потребує великих витрат на її транспортування (порівняно з морем та океаном).

Одеська область входить до складу Приморського регіону України, яка володіє великим запасом рибогосподарських водойм (озера, водосховища, морські лимани, лимани великих річок Дунай, Дністер, Дніпро) і є основним промислом регіону. Тут розташовані основні рибопереробні підприємства, а також наукові та навчальні заклади рибної промисловості. Підприємства приморського регіону виробляють понад 90% від загального обсягу риби та морепродуктів, вироблених українськими підприємствами. Цей регіон України за останні 10 років забезпечував від 42,5% до 30,9% загального вилову риби у внутрішніх водоймах України. Океанічна риба (скупбрія, сардини, ставрида, тріска) і морепродукти (ракоподібні, молюски тощо), що виловлюються в 200-мильних прибережних водах інших країн, становлять основну частину океанічного вилову підприємств регіону. Ресурсний потенціал рибогосподарського підкомплексу Одеської області є найбільшим в Україні. Специфікою регіону є наявність великих внутрішніх водойм – прибережних озер та лиманів, два з яких є найбільшими озерами України. Більшість водойм Одеської області - ставки, водосховища, озера, лимани, водосховища-

Project funded by
EUROPEAN UNION

охолоджувачі електростанцій, спеціальні сади та басейни придатні для використання в рибному господарстві. До рибогосподарських водойм району, на якому здійснюється промисловий вилов водних живих ресурсів, належать 16 внутрішніх водойм (озер, лиманів, водосховищ і заплав) загальною площею 176 тис. га, нижче річок Дунай і Дністер, а також близько 5500 км² високопродуктивної акваторії північно-західного Причорномор'я.

1.3. Основні особливості стану аквакультури, підприємництва та малого та середнього бізнесу на кожній території-партнері

Через географічні, кліматичні, топографічні та екологічні варіації розвиток аквакультури просувається в різних напрямках, з різними цілями та швидкістю через обмеження (захисний статус, фізичні межі, такі як менші глибини), і, нарешті, рішення керівних органів щодо пріоритети для даного сайту. З цієї точки зору Румунія та Україна мають схожість так само, як Греція та Туреччина для розвитку аквакультури. Тому було б краще проаналізувати сектор аквакультури з огляду на особливості кожної країни.

1.3.1. Греція

Аквакультура в Греції є дуже важливою галуззю економіки. Морське рибне господарство є динамічним і вносить значний внесок у національну економіку. За останнє десятиліття промислова аквакультура перетворилася на одну з найбільш розвинених галузей. Сьогодні Греція займає перше місце за виробництвом культивованої риби між Європейським Союзом і країнами Середземномор'я, а сектор займає друге місце за експортом «харчових безалкогольних напоїв».

Двадцять років тому виробництва морського окуня та морського ляща практично не існувало, але в 1981 році внаслідок сприятливих кліматичних умов та великої та захищеної берегової лінії приватні, національні та європейські інвестиції у цей сектор у поєднанні з прогресом у технології відтворення та Формування кормів сприяло зростанню промисловості, а виробництво досягло 115 000 тонн до 2008 року, що еквівалентно 376 мільйонам євро. Близько 70% цієї продукції і 90% її вартості припадає на морську рибу. Виробництво моллюсків становить 25%.

У Греції домінуючим видом з 1956 року була райдужна форель (близько 3000 тонн на рік), а протягом останніх 15 років робилися спроби розведення вугра, осетра, черепашки та декоративних риб. Основними видами в Греції є дорада, *Sparus aurata*, європейський морський окунь, *Dicentrarchus labrax*. Крім того, в лагунах було вироблено 910 тонн риби, що еквівалентно 5 мільйонам євро. Виробники докладають значних зусиль для диференціації інших видів, виробляючи *Diplodus puntazzo*, *Dentex dentex*, *Pagrus pagrus*, *Diplodus sargus*, *Pagellus erythrinus* та *Solea solea*, при цьому загальне виробництво цих видів у 2008 році досягло 1800 тонн. Для цих видів було розроблено виробництво мальків на риборозплідниках.

Близько 80% продукції грецької аквакультури експортується, в основному, до Італії та Іспанії. Риба, в основному сібас і морський лящ, є другим експортованим сільськогосподарським продуктом після оливкової олії і розглядається урядом Греції як стратегічний продукт. Виробництво в основному здійснюється з використанням морських садків, а витрати виробництва є одними з найнижчих у Європі через сприятливі умови вирощування (температура, посуха, довга берегова лінія тощо). Виробничі майданчики існують по всьому грецькому узбережжю, з більшою концентрацією в центральних районах поблизу хорошої інфраструктури та мережі доріг.

Основними видами риб, які зараз вирощуються в Греції, є наступні в порядку спадання виробництва:

1. Дорада (*Sparus aurata*),

Project funded by
EUROPEAN UNION

2. Сібас європейський (*Dicentrarchus labrax*),
3. Райдужна форель (*Onchorynchus mykiss*),
4. Вугор європейський (*Anguilla anguilla*),
5. Гостроносий морський лящ (*Diplodus puntazzo*),
6. Червоний морський лящ (*Pagrus major*),
7. Морський лящ (*Diplodus sargus*),
8. Атлантичний блакитний тунець (*Thynnus thynnus*),
9. Підшва звичайна (*Solea solea*),
10. Кефаль плоска (*Mugil cephalus*),
11. Зуб звичайний (*Dentex dentex*)

На перші два види припадає 95% загального виробництва в Греції, а решта виробляється в дуже малих кількостях. Аквакультура є важливою галуззю в Греції, на яку припадає понад 50% загального рибного виробництва (Μπασιούλη Ιωάννα, 2014).

У регіоні Східної Македонії та Фракії функціонують такі підприємства з виробництва риби та мідій та молюсків (Таблиця 1.1).

У рамках цього дослідження було складено та розповсюджено серед компаній аквакультури, що працюють у REMTH, анкету. Анкета досліджувала ключові питання аквакультури в районі REMTH, такі як Керамоті Кавали та Фанарі в Родопи. Підприємства, що працюють у цих районах, вирощують і продають мідії. Власники сказали, що виробляють 80-100 тонн на рік, вартість кілограма становить 0,30 євро, а бізнес має як членів сім'ї, так і зовнішніх партнерів. Ці заклади не надають ветеринарну чи медичну допомогу і не використовують гормони, вакцини та антибіотики, а корм для молюсків береться з навколишнього середовища природним шляхом.

Таблиця 1.1 Підприємства аквакультури в регіоні Східної Македонії та Фракії:

Рибні підприємства				
Власник/Організація	Місцезнаходження	Площа (акр*)	Види	Ємність (тонн)
"G.MPERMPERIDIS & STURGEON GREECE SA"	Кефаларі, Драма Доксато	10,7 (10,768)	Осетровий	80
"G.MPERMPERIDIS & STURGEON GREECE SA"	Озеро Тіавру Драма	20	короп	87
СУФЛЕРИС ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	Драма Ватірема	5	Райдужна форель	50
ΣΥΜΒΟΛΙ SA	Драма Ватірема	4,68		40
ΤΑΛΑΣΕΛΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Рай Нестоу Кавала	8		121
ΜΙΧΑΪΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	Неа Карвалі Кавала	39	Морський лящ, морський окунь, евригалінові види	120
ΣΙΔΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΙΡΙΑΚΟΣ	Неа Карвалі Кавала	22		120
ΚΙΡΑΝΤΣΙ ΟΣΜΑΝ – ΙΣΜΕΤ ΤΣΑΥΣ	Орайо Мікіс Ксанті	10	Райдужна форель	10
Підприємства молюсків - молюсків				
ΖΑΜΠΑΚΙ ΠΑΝΑΓΙΟΤΑ	Керамоті, Кавала	20	Розведення мідій	147
ΑΦΕΝΤΟΥΛΙΣ Α&Χ ΟΕ		44		316 575

Project funded by
EUROPEAN UNION

МПЕЛЕЗИ ДИМИТРА		20		126	
ЗАМПАКИ ПАНАГИОТА		10		92,4	
ЦАЛКІДОУ ЕЛЕНІ		10		86,4	
АФЕНТУЛІС АТАНАСІОС	Агіасма, Кавала	20		148	
AFENTOU LIS CHARALAMBOS		20		148	
КАЛОГЕРОПУЛОС МІХАЛІС		20		140	
ЦАЛКІДІС АГГЕЛОС		30		193,2	
А.ЦАЛКІДІС – К. ПАРХАРІДУ О.Е.		30		168	
ЦУЦУЛІ МАРІЯ		20		126	
ПАПАНИКОЛАУ ВАСИЛИКИ		48,12		441	
АЛЕКСАНДРІД ІОРДАНІС		Іракліца Кавала	50	Мідії-Устриці-Гребці-Сідонія-Ачівада	328
ПАПЦІКИ ФРЕНТЦЕЛЬ МАРКОУ		Затока Бістонік Родопи	15,5	Сільське господарство	86,4
ОСТРАКА РОДОПІС Є.Є	22,22		150		
ОСТРАКА РОДОПІС Є.Є	20,26		158		
ОСТРАКОКАЛІЕРГІЕС ВІСТОНІКОУ О.Е.	23,05		Устриці-Кідонія-Ачівада	120	
АЛЕКСАНДРІД ГЕОРГІЙ	20		Розведення мідій	158	
АЛЕКСАНДРІДІС ІОАННІС	23		Устриця, Кідонія-Ачівада	145	

* 1 акр = 0,4 га.

1.3.2. Румунія

У Румунії, як і в Південно-Східному регіоні, аквакультура здійснюється на підставі Надзвичайного розпорядження № 10. 23/2008 з подальшими модифікаціями та доопрацюваннями та складається з розведення та культивування водних тварин із застосуванням методів, спрямованих на збільшення виробництва організмів за межами природних можливостей навколишнього середовища, в рамках яких відповідні організми залишаються власністю природного або законного особи за весь період вирощування/вирощування та збирання врожаю.

Згідно з нормативним актом, аквакультурою можна займатися в рибних господарствах, у штучних водних екосистемах, представлених: ставками, штучними станціями розведення, плавучими садками, водоймами для аквакультури та іншими об'єктами аквакультури. Аквакультурою можна займатися також у природних водних екосистемах, визначених наказом Міністра сільського господарства та розвитку сільських районів, за поданням Національного агентства рибного господарства та аквакультури, таких як: територіальний Дунай, дельта Дунаю та заплава; Комплекс лагуни Разельм-Сіное та прибережні озера; гірські/гірські/рівнинні струмки, річки та озера гір, пагорби, рівнини та зони їх затоплення, а також мертві рукави річок; природні ставки та озера без гідротехнічних споруд для водопостачання, утримання та водовідведення; акумуляційні озера з їх затопленнями; мережа магістральних каналів у гідромеліоративних, навігаційних та гідроенергетичних системах та їх гілки; внутрішні морські води, територіальне море, прилегла зона, виключна економічна зона Румунії.

Для безперервного здійснення діяльності рибні господарства/заклади мають такі активи, як: дамби, монахи, насосні станції, водопровідні установки, системи водовідведення, канали водопостачання, водостічні канали, інкубаційні та племінні зали, адміністративні центри, підрозділи первинної переробки, магазини для продажу в межах аквакультурного господарства, склади кормів, склади

Project funded by
EUROPEAN UNION

матеріалу та знарядь лову, а також інші споруди, пов'язані з аквакультурним господарством, необхідні для забезпечення його працездатності.

Більшість рибних господарств/закладів, що належать до суспільного надбання, надаються приватним адміністраторам, які реєструють одиницю в Реєстрі одиниць аквакультури (RUA) та отримують ліцензію на аквакультуру, видану Національним агентством рибного господарства та аквакультури. У той же час, для функціонування ферм/закладів приватні адміністратори повинні отримати екологічний дозвіл, виданий Національним агентством з охорони навколишнього середовища, та дозвіл на управління від «Румунських вод». Наприкінці 2019 року в південно-східному регіоні Румунії діяло 87 одиниць з ліцензією на аквакультуру, що діють у сфері аквакультури, розподілених за округами таким чином (Таблиця 1.2., Рисунок 1.1.):

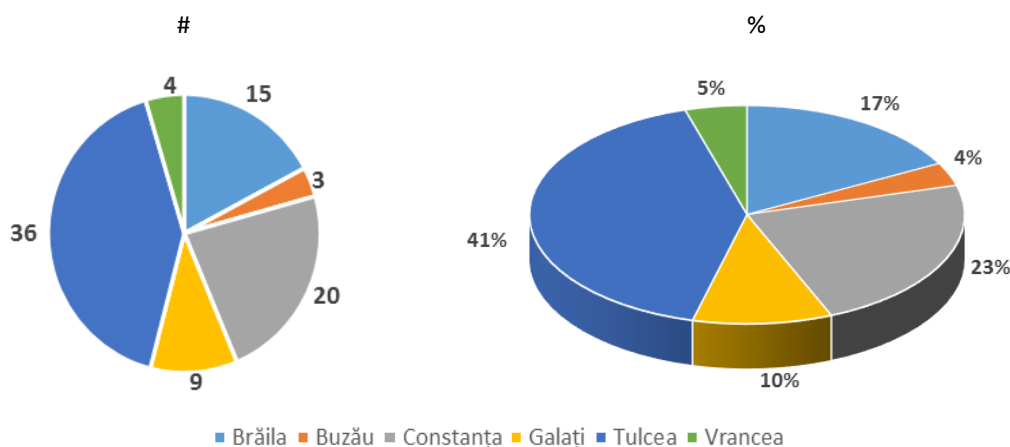
Таблиця 1.2. Розподіл ліцензій на аквакультуру по округах Румунії, 2019

повіт	# Ліцензія	%
Тулча	36	41
Констанца	20	23
Браїла	15	17
Галац	9	10
Вранча	4	5
Бузеу	3	4

Більшість одиниць аквакультури в південно-східному регіоні розташовані в сільській місцевості, за винятком 7 (семи) одиниць, які розташовані в міській місцевості, у невеликих містах з повітів Бреїла, Вранча, Констанца та Тулча.

Із 87 одиниць аквакультури 71 здійснює свою діяльність у рибних господарствах/закладах державної власності, 11 – у рибних господарствах/закладах із приватним власником та 5 – у рибних господарствах/закладах із змішаною державно-приватною формою власності (державний власник має землю), об'єкта, а приватний власник майна).

Основні державні власники рибних господарств/закладів у Південно-Східному регіоні, розподілені за повітами, наведені в таблиці 1.3.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Рисунок 1.1. Ліцензовані підрозділи аквакультури в Південно-Східному регіоні до 2019 року

Таблиця 1.3. Розподіл рибних господарств/закладів у південно-східному регіоні Румунії за округами

повіт	Національне агентство рибного господарства та аквакультури	Повітові ради / Місцеві ради	Напрямки лісового господарства	Національне управління «Румунські води» / Автономні комунальні служби
Браїла	5	6	0	0
Бузеу	1	1	1	0
Констанца	12	3	0	0
Галац	5	2	0	1
Тулча	2	27	0	2
Вранча	1	1	1	0
ЗАГАЛЬНО	26	40	2	3

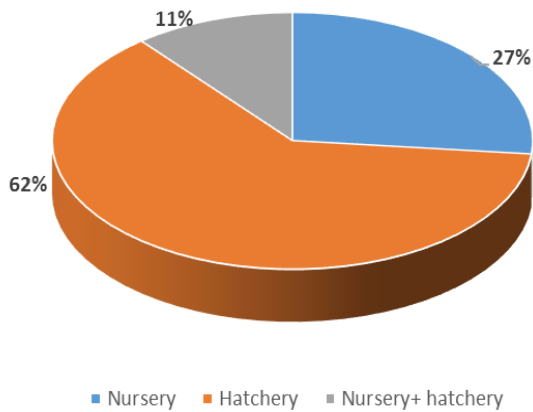
Структура адміністраторів рибних господарств/закладів відрізняється від структури власників, враховуючи той факт, що є 83 приватних адміністратора (наприклад, комерційні компанії, окремі компанії, асоціації тощо) і лише 4 державних адміністратора (науково-дослідні інститути), лісогосподарські напрямки тощо).

На кінець 2019 року 87 одиниць аквакультури володіли 120 ліцензіями, з яких 62% ліцензій на інкубатор, 27% ліцензій на розплідник і 11% ліцензій на інкубатор і розплідник, розподілені за округами таким чином (рис. 1.2):

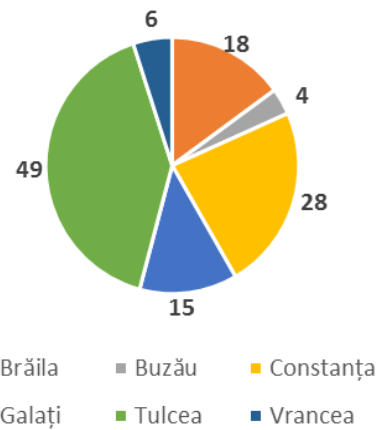
- Тулча - 49 ліцензій, з них 30 ліцензій на інкубаційний завод, 14 ліцензій на розплідник і 5 ліцензій як на інкубатор, так і на розплідник;
- Констанца - 28 ліцензій, з них 17 ліцензій на інкубаторний завод, 6 ліцензій на розплідник і 5 ліцензій на інкубаційний завод і розплідник;
- Браїла - 18 ліцензій, з яких 13 ліцензій на інкубаторний завод, 3 ліцензії на розплідник і 2 ліцензії на інкубаційний завод і розплідник;
- Галац - 15 ліцензій, з них 10 ліцензій на інкубаторію та 5 ліцензій на розплідник;
- Вранча - 6 ліцензій, з них 4 ліцензії на інкубаторію та 2 ліцензії на розплідник;
- Бузеу - 4 ліцензії, з яких 1 ліцензія на інкубатор, 2 ліцензії на розплідник і 1 ліцензія як на інкубатор, так і на розплідник.

Project funded by
EUROPEAN UNION

А

Б

Рисунок 1.2. Частка ліцензій на аквакультуру за типом (А) та кількістю по округах (В) у 2019 році

Площі, на яких ведеться аквакультура на підставі цих ліцензій, представлені 34 503,92 га (3 109,04 га розплідників, 23 415,16 га розплідників та 7 979,72 га розплідників + інкубаторії), розподілені за округами: у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4. Загальна площа господарств за видами виробництва по округах

повіт	Площа розсадника (га)	Інкубаційні зони (га)	Розплідники + інкубаторні площі (га)	Загальна площа (га)
Браїла	406,73	1 750,22	7,10	2 164,05
Бузеу	75,54	803,25	72,72	951,51
Констанца	711,12	5 572,82	2 963,36	9 247,30
Галац	151,97	1 430,46	0,00	1 582,43
Тулча	1 752,25	13 691,04	4 936,54	20 379,83
Вранча	11,43	167,37	0,00	178,80
ЗАГАЛЬНО	3 109,04	23 415,16	7 979,72	34 503,92

Аквакультура в Південно-Східному регіоні Румунії здійснюється в прісних водоймах і характеризується з технологічної точки зору такими напрямками: екстенсивний та напівінтенсивний ріст карпових у полікультурі та інтенсивний ріст лососевих.

Розведення карпових у полікультурі здійснюється на більшості ферм/заводів у земляних ставках, в екстенсивному або напівінтенсивному режимі. Існують також ферми, які розводять карпових у плавучих ставках, бетонних ставках або термостатованих басейнах із системою рециркуляції води (SAR).

Території багатьох рибгоспів/заводів мають статус об'єктів NATURA 2000, які отримують з цієї причини різноманітні фінансові кошти для втрати виробництва через птахів-іхтіофагів або для захисту фауни цієї місцевості.

Багато з великих рибних господарств/закладів є багатофункціональними фермами, де надаються інші соціальні та екологічні послуги: екологічний туризм, любительське рибальство, освітні заходи, пов'язані зі знанням та захистом водного біорізноманіття, покращенням управління водними ресурсами.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Розведення лососевих риб ведеться переважно на форелевих фермах, розташованих поблизу природного русла гірської річки, шляхом інтенсивного вирощування, для виводку, споживання та навіть спортивного рибальства. Є також господарства, які практикують інтенсивне вирощування форелі разом з осетровими в рециркуляційній системі.

1.3.2.1. Види риб в аквакультурі

У рибних господарствах/заводах поширені такі види риб:

- Cyprinidae

-Коринні коринні – короп (*Cyprinus carpio*), короп (*Carassius gibelio*), лин (*Tinca tinca*), звичайний лящ (*Abramis brama*), білий лящ (*Blicca bjoerkna*), звичайний вусач (*Barbus barbus*), жерех (*Aspius aspius*), плотва звичайна (*Rutilus rutilus*), червоноцвіт звичайний (*Scardinius erythrophthalmus*)

- азіатські карпініди – товстолобик (*Hypophthalmichthys molitrix*), товстолобик (*Hypophthalmichthys nobilis*), білий амур (*Stenopharyngodon idella*)

- Siluridae – Вельс сом (*Silurus glanis*)

- Percidae – судак/судак (*Sander lucioperca*), окунь європейський (*Perca fluviatilis*)

- Esocidae – північна щука (*Esox lucius*)

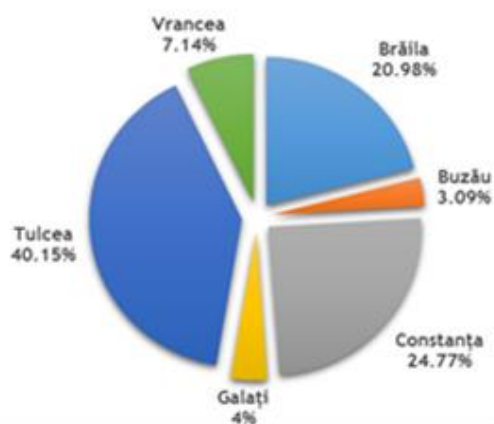
- Acipenseridae - стерлядь (*Acipenser ruthenus*), білуга/великий осетер (*Huso huso*), дунайський осетер/російський осетер (*Acipenser gueldenstaedti*), зоряний/зірчастий осетер (*Acipenser stellatus*), бестер, найкраща білуга, американський веслонос

- Salmonidae – форель (*Salmo sp.*), райдужна форель (*Oncorhynchus mykiss*), форель струмкова (*Salvelinus fontinalis*).

Крім цих видів риб, у деяких господарствах збирають ракоподібних – раків (*Astacus sp.*) та батрахіїв – жаб (*Rana sp.*).

З точки зору виробництва, найбільшу частку займають Тулча, а за нею йдуть Констанца та Браїла (рис. 1.3). У 2018 році із загального обсягу продукції, проданої в Південно-Східному регіоні Румунії (1 554 тонни), найбільше значення було зареєстровано в Тулча (624 тонни, 40,15% від загального обсягу), Констанці (385 тонн, 24,77% від загального обсягу). всього та Браїла (326 тонн, 20,98% від загальної кількості) (рис. 1.3).

Киприніди (азіатські та місцеві) є домінуючими видами у виробництві з часткою 93%, тоді як хижі види, форель та осетрові мають дуже низький відсоток (рис. 1.4).

Project funded by
EUROPEAN UNION

Рисунок 1.3. Продукція продана по округах у 2018 році

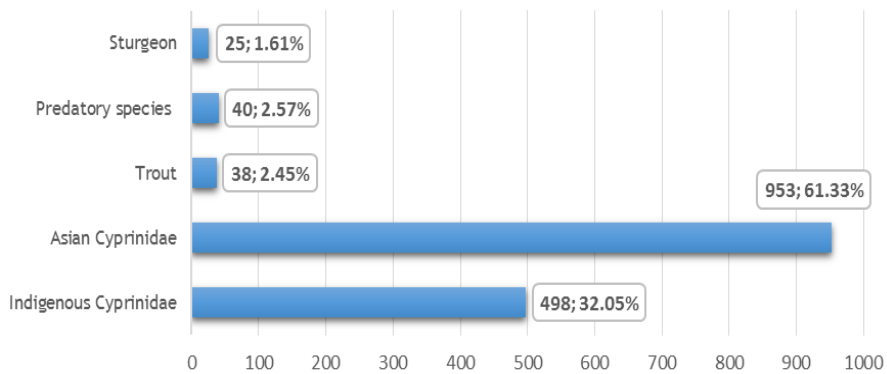

Рисунок 1.4. Реалізована продукція за видами (тонна/ відсотки) у 2018 році

Протягом 2016-2018 рр. продукція, продана в південно-східному регіоні Румунії, щороку знижувалася, досягаючи з 2064 тонн у 2016 році до 1 932,70 тонн у 2017 році та 1554 тонн у 2018 році. протягом 2016-2018 років наведено на рисунку 1.5.

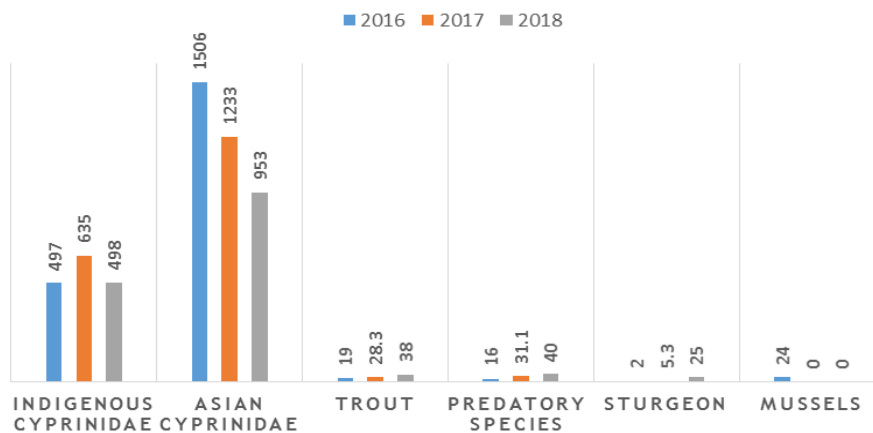

Рисунок 1.5. Еволюція реалізованої продукції за видами протягом 2016-2018 рр. (тонн)

Згідно з даними, наданими ANPA, виробництво яєць і мальків у кожному окрузі південно-східного регіону Румунії протягом 2017-2018 років наведено в таблиці 1.5:

Таблиця 1.5. Виробництво яєць і малька по округах

повіт	2017 рік		2018 рік	
	Виробництво яєць (млн.)	Виробництво малька (кількість)	Виробництво яєць (млн.)	Виробництво малька (кількість)
Браїла	625 000		14 650 000	409 000
Бузеу			0	0
Констанца		46 345 000	0	6 980 000
Галац		525 000	300 000	0
Тулча		132 829	0	0

Project funded by
EUROPEAN UNION

Вранча	350 000		2 000	0
ЗАГАЛЬНО	975 000	47 002 829	14 952 000	7 389 000

Зміна кількості активних одиниць аквакультури протягом 2016-2019 років у південно-східному регіоні Румунії представлена в Таблиці 1.6 та Рисунку 1.6, демонструючи повільну, але тенденцію до зростання.

Таблиця 1.6. Кількість рибних господарств у південно-східному регіоні Румунії

повіт	Кількість одиниць аквакультури 2016р	Кількість одиниць аквакультури 2017р	Кількість одиниць аквакультури 2018р	Кількість одиниць аквакультури 2019р
Браїла	11	11	14	15
Бузеу	5	5	3	3
Констанца	21	21	20	20
Галац	7	6	8	9
Тулча	25	33	23	36
Вранча	4	4	4	4
ЗАГАЛЬНО	73	80	72	87

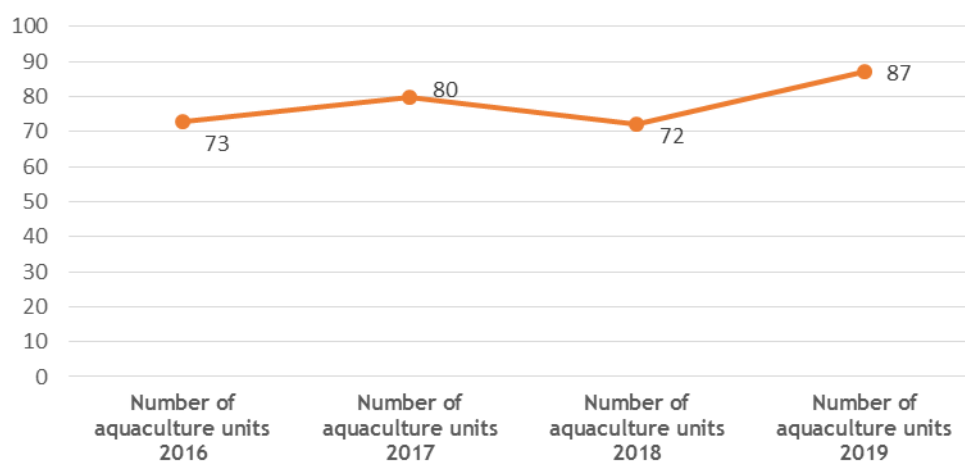

Рисунок 1.6. Еволюція кількості одиниць аквакультури протягом 2016-2019 років

1.3.2.2. Працевлаштування

Середня кількість працівників на один підрозділ аквакультури в південно-східному регіоні Румунії становила 7 у 2016 році, враховуючи, що в 80 активних одиницях аквакультури було 565 працівників і 6 у 2018 році, 72 активних одиниці аквакультури зареєстровано 422 працівники. (табл. 1.7).

Таблиця 1.7 Кількість працюючих у рибних господарствах

повіт	2017 рік			2018 рік		
	Кількість одиниць аквакультури	Загальна кількість працівників	Середня кількість працівників на одиницю аквакультури	Кількість одиниць аквакультури	Загальна кількість працівників	Середня кількість працівників на одиницю аквакультури
Браїла	11	83	8	14	92	7
Бузеу	5	8	2	3	11	4

Project funded by
EUROPEAN UNION

Констанца	21	139	7	20	45	2
Галац	6	37	6	8	45	6
Тулча	33	270	8	23	202	9
Вранча	4	28	7	4	27	7
ЗАГАЛЬН О	80	565	7	72	422	6

Основний дохід аквакультурних господарств надходить від продажу риби (оптової та роздрібної), що зазвичай становить 40-70% від загального доходу, а в деяких випадках навіть понад 70%. Решта доходів, які мають менший відсоток, надходять від продажу яєць і мальків, продажу розплоду риби або доходів від стимулювання виробництва. Деякі аквакультурні господарства в регіоні також здійснюють інші види діяльності, які додають вартість, наприклад, переробка, ресторан на фермі, любительське рибальство або сільське господарство.

Що стосується одиничних витрат на виробництво риби, за винятком витрат на постійні інвестиції, то найбільший відсоток реєструють витрати на годівлю, корми, що використовуються, як правило, або готуються у господарстві, або комбінуються (як промислові, так і готуються на фермі), витрати на оплату праці та податки. Значну частку в загальних витратах також займають витрати на оренду (за землю, забудову, воду та акваторію тощо), які досягають значень понад 5%. Інші витрати, такі як закупівля яєць і мальків, витрати на закупівлю послуг (діагностика, консультації, плата за аналіз тощо) або витрати на дослідження та розробки, як правило, становлять менше 5% загальних витрат на одиницю виробництва риби.

1.3.2.3. Інвестиції, науково-дослідні та допоміжні установи

Для розвитку діяльності підрозділів аквакультури, модернізації рибного господарства або підтримки сектору аквакультури комерційні компанії та науково-дослідні інститути скористалися можливостями фінансування, які існують у галузі аквакультури. Як повідомляє сайт The Загальне керівництво з рибальства – Орган управління Оперативною програмою з рибальства та морських справ (DGP-AMROPAM)², такі комерційні компанії/науково-дослідні інститути отримали доступ до безповоротних коштів у рамках Оперативної програми з рибальства та морської справи на 2014-2020 роки для розвитку/підтримки сектору аквакультури (табл. 1.8):

Таблиця 1.8. Комерційні компанії/дослідницькі інститути, які отримали доступ до безповоротних коштів у секторі аквакультури в Румунії

Виміряти	Бенефіціар	Вартість проекту (RON)	Назва проекту	Місцевість	повіт
Продуктивні інвестиції в аквакультуру	SC AGRI DELTA SERV SRL	19 797 144,91	Створення рибного господарства Дунавец II	Муріріол	Тулча
	SC ANGHILA IMPEX SRL	11 262 697,70	Модернізація рибного господарства ESNA шляхом придбання спеціалізованої техніки та обладнання	Мовіла Міресей	Браїла
	SC MARFISHING SRL	8 951 539,09	Підвищення конкурентоспроможності MARFISHING SRL шляхом інвестування в розвиток додаткових видів діяльності	Mărășești	Вранча

² <https://www.ampeste.ro>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	SC ATLANTA ENTERTAINMENT SRL	3 282 626,33	Створення відділу аквакультури та розвиток додаткових видів діяльності в рамках SC ATLANTA ENTERTAINMENT SRL	Гура Терій	Бузеу
	SC FLORENA HOUSE SRL	197 373,40	Модернізація рибного господарства FLORENA	Печінеага	Тулча
	SC ECO DANUBE SRL	4 925 027,43	Модернізація рибного господарства «Язуріл 1,2».	Муріріол і Язуріл	Тулча
	SC MASIVA SRL	954 158,12	Продуктивні інвестиції в рибне господарство Chilia I - Chilia II	CARosetti	Тулча
	SC PISCICOLA TOUR AP LUNCA SRL	15 053 353,13	Збільшення виробничих потужностей SC PISCICOLA TOUR AP LUNCA SRL	Юриловка	Тулча
	SC DANUBE RESEARCH - CONSULTING SRL	1 685 230,01	Модернізація рибного господарства «Горія».	Хорія	Тулча
	SC FISH TOUR DELTA SRL	18 277 082,39	Модернізація рибного господарства в рамках SC Fish Tour Delta SRL	Крішан	Тулча
	SC GELMIN SRL	1 633 041,50	Інвестиції в рибне господарство «Периправа».	Гміна СА Розетті – колонія Попіна – Периправа	Тулча
	SC ROMNATIONAL SRL	20 694 951,49	Продуктивні інвестиції в аквакультуру на рибному господарстві Făclia	Пештера	Констанца
	SC RABOLUS SRL	7 361 747,81	Продуктивні інвестиції в аквакультуру в межах Йортмак – Сахарлале – Рибна ферма Чамурлія	Липниця	Констанца
	SC ELDORADO SRL	20 725 126,66	Продуктивні інвестиції в аквакультуру всередині Рибна ферма Chilia I	Чилія Вече	Тулча
	SC FISH TOUR DELTA SRL	20 712 962,60	Очищення каналів рибного господарства Обрешін II	Тулча	Тулча
	СК ОБРЕТИН SRL	20 722 139,91	Модернізація рибного господарства АП ОБРЕТИН та збільшення приміщень	Крішан	Тулча
Виміряти	Бенефіціар	Загальна вартість проекту (RON)	Назва проекту	Місцевість, де реалізується проект	Округ, де реалізується проект
Управління, надання допомоги та консультативні послуги для аквакультурних ферм	ІНСТИТУТ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗВИТКУ ВОДНОЇ ЕКОЛОГІЇ, РИБОЛОВСТВА ТА АКВАКУЛЬТУРИ ГАЛАШІ (ICDEAPA)	632 448,22	Центр управління, допомоги та Консультативні Послуги в рамках ICDEAPA Galați для аквакультурних ферм з метою підвищення їх продуктивності та конкурентоспроможності	Галац	Галац
Виміряти	Бенефіціар	Загальна вартість проекту (RON)	Назва проекту	Місцевість, де реалізується проект	Округ, де реалізується проект
Заходи щодо здоров'я та благополуччя тварин	НАУКОВО-РОЗВИТКОВИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОЇ ЕКОЛОГІЇ,	528 370,56	Посібник із передової практики розмноження та розвитку прісноводних риб з Румунії після зародка – базова модель для розвитку національного рибного господарства	Галац	Галац

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Виміряти	Бенефіціар	Загальна вартість проекту (RON)	Назва проекту	Місцевість, де реалізується проект	Округ, де реалізується проект
Аквакультура, що надає екологічні послуги	SC EURO FISH SRL	4 702 441,77	Аквакультура, що надає екологічні послуги в рибному господарстві Бабадаг	Бабадаг	Тулча
	SC AQUAROM ELITE DISTRIBUTIONS SRL	10 263 407,34	Аквакультура, що надає екологічні послуги в рибному господарстві Олтина	Олтина	Констанца
	SC COMPLEX GRUP SRL	8 159 433,71	Стала аквакультура в зоні Natura 2000 – рибне господарство Bugeac I	Остов	Констанца
	SC DELTA SAMITUR SRL	512 752,00	Стала аквакультура на рибному господарстві Ghiolul Pietrei – об'єкти Natura 2000 ROSCI0065 та ROSPA0031	Мурігіол	Тулча
	SC DANUBIU ELITE SRL	1 987 533,86	Аквакультура, що надає екологічні послуги в рибному господарстві Дунарені	Аліман	Констанца
	SC ESOX PROD SRL	1 046 793,55	Аквакультура через збереження біорізноманіття в об'єктах NATURA 2000: ROSCI0005 і ROSPA0004 – рибне господарство Амара	Балта Альба	Бузеу
	SC PISCICOLA TOUR AP LUNCA SRL	4 699 492,35	Компенсація втрат доходу, спричинених дотриманням обмежень та вимог управління, пов'язаних із зоною «Натура 2000» у рибному господарстві Лунка	Юриловка	Тулча
	SC Obretin SRL	1 288 766,18	Збереження природної спадщини в рибному господарстві Обретин, що є частиною мережі громад Natura 2000 Rospa0031 Дельта Дунаю та комплекс Razelm Sinoe	Крішан	Тулча
	SC SINGAMA SRL	767 029,03	Стимулювання сталого та ефективного аквакультури на основі знань у рибному господарстві Соварка	Оансеа	Галац
	SC GELMIN SRL	1 608 591,79	Збереження природної спадщини рибного господарства Попина-Периправа – частина мережі Natura 2000 – ROSPA 0031 Дельта Дунаю та комплекс Разельм Сіное	К. А. Розетті	Тулча
	SC MON-AL SRL	2 394 856,88	Збереження природної спадщини в рибному господарстві Таук, що є частиною мережі громад Natura 2000 ROSPA 0031 Дельта Дунаю та комплекс Разельм Сіное	Sarichioi	Тулча
	SC ELDORADO SRL	6 775 132,29	Компенсація за збереження біорізноманіття в рибному господарстві Чилія I	Чилія віче	Тулча
	SC DELTA FISH SRL	1 580 108,16	Аквакультура, що надає екологічні послуги в рибному розпліднику Бабадаг	Крішан	Тулча
	SC MASIVA SRL	534 172,49	Збереження природної спадщини в Чилія I-Chilia II Рибна ферма - частина мережі Natura 2000 - ROSPA 0031 Дельта Дунаю та комплекс Razelm Sinoe	Чилія віче	Тулча
SC GIP EST SRL	2 643 576,25	Аквакультура, що надає екологічні послуги в Чилії I-Fish Farm 4	Чилія Вече	Тулча	

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

	SC ECODELTA SA	1 227 948,21	Аквакультура, що надає екологічні послуги в рибному господарстві Toprichioi	Бабадаг	Тулча
	СК СТУПИНА SRL	705 058,32	Збереження природної спадщини в рибному господарстві Лунка 3, частина мережі Natura	Юриловка	Тулча
	SC FISH TOUR DELTA SRL	165 904,63	Збереження природної спадщини рибного господарства Обретин II – частина мережі Natura 2000 – Роспа 0031 Дельта Дунаю та Комплекс Разельм Сіное	Тулча	Тулча
	SC RABOLUS SRL	3 699 456,19	Аквакультура, що надає екологічні послуги в Йортмак – Сахарлале – Рибна ферма Чамурлія	Липниця	Констанца
	SC VICKI POND SRL	2 979 836,34	Компенсація втрат доходу, спричинених дотриманням обмежень та вимог управління, пов'язаних із об'єктами Natura 2000 у рибному господарстві 6 Марті 2	Сальчоара	Тулча
	SC HER & STRA CYPRINUS SRL	2 986 405,88	Компенсація втрат доходу, завданих природоохоронною територією, що охороняється режимом інтересів громади рибного господарства 6 Марті 1	Юриловка	Тулча
Виміряти	Бенефіціар	Загальна вартість проекту (RON)	Назва проекту	Місцевість, де реалізується проект	Округ, де реалізується проект
Переробка продуктів рибного господарства та аквакультури	SC ANGHILA IMPEX SRL	8 629 720,56	Завод з переробки риби та рибопродуктів	Мовіла Міресій, с.Есна	Браїла
	SC BLACK SEA STURGEON SRL	2 184 112,61	Переробка рибної продукції на SC BLACK SEA STURGEON SRL	Сфанту Георге	Тулча
	SC ECO DANUBE SRL	1 921 629,69	Створення цеху переробки риби та рибопродуктів	Мурігіол	Тулча
	SC MIADMAR HDP SRL	4 607 805,06	Модернізація рибопереробного комплексу	Тулча	Тулча
	SC SAT VACANTA GURA PORTITEI SRL	5 346 362,38	Створення рибопереробного заводу	Юриловка	Тулча

1.3.3. Туреччина

1.3.3.1. Інвестиції в аквакультуру в Туреччині та Чорному морі

Туреччина - багата країна завдяки навколишнім морям і внутрішнім водним джерелам, які містять різноманітні види риб. Туреччина має протяжну берегову лінію (8333 км) і широку морську поверхню (24 млн га), а також 200 природних озер, 822 дамби і 507 малих зрошувальних озер (більше 1,4 млн га), 33 великі річки (загальна довжина 177714 км).) (DSİ, 2019).

Загальна кількість рибних господарств в Туреччині становить 2100, загальною потужністю 486786 тонн на рік. Кількість господарств, що виробляють морську рибу, становить 426 з потужністю 254430 тонн, а у внутрішніх водоймах – 1860, загальною річною потужністю 232356 тонн (BSGM, 2018). За даними за 2018 рік, загальний обсяг виробництва аквакультури становить 314537 тонн, з них 209370 тонн – морської та 105167 тонн – внутрішньої аквакультури.

Всього в чорноморських провінціях вироблено 25175 тонн (8%), з них 13257 тонн у морських і 11918 тонн у внутрішніх господарствах.

У Туреччині функціонує 20 морських рибних заводів з річною потужністю 815 мільйонів молодих і 55 внутрішньоводних інкубаторів потужністю 541 мільйон молоді. Відповідно до записів Головного

Project funded by
EUROPEAN UNION

управління рибальства та аквакультури (GDFA), 5 з 20 морських рибозводних установ, які керуються приватним сектором, виробляють тільки морського ляща та/або морського окуня. Інші морські інкубаторії виробляють такі види риби, як мізерний (*Argyrosomus regius*), зубець звичайний (*Dentex dentex*), тюрбо (*Psetta maxima*), червоний порги (*Pagrus pagrus*), гостромордий морський лящ (*Diplodus puntazzo*), бурий мізер (*Sciaena umbra*), shi drum (*Umbrina cirrosa*), зубець рожевий (*Dentex gibbosus*), морський лящ червоний (*Pagrus auriga*), морський лящ (*Lithognathus mormyrus*), пазушний морський лящ (*Pagellus acarne*), ставрида (*Trachurus trachurus*), кефаль (*Mugil cephalus*) BSGM, 2018).

Аквакультура в Туреччині швидко розвивалася протягом багатьох років як у морській, так і у внутрішніх районах і досягла 209370 тонн у морі та 105167 тонн у внутрішніх водах, що дало 314537 тонн як виробництво аквакультури (Таблиця 1.9).

Таблиця 1.9. Виробництво риби (тонни) і вартість (TL) в Туреччині

Роки	Виробництво аквакультури						Вилов риби	
	морський	%	Внутрішній	%	ЗАГАЛЬНО	Значення	M +I*	Значення
2000 рік	35646	45.1	43385	54.9	79031	139 552 950	503345	367 840 650
2001 рік	29730	44.2	37514	55.8	67244	173 890 600	527733	490 719 350
2002 рік	26868	43.9	34297	56.1	61165	212 248 000	566582	630 759 100
2003 рік	39726	49.7	40217	50.3	79943	415 575 800	507772	878 154 800
2004 рік	49895	53.1	44115	46.9	94010	520 603 300	550482	1 120 965 400
2005 рік	69673	58.9	48604	41.1	118277	704 283 000	426496	1 574 988 300
2006 рік	72249	56,0	56694	44,0	128943	766 229 750	533048	1 706 983 300
2007 рік	80840	57.8	59033	42.2	139873	839 762 500	632450	1 323 151 750
2008 рік	85629	56.3	66557	43.7	152186	850 646 080	494124	1 097 178 400
2009 рік	82481	52,0	76248	48,0	158729	952 935 500	464233	837 387 880
2010 рік	88573	53,0	78568	47,0	167141	1 066 778 000	485939	1 078 515 200
2011 рік	88344	46.8	100446	53.2	188790	1 270 028 140	514755	1 143 272 172
2012 рік	100853	47.5	111557	52.5	212410	1 605 293 700	432442	1 209 028 426
2013 рік	110375	47.3	123018	52.7	233393	1 704 471 151	374121	1 188 432 525
2014 рік	126894	54,0	108239	46,0	235133	2 150 070 890	302212	1 099 738 850

Project funded by
EUROPEAN UNION

2015 рік	138879	57.8	101455	42.2	240334	2 569 208 590	431907	1 246 810 168
2016 рік	151794	59.9	101601	40.1	253395	3 239 416 760	335318	1 340 901 947
2017 рік	172492	62.4	104010	37.6	276502	4 049 199 270	354318	1 535 702 592
2018 рік	209370	66.6	105167	33.4	314537	5 606 828 410	314094	1 852 664 426

(BSGM, 2018; ТУРКСТАТ, 2018) (Морський + Внутрішній)

Ця кількість трохи перевищує вилов (314094 тонни). Частка виробництва аквакультури становила 10% на початку 2000-х років, зростає до 20%, 25%, 44% і 50% у 2005, 2010, 2017 і 2018 роках відповідно, подібно до тенденції розвитку аквакультури у світі. У той час як виробництво аквакультури змінювалося з року в рік, виробництво аквакультури збільшувалося з кожним роком після 2002 року. Спочатку аквакультура в ґрунті та бетонних ставках мала найбільшу частку, потім, завдяки прогресу в технології та методам ведення господарства, аквакультура в морях стала більш домінуючий і виробництво швидко зросло завдяки використанню сіток, які можна встановити за короткий час і дозволити виробництво на великих потужностях. Частка видобутку в морях досягла 66,6% у 2018 році.

Аквакультура є одним з головних соціальних та економічних чинників у Чорному морі через відсутність можливостей промисловості, зайнятості та торгівлі. Річки, що впадають у Чорне море, та джерельна вода спонукали місцевих жителів цікавитися форелі з 1960-х років. Завдяки клімату та рельєфу регіону підприємці почали вирощувати форель навіть на невеликих потужностях до 5 тонн на рік. У річках, народжених з високогір'я, мешкають ендемічні кумжи (*Salmo trutta*) і морська форель (*Salmo labrax*), які популярні в регіоні. Коли аквакультура розвивалася в інших регіонах Туреччини, частка Чорного моря почала знижуватися через малу потужність і зниження виробництва, хоча кількість ферм була більшою. На рисунку 1.7 та таблиці 1.10 показано розвиток рибництва з 2000 по 2018 рік.

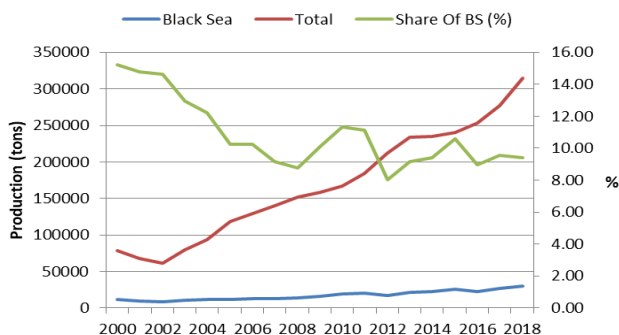

Рисунок 1.7 Загальне та чорноморське виробництво аквакультури в Туреччині

Таблиця 1.10 Виробництво аквакультури в Чорному морі (тонни, %)

Роки	Чорне море	Туреччина Всього	Частка BS *
2000 рік	12030	79031	15.22
2001 рік	9932	67244	14.77

Project funded by
EUROPEAN UNION

2002 рік	8944	61165	14.62
2003 рік	10350	79943	12.95
2004 рік	11465	94010	12.20
2005 рік	12112	118277	10.24
2006 рік	13233	128943	10.26
2007 рік	12784	139873	9.14
2008 рік	13370	152186	8,79
2009 рік	16008	158729	10.09
2010 рік	18905	167141	11.31
2011 рік	20441	183790	11.12
2012 рік	17063	212410	8.03
2013 рік	21384	233394	9.16
2014 рік	22069	235133	9.39
2015 рік	25454	240334	10.59
2016 рік	22754	253395	8,98
2017 рік	26466	276502	9.57
2018 рік	29586	314537	9.41

*Як географічний регіон, визначений ТУІК

У 2000 р. частка продукції аквакультури становила 15% і поступово знижувалася до 9%, незважаючи на покращення аквакультури садковими культурами в дамбах і морі. По всій країні спостерігається більший приріст виробництва вирощуваних видів.

Трабзон є однією з найважливіших провінцій за загальним обсягом виробництва аквакультури з 5541 тонною, з яких 5155 тонн надходить із морських та 386 тонн із внутрішніх ферм. Завдяки такому морському видобутку Трабзон є провідним виробником у Чорному морі (табл. 1.11).

Таблиця 1.11 Виробництво аквакультури в окремих провінціях Чорного моря

провінція	морський	Внутрішній	Всього
Кіркларели		152	152
Бартин		17	17

Project funded by
EUROPEAN UNION

Сакарья		700	700
Düzce		92	92
Карабюк		35	35
Кастамону		105	105
Синоп	1506	11	1517 рік
Самсун	3951	2715	6666
Орду	2645	310	2955
Гіресун		188	188
Трабзон	5155	386	5541
Різе		1098	1098
Артвін		3229	3229
Байбурт		870	870
Gümüşhane		2010 рік	2010 рік
ЗАГАЛЬНО	13257	11918	25175
ТУРЧИНА	209370	105167	314537
%*	6.33	11.33	8.00

*Вибрані провінції з Чорного моря

Райдужна форель (*Oncorhynchus mykiss*) є найважливішою рибою серед інших видів форелі завдяки швидкому росту та високій стійкості до обробки в процесах аквакультури. Загальний обсяг виробництва досяг 112427 тонн у 2018 році. Обсяг виробництва форелі (*Salmo trutta*) загалом склав 2070 тонн (BSGM 2018). Виробництво морського ляща і морського окуня досягло 76680 тонн і 116915 тонн відповідно. Загальне виробництво цих двох видів значно зросло за останні п'ять років (табл. 1.12).

У той час як інвестиції та виробництво аквакультури збільшуються, природно, відбулося збільшення кількості та потужностей об'єктів. Кількість фермерських господарств зросла з 1245 у 2002 році до 2326 у 2016 році. До 2019 року кількість діючих ферм становить 2100, з них 427 знаходяться на узбережжі Чорного моря (табл. 1.13). Більшість фермерських господарств є сімейними підприємствами, а за ними йдуть середні, що належать МСП.

Найбільша кількість підприємств аквакультури в Чорноморському регіоні розташована в провінціях Трабзон (72), Артвін (43), Різе (40), Токат (37), Гіресун (36) і Гюмюшане (36) (табл. 1.3.). 14).

райдужна форель (*Oncorhynchus mykiss*)

Райдужна форель є домінуючим видом у рибництві в Чорному морі. Загальна кількість господарств, що вирощують райдужну форель, у Чорноморському регіоні становить 418. Найбільша потужність – 1800 тонн (табл. 1.15; 1.16). Близько половини господарств мають потужність менше 10 тонн через обмеження землі та води, і всі вони знаходяться у веденні сімейних підприємств. Деякі з них додають цінність своїй продукції, продаючи/обслуговуючи у своєму рибному ресторані.

Таблиця 1.12 Виробництво аквакультури за видами в Туреччині (тонна/рік)

Види риб	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
ВНУТРІШНІ ВОДИ									
Райдужна форель	78165	100239	111335	122873	107533	100411	99712	101761	103192
форель (<i>S.trutta</i>)	-	-	-	-	450	755	1585 рік	1944 рік	1695 рік

Project funded by
EUROPEAN UNION

Короп звичайний	403	207	222	146	157	206	196	233	212
Осетровий	-	-	-	-	17	28	6	13	2
Тілапія	-	-	-	-	32	12	58	8	12
МОРСЬКИЙ									
Райдужна форель	7079	7697	3234	5186	4812	6187	4643	4972	9235
форель (S.trutta)	-	-	-	-	798	685	1073	980	375
Морський лящ	28157	32187	30743	35701	41873	51844	58254	61090	76680
Морський окунь	50796	47013	65512	67913	74653	75164	80847	99971	116915
Червона поргі	-	-	-	-	106	143	225	20	2
Барабан ши	-	-	-	-	39	61	20	125	30
Мізерний	-	-	-	-	3281	2801	2463	697	1486
дентекс	-	-	-	-	113	132	43	51	24
Рожевий зубчик	-	-	-	-	75	90	61	107	70
Атлантичний блакитний тунець	-	-	-	-	1136	1710 рік	3834	3802	3571
Мідії	340	5	-	-	-	3	329	489	907
інші	2201	1442	1364	1575 рік	58	102	46	239	129
ЗАГАЛЬНО	167141	188790	212410	233394	235133	240334	253395	276502	314537

(BSGM. 2019; TURKSTAT. 2019)

Таблиця 1.13 Рибні господарства та їх потужності в Чорному морі у 2019 році

Ємність (тонн)	# ферми в Туреччині	# ферми в Чорному морі	% від BS загалом
<10	591	165	28
10-29	679	141	21
30-50	71	14	20
50-100	122	10	8
100-250	188	39	21
250-500	176	21	12
500-1000	185	29	16
1000-2000	63	8	13
2000-3000	24	0	0
3000-4000	1	0	0
ЗАГАЛЬНО	2100	427	20

лосось чорноморський (Salmo labrax)

Загальна кількість рибних господарств, які виробляють чорноморську форель, становить 22, а їх потужність коливається від 5 до 590 тонн (табл. 1.17).

Таблиця 1.14. Кількість рибних господарств та їх потужність (тонн) у провінціях Чорноморського регіону

Project funded by
EUROPEAN UNION

провінції	< 10	10-29	30-50	50-100	100-250	250-500	500-1000	> 1000	Всього
Амасія	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Артвін	15	12	2	3	3	0	8	0	43
Бартин	5	0	0	0	0	0	0	0	5
Байбурт	2	7	1	0	1	1	0	0	12
Болу	20	8	1	0	0	0	0	0	29
Düzce	18	2	2	0	0	0	0	0	22
Гіресун	31	5	0	0	0	0	0	0	36
Gümüşhane	6	10	2	0	15	3	0	0	36
Карабюк	0	4	0	0	0	0	0	0	4
Кастамону	2	5	1	2	0	0	0	0	10
Зонгулдак	4	1	0	0	0	0	0	0	5
Орду	12	9	2	0	3	3	2	0	31
Різе	13	20	1	4	0	2	0	0	40
Самсун	8	4	2	0	4	5	13	0	36
Синоп	0	2	0	0	0	0	2	2	6
Токат	7	16	0	0	6	7	1	0	37
Трабзон	19	36	0	1	7	0	3	6	72
Усього (N)	165	141	14	10	39	21	29	8	427
ЗАГАЛЬНО (%)	38,64	33,02	3,28	2,34	9,13	4,92	6,79	1,87	100

Таблиця 1.15. Рибні господарства з вирощування райдужної форелі та їх потужності

Ємність (тонна)	N
<10	210
10-29	98
30-50	12
50-100	12
100-250	40
250-500	28
500-1000	14
>1000	4
ЗАГАЛЬНО	418

Морський окунь

Потужність аквакультурних ферм морського окуня становить від 100 до 1667 тонн, а загальна кількість підприємств у Чорному морі становить 22. Випробування морського ляща не були успішними через нижчу температуру морської води в порівнянні з Егейським морем. Приділено більше уваги до морського окуня для покриття потреб регіону (табл. 1.18).

інші

У Чорному морі є 1 осетрових, 2 мідійних, 3 дзеркальних коропа та 1 морського ляща (табл. 1.19).

Таблиця 1.16 Більші підприємства (МСП) вирощують райдужну форель у сітчастих садках у Чорноморському регіоні

Project funded by
EUROPEAN UNION

Власник/Компанія	Місцезнаходження	Ємність (тонн)
VADİ Aquaculture, R&D, Tourism & Feed Industry Limited	ТРАБЗОН	1800
OMEGA 61 Aquaculture Limited	ТРАБЗОН	1600
ТОВ "КАРСОМ Аквакультура енд Трейдінг"	ТРАБЗОН	1500
YAKAMOZ Aquaculture Limited	ТРАБЗОН	1500
YOMRA Aquaculture Limited	ТРАБЗОН	1000
KUZEY Aquaculture Limited	SAMSUN	960
SAMSUN Fisheries and Aquaculture Ltd	SAMSUN	950
SAGUN Aquaculture Inc,	SINOP	950
Black Sea Forel Aquaculture, Marketing & Int, Trade Ltd	ТРАБЗОН	950
LADİK AKDAĞ Aquaculture Limited	SAMSUN	922
AYHAN ÇAKIR Aquaculture Limited	SAMSUN	900
ТОВ «МУХАММЕТ АЛІ АКЯЗ Аквакультура»	ТРАБЗОН	800
OMEGA 61 Aquaculture Limited	ТРАБЗОН	800
KIYAK BROTHERS Aquaculture & Int, Trade Ltd	SAMSUN	700
SAMSUN Fisheries and Aquaculture Ltd	SAMSUN	700
ТОВ "Рибне господарство КІЗІЛІРМАК"	SINOP	666
DOĞU KARADENİZ Aquaculture and Trading Inc,	ТРАБЗОН	600
ARDE - SOM Fisheries and Aquaculture, Marketing & Trading Inc,	АРТВІН	500
LAZONA Marine Fisheries Limited	АРТВІН	500

Таблиця 1.17 Кількість чорноморських лососевих ферм та їх потужності (т)

Власник / Компанія	Місцезнаходження	Навколишнє середовище	Ємність
DOĞU KARADENİZ Aquaculture Inc,	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	590
KUZUOĞLU Aquaculture and Trade Limited	АРТВІН	Сітчасті клітки	500
ТОВ "Аквакультура GÜMÜŞ"	АРТВІН	Сітчасті клітки	500
ТОВ "ЙОМРА Аквакультура"	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	500
ІБРАГІМ БІБЕРОГЛУ	АРТВІН	Сітчасті клітки	250
ТАНЕР ЙІЛДІРІМ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	250
ABU Aquaculture Limited	RİZE	Бетонні ставки	250
ŞEMSETTİN KELEŞ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	240
DEVİRİM ALTINTAŞ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	200
ARDE-SOM Aquaculture, Marketing & Trading Inc,	RİZE	Бетонні ставки	150
АРСЛАН АЛЪІНТАШ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	140
ŞEMSETTİN KELEŞ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	100
ŞEMSETTİN KELEŞ	GÜMÜŞHANE	Сітчасті клітки	100
МУХАММЕТ КУРУ	RİZE	Бетонні ставки	15
АХМЕТ ЧОЛАК	RİZE	Бетонні ставки	14
OFIS Food Inc.	RİZE	Бетонні ставки	14
ІБРАГІМ ЧАВУШОГЛУ	RİZE	Бетонні ставки	11
MİSİNA Fisheries Limited	RİZE	Бетонні ставки	10
TURGE Limited	RİZE	Бетонні ставки	10
СЕЛІМ КУРУ	RİZE	Бетонні ставки	9
ФАТІХ КІБАР	ТРАБЗОН	Бетонні ставки	6

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

ЮКСЕЛЬ БІЛІР	АРТВІН	Бетонні ставки	5
--------------	--------	----------------	---

Таблиця 1.18 Компанії-виробники морського окуня в Чорному морі

Власник/Компанія	Місцезнаходження	Навколишнє середовище	Ємність (тонн)
ТОВ "Рибне господарство Кизилірмак"	SINOP	Сітчасті клітки	1667 рік
ТОВ "Рибне господарство Кизилірмак"	SAMSUN	Сітчасті клітки	709
Doğu Karadeniz Aquaculture & Trade Inc,	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	600
ТОВ "Рибне господарство Кизилірмак"	SAMSUN	Сітчасті клітки	591
ТОВ "Рибне господарство Кизилірмак"	SAMSUN	Сітчасті клітки	532
Noordzee Fisheries and Export Inc,	SAMSUN	Сітчасті клітки	450
Samsun Fisheries and Trade Inc,	SAMSUN	Сітчасті клітки	450
Altaş Aquaculture Inc	ОРДУ	Сітчасті клітки	400
Karsom Fisheries Ltd	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	300
ТОВ "Якамоз Аквакультура"	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	300
Altaş Inc,	ОРДУ	Сітчасті клітки	250
Kiyak Kardeşler Aquaculture Ltd	SAMSUN	Сітчасті клітки	250
Samsun Fisheries Ltd	SAMSUN	Сітчасті клітки	250
Yomra Aquaculture Ltd	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	250
Marnero Aquaculture and Export Inc,	ОРДУ	Сітчасті клітки	249
Lazona Seafood and Turizm Ltd	ОРДУ	Сітчасті клітки	225
Vadi Aquaculture, R&D and Feed Ltd	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	200
Vona Fisheries Ltd	ОРДУ	Сітчасті клітки	175
Мухаммет Алі Ак'яз	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	150
Omega 61 Fisheries Ltd	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	150
Özbek Fisheries Ltd	ОРДУ	Сітчасті клітки	100
Omega 61 Fisheries Ltd	ТРАБЗОН	Сітчасті клітки	100

Таблиця 1.19 Ферми осетрових, мідійних, дзеркальних коропів та морського ляща та їх потужності в Чорному морі

Власник/Компанія	Місцезнаходження	Навколишнє середовище	Види	Ємність (тонн)
Mavi Damla Fisheries Ltd	KARABÜK	Бетонний ставок	Осетровий	15
Рустем Мерт	GIRE SUN	Бетонний ставок	Мідії	12
Алі Актюрк	ТРАБЗОН	Бетонний ставок	Мідії	4
Бурхан Йилмаз	SAMSUN	Ґрунтовий ставок	Короп звичайний	30
Фікрі Сайгілі	SAMSUN	Невелика дамба	Короп звичайний	10
Ісмаїл Атмака	SAMSUN	Ґрунтовий ставок	Короп звичайний	29
ТОВ "Рибне господарство Кизилірмак"	SAMSUN	Сітчасті клітки	Морський лящ	148

Project funded by
EUROPEAN UNION

Компанії були зобов'язані заснувати інкубаторії, а всі морські ферми повинні забезпечити всіх мальків/молодь з цих створених інкубаторів. Крім того, щоб конкурувати з іншими країнами, Туреччина збільшила пропозицію для покриття попиту споживачів та експорту.

Наголошується на культурі нових видів і комерційному виробництві багатьох видів, таких як осетер, тюрбо, червоний поргій, зубатик звичайний, білий окунь, гострий морський лящ, ши-барабан, бурій мізерний, білий морський лящ, піщаний стінбрас, мізерний, кінь скумбрія, тунець, кефаль, рожевий зубат, види коропа, сом, мангар, африканський сом, тилапія, середземноморська мідія, рак, креветка, п'явка, жаба, равлик, чорноморська форель, червоно-ряба форель започатковано за підтримки Дослідження і розробки. На інкубаторіях міністерства та приватного сектора проводяться проекти та випробування щодо впровадження нових видів у аквакультурний бізнес. Одним із гарних прикладів є проект культури тюрбо, який спільно реалізували Міністерство сільського та лісового господарства та Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA).

Іншим важливим видом риби є блакитний тунець (*Thunnus thynnus* L), який відгодовують у морських садках у південній частині Егейського моря. Відповідно до квоти, виділеної ICCAT³ риба виловлюється з природи і годується в сітчастих клітках з травня до середини осені. Наразі в Середземному морі є 6 відгодівельних ферм, де тунця годують у сітчастих клітках.

Проект «Розведення ставриди (*Trachurus mediterraneus*)» за підтримки TAGEM⁴ було проведено між 2010 і 2013 роками. Помічено, що риба ставрида може бути зібрана з природи і перенесена в кліткове середовище і не буде мати жодних труднощів у споживанні корму. За цим результатом визначено, що рибу ставриду можна вирощувати на відгодівлі (Başçınar et al., 2013).

Технологічний прогрес у поєднанні з урядовою стратегією та науковими ноу-хау сприяли збільшенню національного виробництва аквакультури в останні десятиліття. Швидке зростання сектору аквакультури зробило Туреччину провідним виробником у Середземному морі. В даний час Туреччина виробляє велику кількість європейського морського окуня, дорада та райдужної форелі. Турецьке виробництво поширюється також на Чорне море, де вирощують морську форель та європейського морського окуня. Однією з типових характеристик аквакультури в Туреччині є те, що вона здебільшого базується на інтенсивній аквакультурі, а нові інвестиції в Чорне море з кожним роком збільшуються.

У зв'язку з ризикованим характером бізнесу, активна робоча сила є дуже важливою для того, щоб можна було застосовувати щоденні розпорядки годівлі, спостереження за ставками, сітчастими садками, відкритими ємностями для вирощування, внутрішніми розплідниками та інкубаторами, для очищення та видалення мертві, регулярна перевірка температури, витрати води, будь-які збої водозабору та відключення електроенергії.

Інше порівняння можна зробити щодо потужностей: 70% господарств мають потужності понад 50 тонн у Чорному морі, більшість із них виробляють райдужну форель у бетонних цистернах. За останні роки потужність нових ферм, створених у водосховищах та морі, значно зросла за рахунок вирощування в сітчастих садках. Кілька малих спеціально працюють як інкубатор, а не виробляють рибу для ринків. Існує великий попит на мальків з морських і внутрішніх ферм, які використовують сітчасті клітини.

³ Міжнародна комісія зі збереження атлантичного тунця — це міждержавна рибальська організація, відповідальна за збереження тунців і туноподібних видів в Атлантичному океані та прилеглих до нього морях.

⁴ Генеральний директорат сільськогосподарських досліджень і політики, Міністерство сільського та лісового господарства

Project funded by
EUROPEAN UNION

1.3.3.2. Види риб в аквакультурі

Хоча кількість видів риби, що використовуються в аквакультурі в Туреччині, становить близько 20 видів, у Чорному морі ферми виробляють лише райдужну форель, кумжу, морську форель і морського окуня в комерційних масштабах.

Морський окунь (*Dicentrarchus labrax*)

Морський окунь є цінним видом риби, що має економічне значення в Туреччині, а також в інших країнах Середземномор'я, має великий товарний товар у всьому світі. Запаси в природі зменшилися через надмірний вилов риби та забруднення навколишнього середовища. Після 1985 року в Туреччині розпочалися дослідження з питань розмноження, живлення та росту личинок. Він м'ясоїдний і воліє жити на мілководді, де багато риби. Лагуни та гирла річок є іншими місцями проживання, які віддає перевагу морський окунь. Після пізньої весни він мігрує в прибережні води та лагуни для розмноження.

Морський окунь — евритермна та евригалінна риба. Оптимальна температура росту 22-24°C, ріст припиняється при 7-10°C, віддає перевагу температурі води 13-15°C в період нересту. Вони також дуже толерантні до зміни солоності. Вони можуть вижити у воді з солоністю від 3 до 35‰.

Морський окунь має довге життя. Вони можуть досягати ваги 15 кг (в середньому 1,5-6,0 кг) і загальної довжини 1 м (в середньому 0,5 м). Було виявлено, що самці ростуть повільніше самок. У морях помірного клімату ріст у першій віковій групі досить швидкий і досягає маси 250-350 г.

У Середземному та Егейському морях самці досягають статевої зрілості у 2-3 роки і досягають 25-30 см у довжину, а самки починають розмножуватися у віці 3-5 років і 30-40 см у довжину.

Яйця мають розміри 1,0-1,4 мм (в середньому 1,15-1,16 мм), кулясті та пелагічні. Діаметр краплі масла 0,33 - 0,36 мм. Його плодючість становить близько 300 000 яєць на кг живої ваги. Яйця вилуплюються через 4-5 днів. Довжина першої личинки близько 3 мм. Личинки, які протягом трьох днів споживають свої харчові мішечки, починають харчуватися зоопланктоном.

Райдужна форель (*Oncorhynchus mykiss*)

Райдужна форель є рідною для тихоокеанського регіону Північної Америки, зокрема Мак-Клауд-Рівер, однієї з гірських річок Каліфорнії. Цей вид був перенесений в інші частини Північної Америки і після 1880 року був вивезений в Європу, а потім в інші країни. Спочатку це вдосконалення проводилося з метою збагачення фауни, а потім були проведені селекційні дослідження з метою отримання форм, які швидко ростуть і легко отримують яйця шляхом штучного запліднення.

В результаті вирощування та інтенсивної селекції були отримані різні сорти з різним забарвленням, але він завжди зберігає характерне райдужне забарвлення. Самець райдужної форелі більш темного кольору. У репродуктивному періоді і особливо у літніх особин спостерігається гачкоподібна нижня щелепа.

Статевої зрілості вони досягають на 2-3 роки. У природі вони живуть 5-6 років, але у виняткових випадках живуть 18 і більше років. Зазвичай він становить від 1 до 5 кг, максимальна вага 24 кг і довжина 120 см. Розмноження зазвичай відбувається в період з листопада по лютий. Вихід яєць коливається в межах 1500-3000 штук на 1 кг живої ваги, а температура води для нересту 7-1°C. Розмір яйця 4-6 мм. Довжина личинок після вилуплення 12-15 мм. Личинки, які поїдають жовтковий мішок за 2-3 тижні, досягають

Project funded by
EUROPEAN UNION

довжини до 25-30 мм. Стійкість форелі до солоності зростає в міру зростання риби, тому вирощування райдужної форелі можливе при концентрації морської води.

Форель чорноморська (*Salmo labrax*)

Чорноморська форель належить до сімейства лососевих, і її можна відрізнити від інших підвидів за наявністю чіткої чорної плями на зябровій кришці, наявністю неправильних чорних плям на їх тілі та наявністю чітких білих кілець навколо червоного плями.

Більшу частину свого життя вони проводять у морі, де ростуть і процвітають. Вони мігрують у прісні води в періоди розмноження. У Чорному морі вони можуть досягати довжини до 100 см і ваги до 26 кг. Характерною особливістю є те, що батьки повертаються у води, де відкладають яйця. Завдяки своїм репродуктивним характеристикам ці екотиipi мігрують між морською та прісною водою. В осінні місяці вони заходять у прісні води Чорного моря і відкладають яйця в гнізда, які вони відкривають між піском і гравієм. Пташенята залишаються в прісній воді протягом року, а потім мігрують у море. Відкладають яйця на відповідну землю на глибині 20-25 см.

Плодючість коливається в межах 1500-2000 ікринок на кг живої ваги, а температура води для нересту 8-10°C. Розмір яйця 5-6 мм. Довжина вилуплюваних личинок 13-15 мм. Личинки споживають свої харчові мішечки за 3-4 тижні і досягають до 25-30 мм.

Протягом останніх 20 років його вирощують на продовольство, а також для збільшення природних запасів вирощують мальків.

1.3.3.3. Практика/Система культури

Згідно з практикою аквакультурного бізнесу в Чорному морі, у випадку райдужної форелі існує два типи системи вирощування.

Вирощування порційної риби (близько 150-250 г): риба з інкубаторія ферми або постачана з інших інкубаторів згодовується до досягнення розміру ринку в бетонних ставках.

Розведення в садках і морських садках (понад 1200 г): Молодь масою 2-3 г переводять з інкубаторів у садки в дамбах у квітні-червні. Вигодовують і утримують у вольєрах до 150-250 г для живого продажу споживачам або передають у морські клітки у вересні-грудні. Якщо риба утримується в садках, вона може досягти ваги 1-1,5 кг у наступному році і переводиться в морські садки у вересні-грудні. Форель невеликих розмірів досягає 1-1,5 кг і продається на рибних ринках з березня по червень відповідно до попиту. Великі вигодовують у морських садках і збирають по 3-5 кг у травні-червні і спеціально відправляють на переробні підприємства для потрошення та очищення, глибокої заморозки на експорт.

Нова політика Туреччини полягає в експорті великої форелі під торговою маркою «Турецький лосось» або «Чорноморський лосось». Завдяки корму з добавками каротину риба за кольором і смаком схожа на норвезький лосось, тому зростає попит на зовнішніх ринках.

На жаль, експорт припинено через пандемію Covid-19, і фермери намагаються виловити більшість риби, щоб зберегти її в замороженому вигляді для майбутнього відкриття торгових можливостей. Нині великі супермаркети, такі як Migros, Makro Centers та Carefour, організують кампанії з продажу цієї цінної риби споживачам.

У випадку культури *Salmo trutta*, рибні господарства у внутрішніх районах країни виводять і вирощують цю рибу до того ж розміру, що і райдужна форель, і застосовують подібні процедури, щоб пересадити їх

Project funded by
EUROPEAN UNION

у клітки в дамбі та в морі. Але швидкість зростання нижча, ніж у райдужної форелі, і вона продається з розміром максимум 700-800 г.

У Чорному морі немає інкубатора морського окуня, тому молодь постачають з інкубаторів, розташованих в Егейському регіоні, розміром 2-3 г і транспортують у кисневих резервуарах вантажівками в травні. Основні садкові ферми морського окуня створені в затоці Персембе, провінція Орду. Морського окуня вирощують до розміру порції 350-450 г і продають протягом усього року.

Близько половини господарств мають потужність менше 10 тонн через обмеження землі та води, і всі вони працюють як сімейні підприємства. Деякі з них додають цінність своїй продукції, продаючи/обслуговуючи у своєму рибному ресторані.

Типи рибних господарств у Чорному морі можна класифікувати як:

Малі підприємства з кількома бетонними ставками, водозабором з річки, джерела або з того й іншого, купують молодь і годують їх, щоб вони росли. Основним видом є форель, яка продається по 180-220 г (в середньому 200 г, розмір порції).

Ферми, що мають інкубатори та бетонні ставки для вирощування, покривають свої потреби в мальках, якщо виробництво високе, надлишок продають іншим фермерам.

Основними характеристиками цих двох є: вони переважно використовують власні землі для створення фермерських господарств або орендують землю у держави.

Внутрішнє землеробство в сітчастих садках в основному ведеться у водосховищах дамб і природних озерах, клітках з різних матеріалів (дерев'яні, ПЕ, ПЕЕ) різної форми (квадрат, прямокутник, коло) і різних розмірів (2x2 до 5x5 дерев'яних, 10- коло 30 м Ø),

Морське господарство в сітчастих садках спрямоване на одержання великої риби, з механізованою системою годівлі, придатною для інтенсивної щільності риби, потужністю, розрахованою на останній вилов, до 100 тонн риби в круглих садках морського типу, 20-50 м Ø, і потужна швартовна система.

Останні 2 системи потребують матеріально-технічної підтримки: склади в найближчому порту, допоміжні судна для перевезення кормів з кормовим насосом на борту, для завантаження або вивезення садків до/з порту для завантаження дрібної риби та використання в ловних операціях, працює вміло навчений персонал. Також у них є вантажівки з кисневими резервуарами на борту для перевезення риби з/до кліток.

В інших регіонах існують рибні господарства, які використовують земляні ставки для вирощування коропа та креветок різних розмірів, які називають напівінтенсивними рибними господарствами. З іншого боку, є кілька інтенсивних вирощувальних господарств із закритою системою та використовують оборотну воду, повністю контрольовану температуру, блискавку, годівлю та відновлення води на різних етапах життя риби. Також останні та інкубаторії, що виробляють морські види, крім форелі, повинні мати установки для виробництва фітопланктону та зоопланктону, артемії та коловерток для необхідного харчування личинок після споживання жовткового мішка. Тому такі інвестиції могли здійснювати лише великі компанії (5 приватних) та інкубаторії, якими керує держава.

Для виробництва середземноморської мідії в аквакультурному бізнесі потрібні різні види інвестицій. Порівняти рибні господарства досить просто; Основна потреба - це виділення морської зони відповідно до потужності, передбаченої в підготовленому проекті. Існує кілька систем вирощування мідій. Основною є система плотів і мотузок. Зібравши з природи сплави на мотузках, їх переносять на інші

Project funded by
EUROPEAN UNION

мотузки, повішені там, де вони були вирощені. Основна вимога – розрідження мотузок у міру зростання мідій.

1.3.3.4. Людський ресурс

В аквакультурному бізнесі є кілька типів персоналу, які працюють на різних етапах агротехніки. До 2018 року в аквакультурному бізнесі зайнято 10 500 працівників. Цей персонал можна класифікувати як:

- Обслуговуючі працівники (годівлі, прибирання, ясла)
- Техніки (електрики, механіки, рибальство),
- Інженери (рибне господарство, продовольство, сільське господарство),
- Ветеринари (хвороби риб і вакцини),
- Біологи (виробництво живої їжі, генетичні дослідження),
- Дайвери (обслуговування кліток, зміна сітки, вилов риби, моніторинг).

Кількість персоналу тісно пов'язана з потужністю господарств. У зв'язку з тим, що більшість господарств мають потужність менше 50 тонн на рік, ферми є переважно сімейними підприємствами, працюють 1-2 працівники, а деякі мають невеликий ресторанний заклад.

Мінімальні зобов'язання щодо зайнятості персоналу визначаються МАФ (Положенням про аквакультуру) з метою захисту бізнесу аквакультури. Основним джерелом інженерів, біологів та ветеринарів є випускники університетів, які мають понад потенційну потребу в робочій силі. На початку періоду розробки в 1970-х роках вважалося, що для виробництва риби за підтримки консультантів достатньо лише робітників і техніків. Але нині працевлаштовані випускники, які мають середню та вищу освіту, особливо з генетики, молекулярної біології, фізіології риб, харчування, репродуктивної біології та управління господарством.

1.3.4. Україна

Аквакультура є основним компонентом рибного та агропромислового секторів. Продукція аквакультури є стратегічним ресурсом держави, як джерело високоякісної продукції переважно в місцях її споживання, що не потребує великих витрат на її транспортування (порівняно з морем та океаном). В сучасних умовах різкого скорочення океанічного вилову та критично депресивного стану внутрішніх водойм актуалізація сегменту аквакультури в Україні об'єктивно стає ознакою альтернативного стратегічного вектора розвитку рибного господарства. Однак, маючи багатий природно-ресурсний потенціал для широкомасштабного розвитку рибного господарства, держава втрачає ці переваги через відсутність необхідних інституційних умов. Так, за даними Державного агентства рибного господарства, з 250 тис. га аквакультури, придатної для аквакультури, лише половина задіяна в сучасних умовах. З них 60% використовуються неефективно і тому мають низьку рибопродуктивність.

У діяльності рибогосподарського комплексу України радянського періоду планувався значний зсув у бік морського та океанічного рибальства за рахунок розвитку власної ресурсної бази природних і штучних внутрішніх водойм. Як зазначалося вище, рибальство в екстериторіальних водах становило до 74% загального вилову риби, в зоні рибальства України (в Азово-Чорноморському басейні) - до 16%, частка продукції аквакультури коливалася в межах 7 -12%, а рибальство у внутрішніх водах становило лише 3% загального виробництва.

Одеська область входить до складу Приморського краю України, яка володіє великим запасом рибогосподарських водойм (озера, водосховища, морські лимани, лимани великих річок Дунаю, Дністра, Дніпра) і є основним промислом регіону. Тут розташовані основні рибопереробні підприємства, а також наукові та навчальні заклади рибної промисловості. Підприємства приморського регіону

Project funded by
EUROPEAN UNION

виробляють понад 90% від загального обсягу риби та морепродуктів, вироблених українськими підприємствами. Цей регіон України за останні 10 років забезпечує від 42,5% до 30,9% загального вилову риби у внутрішніх водоймах України.

Океанічна риба (скумбрія, сардини, ставрида, тріска) та морепродукти (ракоподібні, молюски та ін.), що виловлюються в 200-мильних прибережних водах інших країн, становлять основну частину океанічного вилову підприємств регіону.

1.3.4.1. Ресурсний потенціал

Ресурсний потенціал рибогосподарського підкомплексу Одеської області є найбільшим в Україні. Специфікою регіону є наявність великих внутрішніх водойм – прибережних озер та лиманів, два з яких є найбільшими озерами України. Більшість водойм Одеської області - ставки, водосховища, озера, лимани, водосховища-охолоджувачі електростанцій, спеціальні сади та басейни придатні для використання в рибному господарстві. До рибогосподарських водойм району, в якому здійснюється промисловий вилов водних живих ресурсів (ВЗР), входять 16 внутрішніх водойм (озер, лиманів, водосховищ і заплав) загальною площею 175,6 тис. га (табл. 1.20), нижче річки. Дунай і Дністер, а також близько 5500 км² високопродуктивної акваторії північно-західного Причорномор'я.

Офіційні дані про кількість водойм в Одеській області свідчать про наявність 1010 ставків і малих водойм загальною площею 14300 га, більшість з яких (до 50%) непридатні для рибного господарства. У таблиці 1.21 наведено результати інвентаризації, проведеної фахівцями Західночорноморського рибоохорони, яка показала, що загальна площа ставків, які зараз використовуються або можуть використовуватися для потреб рибного господарства, становить приблизно 9,9 тис. га. Цей фонд включає 211 ставків і малих водойм, розташованих у басейнах малих річок і, як правило; вони комплексного призначення: розведення риби, зрошення, тваринництво, місця відпочинку населення. Ці водойми здають в оренду місцева влада. Також в області збудовано 7 ставкових рибних промислів, де площа кормових ставків для виробництва товарної риби становить 2 тис. га, а ставків для вирощування посадкового матеріалу риби – майже 1 тис. га. Три ставкові господарства мають статус державних племінних розплідників у підпорядкуванні Держрибагентства.

Так, аквакультурна діяльність в Одеській області сьогодні ведеться на водосховищах площею 12,9 тис. га, що становить 7,6% від загального рибогосподарського фонду водойм області. Є достатній резерв водойм, використання яких ще не переведено в русло. Серед них 42 водойми місцевого значення, із загальною площею водного дзеркала близько 2 тис. га, що становить майже 58% від реальної кількості водних об'єктів місцевого значення. Співвідношення рибогосподарського використання водойм області представлено в таблиці 1.22.

Таблиця 1.20. Найбільше рибне господарство в Одеській області

Водний басейн	Площа ха
Озеро Кагул	8 200-9 300 9 000
Озеро Картал	1400
Озеро Кухурлуй	8 200, 9 400
Озеро Ялпуг	14 900
Озеро Кетлабуг (SCF)	6 000
Озеро Саф'яни (SCF)	400
Озеро Цитай (SCF)	5 000
Озеро Сасик	20 500

Project funded by
EUROPEAN UNION

Тузовські заплави	20 000
Шаболацький лиман	3 000
Дністровський лиман	36 000
Гаджибейський лиман	7 000
Тилігульський лиман	15 000-17 000

Таблиця 1.21. Структура використання фонду рибогосподарських водойм в Одеській області

Водний басейн	Площа		Домінуючий вид риб
	1000 га	%	
Внутрішні водойми, в яких вилов ведеться за квотами	83,5	49	короп; травоїдні ⁵ ; пеленгас; осетрових
Природні водойми з впровадженням СКФ	74,9	44	короп; травоїдні; карась; пеленгас
Внутрішні водосховища (ставки,	9,9	5,8	короп; травоїдні
Ставкові ферми, побудовані за проектами	2,0	1,2	короп; травоїдні

До штучно створених русл належать водойми, які мають статус як загальнодержавного, так і місцевого значення. Ставки або орендовані, або за режимом SCF, або поєднують відносини оренди з режимом SCF. Режими SCF встановлені на 7-10 років. Підприємства аквакультури переважно у формі ТОВ (Товариство з обмеженою відповідальністю) та ЗАТ (закрите акціонерне товариство).

Висновок про наявність водойм у районі придатного рибальства не є репрезентативним і достатнім з точки зору прозорості та ефективності регіонального управління цією галуззю. За словами експертів галузі, на сьогодні фактично використовуються всі відповідні водойми, але з різним ступенем легалізації цього бізнесу відповідно до основного закону. Користування здійснюється самовільно або на підставі раніше укладених договорів оренди землі під водою. Нові вимоги аквакультури вимагають приведення таких договорів у відповідність до основного закону, але цей процес маломотивований для орендарів і не супроводжується чітким механізмом реалізації. Як наслідок, обласні органи рибного господарства не мають достовірної інформації щодо кількості,

Риболовне використання водних об'єктів Одеської області характеризується такими напрямками:

- безпосередньо аквакультура;
- водойми в режимі спеціального промислового рибальства СКФ;
- спеціальне використання водних біоресурсів за встановленими лімітами та квотами (Чорне море, р. Дунай, Дністровський лиман та нижня Дністрова, морські лимани північно-західного Чорного моря та Кучурганське водосховище).

Одеська область має потужний рибогосподарський комплекс з розвинутою інфраструктурою, що включає Чорноморський морський порт, 6 рибопереробних заводів і фабрик, 104 рибних підприємств різних форм власності, 5 великих ставкових рибних господарств (загальною площею 5 - 5,5 м. тис. га), 7 рибних господарств, чотири з яких мають племінний статус. Підприємства рибогосподарського комплексу (РК) за географічним розташуванням водних угідь розташовані на території області нерівномірно. Усі рибні та рибопереробні підприємства, а також ставки розташовані в дев'яти південних районах області – Ренійському, Болградському, Ізмаїльському, Кілійському, Татарбунарському, Білгород-Дністровському, Біляївському, Овідіопольському та Комінтернівському (табл. 1.22).

⁵ Толстолобик, короп і білий амур

Project funded by
EUROPEAN UNION

Таблиця 1.22 Динаміка рибальства в Україні ⁶

Назва водойми	Затверджений ліміт вилову т/рік			Фактичний улов, т/рік		
	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
Чорне море з бухтами	*	*	*	2976	3431,0	3662,9
Річка Дунай	*	*	*	245,7	241,1	477,1
Озеро Кагул - Картал	1152	1151,5	1151,5	527 554	824,86	906 367
Озеро Ялпуг-Кугурлуй	1181	1181	1181	869 512	895	901,5
Стентівська заплава		*	*	0	0	0
Озеро Котлобух	348	388	348	195 023	222	246 374
Озеро Цитай	238	233	238	123 438	189,21	148,98
Озеро Сасик	1257	1286,5	1257	836 523	248,44	431,7841
Дністровський лиман та пониззя річки Дністер з озерами	*	*	*	576,6	854,1	1551,0
Кучурганське водосховище	*	*	*	6,4	7,7	18,83
Гаджибейський лиман	1030	1281	1030	883 401	421,01	1005,12
Тузовська група лиманів	*	*	*	5,9	0	0
Шабольшацький лиман	*	*	*	21,12	37,85	89 414
Григоріївський лиман		*	*		0	0
Куюльницький лиман	*	*	*	0	0	0
Дофінський лиман	60,5	60,5	60,5	10 763	7,41	1,5
Тилігульський лиман	*	*	*	395,2	773,0	0
Коханівський став No1			20			0
Запальська водойма			112			0,25
Перелицьке водосховище			39,12			0
Всього за площею				7673,4	7654,68	

* - ліміт визначається окремими видами риб або видами не обмежені, повідомляє Управління Держрибагентства в Одеській області (лист від 09.06.2017 №567)

Незбалансованість розвитку ФК Одеської області проявляється у парадоксальному збільшенні чисельності персоналу основного виробництва на тлі зниження виробничих потужностей.

Аквакультура відкриває широкі перспективи для розвитку рибогосподарського комплексу в Одеській області. Його формуванню та розвитку тут сприяє ціла гама природних умов: величезна площа мілководного шельфу АКБ, багата кормова база; річки Дунай і Дністер з дельтовою системою; малі річки, озера, лимани, водосховища, ставки; велика кількість теплих сонячних днів у році, розвинене сільське господарство. Прибережні морські води Одеської області мають сприятливі умови для вирощування молюсків (мідій, устриць), промислове вирощування яких не потребує витрат на штучні корми. З одного плоту площею 16x25 м, з якого підвішено 600 десятиметрових колекторів, можна отримати понад 4 тонни м'яса устриць на рік. У той же час, оскільки життя молюсків пов'язане з фільтрацією води, вони очищають воду та покращують якість водного середовища. Швидкість фільтрації великих здорових устриць може досягати 450 літрів води на добу.

⁶ https://menr.gov.ua/files/docs/eco_passport/Одеська_область_2016_r_k.pdf

Project funded by
EUROPEAN UNION

Організацію марикультурного виробництва мідій та устриць у прибережних районах Одеської області стримує брак коштів, погана координація роботи між організаціями, відсутність довгострокової концепції розвитку марікультури.

На даний момент в Азово-Чорноморському басейні, і зокрема в Одеській області, спостерігається невідповідність наявних в регіоні виробничих (рибопереробних і рибопереробних) потужностей від стану запасів основних промислових об'єктів. , особливо в районах традиційного прибережного промислу. У зв'язку з цим доцільно будувати комплексні рибні господарства для збільшення поголів'я кефалі та камбали загальною потужністю до 300 млн од./рік життєздатного омолодження.

Проблема відтворення осетрових риб в Азовському та Чорному морях має особливе значення для прибережних регіонів України. Потужність осетрових заводів і рибних господарств країни становить близько 8 мільйонів одиниць. Перезарядити, і в 2010 році їхня необхідна потужність повинна становити не менше 35 млн одиниць. Перспективним у басейні є омолодження осетрових риб, а також будівництво комплексів з вирощування, виробництва та переробки морських водоростей і трав.

За останні два десятиліття в промисловому рибальстві України та Одеської області спостерігається зниження (понад 70%) обсягів вирощування та вилову промислової риби. Це пов'язано зі значним скороченням (більше ніж у 10 разів або приблизно на 90%) використання штучних кормів для риб через їх високу вартість, високе податкове навантаження, погане кредитування в сезонних умовах та дворічний цикл виробництва. Відповідно до чинних нормативних документів частина риби, яка не досягла товарного статусу, вважається незавершеною до моменту переведення її в категорію готової продукції. Найважливішими складовими незавершеного виробництва є посадковий матеріал для риби цього року та двох років.

В області розвинена ставкова мережа, але виробництво ставкової риби щорічно скорочується. Основними причинами падіння ставкового рибальства є підвищення вартості кормів, електроенергії та палива, а також плати за водокористування при незначному збільшенні цін на ставкову рибу.

Ігнорування цілісності природних екосистем призводить до прямих і непрямих збитків. Риболовля на приднаунських озерах була вимушеним заходом для компенсації наслідків шкідливих проектів. Інститутом гідробіології Академії наук України розроблено програму, реалізація якої передбачала періодичний водообмін озер Дунаю та їх промисел коропа та товстолобика. Це стосується і останніх дій – реалізація проекту транспортного каналу в гирлі Бистре (місце нересту 95% дунайського оселедця) негативно впливає на промисловий потенціал Дунаю.

Сучасний рівень внутрішнього землеробства значно відстає не лише від науково обґрунтованих обсягів, а й від планових показників. На території області функціонують 11 рибгоспів з 1500 га ставків вирощування та 11 інкубаційних цехів проектною потужністю до 700 млн личинок. Чотири господарства мають племінний статус і займаються розведенням білого та рябого товстолобика, українського гребінця, білого коропа та веслоноса. Крім того, в області налічується 937 водойм (озер, водосховищ, ставків), які можна використовувати для видобутку риби. Велика берегова лінія українського узбережжя дозволяє розвивати морську аквакультуру, що є основою багаторічних досліджень у ряді наукових установ.

Слід зазначити, що в Україні існує досить багатий досвід рибальства, сформований ще за радянських часів, аналіз і систематизація якого дозволяє порівняти основні види аквакультури з типами водойм і формами господарської діяльності на них.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Діяльність аквакультури характеризується високими екологічними ризиками, які пов'язані з впливом на стан водойм і земель водного фонду, ризиком генетичного забруднення та генетичної деградації природних видів риб. Важливим є й той факт, що частина водних об'єктів України є транскордонною, що висуває додаткові вимоги до підприємств аквакультури. У зв'язку з цим особливу актуальність набуває організація ветеринарного контролю та екологічної безпеки.

Сучасна соціально-економічна кризова ситуація в Україні суттєво коректує докризове регіональне управління та вимагає активного пошуку та пропозиції місцевим органам влади комплексу ефективних управлінських, економічних, організаційних та інших механізмів створення ефективної регіональної економіки на засадах децентралізації управління. Аквакультура як галузь економіки має серйозні ресурсні передумови для того, щоб увійти в русло регіонального розвитку Одеської області.

В Одеській області промисловим виловом займаються 90 промислових споживачів, які використовують 838 одиниць суден та 21 тис. знарядь лову. Спеціальне промислове рибальство використовує 11 водойм загальною площею 74 803 га, використовує 178 суден на 5581 знаряддя лову. Для аквакультури використовується 38 водойм (31 ставок і 7 водойм) загальною площею 4021,1 га та потенційною продуктивністю 3000 тонн (табл. 1.23., 1.24).

Таблиця 1.23. Промислове рибальство в Одеській області

Водний об'єкт	Список підприємств	Обсяг вилову (т)
Чорне море	ДП «Дослідне головне рибальство», МНТЦ «ІСТР», МСБ «Альбіна», МСБ «Корсар», МСБ «Кунашир», ПП «ВКФ Маяки-2007», ПП «Дунай», ПП «Калкан», ПП «Олімп», ТОВ Південна Бессарабія, ПП «Тилігул», ПП «Тилігул Плюс», ПП «Ягуар-2005», ТОВ «Сарган», ПП «Піскар», АК «КРАП Заря 2», ТОВ «Меркурій Аква», ТОВ «Бора», ТОВ «Відродження», ТОВ «Червоний рибалка», ТОВ «Посейдон», ТОВ «Придунав'є», ПП «Брікк», ТОВ «Холод-Сервіс», ТОВ «Фірма «Лиман», І. П. Дунаєнко О. А., І. Є. Кедровський В. Д., І. Є. Моргун О. В., І. Є. Харківський С. В., ТОВ «Терапорт», ТОВ «Південні береги», ТОВ «Озерне-2012», ТОВ «Кристал Південний», «Заря», ТОВ «Велк», ТОВ «Рібкомфлот-» 2.	1503,06
річка Дунай	ДП «Корсар», ДП «Кунашир», ПП «Дунай», ПП «Екватор», ПП «Олімп», ПП «Піскар», ФК «Новонекрасовський», АС «Дунайське поле», ТОВ «Вілківський рибний комбінат», ТОВ «Одеський осетровий комплекс», ТОВ «Південна Бессарабія», ТОВ «Придунав'я», ТОВ «Кристал. Південь», АК «Орхідея», ТОВ «Союзугпром», І.Є. Семененко В.М., І.Є. Моргун О.В., І.Є. Шевченко Г.П., МНТЦ «ІСТР», ТОВ «Південні береги», ТОВ «Терапорт», ТОВ «Озерне-2012»	165,66
Нижній Дністер з озерами та Дністровським лиманом	ТОВ «Меркурій Аква», ТОВ «Експериментальна головна риборозведення», ВКФ «Маяки 2007», ПП «Чорноморець О.В.», ПП «Дністер», ПП «Калкан», «Ягуар 2005», Придністровецький РС, АК «КРАП Заря-2», КРАП «Заря», ТОВ «Червоний рибалка», ПП. «Рибопідприємство Резолвінг», ПП «Цегла», ТОВ «Тритон», ПП «Рибальська спілка Укррібекспорт», ТОВ «Холод-Сервіс», ТОВ «Кристал Південь», І.Є. Кедровський В.Д., І.Є. Кедровський П.Д., І.Є. Андронакі В.Ф., І.Є. Харків С.В.	500-1500
Кучурганське водосховище	АК «Придністровець»	16
Шаболацький лиман	ПП «Калкан», АК «КРАП Заря2», ТОВ «ХТМО», ДП «Дослідне розведення кефалі», ПП «Ягуар-2005»	13,53
Тилігульський лиман	ТОВ «Фірма Лиман», ПП «Тілігул», ПП «Тілігул плюс», ПП «Чорноморець О.В.», ТОВ «Бора»	5,98

У класичному вигляді комерційна аквакультура в регіоні функціонує у ставкових господарствах, побудованих за проектами. Незважаючи на досить розвинену мережу ставкових господарств, обсяги

Project funded by
EUROPEAN UNION

виробництва товарної риби в аквакультурних господарствах вкрай низькі (близько 9-12% вилову у внутрішніх водоймах) і в основному складаються з рослиноїдних видів риб (толстолобик, білий амур) (табл. 1.25):

Таблиця 1.24. Спецтоварне рибальство Одеської області

Ім'я водойма	Площа 1000 га	Підприємство	Забезпечення
Озеро Кагул	8,5	ТОВ «РИФ-2012».	ремесло: 13 од.; знарядь лову: 498; рибалок: 59
Озерна система Ялпуг-Кугурлуй	22,8	ТОВ «Репіда».	ремесло: 51 од.; знаряддя лову: 2456 шт. Рибалки: 117
Озеро Катлабуг	6,5	АФК «Придунайська Нива».	ремесло: 13 од.; знарядь лову: 213; од. рибалок: 43
Озеро Сасик	20,0	ТОВ «ВМС-10».	ремесло: 66 од.; знарядь лову: 1182 одиниць рибалок:156
Озеро Цитай	5,0	ТОВ «Союзугпром».	ремесло: 16 одиниць знарядь лову: 122 одиниці: рибалки: 47
Гаджибейський лиман	11,0	ДП "РДЕК"	суден: 19 од.; рибалки: 466 од.;28
Дофінський лиман	0,6	ФГ "Восход"	Немає даних
Заплаське водосховище	0,177	ТОВ Заплаське господарство	знаряддя лову: 223 од.; рибалки: - 10
Коханівський став	0,029	І.Є.Бакін Ю.В	знарядь лову: 136 одиниць рибалок: 5
Кричунівський ставки	0,06	ТОВ «КПЛ-ЛТД».	знарядь лову: 90 одиниць рибалок: 10
Адамівський ставок	0,019	Юридична корпорація	знаряддя лову: 12 одиниць рибалок: 3
Перелицьке водосховище	0,172	ТОВ «Рибацька пристань».	знарядь лову: 183 од. Рибалки: 6

Таблиця 1.25. Виробництво товарної продукції аквакультури в Одеській області

Роки	1995	2000	2005	2007	2011	2012	2013	2015	2016	2017	2018
Обсяг продукції товарної аквакультури, т	802	994	610	798	1330	653	905	1967 рік	1718 рік	1187	1007

Причини регресу промислової аквакультури ґрунтуються переважно на організаційно-економічній основі: відсутність доступу до водойм; підвищення цін на корми, електроенергію, паливно-мастильні матеріали тощо. Багато господарств регіону диверсифікували свою діяльність від рибальства до рослинництва, використовуючи ділянки ставків.

1.3.4.2. Спеціалізоване товарне рибальство (SCF)

З метою збільшення використання рибного господарства в області створено мережу спеціалізованих промислових рибних промислів. В Одеській області функціонує 8 СКФ, які є однокористувачами (озеро Катлабуг – «Придунайська нива», озеро Цитай – «Сине поле», Дауфінський лиман – «Восход», озера Ялпуг-Кугурлуй – ТОВ «Ялпуг-Кугурлуй», Tuzla Group Лиманів – ТОВ «Посейдон») та ще 2 є об'єднаннями, до складу яких входили не тільки рибальські, а й переробні підприємства.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Кількість засновників асоціацій може бути досить значною. Так 17 засновників в об'єднанні «Тузлівський лиман». Спеціальний режим водокористування розробляється окремо для кожного ДПВ Одеською філією Південного інституту морського рибного господарства та океанографії, координується Державним управлінням екології та природних ресурсів в Одеській області та басейновим органом рибного господарства та регулюється. затверджено Державною інспекцією з охорони, відтворення водних ресурсів та регулювання рибальства.

Аналіз роботи SCF показує, що, незважаючи на деякі недоліки, пов'язані з недосконалістю нормативно-правової бази, що регулює їх діяльність, спеціалізоване промислове рибальство є безумовно найефективнішою формою великомасштабного рибальства.

Аквакультура проводиться у Великих озерах Дунайського регіону в режимі SCF (табл. 1.26):

Таблиця 1. 26. Вилов риби підприємствами СКФ на Дунайських озерах (2018 р.)

Назва водойми	Компанія	Ловля риби, т.н	
		розумний	Фактичний
Кагул	ТОВ «РИФ-12».	940	268
Картал	"АЛЛА"	95	21
Ялпуг-Кугурлуй	ТОВ «Репіда».	1169	899
Катлабух	АФК «Придунайська Нива».	227	138
Сутай	ТОВ «Союз Юг Пром».	238	169
Сасік	ТОВ "ВНС-10"	1093	355

Лідером в Одеській області залишається ЗАТ «Одесарибгосп», що засвоює інтродукцію нових цінних видів риби (канальний і європейський сом, стерлядь, білуга, чорний короп, різнокольоровий короп).

1.3.4.3. База переробки риби

Одеська область має потужну переробну базу (Рибокулінарний комбінат, Білгород-Дністровський, Ізмаїльський і Вилківський рибоконсервні комбінати, ТОВ «Рибкомбінат «Істок», рибокомбінат «Красний рибок»). Вважається, що виробництво рибних консервів є найвигіднішим з усіх видів консервів.

Консервним виробництвом риби та інших водних живих ресурсів в Одеській області займаються такі суб'єкти, як: ТОВ «Аквафрост», ІП Корольков Сергій Володимирович, ТОВ «Дунайський рибоконсервний завод», ТОВ «Маріко», ТОВ «Південний РКК», ТОВ «Рибалка» та інші.

Основними проблемами переробних підприємств Одеської області є відсутність оборотних коштів для закупівлі сировини та наявність значної кількості імпортової та незаконно виробленої продукції на ринках Одеської області. Серйозною проблемою є також зношеність і погане використання потужностей з виробництва рибних консервів. Через значне зниження виробництва рибопереробні підприємства перебувають у важкому фінансовому стані.

Відтворенням рибних ресурсів в Одеській області займаються три підприємства: ТОВ «Бестіс Систем», ТОВ «Фрог Агросервіс», ТОВ «Юг-Аквапром», які спеціалізуються на вирощуванні коропа, трав'яних та інших видів.

У державній програмі «Відбір у рибному господарстві та відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні» рибогосподарські підприємства Одеської області

Project funded by
EUROPEAN UNION

займають незначну участь. Основною причиною цього є фрагментарні платежі з боку держави підприємствам за виконання державного замовлення, що є вагомим мотиватором бажання брати участь у програмі. Так, у 2005 р. кошти на здійснення бюджетного рибного господарства не виділялися, 2006 р. – проведено бюджетне рибне господарство «Червоний рибалка» та «Придністровець», 2007 р. – кошти на здійснення бюджетного рибного господарства не виділялися, 2008 – р. - кошти на виконання бюджетування не виділялися, 2009 рік - використано бюджетні кошти на ТОВ «ХТМО», «

Однак у 2019 році Кучурганське водосховище почали ловити. Імплантація здійснюється за рахунок користувача водних біоресурсів відповідно до режиму рибогосподарської експлуатації водойм («Придністровець»). Так, у водойму було випущено 100 тис. одиниць коропа, середня вага 40 грам/од. Також найближчим часом планується дати ще 50 тисяч одиниць коропа та 450 тисяч видів трав'яних риб. Контроль за реалізацією водних біоресурсів здійснювали працівники Одеського рибоохоронного патруля. Це третя водойма Кучурганського водосховища за останні 10 років. Вперше водосховище було відкрито у 2014 році і поповнилося 20 тисячами одиниць мальків. Наступний захід відбувся у жовтні 2018 року.

В Одеській області функціонують три спеціалізовані державні рибогосподарські підприємства:

- «Обласний експериментально-дослідний комплекс» (Біляївський р-н, с. Палійово)
- 670 га важільної ділянки в Хаджибейському лимані, режим SCF
- «Дослідне головне рибальство» (Білгород-Дністровський р-н, с. Беленьке)
- чотири ставки по 25 га, насосна станція, канали для забору води з Дністра
- «Дністровський риборозведення» (Білгород-Дністровський р-н, Удобненська сільська рада, осетровий ділянка) – 39 га.

Інша група підприємств області, яка залучена до процесу відтворення цих водних біоресурсів, - рибогосподарські підприємства з власними рибними господарствами, для яких вирощування садивного матеріалу для подальшої реалізації є одним з основних напрямків діяльності. Так, виробничі потужності окремих рибних господарств, таких як АФК «Придунайська нива» (інкубаційна потужність 500 млн. прим.), «Червоний рибалка» (інкубаційна потужність 497 млн. одиниць), «Ново-Некрасівський» (інкубаційна потужність 150 млн. прим. од.), ЗАТ «Одесибіргаз» (інкубаційна потужність 300 млн. екз.) дозволяють вирощувати близько 40-50 млн. екземплярів життєздатного промислового матеріалу коропа та трав'яних тварин для промислу та підвищення рибопродуктивності природних водойм Одеської області.

Наразі в області працює лише одне рибне господарство, яке займається відтворенням Піленгасу – ТОВ «ХТМО» на косі Будака Шаболацького лиману. З 2008 року рибгосп розпочав роботу зі штучного відтворення Піленгасу в Шаболацькому лимані. У 2009 році в рамках бюджетної програми «Відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні» в Шаболацькому лимані було випущено 845,6 тис. шт. Передбачається, що подальше збільшення потужності рибоводного комплексу ТОВ «ХТМО», впровадження новітніх технологій у рибне господарство дозволить забезпечити стабільний випуск молоді в солоних лиманах Одеської області та в Чорному морі.

Збудоване в 2007 році ТОВ «Одеський осетровий комплекс» із застосуванням сучасних технологій штучного відтворення осетрових видів риб розпочало з 2009 року, року річки Дунай у молодості російського осетра в кількості 50 тис. шт. Оскільки у 2009 році такі види осетрів, як осетер та севрюга, були додатково занесені до Червоної книги України, потужності осетрового комплексу ТОВ «Одеський

Project funded by
EUROPEAN UNION

осетровий комплекс» мають бути використані для вилову Дністра та Дунаю в майбутньому до 1,5 млн. одиниць молодих осетрових на рік.

1.4. SWOT-аналіз для сектору аквакультури в країнах-партнерах

Результати SWOT-аналізу показують відмінності в залежності від конкретних умов країн; наявні водні ресурси, рівень рибальства та аквакультури, характеристики ресурсів-потужності, площі поверхні, глибина, тип води як проточна чи стояча, клімат тощо, статус використання та/або охорона, пріоритети та рівень розвитку держав. З іншого боку, масштаби та процес розвитку аквакультурного бізнесу значно відрізняються від країн-членів ЄС та країн, які не є членами ЄС через відмінності та схеми підтримки, що застосовуються відповідно до чинного законодавства.

1.4.1. Греція

У рамках цього дослідження було складено та розповсюджено серед компаній аквакультури, що працюють у REMTH, анкету. Анкета досліджувала ключові питання аквакультури в районі REMTH, такі як Керамоті Кавали та Фанарі в Родопи. Підприємства, що працюють у цих районах, вирощують і продають мідії. Власники сказали, що виробляють 80-100 тонн на рік, вартість кілограма становить 0,30 євро, а у бізнесу є як члени сім'ї, так і зовнішні партнери. Ці заклади не надають ветеринарну чи медичну допомогу і не використовують гормони, вакцини та антибіотики, а корм для молюсків береться з навколишнього середовища природним шляхом. Бізнесмени також зазначили, що аквакультура залишається корисною для економіки, збільшуючи зайнятість у цій сфері, сприяючи блакитному зростанню та правильному харчуванню споживачів. Крім того, щодо сильних і слабких сторін,

Таблиця 1. 27. SWOT-аналізи для REMTH у Греції

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ МІСЦІ
<ul style="list-style-type: none"> • Вис • харчову цінність і є відносно • економічний для кінцевого споживача • Якість води контролюється державою та це знижує ризик смертності 	<ul style="list-style-type: none"> • У разі заподіяння шкоди (стихійні лиха, смерть) відшкодування не надається • Потрібна постійна та довгострокова залучення (трудомістка), • Молодь не хоче працювати в цій сфері • Морські території, придатні для розведення риби, є мізерними • Обмежене управління та санітарна обробка лагун (юридичні перешкоди тощо)
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<ul style="list-style-type: none"> • Просування та поширення цього сектору за кордоном • Благоустрій лагун та їх збагачення плюваами, молюсками (які процвітають у цьому районі) • Лагуни: вирощування водоростей і створення – утримання зимуючих ставків для мальків, що заходять з моря • Будівництво відповідних (упаковка – копчення – добування сировини) потужностей для переробки та пакування риби та молюсків • Створення холодильних установок для утримання та заморожування риби з метою досягнення кращої ринкової ціни 	<ul style="list-style-type: none"> • Зміна клімату • Забруднення • Немає оновлення інфраструктури ферми

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Оновлення – замініть старе обладнання на доступні фінансові інструменти (національні, європейські)

Також щодо стимулів, необхідних для розвитку підприємництва та торгівлі аквакультурою в регіоні REMTH, власники заявили наступне:

Юридичний рівень

- Потрібна постійна юридична підтримка
- Створення простішої правової бази для ліцензування об'єктів аквакультури та використання придатних територій для аквакультури

Адміністративний рівень

- Краща координація між підприємцями та компетентними місцевими адміністративними органами
- Необхідно прискорити процес встановлення та ліцензування ферми та оновити законодавчі обмеження відповідно до місцевих особливостей місцевості

Комерційний рівень

- Краще просування та поширення сектору як у Греції, так і за кордоном
- Створення додаткової інфраструктури в рибальських укриттях та портах району
- Механізація робіт через відсутність трудових рук

Рівень фінансування

- Профінансувати розведення молюсків непросто
- Немає страхового покриття
- Фінансова підтримка займає багато часу

Респонденти також одногосно заявили, що виступають за міжнародне співробітництво, обмін ноу-хау, використання інноваційних технологій у спільній торгівлі та заявили, що готові брати участь у відповідних семінарах у Чорноморському регіоні. Щодо їхньої обізнаності про поточний стан аквакультури в корпоративних країнах, респонденти, які повністю знають ситуацію в Греції, частково знають ситуацію в Туреччині і зовсім не знають про ситуацію в Румунії та Україні. Основним джерелом інформації для них є Інтернет, рибальські асоціації, організації та публічні дослідження. Крім того, нижче наведена таблиця зі значеннями видів аквакультури (€/кілограм) (Δελτία Τιμών ΑΜΘ 2020) (Таблиця 1.28).

Таблиця 1.28. Цінність видів аквакультури

Види	Середня роздрібна ціна в євро за кг
<i>Mugillidae</i>	5,40
<i>Dicentrarchus labrax</i>	11,08
<i>Oncorhynchus mykiss</i>	5,65
<i>Sparus aurata</i> , рибальство	13,90
<i>Sparus aurata</i> , культура	9,28
<i>Mytilus galloprovincialis</i>	5

Нарешті, нічого не варто, що темпи в секторах рибальства та аквакультури збільшуються, як і підтримка цих секторів із запровадженням передового досвіду регіоном Східної Македонії та Фракії у всіх

Project funded by
EUROPEAN UNION

регіональних одиницях. Існування динамічного університету (Університет Демокріта у Фракії) у поєднанні з іншими дослідницькими центрами (наприклад, ELGO DIMITRA-INALE) та науковий потенціал служб регіону значною мірою сприяють його ширшій сфері. Це досягається шляхом взаємозв'язку наукових досліджень із виробництвом та розробки спільної політики щодо виробництва продукції з високою доданою вартістю, яка стимулюватиме продуктивність, конкурентоспроможність та екстраверсію у первинному секторі РАМТН. У рамках співпраці здійснюються відвідування місцевих науково-дослідних інститутів та компаній аквакультури. В додаток, на сайті REMTX розміщено інформаційні листівки з цінами для громадян та електронну систему документації для зацікавлених. Крім того, REMTH є органом, який останніми роками був ключовим партнером у співфінансованих програмах Європейського Союзу та використовує доступні європейські інструменти фінансування.

З іншого боку, більш повний SWOT-аналіз було зроблено на основі даних спеціального дослідження просторового планування та сталого розвитку для національного сектору аквакультури та відповідного галузевого дослідження (ICAP Group) (Таблиця 1. 29). SWOT-аналіз є ключовим інструментом стратегічного планування, який досліджує та поєднує в даному випадку вплив сильних і слабких сторін галузі, внутрішнього середовища, а також можливостей і загроз для зовнішнього середовища. Завдяки цьому аналізу можна визначити та використати сильні сторони сектору аквакультури в Греції, зробити нові інвестиції в них та використати можливості, які з'являться в майбутньому. Також можна визначити загрози та ризики, яких слід уникати. Фактом є те, що оцінка існуючої ситуації допоможе сформулювати нову стратегію.

Таблиця 1.29. SWOT-аналіз для аквакультури в Греції

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ МІСЦІ
<ul style="list-style-type: none"> • Внесок у національну економіку, оскільки аквакультура є другою за значимістю експортною галуззю держави • Сильний стовп регіонального розвитку (зайнятість, підтримка місцевих громад та економіки) • Зміцнення гірських районів з відносною активністю у внутрішній аквакультурі • Ідеальні кліматичні умови, морфологія (довга берегова лінія тощо) та географічне розташування країни сприяють розвитку аквакультури • Наявність науково-технічних органів для укомплектування галузі досвідченою та кваліфікованою робочою силою • Надання досвіду у виробництві продуктів з високою харчовою цінністю • Наявність вирощування молюсків за допомогою екологічно чистих методів виробництва та зосередженого попиту на місцевих ринках 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність національного стратегічного плану, незважаючи на його потужний експортний характер • Неможливість створення та функціонування організацій виробників • Низький рівень організації підрозділів • Невелика співпраця між гравцями у просуванні продуктів та пошуку нових ринків • Високі фінансові вимоги виробничого процесу • Невелика диверсифікація видів і форм обробки продукції • Чутливість до продукту (короткий «торговий термін») • Несвоечасна розробка нових продуктів через тривалі дослідження та необхідні капітали • Постійне скорочення водних ресурсів і низький рівень технологій, що застосовуються у випадку внутрішньої аквакультури • Негативне сприйняття споживачами гігієни виробленої продукції з молюсків та низький попит на національному рівні
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<ul style="list-style-type: none"> • Зростання світового попиту на споживання риби • Фінансові можливості для підвищення якості продукції (Європейський фонд рибальства) • Фінансова підтримка маркетингових досліджень / просування 	<ul style="list-style-type: none"> • Зміни купівельної поведінки споживачів як вплив економічної кризи • Загрози, пов'язані з навколишнім середовищем (рідкі відходи, суворе екологічне законодавство, підвищення температури моря тощо)

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Стимули для залучення нових інвесторів до малого та середнього бізнесу
- Удосконалення методів і прийомів просування продукції
- Інформування та підвищення обізнаності споживачів щодо якості та безпеки продукції
- Розробка нових технологій, оптимізація виробничих протоколів для зниження витрат, а також виробництво нових продуктів
- Удосконалення систем постійного моніторингу параметрів і впливів навколишнього середовища
- Впровадження водозберігаючих технологій у берегових блоках для оптимізації виробництва
- Вразливі організми, сприйнятливі до захворювань, які можуть призвести до руйнування продукту.
- Виснаження рибних запасів через залежність від рибних кормів (рибне борошно, риб'ячий жир)
- Імпорт конкурентоспроможної продукції з молюсків на внутрішній ринок
- Можлива поява нових конкурентів з інших країн, оскільки аквакультурні заводи розвиваються зі значно зниженою собівартістю виробництва

1.4.2. Румунія

SWOT-аналіз для румунської аквакультури наведено в таблиці 1.30.

Таблиця 1.30. SWOT-аналіз для аквакультури в регіоні Південно-Східної Румунії

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ МІСЦІ
<ul style="list-style-type: none"> • реальний потенціал зростання сектору аквакультури • поживно цінні місцеві види, з традиціями в споживанні • якість видобутої риби та різноманітність видів, які будуть вилловлюватися • густа гідрографічна мережа, сприятлива для аквакультури • можливість забезпечення необхідними кормами для тваринництва з внутрішніх ресурсів • науково-дослідні установи в галузі • стійка діяльність відповідно до охорони навколишнього середовища/збалансованого використання природних біологічних ресурсів • новостворені робочі місця, які є фінансовою альтернативою для комерційних рибалок • зменшення тиску рибальства на природне середовище • легко сертифіковані органічні продукти • доступна ціна • продукти аквакультури сприяють здоров'ю людей і продовольчій безпеці 	<ul style="list-style-type: none"> • блокування приватизації рибогосподарських об'єктів • висока ціна на електроенергію • незрозумілі закони для галузі • низькі фінансові ресурси підрозділів аквакультури для модернізації та збільшення виробничих потужностей • недостатнє та застаріле технологічне обладнання та засоби; недостатньо розвинена інфраструктура в галузі • недостатня кількість персоналу з належною підготовкою в цій галузі • відсутність інформації про ринок риби/ низький рівень інформації про роль риби в харчуванні людини • обмежений доступ до банківських кредитів та складні процедури доступу до коштів, які не повертаються • короткострокові концесійні контракти, які не дозволяють відшкодувати капітал у разі великих інвестицій • відсутність залучення компетентних органів влади для зменшення явища крадіжки рибного запасу
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<ul style="list-style-type: none"> • великий ринок, високий попит на корінні види • наявність заповідних природних територій, придатних для розведення та годівлі риби • потенціал для екотуризму та інших видів діяльності, пов'язаних з аквакультурою • ринкові ніші для окремих видів 	<ul style="list-style-type: none"> • зміна клімату, стихійні лиха • забруднення навколишнього середовища • використання хімічних речовин і закритих систем рециркуляції • складні процедури отримання дозволів та дозволів, які не стимулюють нові інвестиції

Project funded by
EUROPEAN UNION

- землі існуючих рибогосподарських об'єктів придатні для модернізації
- фінансова підтримка з безповоротних коштів, як для конкурентоспроможності, так і для стійкості сектору
- можливість прямого продажу з рибного господарства
- переробка риби з метою надання кінцевому споживачеві продукту, легкого у приготуванні (потрошення, очищення, порціонування риби, що надходить на ринок)
- формування організацій виробників, які можуть вести переговори щодо отримання можливостей для сектора (наприклад, законодавчих, фінансових тощо)
- недобросовісна конкуренція, що виникає внаслідок ухилення від сплати податків, імпорту риби або комерційного рибальства
- збитки, завдані птахами-іхтіофагами
- надмірна бюрократія, що впливає на економічну діяльність
- втрати виробництва внаслідок застосування екологічних норм
- збільшення собівартості продукції

1.4.3. Туреччина

Зміст SWOT-аналізу було отримано з анкет, інтерв'ю, попередніх звітів, підготовлених за інтенсивної участі зацікавлених сторін, та з протоколів зустрічей проекту DACIAT з місцевими партнерами/зацікавленими сторонами.

Згідно з результатами SWOT-аналізу (табл. 1.31), необхідні подальші кроки для збільшення виробництва аквакультури, для того, щоб зробити галузь привабливою для нових інвесторів, а також усунути проблеми, що знижують швидкість розвитку. Очевидно, що всі зацікавлені сторони погоджуються щодо майбутнього аквакультури, важливого місця аквакультурної промисловості для збільшення виробництва та споживання риби на душу населення. Якщо основні проблеми, визначені як слабкі сторони та загрози, вдасться подолати або вирішити, виробництво може зрости незабаром до 500 000 тонн, експорт може досягти до 2 мільярдів доларів США до 2023 року як короткострокові цілі.

Таблиця 1.31. SWOT-аналіз для Туреччини

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ МІСЦІ
<ul style="list-style-type: none"> • Сильна інституційна структура, управління, політика підтримки та наявність технологій та потенціалу, • Багатий потенціал внутрішніх і морських вод, багата, різноманітна флора і фауна, • Наявність придатних районів для аквакультури, особливо в морях, • Достатні знання та досвід роботи в галузі, • Експортний потенціал у сусідні країни та країни ЄС та досвід, • Наявність динамічних підприємців, які бажать інвестувати в сектор аквакультури, • вітчизняне виробництво необхідних матеріалів та обладнання, • Розвинена технологія комбікормів у вітчизняній промисловості та наявність комбікормових заводів, • Наявність інкубаторів та вирощування молоді риби, • Наявність сучасних засобів переробки, пакування та зберігання, 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність ефективних/достатніх організацій виробників (для організації ринку, ціноутворення, міжнародної торгівлі), • Низький успіх у комплексному управлінні прибережною зоною, • і недостатні спроби убезпечити потенційні сільськогосподарські території в рамках морського просторового планування, конфлікт інтересів з іншими секторами, • Неадекватні послуги розповсюдження, навчання та інформаційні заходи щодо харчової цінності риби для збільшення споживання, • Недостатня зайнятість підготовленого персоналу в галузі, • Відсутність ефективної програми відстеження риби та її кормів, • Неадекватні дослідження та розробки, орієнтовані на рішення, розмноження, годування личинок, живий корм,

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Програма і система активного контролю якості та моніторингу залишків,
- Наявність нових видів, які мають високу економічну цінність, кандидати для аквакультурного бізнесу,
- Наявність підготовленої робочої сили, закладів освіти, навчання та досліджень з аквакультури, установ з рибиництва, водного середовища та здоров'я риб,
- Зобов'язання наймати освічений/підготовлений персонал у межах законодавства,
- Наявність офіційної системи реєстру фермерських господарств.
- Недостатні спроби виробництва органічної риби та належних сільськогосподарських практик у рибицтві,
- Наявність орієнтації інвестора на дешеву робочу силу, а не на досвід і компетенції, низький намір утримувати добре освічений, досвідчений та кваліфікований персонал, щоб зменшити витрати на персонал,
- Недолік інфраструктури та досвідченого персоналу щодо хвороб та шкідників риб, високий ризик передачі хвороб через неконтрольоване перенесення яєць та личинок,
- Неможливість зібрати безпечні та надійні дані,
- Повільне/обмежене впровадження нових методів виробництва, відсутність полікультури, орієнтація на переважно хижих видів, ігнорування двостулкових і членистоногих в аквакультурі,

МОЖЛИВОСТІ

- Наявність різноманітних морських і внутрішніх вод (в GAP⁷ і DAP⁸ регіони) потенціал,
- Високий експортний потенціал, наявність альтернативних ринків у всьому світі, крім європейських країн,
- Швидке повернення інвестиційних витрат у прибуток,
- Підтримка R&D проектів,
- Висока кількість молоді та обізнаність у харчуванні,
- Достатня робоча сила,
- Потенціал збільшення попиту на їжу для людей, корм для риб, фармацевтичну продукцію з макро- та мікрководних рослин,
- Можливість вирощувати альтернативні види, багатство з точки зору біорізноманіття,
- Розробка екологічних проектів різними дисциплінами та науковими підрозділами,
- Зростання екологічних виробничих практик і почали впроваджуватися в Туреччині,
- Маючи ефективну систему страхування «TARSİM9» для компаній аквакультури,
- Існування багатьох економічних видів ракоподібних, особливо середземноморських мідій, у природі та придатність методів аквакультури для вод Туреччини,
- Розробка методу гідролізації у відходах тварин у виробництві кормів,

ЗАГРОЗИ

- Зміна клімату та обмежені зусилля щодо зменшення впливу зміни клімату на сектор аквакультури та інвесторів.
- Високі витрати на виробництво (енергію, корм тощо),
- Конtrakція на європейському ринку (морський окунь, морський лящ),
- Коливання цін на рибні корми та сировину,
- Недостатнє споживання риби,
- Упередження щодо рибних господарств та продуктів аквакультури, негативний тиск ЗМІ на аквакультуру та продукти,
- Хоча значно спрощено, потреба у погодженні інших державних органів, що дозволяє збільшити,
- Постійний скид побутових, промислових та сільськогосподарських відходів без будь-якої обробки, що зменшує потенційні ресурси чистої води для аквакультури,
- Конфлікти з туризмом, історичними та природними цінностями, національними парками, заповідними територіями та ГЕС10 на річкові системи,
- Висока конкуренція на національному та міжнародному ринках,
- Високий вплив епідемічних захворювань риб, тиск на природні запаси (витоки, хвороби + паразити, хімікати, відходи та залишки, тиск на джерело їжі),

⁷ Проект Південно-Східної Анатолії - системи дамб на річках Тигр і Євфрат, загальна довжина 2235 км, 6481 га природних озер і 129987 га водосховищ

⁸ Східноанатолійський проєкт – створений для підтримки розвитку 14 провінцій регіону

⁹ Система сільськогосподарського страхування

¹⁰ Гідроелектростанції

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Наявність різних джерел тваринного або рослинного білка у виробництві кормів.
- Конфлікти між володарем ступеню інженерів рибного господарства щодо хвороб риб та ветеринарами, уповноваженими Законом про ветеринарію,
- Відсутність достатнього контролю та перевірок на митниці під час ввезення живих видів,
- Неможливість встановлення балансу захисту та використання з точки зору стійкості екосистеми

1.4.4. Україна

Український SWOT-аналіз сектору аквакультури включає категорії економічної, соціальної, технічної та екологічної ситуації та інфраструктури (Таблиця 1.32).

Таблиця 1.32. SWOT-аналіз для України

СИЛЬНІ СТОРИ	СЛАБКІ МІСЦІ
<ul style="list-style-type: none"> • Дешева робоча сила (середньомісячна заробітна плата в аграрному секторі становить 180 \$/міс.). • Низька орендна ставка (~ 70-120 доларів США/га за рік оренди). • Приватизація: 12 з 36 державних організацій були додані до переліку приватизаційних (в тому числі 6 державних організацій, що розвиваються з великим потенціалом) • Оскільки держава в Україні не є ефективним власником, приватизація сприятиме підвищенню ефективності компаній. • Програми фінансової допомоги для аквакультури • Запущені підприємства № 300 КМУ). Відтак, з 2017 року бізнес може претендувати на пільгове кредитування. • Була реалізована рибоохоронна реформа, створено Рибний патруль, що призвело до зменшення незаконного вилову риби. • Заходи з дерегуляції: підприємствам потрібно менше часу та ресурсів для початку та ведення бізнесу. Створено законодавчу базу для підприємств аквакультури. • Представники бізнесу ще не відчули суттєвих покращень від вжитих ініціатив. • Прозорість і доступність даних. • Українські виробники аквакультури мають необхідну бізнес-інформацію, яка може • Покращення ринкової кон'юнктури в Україні, але не вся інформація корисна. • Найбільший внутрішній водний басейн (станом на кінець 2015 р. водойми для промислової риби в Україні займали площу 101 760,6 га) створює сприятливі умови для розвитку аквакультури. 	<ul style="list-style-type: none"> • Зменшення виробництва аквакультури в доларовому еквіваленті Відносно невеликий експорт порівняно з іншими країнами зумовлений наступним: міжнародні ритейлери вимагають мінімального обсягу постачання, який у 10 разів перевищує продукцію українських компаній; • Персонал: скорочення штатів у державних компаніях (60% усіх працівників галузі – адміністративні працівники); відсутність кваліфікованої робочої сили. • Низька концентрація фірм і відносно низька рентабельність галузі. Вартість міжнародної сертифікації занадто висока; експортна продукція українських виробників повинна проходити окремий ветеринарний аналіз при експорті до кожної країни. • Значний час, необхідний для митного оформлення, а також відсутність диференціації між експортом та імпортом живих і неживих об'єктів, що призводить до нелегального перевезення цих товарів. • Відсутність державної підтримки. Відшкодування ПДВ за рибальство з 1 січня 2017 року не передбачено. • Відсутність сертифікації ланцюгів поставок. • Занепад механізмів державного регулювання функціонування рибогосподарського комплексу Екологічні проблеми, що впливають на популяції риб: масове забруднення річок; відсутність меліорації. • Відсутність ферм з вирощування рибного матеріалу. Відсутність інфраструктури, необхідної для аквакультури. • Значне погіршення матеріально-технічної бази. • Відсутність холодної логістики; він доступний для компаній інших галузей.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Галузь має всі необхідні складові, але потребує додаткових інвестицій: рибництво та рибопереробка; відновлення та охорона рибних запасів; ставки та басейни аквакультури; промислове виробництво риби

МОЖЛИВОСТІ

- Запровадити відшкодування ПДВ або державну підтримку рибного господарства.
- Можливість стимулювати національне виробництво кормів.
- Розвиток малого бізнесу та фермерських господарств.
- Немає страховки для рибної промисловості.
- Запровадження процедур ліцензування в аквакультурі.
- Встановлення сертифікатів походження риби для запобігання браконьєрству риби в національну торговельну мережу.
- Розроблено законопроект, метою якого є зниження орендної плати за воду земель водного фонду з 3-12% нормативної оцінки землі до 3%.
- Посилити охорону водойм і посилити покарання, що зменшить незаконний вилов риби та збільшить попит на законний промисел у майбутньому.
- Створити законодавчу базу для орендних ставок.
- Створення цілісних правових структур аквахолдингів, аквапарків, дослідницьких центрів тощо.
- Створення інформаційних центрів для інновацій аквакультури.
- Впровадження електронного моніторингу судна та вилову.
- Розвиток органічної аквакультури.
- Підвищення холодильної та переробної потужності обласного рибогосподарського комплексу.
- Розвивати інфраструктуру для рибальства та холодної логістики.
- Створення акваферм з розвитком технологій вирощування делікатесних продуктів - осетрових, форелі, підводної риби, сига, раків, прісноводних гігантських креветок, мідій, гребінців та устриць.
- Створення морських рибних господарств для вирощування камбали, кефалі та інших видів риб.
- Активізація збуту вітчизняної рибної продукції.
- Впровадження закритих технологій аквакультури з використанням механічних та біологічних фільтрів для повторного використання води у виробництві

ЗАГРОЗИ

- Висока вартість корму (~ 60% від загальних витрат виробництва).
- Високі податки (підприємці претендують на підвищення податків і скасування відшкодування ПДВ.
- Збільшення частки тіньового сектору через надмірне регулювання та податкове навантаження.
- Подальша можлива девальвація національної валюти може призвести до зростання витрат.
- Вкрай слабка конкурентоспроможність на зовнішніх ринках вітчизняної рибної продукції.
- Про подачу звітності суб'єктів господарювання не повідомляли.
- Відсутність нормативної бази орендних ставок.
- Народна недовіра Держрибагентству.
- Труднощі у прийнятті ключових законів, законодавча неврегульованість механізмів перспективного розвитку рибного господарства.
- Недостатнє врахування особливостей рибного господарства в правовому полі.
- Низький рівень інституційної спроможності центрального управління рибальства для вирішення питань регулювання рибальства.
- Недосконалість повноважень та недоліки статусу державних органів рибоохорони.
- Відсутність належної сертифікації готової та переробленої рибної продукції та, водночас, наявність технічних бар'єрів для її доступу на світові ринки.

Project funded by
EUROPEAN UNION

2. НОРМАТИВНА БАЗА В КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ

2.1. Греція

2.1.1. європейське законодавство у сфері аквакультури (політика, правила, директиви ЄС тощо)

Аквакультура може сприяти досягненню загальної мети – заповнити розрив між споживанням і виробництвом морепродуктів в ЄС екологічно, соціально та економічно. Європейська комісія прагне посилити сектор аквакультури шляхом реформування спільної політики рибальства. У 2013 році вона опублікувала стратегічні настанови, що викладають спільні пріоритети та загальні цілі на рівні ЄС. Після консультацій з усіма зацікавленими сторонами було визначено чотири пріоритетні сфери:

1. Зменшення адміністративного навантаження,
2. Полегшення доступу до космосу та води,
3. Підвищення конкурентоспроможності,
4. Використання конкурентних переваг високої якості та суворих санітарних та екологічних стандартів.

У відповідь на стагнацію виробництва аквакультури Комісія опублікувала в 2002 році оголошення (COM(2002)0511)¹¹ з назвою «Стратегія сталого розвитку європейської аквакультури». Цілі цієї стратегії наступні:

- створення довгострокової та безпечної зайнятості, особливо в районах, що залежать від рибальства, і збільшення зайнятості в аквакультурі на 8 000-10 000 еквівалентів повної зайнятості за період 2003-2008 рр.
- забезпечення доступності здорових, безпечних і якісних продуктів для споживачів, а також просування високих стандартів здоров'я та добробуту тварин
- забезпечення екологічної промисловості

Проте стратегія не досягла поставлених цілей, зокрема щодо збільшення виробництва та зайнятості: не було досягнуто ні 4% зростання, ні створення від 8000 до 10000 нових робочих місць.

Основною проблемою сектору аквакультури є відсутність зростання виробництва, що різко контрастує з високими темпами зростання, які спостерігаються в інших країнах світу. Проте аквакультура досягла значного прогресу в таких питаннях, як забезпечення якості продукції, що пропонується споживачам, та забезпечення екологічної стійкості. Крім формальних бар'єрів і обмежень, європейська аквакультура стикається з 2002 р. із посиленням конкуренції з боку третіх країн, кризою в управлінні та останнім часом з наслідками економічної кризи.¹²

Щоб визначити причини стагнації виробництва аквакультури в ЄС, Комісія опублікувала своє друге оголошення 8 квітня 2009 року (COM (2009) 0162)¹³ для аквакультури. Це нове повідомлення було названо «Побудова сталого майбутнього для аквакультури – новий поштовх до стратегії сталого розвитку європейської аквакультури». Його метою було забезпечити, щоб ЄС залишався ключовим гравцем у цій стратегічній сфері, збільшуючи виробництво та зайнятість шляхом впровадження таких заходів:

¹¹<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0511:FIN:EL:PDF>

¹² <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/120/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CE%B7-F%85%CE%B4%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0162:FIN:EL:PDF>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- A. Підвищення конкурентоспроможності виробництва аквакультури Союзу шляхом:
 - a. дослідження та технологічні розробки
 - b. сприяння просторовому плануванню аквакультури з метою вирішення проблем просторової конкуренції
 - c. сприяння підприємствам аквакультури відповідати вимогам ринку
 - d. сприяння розвитку аквакультури в міжнародному масштабі
- B. Створити умови для сталого розвитку аквакультури шляхом:
 - a. забезпечення сумісності між аквакультурою та навколишнім середовищем
 - b. формування високопродуктивної аквакультурної галузі
 - c. забезпечення захисту здоров'я споживачів та визнання користі продукції аквакультури для здоров'я
- C. Покращення іміджу та управління галуззю за допомогою:
 - a. краща імплементація законодавства ЄС
 - b. зменшення адміністративного навантаження
 - c. забезпечення залучення всіх зацікавлених сторін та надання відповідної інформації громадськості
 - d. забезпечення належного нагляду за сектором аквакультури

Стратегічні вказівки (COM(2013)0229)¹⁴опубліковані Комісією 29 квітня 2013 р., мають на меті допомогти державам-членам у визначенні їхніх національних цілей, беручи до уваги їхні відповідні вихідні позиції, їхні національні особливості та їхні інституційні механізми. Рекомендації охоплюють чотири пріоритетні сфери:

- a. спрощення адміністративних процедур та скорочення часу, який надається для ліцензування підрозділів аквакультури
- b. координація просторового планування для подолання перешкод, спричинених нестачею простору
- c. підвищення конкурентоспроможності аквакультури Союзу
- d. сприяння рівним ігровим умовам

Як зазначено в новому базовому регламенті про спільну політику в галузі рибальства (Регламент (ЄС) № 1380/2013, стаття 34), держави-члени повинні були подавати багаторічні національні стратегічні плани розвитку аквакультурної діяльності на своїй території на 2014-2020 роки. до 30 червня 2014 року. Комісія повинна заохочувати обмін інформацією та передовим досвідом між державами-членами та сприяти координації національних заходів, передбачених у багаторічних національних стратегічних планах. Крім того, державам-членам було запропоновано провести середньострокову оцінку виконання своїх багаторічних національних стратегічних планів аквакультури до кінця 2017 року.

Парламент ухвалив численні резолюції для подальшого зміцнення сектору аквакультури ЄС¹⁵:

- Резолюція від 16 січня 2003 р. про аквакультуру в Європейському Союзі: сьогодення і майбутнє¹⁶

¹⁴ https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/com_2013_229_el.pdf

¹⁵ <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/120/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CE%B7-CF%85%CE%B4%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1>

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52003IP0022>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Законодавча резолюція від 27 квітня 2006 року про пропозицію щодо Директиви Ради про вимоги до контролю за здоров'ям тварин аквакультурних тварин та продуктів з них, а також щодо запобігання та контролю деяких водних хвороб¹⁷
- Законодавча постанова від 14 листопада 2006 р. про пропозицію до постанови Ради про використання чужорідних видів у місцевій аквакультурі та місцевих видів¹⁸
- Законодавча резолюція від 14 листопада 2006 року про пропозицію щодо Регламенту Ради про внесення змін до Регламенту (ЄС) № Регламент Ради (ЄС) № 104/2000 про спільну організацію ринку рибної продукції та продукції аквакультури¹⁹
- Резолюція від 4 грудня 2008 р. про складання європейського плану боротьби з бакланами для зменшення шкоди, завданої бакланами рибним запасам, рибальству та аквакультурі²⁰
- Резолюція від 17 червня 2010 року про новий імпульс стратегії сталого розвитку європейської аквакультури²¹
- Резолюція від 8 липня 2010 року про статус продукції рибного господарства та аквакультури, що імпортується в ЄС, з метою реформування Спільної політики рибальства (CFP)²²
- Законодавча резолюція від 23 листопада 2010 р. щодо пропозиції щодо регламенту Європейського парламенту та Ради про внесення змін до Регламенту (ЄС) № Регламент Ради (ЄС) № 708/2007 про використання чужорідних та відсутніх видів в аквакультурі на місцевому рівні²³
- Законодавча резолюція від 12 вересня 2012 року про пропозицію щодо регламенту Європейського парламенту та Ради щодо спільної організації ринків рибної та аквакультурної продукції²⁴
- Законодавча резолюція від 10 грудня 2013 року про позицію Ради в першому читанні з метою прийняття Регламенту Європейського Парламенту та Ради про спільну організацію ринків рибної та аквакультурної продукції, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № I Регламент (ЄС) № Регламент Ради (ЄС) № 1224/2009 та скасування Регламенту (ЄС) № Регламент Ради (ЄС) № 104/2000²⁵
- Резолюція від 8 вересня 2015 року про розкриття дослідницького та інноваційного потенціалу в блакитній економіці для створення та зростання робочих місць²⁶
- Постанова від 12 травня 2016 року про відстеження продукції рибного господарства та аквакультури в громадському харчуванні та роздрібній торгівлі²⁷
- Резолюція Європейського парламенту від 12 червня 2018 року «На шляху до сталого та конкурентоспроможного європейського сектору аквакультури: поточна ситуація та майбутні виклики»²⁸

Виходячи з настанов, Європейська Комісія та країни ЄС працюють разом, щоб збільшити виробництво та конкурентоспроможність галузі. Державам-членам ЄС було запропоновано розробити багаторічні плани

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:2006:296E:TOC>

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52006AP0472>

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:2006:314E:TOC>

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52008IP0583>

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52010IP0243>

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52010IP0287>

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52010AP0423>

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52012AP0333>

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52013AP0538>

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52015IP0291>

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52016IP0222>

²⁸ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0248+0+DOC+XML+V0//EL&language=EL>

Project funded by
EUROPEAN UNION

розвитку аквакультури. Європейська комісія допомагає виявляти перешкоди і водночас сприяє співпраці, координації та обміну передовим досвідом між країнами ЄС²⁹.

Аквакультура потребує чистої морської та прісної води. Екологічне законодавство ЄС - зокрема Рамкова директива щодо водних ресурсів (WFD), Директива 2000/60 / ЄС, Рамкова директива морської стратегії (WTP) Директива 2008/56 / ЄС та Положення про використання іноземних та відсутніх місцевих видів аквакультури - гарантують, що ці умови виконуються. Законодавство ЄС також встановлює високі стандарти охорони здоров'я, захисту споживачів та екологічної стійкості, які необхідно поважати в контексті діяльності аквакультури в ЄС. Це має наслідки для виробників, але вони стають конкурентною перевагою, якщо увага споживачів зосереджена на якості, перевага, яка може сприяти прийняттю аквакультури на місцевому рівні. На цих високих стандартах ґрунтується реформа Спільної рибної політики.

Аквакультура може мати значний вплив на навколишнє середовище, якщо належним чином не планується та не контролюється. Як наслідок, певні впливи аквакультури на навколишнє середовище (наприклад, збагачення поживними та органічними речовинами, забруднення небезпечними речовинами) чітко врегульовані законодавством ЄС.

Підприємства аквакультури ЄС стикаються з різними проблемами та можливостями, які вимагають індивідуальних рішень, але всі вони виграють від покращення організації ринку та структури організацій виробників аквакультури. Вони є пріоритетними для реформи Спільної організації ринку (СМО) та для нового Європейського фонду морського та рибного господарства (ЄФМР). Очікується, що плани виробництва та маркетингу ЄС, а також Обсерваторія ринку ЄС допоможуть виробникам аквакультури визначити можливості для бізнесу та адаптувати свої маркетингові стратегії (Європейська комісія, 2013).

Екстенсивна аквакультура в аквакультурі сприяє біорізноманіттю і широко розповсюджена, особливо в Центральній та Східній Європі, пропонуючи значні переваги та можливості для бізнесу за межами виробництва харчових продуктів, що може призвести до більшої конкурентоспроможності за умови належного використання. Державні органи повинні визнати вплив правил на багаті біорізноманіттям території, такі як об'єкти «Натура 2000», і втрату доходу через охоронюваних хижаків, таких як баклан, а також добровільні зобов'язання, пов'язані із захистом біорізноманіття або води. Важливим фактором, що впливає на екстенсивну аквакультуру в окремих районах, є хижаки, зокрема баклани. Директива Ради 79/409/ЄЕС щодо птахів передбачає систему відступів для захисту інтересів рибальства та аквакультури. Держави-члени можуть повністю використовувати відступів для запобігання серйозної шкоди бакланам у секторі рибальства та аквакультури. Щоб допомогти державам-членам, Комісія нещодавно опублікувала посібник із роз'ясненням основних концепцій застосування системи відступів.

2.1.2. Національне законодавство

Законодавство, що регулює аквакультуру в Греції, таке:

- Закон N.4282/2014 (FEK 182/A/2014) Розвиток аквакультури та інші положення.³⁰

²⁹ https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture_el

³⁰ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%9A%20182%20%CE%91%20%CE%BD4282%20_2014.pdf

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Закон N.Д.420/70 Кодекс рибальства (FEK 27/A/31-1-1970³¹), із змінами та замінами його положення N. 1740/1987 (FEK 221/A/14-12-1987³²) та статті N. 2040/1992 (FEK 70/A/23-4-1992³³).
- Указ короля В.Д 142/1971, стаття 1 «Риболовство водних організмів ... та їх охорона» (FEK 49/A/12-3-1971³⁴).
- Закон 1845/1989, стаття 32, параграф 7(а), про «оренду водних земель» (FEK 102/A/26-4-1989³⁵).
- Закон 3208/2003, стаття 19, параграф 11, (FEK 303/A/24-12-2003³⁶).
- Рішення № 140476/2004 «Визначення процедури концесії... та надання створення та функціонування підрозділів» (FEK 357/B/19-2-2004³⁷).
- Рішення 9232.1/1/11/11-01-2011 «Положення про дозвіл морських аквакультурних господарств та рибних господарств» (FEK 136/B/09-2-2011³⁸).
- Закон N. 3199/2003 «Охорона та управління водними ресурсами - Гармонізація з Директивою 2000/60 / ЄС Європейського Парламенту» (FEK 280/A/9-12-2003³⁹).
- Закон. 4014/2011 «Екологічне ліцензування проектів та діяльності...» (FEK 209/A/21-9-2011⁴⁰).
- Указ Президента П.Д. 28/2009 «Вимоги до здоров'я тварин для тварин аквакультури та продуктів з них... відповідно до Директив Ради 2006/88 / ЄС та Комісії ЄС 2008/53 / ЄС» (FEK 46/A/16-3-2009⁴¹).
- Постанова міністерства № 31722/4-11-2011 «Затвердження спеціальної основи просторового планування та сталого розвитку аквакультури...» (FEK 2505/B/4-11-2011⁴²).
- Закон N. 3852/2010 «Нова архітектура місцевого самоврядування та децентралізованого управління – програма Каллікрат» (FEK 87/A/7-6-2010⁴³).
- Постанова Міністерства № 521/53656/16-05-2015 «Умови та порядок надання в оренду морських та озерних акваторій». (FEK 1780/B/23-05-2015⁴⁴), виправлено FEK 2069/B/15-06-2017⁴⁵

2.2. Румунія

2.2.1. Європейське законодавство

Будучи членами ЄС, Греція та Румунія застосовують подібне законодавство, підготовлене за різними аспектами СФР, довкілля, охорони здоров'я та добробуту, прав споживачів тощо (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Європейське законодавство про аквакультуру

європейське законодавство	Короткий опис
---------------------------	---------------

³¹ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/70_0027A.pdf

³² http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/87_0221A.pdf

³³ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/92_0070A.pdf

³⁴ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/71_0049A.pdf

³⁵ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/89_0102A.pdf

³⁶ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/03_0303A.pdf

³⁷ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/04_0357B.pdf

³⁸ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_0136B.pdf

³⁹ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/03_0280A.pdf

⁴⁰ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_0209A.pdf

⁴¹ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/09_0046A.pdf

⁴² http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/11_2505B.pdf

⁴³ http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/2-Ydat/10_0087A.pdf

⁴⁴ <http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%9A%201780%20%CE%92%202017.pdf>

⁴⁵ <http://www.alieia.minagric.gr/sites/default/files/basicPageFiles/%CE%A6%CE%95%CE%9A%202069%20%CE%92%202017.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>Загальна політика в галузі рибальства (CFP)⁴⁶</p>	<p>CFP – це набір правил для управління європейськими рибальськими флотами та збереження рибних запасів. Створений для управління загальним ресурсом, він дає всім європейським рибальським флотам рівний доступ до вод ЄС і рибних угідь і дозволяє рибалкам чесно конкурувати.</p> <p>CFP має на меті забезпечити, щоб рибальство та аквакультура були екологічно, економічно та соціально стійкими, а також щоб вони були джерелом здорової їжі для громадян ЄС. Його мета – сприяти розвитку динамічної рибної промисловості та забезпечити справедливий рівень життя для рибальських громад.</p> <p>CFP має 4 основні сфери політики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Управління рибальством; - Міжнародна політика; - Ринкова і торгова політика; - Фінансування поліса Європейський фонд морського та рибного господарства (ЄФМР) 2014-2020. <p>CFP також включає правила щодо аквакультури та залучення зацікавлених сторін.</p>
<p>Стратегічні настанови для сталого розвитку аквакультури ЄС /* COM/2013/0229 остаточний */⁴⁷</p>	<p>У контексті реформи Спільної політики рибальства Європейська комісія опублікувала в 2013 році серію стратегічних рекомендацій щодо спільних пріоритетів та загальних цілей на європейському рівні для сталого розвитку аквакультури в ЄС. Після консультацій з усіма зацікавленими сторонами було визначено чотири пріоритетні сфери:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спростити адміністративні процедури; - Забезпечення сталого розвитку та зростання аквакультури за допомогою скоординованого просторового планування; - Підвищення конкурентоспроможності аквакультури ЄС; - Сприяти рівним умовам для операторів ЄС шляхом використання їхніх конкурентних переваг. <p>Згідно з документом, Країни ЄС попросили розробити багаторічні плани сприяння розвитку аквакультури та оперативних програм на період 2014-2020 років, визначивши дії, які вони мають намір фінансувати через Європейський фонд морського та рибного господарства EMFF.</p> <p>Європейська комісія також призначена для сприяння співпраці, координації та обміну передовим досвідом між державами-членами.</p> <p>У цьому ж документі було запропоновано створити Консультативну раду з аквакультури, яка повинна дозволити Комісії та державам-членам скористатися знаннями та досвідом усіх зацікавлених сторін.</p>

⁴⁶ https://ec.europa.eu/fisheries/cfp_en

⁴⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1477555805378&uri=CELEX%3A52013DC0229>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>Регламент (ЄС) № 1303/2013 Європейського Парламенту та Ради від 17 грудня 2013 р.⁴⁸</p>	<p>Регламент встановлює спільні положення про Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, Фонд згуртованості, Європейський сільськогосподарський фонд розвитку сільських районів та Європейський фонд морського та рибного господарства та встановлює загальні положення щодо Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду. Фонду, Фонду згуртованості та Європейського фонду морського та рибного господарства та скасовує Регламент Ради (ЄС) № 1083/2006.</p>
<p>Регламент (ЄС) № 1380/2013 Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2013 року, з наступними поправками⁴⁹</p>	<p>Регламент встановлює положення про Спільну політику в галузі рибальства, вносить зміни до Регламенту Ради (ЄС) № 1954/2003 та (ЄС) № 1224/2009 та скасовує Регламент Ради (ЄС) № 2371/2002 та (ЄС) № 639/2004 та Рішення Ради 2004/585/ЄС.</p>
<p>Регламент (ЄС) № 1379/2013 Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2013 року, з наступними поправками⁵⁰</p>	<p>Регламент встановлює положення про спільну організацію ринків рибної продукції та продукції аквакультури, вносить зміни до Регламенту Ради (ЄС) № 1184/2006 та (ЄС) № 1224/2009 та скасовує Регламент Ради (ЄС) № 104/2000.</p>
<p>Регламент (ЄС) № 508/2014 Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 р.⁵¹</p>	<p>Регламент встановлює положення про Європейський фонд морського та рибного господарства та скасовує Регламент Ради (ЄС) № 2328/2003, (ЄС) № 861/2006, (ЄС) № 1198/2006 та (ЄС) № 791/2007 та Регламент (ЄС)) № 1255/2011 Європейського Парламенту та Ради.</p> <p>Регламент містить цілі, сфери застосування, виконання програм на національному рівні, заходи, що фінансуються з Європейського фонду морського та рибного господарства.</p> <p>Глава 1 Стаття 5</p> <p>Європейський фонд морського та рибного господарства (ЄФМР) сприяє досягненню таких цілей аквакультури:</p> <p>(а) сприяння конкурентоспроможному, екологічно стійкому, економічно життєздатному та соціально відповідальному рибальству та аквакультури;</p> <p>(с) сприяння збалансованому та інклюзивному територіальному розвитку рибного господарства та аквакультури;</p> <p>Розділ 2</p> <p>У статтях 45-57 представлені види діяльності в секторі аквакультури, які можуть фінансуватися через EMFF, відповідно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інновації; - Продуктивні інвестиції в аквакультуру; - Управління, надання допомоги та консультативні послуги для аквакультурних господарств; - Просування людського капіталу та мереж; - Збільшення потенціалу об'єктів аквакультури;

⁴⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1398847168566&uri=CELEX%3A32013R1303>

⁴⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02013R1380-20190814>

⁵⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013R1379-20150601>

⁵¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2014.149.01.0001.01.ENG

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> - Заохочення нових фермерів аквакультури, які практикують стійку аквакультуру; - Перехід до схем екологічного менеджменту та аудиту та органічної аквакультури; - Аквакультура, що надає екологічні послуги; - Заходи охорони здоров'я; - Заходи щодо здоров'я та благополуччя тварин; - Страхування запасів аквакультури. <p>Розділ 3</p> <p>У статтях 58-69 згадується, що EMFF підтримує сталий розвиток рибного господарства та аквакультури через реалізацію стратегій місцевого розвитку під відповідальність громади, розроблених та реалізованих Місцевими групами дій у галузі рибальства.</p> <p>Цілі, пов'язані з аквакультурою, які можуть фінансуватися в рамках стратегій місцевого розвитку, покладених під відповідальність громади, є наступними:</p> <ul style="list-style-type: none"> - додавання вартості, створення робочих місць, залучення молоді та сприяння інноваціям на всіх етапах ланцюга поставок рибної та аквакультурної продукції; - підтримка диверсифікації всередині або за межами комерційного рибальства, навчання протягом усього життя та створення робочих місць у районах рибальства та аквакультури; - посилення та використання екологічних активів у районах рибальства та аквакультури, включаючи операції з пом'якшення кліматичних змін; - сприяння соціальному добробуту та культурній спадщині в районах рибальства та аквакультури, включаючи рибальство, аквакультуру та морську культурну спадщину; - посилення ролі рибальських громад у місцевому розвитку та управлінні місцевими рибними ресурсами та морською діяльністю.
Аквакультура в політиці ЄС	
Навколишнє середовище	<p>Водна рамкова директива ЄС⁵²</p> <p>Метою цієї Директиви є створення основи для захисту внутрішніх поверхневих вод, перехідних вод, прибережних вод і підземних вод, які:</p> <p>(а) запобігає подальшому погіршенню стану, захищає та покращує статус водних екосистем і, що стосується їх потреб у воді, наземних екосистем і водно-болотних угідь, які безпосередньо залежать від водних екосистем;</p> <p>(б) сприяє сталому використанню води на основі довгострокового захисту наявних водних ресурсів;</p> <p>(с) спрямований на посилений захист і поліпшення водного середовища, зокрема, шляхом конкретних заходів для поступового скорочення скидів, викидів і втрат пріоритетних</p>

⁵² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0060&from=EN>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>речовин і припинення або поступового припинення скидів, викидів і втрат пріоритетних небезпечних речовин. речовини; (d) забезпечує поступове зменшення забруднення підземних вод і запобігає їх подальшому забрудненню, і (e) сприяє пом'якшенню наслідків повеней і посух.</p> <p>Оцінка впливу на навколишнє середовище – ОВНС⁵³ Природоохоронне законодавство Союзу містить положення, що дозволяють державним органам та іншим органам приймати рішення, які можуть мати значний вплив на навколишнє середовище, а також на здоров'я та благополуччя особи. Політика Союзу щодо довкілля базується на принципі обережності та на принципах, що мають бути вжиті превентивні дії, що екологічна шкода має бути першочергово усунена у джерелі та що забруднювач повинен платити. Вплив на навколишнє середовище слід враховувати на якомога ранньому етапі всіх процесів технічного планування та прийняття рішень.</p> <p>Положення про інвазивні чужорідні види в ЄС⁵⁴ РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 1143/2014 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 22 жовтня 2014 року про запобігання та управління інтродукцією та поширенням інвазивних чужорідних видів⁵⁵ Цей Регламент встановлює правила для запобігання, мінімізації та пом'якшення несприятливого впливу на біорізноманіття інтродукції та поширення в межах Союзу, як навмисного, так і ненавмисного, інвазивних чужорідних видів.</p>
Здоров'я та добробут	<p>Стан здоров'я тварин і продуктів аквакультури⁵⁶ ДИРЕКТИВА РАДИ 2006/88/ЄС від 24 жовтня 2006 року про вимоги до здоров'я тварин для тварин аквакультури та продуктів з них, а також про запобігання та контроль деяких захворювань у водних тварин із змінами⁵⁷ Ця Директива встановлює: (a) вимоги до здоров'я тварин, які застосовуються для розміщення на ринку, імпорту та транзиту тварин аквакультури та продуктів з них; (b) мінімальні превентивні заходи, спрямовані на підвищення обізнаності та готовності компетентних органів, операторів виробництва аквакультури та інших осіб, пов'язаних із цією галуззю, щодо захворювань тварин аквакультури; (c) мінімальні заходи контролю, які слід застосовувати у разі підозри або спалаху певних захворювань у водних тварин.</p> <p>Положення про живих тварин⁵⁸</p> <p>Положення про корм для тварин, включаючи гігієну та ліки⁵⁹</p>

⁵³ <https://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

⁵⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

⁵⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1143&from=EN>

⁵⁶ https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/aquaculture_en

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006L0088&from=EN>

⁵⁸ https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/aquaculture_en

⁵⁹ https://ec.europa.eu/food/safety/animal-feed_en

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>РЕГЛАМЕНТ (ЄС) 2017/625 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 15 березня 2017 року про офіційний контроль та інші офіційні заходи, що здійснюються для забезпечення застосування закону про харчові продукти та корми, правил щодо здоров'я та благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин⁶⁰</p> <p>РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 152/2009 від 27 січня 2009 року, що встановлює методи відбору проб та аналізу для офіційного контролю кормів зі змінами⁶¹</p>
	<p>Лікарські засоби для ветеринарного застосування⁶²</p> <p>РЕГЛАМЕНТ (ЄС) 2019/6 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 11 грудня 2018 р. про ветеринарні лікарські засоби та скасування Директиви 2001/82/ЄС⁶³</p> <p>Цей Регламент встановлює правила розміщення на ринку, виробництва, імпорту, експорту, постачання, розподілу, фармаконагляду, контролю та використання ветеринарних лікарських засобів.</p> <p>РЕГЛАМЕНТ (ЄС) 2019/4 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 11 грудня 2018 року про виробництво, розміщення на ринку та використання лікувальних кормів, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 183/2005 Європейського Парламенту та Ради та скасування Директиви Ради 90/167/ЄЕС⁶⁴</p> <p>Цей Регламент встановлює спеціальні положення щодо лікувальних кормів та проміжних продуктів, які є додатковими до законодавства Союзу про корми.</p>
	<p>Благополуччя тварин⁶⁵</p> <p>Директива Ради 98/58/ЄС від 20 липня 1998 року щодо захисту тварин, що утримуються для сільськогосподарських цілей, зі змінами⁶⁶</p> <p>Ця Директива встановлює мінімальні стандарти для захисту тварин, які розводять або утримують для сільськогосподарських цілей.</p>
	<p>Положення про гігієну харчових продуктів та хвороби харчового походження⁶⁷</p> <p>Регламент (ЄС) № 999/2001 Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року, що встановлює правила профілактики, контролю та ліквідації деяких трансмісивних губчастих енцефалопатій із змінами⁶⁸</p>

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R0625&from=en>

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02009R0152-20140717&from=EN>

⁶² https://ec.europa.eu/food/animals/health/veterinary-medicines-and-medicated-feed_en

⁶³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0006&from=EN>

⁶⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0004&from=EN>

⁶⁵ https://ec.europa.eu/food/animals/welfare_en

⁶⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31998L0058&from=EN>

⁶⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/biosafety/food_borne_diseases/tse_bse_en

⁶⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001R0999&from=EN>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	Цей Регламент встановлює правила профілактики, контролю та ліквідації трансмісивних губчастих енцефалопатій (ТГЕ) у тварин. Він поширюється на виробництво та розміщення на ринку живих тварин і продуктів тваринного походження, а також у деяких особливих випадках на їх експорт.
Торгівля	Експорт з ЄС⁶⁹ Імпорт в ЄС⁷⁰
Інформація для споживачів	Маркування, презентація та реклама харчових продуктів⁷¹ РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 1169/2011 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 25 жовтня 2011 року про надання споживачам інформації про харчові продукти зі змінами ⁷² Цей Регламент встановлює загальні принципи, вимоги та відповідальність, що регулюють інформацію про харчові продукти, і, зокрема, маркування харчових продуктів. Він встановлює засоби гарантування права споживачів на інформацію та процедури надання інформації про харчові продукти, беручи до уваги необхідність забезпечення достатньої гнучкості для реагування на майбутні зміни та нові вимоги до інформації. Кишеньковий посібник із нових споживчих етикеток ЄС для риби та аквакультури ⁷³ Спільна організація ринків рибної продукції та продукції аквакультури⁷⁴

2.2.2. Національне законодавство

У Румунії також існує кілька національних правил щодо рибальства та аквакультури (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2. Національне законодавство Румунії

Національні закони	Короткий опис
Урядова невідкладна постанова № 23 від 5 березня щодо рибальства та аквакультури з подальшими змінами та добудовами ⁷⁵	Ця невідкладна постанова регулює охорону, збереження, управління та експлуатацію водних живих ресурсів, діяльність аквакультури, переробку та торгівлю продуктами, отриманими від рибальства та аквакультури, коли така діяльність здійснюється на території Румунії. Здійсненням заходів, передбачених цією розпорядженням, займається Національне агентство рибного господарства та аквакультури.

⁶⁹ <https://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

⁷⁰ <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/import-into-eu/>

⁷¹ https://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/labelling_legislation_en

⁷² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011R1169&from=en>

⁷³ https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/eu-new-fish-and-aquaculture-consumer-labels-pocket-guide_en.pdf

⁷⁴ <https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/market/consumer-information>

⁷⁵ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/90207>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Відповідно до постанови, аквакультура включає всі види тваринницької або рослинницької діяльності у водних середовищах і повинна розвиватися з урахуванням таких питань:

- Аквакультура здійснюється в облаштованих аквакультурних господарствах та водних екосистемах за згодою їх власника/адміністратора та лише у визначених природних екосистемах на умовах, визначених наказом Міністерства сільського господарства та розвитку сільських районів, за поданням Національного агентства рибного господарства. та аквакультура на основі багаторічного національного стратегічного плану аквакультури.
- Розвиток аквакультури має на меті різноманітність кількісних та якісних пропозицій для риби та інших водних тварин, висвітлюючи всі види рибальства, незалежно від їх власника.
- Використання води для аквакультурної діяльності в межах рибальства здійснюється відповідно до чинного законодавства щодо вод.
- Строк концесії встановлюється концесіонером на основі вивчення можливостей з метою забезпечення правової безпеки та передбачуваності будь-яких договорів щодо аквакультурної діяльності будь-якої мети, а також для стимулювання інвестицій в аквакультуру.
- Державні установи, а також торговельні компанії, переважно з державним капіталом, які володіють рибальством, зобов'язані щороку до 30 листопада повідомляти Національне агентство рибальства та аквакультури інвентаризацію будь-якого виду рибного господарства. використовуються або можуть бути використані для діяльності з аквакультури, відповідно до цього термінового розпорядження.
- Рівень роялті/ренти, необхідний для рибальства, враховуватиме категорії кредитоспроможності рибальства, які існують у Румунії, встановлені на основі деяких досліджень, проведених спеціалізованими установами у секторі рибальства. На основі таких досліджень буде встановлений рівень роялті/ренти, необхідний для аквакультурної діяльності відповідно до положень ст. 4 у невідкладній постанові Уряду № 54/2006 щодо статусу договорів концесії на товари публічної власності, затверджених із змінами Закону № 54/2006. 22/2007.

Розвиток аквакультури здійснюється наступними діями:

- заохочення екстенсивної та напівінтенсивної аквакультури, яка створює екологічні цінності;
- удосконалення інформаційної системи торгівлі та споживачів;
- навчання виробників аквакультури;
- впровадження передових практик у технологічні процеси з метою забезпечення біобезпеки та харчової безпеки продукції аквакультури;
- страхування продукції аквакультури на випадок форс-мажорних обставин;
- безпека водного середовища та біорізноманіття;

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none">▪ розвиток науково-технічного прогресу;▪ захист і заохочення виробників аквакультури за допомогою спеціальних нормативних актів;▪ омологація/сертифікація/затвердження рибальських розплідників. <p>Заходи з розвитку аквакультури мають на меті:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ удосконалення процесів відтворення та вирощування видів риб та інших водних тварин відповідно до норм екологічної безпеки;▪ забезпечення доступу до вод і простору для операторів аквакультури відповідно до закону;▪ встановлення індикаторів якості та показників екологічної, економічної та соціальної стійкості;▪ правильне використання рибальства;▪ розвиток морської та континентальної аквакультури за умов забезпечення здоров'я та благополуччя тварин;▪ забезпечення довгострокової зайнятості в аквакультурі, особливо в залежних від рибальства районах;▪ інші дії, необхідні для потреб розвитку аквакультури. <p>Реєстр одиниць аквакультури адміністративного характеру, включаючи всі виробничі потужності, встановлюється в Національному агентстві рибного господарства та аквакультури. Будь-які зміни, пов'язані зі зміною власника чи адміністратора, а також зміни, пов'язані зі зміною виробничих потужностей та вирощуваних видів, повинні бути повідомлені Національному агентству рибного господарства та аквакультури для оновлення Реєстру одиниць аквакультури та видачі нового ліцензії на аквакультуру, якщо є.</p> <p>Виробничі одиниці аквакультури зареєстровані в Реєстрі одиниць аквакультури та отримують ліцензії на аквакультуру, видані Національним агентством рибного господарства та аквакультури.</p> <p>Реєстрація в Реєстрі Об'єктів аквакультури та видача ліцензій на аквакультуру здійснюються на умовах, встановлених Міністерством сільського господарства та розвитку сільських територій, затвердженими наказом Міністерства сільського господарства та сільського господарства, за поданням Національного агентства рибного господарства та аквакультури.</p> <p>Часткова або повна зміна призначення виробничих потужностей в аквакультурі здійснюється на основі деяких оціночних досліджень впливу на навколишнє середовище та затверджується наказом Міністерства сільського господарства та розвитку сільських територій.</p> <p>Введення в культуру екзотичних або локально відсутніх видів рибного господарства відкритої системи здійснюється за погодженням Мінсільгоспу та Мінприроди, вод і лісів, на підставі деяких досліджень, що встановлюють також терміни карантину та контроль, щоб уникнути втечі в природне середовище.</p>
--	---

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>Відшкодування активів і рибного господарства, що знаходяться у державній державній/приватній власності, здійснюється, якщо це застосовно, шляхом концесії, оренди, оренди або в інших формах, передбачених законом.</p> <p>Морська аквакультура здійснюється в рибних колодязях, розташованих у природному водному середовищі.</p> <p>Морська аквакультура здійснюється шляхом надання в концесію площі морської водної поверхні та доступу до неї адміністративним органом, відповідальним за управління водними ресурсами, на 10 років з можливістю продовження відповідно до закону.</p> <p>Умови видачі та відкликання дозволу на морську аквакультуру встановлюються наказом центрального органу державної влади, що займається рибальством та аквакультурою, через Національне агентство рибного господарства та аквакультури.</p> <p>Введення видів риб та інших культур у морське рибальство, незалежно від їх походження, здійснюється за погодженням з центральним органом державної влади, що займається рибальством та аквакультурою, та центральним органом державної влади, що відповідає за охорону навколишнього середовища.</p> <p>Організація ринку рибної продукції</p> <p>За пропозицією Національного агентства рибного господарства та аквакультури Міністерство сільського господарства та сільського господарства встановлює заходи щодо торгівлі та переробки продуктів рибного господарства та аквакультури, зокрема для:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ дотримання стандартів якості рибної продукції протягом усього періоду торгового процесу з метою забезпечення прозорості на ринку та забезпечення належної інформації споживачів, особливо щодо походження продукції;▪ дотримання норм, пов'язаних з торгівлею продукцією рибного господарства та аквакультури, відповідно до норм збереження та безпеки водних живих ресурсів;▪ заохочення та підтримка переробки рибної продукції;▪ підвищення якості та просування рибної продукції;▪ збільшення обсягів використання та додаткової вартості сировини, отриманої від рибальства та аквакультури. <p><i>Торгівля рибною продукцією</i></p> <p>Забороняється продавати продукти рибальства будь-якого походження або джерела, які мають менші розміри або вагу, ніж передбачені чинними нормативними актами, або спосіб їх отримання не відповідає встановленим нормам або суперечить санітарно-ветеринарним нормам.</p> <p><i>Зобов'язання та неустойки</i></p>
--	--

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>Невиконання фізичними або юридичними особами розпоряджень цієї невідкладної постанови тягне за собою адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність, якщо є.</p> <p>З метою забезпечення дотримання законодавства у сфері рибного господарства, аквакультури, переробки, транспортування, торгівлі рибною продукцією та інших супутніх видів діяльності Національне агентство рибного господарства та аквакультури організовує постійні заходи перевірки та контролю через інспекторів рибного господарства.</p> <p>Особи, які підлягають контролю, зобов'язані дозволяти доступ до штаб-квартири та філій підконтрольних підрозділів, до всіх рибальських суден/ремісничих засобів, рибальських знарядь та установок, аквакультурних ферм та установок, прибудов, транспортних засобів, переробки, торгівлі та державні кормові одиниці та забезпечувати персонал з правами на перевірку та контроль усіма документами та засобами, необхідними для виконання їх функції інспекції та контролю, а також надавати статистичні дані відповідно до заходів, передбачених програмами статистики громад та нормативно-правовими документами у рибному секторі .</p>
<p>Наказ Міністерства сільського господарства та розвитку сільських районів України від 24 травня 2008 р. № 332 щодо реєстрації об'єктів аквакультури в Реєстрі об'єктів аквакультури та видачі ліцензії на аквакультуру з подальшими змінами та доповненнями.⁷⁶</p>	<p>Наказом передбачено функціонування в Національному агентстві рибного господарства та аквакультури Реєстру одиниць аквакультури (РУА), що має адміністративний характер і включає всі виробничі потужності.</p> <p>Виробничі підрозділи аквакультури зареєстровані в Реєстрі аквакультури та отримують ліцензію на аквакультуру, видану Агентством.</p> <p>Відповідно до Порядку, ліцензія на аквакультуру не підлягає передачі та видається на невизначений термін.</p> <p>Будь-які зміни щодо зміни власника/адміністратора, виробничих потужностей та вирощуваних видів будуть повідомлені Агентству протягом 30 днів після того, щоб оновити Реєстр одиниць аквакультури та видати нову ліцензію на аквакультуру, якщо є.</p> <p>За пропозицією персоналу, що має права на перевірку та контроль, ліцензія на аквакультуру скасовується/припиняється на 90-денний термін, якщо економічний оператор більше не дотримується умов, які були підставою для видачі ліцензії на аквакультуру, або використовує виробничі потужності. для інших цілей, ніж заявлені.</p> <p>Виробничі одиниці в аквакультурі, для яких було анульовано ліцензії на аквакультуру, будуть виключені з Реєстру одиниць аквакультури.</p>
<p>Рішення уряду Румунії № № 1016 від 03.09.2008 р. щодо розміру збору за</p>	<p>У цьому рішенні встановлюється розмір зборів, які стягується Румунською державою за погодження рибальства та аквакультури,</p>

⁷⁶ <http://legislatie.just.ro/Public/DetailDocument/93609>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>ліцензування та погодження у рибному господарстві та аквакультури⁷⁷</p>	<p>за видачу дозволів, ліцензій та погоджень Національним агентством рибальства та аквакультури.</p> <p>За видачу ліцензії на аквакультуру адміністратор або уповноважений представник сплачує збір у розмірі 150 леїв (приблизно 31 євро).</p>
<p>Рішення уряду Румунії № Постанова № 748 від 20.09.2018 про створення схеми державної допомоги на зниження акцизного збору на газойль, що використовується в аквакультури, з подальшими змінами та доповненнями.⁷⁸</p>	<p>Цим Рішенням встановлюється схема державної допомоги підприємствам, які здійснюють діяльність з виробництва, переробки та торгівлі продуктами аквакультури.</p> <p>Ця схема діє на всій території Румунії.</p> <p>Бенефіціарами програми можуть бути малі та середні підприємства, які здійснюють свою діяльність у сфері аквакультури, відповідно:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сертифіковані фізичні особи, підприємства індивідуального та сімейного типу, створені відповідно до положень невідкладної постанови Уряду немає. 44/2008 щодо провадження господарської діяльності сертифікованими фізичними особами, підприємствами індивідуального та сімейного типу, затверджених із змінами та доповненнями Законом немає. 182/2016; ▪ юридичних осіб. <p>Схема державної допомоги означає зниження акцизного збору, що надається як відшкодування. Розмір зниженого акцизного збору на газойль, що використовується для діяльності в аквакультури, становить 99 498 леїв/1 000 літрів (приблизно 20 728 євро/1 000 літрів).</p> <p>Щоб отримати доступ до схеми державної допомоги, бенефіціари, передбачені ст. 3 має відповідати всім наступним критеріям прийнятності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ зареєстровані в Реєстрі одиниць аквакультури; ▪ надати ANPA статистичні дані щодо поверхонь та досягнутого виробництва відповідно до заходів, передбачених європейськими статистичними програмами та правовими документами для сектору рибальства.
<p>Закон № 28 від 2019 року про затвердження Програми підтримки виробників у галузі рибного господарства та аквакультури⁷⁹</p>	<p>Закон встановлює схему державної допомоги, спрямовану на реалізацію Програми підтримки виробників у секторі рибальства та аквакультури, з метою підвищення ефективності та рівня стійкості аквакультурних господарств шляхом покращення виробництва.</p> <p>Державна допомога надається виробникам у галузі рибальства та аквакультури таким чином:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сертифіковані фізичні особи, підприємства індивідуального та сімейного типу, створені на підставі невідкладної постанови уряду № 44/2008 щодо здійснення господарської діяльності

⁷⁷ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/97179>

⁷⁸ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/205095>

⁷⁹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/209956>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>сертифікованими фізичними особами, підприємствами індивідуального та сімейного типу, затвердженої із змінами та доповненнями Законом № 44/2008. 182/2016;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ юридичних осіб. <p>Прийнятними витратами, необхідними для здійснення інвестицій відповідно до положень цього Закону, є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ будівництво центрів відтворення видів риб, що використовуються в аквакультурі, або видів, які планують інтродукувати; ▪ модернізація та/або розширення існуючих центрів розмноження риби; ▪ придбання або лізинг машин та обладнання; ▪ загальні витрати, пов'язані з інвестиціями, зазначені в буквах а)-с), такі як плата за спеціалістів і консультантів, плата за консультації щодо екологічної та економічної стійкості, включаючи техніко-економічні обґрунтування; ▪ придбання або розробка програмного забезпечення; ▪ інвестиції, спрямовані на зменшення негативного впливу або збільшення позитивного впливу на навколишнє середовище та підвищення ефективності використання ресурсів; ▪ інвестиції, що призводять до значного зниження впливу підприємств аквакультури на використання та якість води за рахунок зменшення кількості використовуваних хімікатів, антибіотиків та інших препаратів або покращення якості води, у тому числі за рахунок використання мультитрофних систем аквакультури. <p>(1) Розмір державної допомоги на зазначені вище прийнятні витрати становить 40% від загальної суми прийнятних витрат.</p> <p>(2) Інтенсивність державної допомоги може бути збільшена на 20 %, але не більше ніж на 90 % на прийнятні витрати, передбачені підпунктами а)-е), для:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ фермери, які пропрацювали не менше 5 років в аквакультурі та молоді фермери; ▪ інвестиції, які здійснюються в районах, які стикаються з природними або іншими специфічними обмеженнями; ▪ члени організацій виробників аквакультури.
<p>Наказ Міністерства сільського господарства та сільського господарства № № 267 від 9 квітня 2019 року про затвердження умов прийнятності, прийнятних витрат, порядку фінансування, а також способів перевірки та контролю за застосуванням положень Закону № 267. 28/2019 про затвердження Програми підтримки виробників у галузі рибного господарства та аквакультури⁸⁰</p>	<p>У наказі встановлюються умови прийнятності, прийнятні витрати, спосіб фінансування, а також порядок перевірки та контролю за застосуванням положень Закону № 15/2006. 28/2019 про затвердження Програми підтримки виробників у галузі рибальства та аквакультури.</p>

⁸⁰ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/212930>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>Наказ Міністерства сільського господарства та сільського господарства № 171 від 19 квітня 2002 року щодо затвердження комерційних назв видів риб та інших водних живих істот, які можуть експлуатуватися на території Румунії, з подальшими змінами та доповненнями⁸¹</p>	<p>Орден встановлює комерційні назви видів риб та інших водних живих істот, які можна експлуатувати на території Румунії. Господарські суб'єкти, що займаються торгівлею видами риби та іншими водними живими істотами, зобов'язані дотримуватися комерційних назв, передбачених цим наказом.</p>				
<p>Наказ Міністерства сільського господарства та сільського господарства № 772/2007 щодо критеріїв визнання організацій виробників у секторі рибальства та аквакультури, з подальшими змінами та доповненнями⁸²</p>	<p>Рибальські площі та мінімальний обсяг річного виробництва, що вимірюється в досягнутих тоннах/кількість членів/представлених торговельних рибалок, які зобов'язані визнавати організації виробників у рибальстві та аквакультури, наведені в додатку №. 1</p> <p>Додаток 1</p> <table border="1" data-bbox="718 840 1436 1075"> <thead> <tr> <th data-bbox="718 840 901 940">Тип організації виробника</th> <th data-bbox="908 840 1436 940">Площа/мінімальний обсяг річного виробництва/мінімальна кількість членів/представлених торговельних рибалок</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="718 949 901 1075">2. Аквакультура</td> <td data-bbox="908 949 1436 1075">Якщо зазначена організація виробляє не менше 30% маси від загального виробництва для виду або групи видів в аквакультури, на національному рівні</td> </tr> </tbody> </table>	Тип організації виробника	Площа/мінімальний обсяг річного виробництва/мінімальна кількість членів/представлених торговельних рибалок	2. Аквакультура	Якщо зазначена організація виробляє не менше 30% маси від загального виробництва для виду або групи видів в аквакультури, на національному рівні
Тип організації виробника	Площа/мінімальний обсяг річного виробництва/мінімальна кількість членів/представлених торговельних рибалок				
2. Аквакультура	Якщо зазначена організація виробляє не менше 30% маси від загального виробництва для виду або групи видів в аквакультури, на національному рівні				

2.3. Туреччина

2.3.1. Закон про рибальство, № 1380⁸³

Закону близько 50 років, і він кілька разів змінювався у зв'язку з оновленням змісту відповідно до змін міжнародних конвенцій, принципів управління рибальством ФАО (Кодекс поведінки), гармонізації зі Спільною політикою ЄС у галузі рибальства після 2000 року та інших міжнародних ініціатив (забруднення моря, зміна клімату, біорізноманіття, інвазивні види тощо). Останнє оновлення було зроблено 06.11.2019, щоб бути активним 01.01.2020 за Законом 7191.

Закон про рибальство складається з 9 глав і 39 статей. Перший розділ визначає сферу застосування та мету Закону, а також деякі терміни, згадані у відповідних статтях, щоб запобігти будь-яким можливим плутанинам. Другий розділ регулює рибальську діяльність: сертифікацію, оренду громадських місць для рибного лову та аквакультури (короткострокові та довгострокові, детальніше в регулюванні аквакультури), процедури уточнення кордонів аквакультури, заходи, що мають бути охороною природних місць існування (визначається МАФ) . Статті 4 і 13 більш коротко регулюють інвестиції в аквакультуру:

«Площі в морі та внутрішніх водах необхідно було використовувати для аквакультури, що належать казначейству чи Головному управлінню державних гідротехнічних споруд, або під юрисдикцією держави, для будівництва ферм на суші чи внутрішніх водах, або інші інвестиції в аквакультуру, що здійснюються на основі проекту шляхом реабілітації цих територій, спосіб оренди та технічні умови, тривалість та річна вартість дозволів на аквакультуру в морі та внутрішніх водах визначаються

⁸¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/36064>

⁸² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/86176>

⁸³ <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/13799.pdf>; <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/11/20191122-1.htm>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Міністерством сільського та лісового господарства з урахуванням враховуючи особливості виробничих ділянок, ці місця можуть бути здані в оренду Міністерством сільського та лісового господарства, реальним або юридичним особам, доходи перераховуються обласним спецадміністраціям, а також Управлінню моніторингу та координації інвестицій, якщо вони відсутні».

Операції з оренди наземних територій, які знадобляться для здійснення інвестицій у проект, в рамках положень цієї статті; Якщо нерухомість зареєстрована, то її оформляє власник майна, а якщо вона входить до складу територій, що перебувають у державних умовах, та підрозділи Головного управління національної нерухомості.

Відповідний висновок отримують від Мінприроди та урбанізації та Міністерства культури і туризму при визначенні аквакультурних територій на суші шляхом забору води з морських і внутрішніх вод або з цих місць; якщо протягом шістдесяти днів не надано відповіді, відповідний висновок вважається наданим.

Порядок та принципи комерційного, любительського, рекреаційного мисливства та рибництва на ділянках, на яких передається в оренду, та види, що здаються в оренду, визначаються приписом Міністерства сільського господарства та лісове господарство.

Глава 3 зосереджена на розвитку, стимулах та захисті. Щоб збільшити виробництво, МАФ заохочує інвесторів, якщо вони беруть участь у науково-дослідній діяльності та розробці нового виду, або субсидуються для підтримки бізнесу у збільшенні виробничих ділянок та потужності.

Глава 4 регулює заборони та положення, головним чином для рибного промислу.

2.3.2. Регламент рибальства⁸⁴

Цей розпорядження було підготовлено Міністерством на основі статті 13 Закону про рибальство № 1380 та опубліковано в «Офіційному віснику» від 29.06.2004 р. № 25507. Метою постанови є використання потенціалу водні ресурси Туреччини з найпродуктивнішим способом забезпечення стійкості в аквакультурі, шляхом захисту навколишнього середовища та забезпечення інвестицій у аквакультуру в спланований спосіб для якісного / безпечного харчування, а також ефективний контроль і моніторинг під час виробничих процесів.

Він охоплює широкий спектр інвестицій у аквакультуру, які плануються в морях, внутрішніх водах і прилеглих місцевостях, вибір місця, метод впровадження та процес оцінки вимог, попередній дозвіл, затвердження проекту (остатковий дозвіл), скасування проекту, зміни проекту, пробне виробництво, обов'язкове зміна сайту, створення інтегрованих засобів, передача проекту третім сторонам. Ферми для відгодівлі блакитного тунця, вирощування органічних морепродуктів, процес сертифікації для аквакультурних ферм, імпорт яєць, молоді та виводкової риби, працевлаштування технічного персоналу, питання охорони здоров'я та санітарії, вплив на навколишнє середовище, а також питання захисту та контролю.

2.3.3. Регламент аквакультури (Від 29.06.2004 р., ОВ № 25507)⁸⁵

Метою цього Регламенту є використання потенціалу водних ресурсів Туреччини з найбільш продуктивним способом, що забезпечує стійкість у аквакультурі, шляхом захисту навколишнього середовища та забезпечення інвестицій у аквакультуру у запланований спосіб для якісного / безпечного

⁸⁴ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4988&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

⁸⁵ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5217&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Project funded by
EUROPEAN UNION

постачання харчових продуктів, а також ефективний контроль та моніторинг під час виробництва процесів.

Перший розділ регламенту визначає терміни, які використовуються в документі, щоб уникнути непорозумінь. Другий розділ присвячений процедурам створення рибних господарств та вимогам. Більш практичний процес для реалізації ферм; дозволи, погодження заявок, фаза проекту є основними темами третього розділу для використання інвесторами. Є чітка інформація про можливість пробного виробництва, передачу ферми іншому інвестору, сертифікат аквакультури, скасування та зміни проекту, обов'язкові зміни місця розташування тощо (додаток 1).

2.3.4. Директива про імплементацію регулювання аквакультури⁸⁶

З метою спрощення процедур для інвесторів, ця директива (2006/1) була підготовлена у зв'язку з змінами Положенням про впровадження Регламенту рибного господарства від 15.10.2005 р. №: OJ 25967, Деякі статті Директиви були реорганізовані а процедури та принципи щодо впровадження наведено більш коротко (Додаток 2).

2.3.5. Положення про водних тварин щодо стану здоров'я та хвороб проти хвороб⁸⁷

Цей регламент має на меті:

- а) регулюють умови охорони здоров'я, які застосовуються для водних тварин або продуктів з них під час їх імпорту або транзиту та представлення на ринок.
- б) підвищити обізнаність компетентного органу, рибоводів та учасників переробної промисловості щодо мінімальних запобіжних заходів,
- в) Мінімальні заходи контролю, які необхідно вжити у разі підозри на будь-які захворювання риб, або виконувати протоколи у разі виникнення будь-яких захворювань.

Сфера дії положення охоплює реєстр рибних господарств, видів, переробних підприємств та їх діяльності; заходи по боротьбі з хворобами риби, стан здоров'я риби та продуктів, що застосовуються на фермах, на переробних підприємствах, на ринку та імпорті. Інші види аквакультурної діяльності, такі як виробництво декоративних риб, тварин, вирощених у некомерційних акваріумах, диких водних тварин, зібраних або виловлених безпосередньо з природи, таких як домашні тварини, які утримуються в зоомагазинах, садових ставках, комерційних акваріумах або оптові торговці, у закладах без прямого контакту з природні води країни або на підприємствах із системою очищення відходів, що знижує ризик забруднення природних вод хворобами до прийняттого рівня, не підпадають під дію цього регламенту.

Це Положення ґрунтується на Законі про ветеринарну службу, фітосанітарію, харчові продукти та корми № 5996 від 06.11.2010; Директива Ради Європейського Союзу про вимоги до здоров'я тварин та запобігання та контроль специфічних захворювань водних тварин і вимоги до здоров'я тварин для водних тварин і продуктів від 24.10.2006 р. під номером 2006/88 / ЕС; Паралельно з Рішенням Комісії від 12.12.2008 р. під номером 2008/946/ЕС про вимоги до карантинних водних тварин.

⁸⁶ https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Genelgeler/2006_1genelge.pdf

⁸⁷ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=15854&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5;>

<https://www.tcmevzuat.com/normlar /yonetmelik/ su-hayvanlarinin-saglik-kosullari-ile-hastaliklarina-karsi-korunma-ve-mucadele-yonetmeligi/#>

Project funded by
EUROPEAN UNION

2.3.6. Положення про вимоги оптової та роздрібної торгівлі рибою⁸⁸

Це Положення розроблено з метою забезпечення швидкого та надійного постачання рибної продукції споживачу відповідно до гігієни, якості та стандартів в умовах вільної конкуренції.

Його сферою дії є забезпечення мінімальних вимог до загальних, технічних, гігієнічних, фізичних та інфраструктурних умов, які мають виконуватися на оптових ринках і роздрібних магазинах, які створюються муніципалітетами та/або фізичними та юридичними особами, а також установа, їх функціонування, управління та процедури та принципи щодо умов, які повинні мати працівники на торгових майданчиках, а також питання контролю та інспектування. Це Положення підготовлено на основі статей 23 та 26 Закону про рибальство № 1380 із змінами, внесеними Законом № 3288 (ОВД від 19.06.2002 р. № 0:24790).

2.3.7. Циркуляр про надання дозволу на роботу рибопереробним підприємствам⁸⁹

На сьогоднішній день дуже важливо створити підприємства з переробки риби відповідно до техніко-гігієнічних умов, здійснювати в рамках цих умов процес переробки, постачати на ринок якісні та безпечні морепродукти, придатні для споживання людиною. Для цього аквакультурні підприємства повинні в першу чергу відповідати інфраструктурним, технічним та гігієнічним умовам, визначеним законодавством про рибальство. Якщо об'єкти відповідають необхідним умовам і будуть працювати в цих умовах, це підтверджується допуском на роботу об'єкта. Відповідно, циркуляр був підготовлений для того, щоб дозволити переробним підприємствам розпочати роботу до того, як вони почнуть працювати, визначити процедури, яких слід дотримуватися з дозволом на роботу,

2.3.8. Екологічний закон⁹⁰

Закон про навколишнє середовище (№ 2872), прийнятий у 1983 році (ДВ від 11.08.1983, № 18132), спрямований на захист навколишнього середовища, яке є спільним надбанням усіх живих істот, відповідно до принципів сталого навколишнього середовища та сталого розвитку. . Внутрішні та морські води, забруднення ґрунту, повітря та води, забруднювачі, баластні води, інвазивні види, очищення, біорізноманіття, середовище існування та збереження середовища існування, спеціальні заповідні та морські заповідні території є складовими Закону про довкілля.

2.3.9. Положення про моніторинг забруднення води⁹¹

Метою цього Регламенту є визначення правових та технічних принципів, необхідних для запобігання забрудненню води відповідно до цілей сталого розвитку, з метою захисту потенціалу країни щодо підземних і поверхневих водних ресурсів та забезпечення його найкращого використання.

Цей Регламент охоплює класифікацію якості та використання водного середовища, принципи планування та заборони для захисту якості води, принципи скидання та дозволів на скидання стічних вод, принципи щодо об'єктів інфраструктури стічних вод, а також процедури та принципи моніторингу та інспектування здійснюється для запобігання забрудненню води (ОВ від 31.12.2004 р. № 25687).

⁸⁸

https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Yonetmelikler/suurunleri_toptanveparekende_satisyerleri_yonetme_ligi.pdf

⁸⁹ <https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Genelgeler/suurunlericismaiznigenelge.pdf>

⁹⁰ <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2872.pdf>

⁹¹ https://www.jmo.org.tr/mevzuat/mevzuat_detay.php?kod=135

Project funded by
EUROPEAN UNION

2.3.10. Комюніке щодо визначення територій, де не можна було розташовувати рибні господарства в закритих бухтах і затоках⁹²

Метою цього Комюніке є роз'яснення принципів визначення чутливих територій з високим ризиком евтрофікації в закритих затоках і затоках відповідно до пункту (h) статті 9 Закону про навколишнє середовище № 2872 від 9/8. /1983 та тимчасова друга стаття (ОВ від 24.01.2007 р.; № 26413). Згідно із законодавством, кліткові блоки можна встановлювати лише на глибині понад 30 м, на відстані 0,6 морських миль від узбережжя і швидкості течії не менше 0,1 м за секунду (ОВД від 24.01.2007 р. № 26413).

2.3.11. Комюніке про моніторинг рибних господарств у морях⁹³

Метою цього Комюніке є визначення принципів моніторингу забруднення, яке може виникнути в результаті рибного господарства, встановленого або планованого в морях. Він підготовлений на основі відповідних положень Закону про охорону навколишнього середовища № 2872 від 08.09.1983 та статті 54 Положення про контроль забруднення води, опублікованого в ОВД від 31.12.2004; № 25687.

У ньому описується метод визначення розташування осередків за напрямком течії, відбір проб води з виробничих майданчиків та умов зберігання, аналізи та параметри, що використовуються в процесі моніторингу (ОВД від 13.06.2009 р., №: 27257; змінені ОВД від 09.04.2010 р. № 27547).

2.3.12. Комюніке про стандарти якості води, пов'язані з розведенням молюсків⁹⁴

Це Комюніке має на меті визначити стандарти якості вод, у яких буде здійснюватися розведення молюсків, захистити виробничу ділянку вод від різного шкідливого впливу забруднюючих речовин, що скидаються в ці води, покращити якість вод шляхом створення програм моніторингу та зменшення забруднення.

Він охоплює питання, пов'язані з визначенням стандартів якості води на місцях вирощування молюсків, протоколами відбору проб і моніторингу води, визначенням придатності вод для ферм молюсків, створених у майбутньому, а також програми дій щодо захисту та зменшення забруднення разом із методами інспекції. .

Це Комюніке підготовлено на основі положень Закону про рибальство № 1380 від 22.03.1971 та Закону про навколишнє середовище № 2872 від 08.09.1983 (ДВ від 06.11.2009, № 27398)

2.3.13. Закон про статистику⁹⁵

Метою цього закону є визначення основних принципів і стандартів щодо виробництва та організації офіційної статистики; а також регулювати формування, обов'язки та повноваження Турецької статистичної асоціації (TURKSTAT); раніше був Турецький статистичний інститут, який збирає та оцінює дані та інформацію, готує, публікує та поширює статистичні дані у сферах, яких потребує країна, а також забезпечує координацію між установами та організаціями, які беруть участь у процесі статистики, передбаченому Програмою офіційної статистики. .

Офіційну статистику розробляють, поширюють та публікують Голова Турецького статистичного інституту та установи та організації, зазначені в Програмі. Програма має чітко визначити обов'язки та

⁹² <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=11034&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5>

⁹³ <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13117&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5>

⁹⁴ <https://cygm.csb.gov.tr/tebligler-i-441>

⁹⁵ <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu/yonetmelikler/StatisticsLawOfTurkey.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

повноваження установ та організацій щодо збирання, оцінки та оприлюднення даних, що стосуються офіційної статистики, у контексті їхньої роботи. Ці установи та організації зобов'язані своєчасно надавати до Президентства будь-які зібрані дані на вимогу. Принцип конфіденційності належним чином дотримується під час збереження та захисту даних та інформації, що подаються до Інституту, шляхом визначення принципів конфіденційності в інших законодавчих актах.

Офіційною статистикою не вважаються роботи, що здійснюються установами та організаціями у сферах статистики, на які не поширюється дія Програми, а також результати переписів чи обстежень, проведених фізичними та юридичними особами відповідно до спеціального законодавства.

У разі, якщо фізичні або юридичні особи, передбачені спеціальним законом, які проводять дослідження, що містять статистичні результати, та оприлюднюють їх результати через засоби масової інформації, вони зобов'язані інформувати громадськість про охоплення, спосіб відбору, обсяг вибірки, спосіб збору даних та терміни виконання разом з результатами опитування.

2.4. Україна

2.4.1. Європейське законодавство в галузі аквакультури

Галузь аквакультури – це значний морський продовольчий сектор, який щорічно приносить економіці Європейського Союзу (ЄС) близько 4 мільярдів євро. Більше того, значення аквакультури зросло із вичерпанням запасів дикої риби і за останнє десятиліття перетворилося на сектор, який суворо регулюється на рівні мінімум 0,1 як на рівні ЄС, так і на національному рівні в державах-членах.

У цьому розділі представлено короткий огляд відносно складних і розрізнених законів щодо управління аквакультурою в ЄС. Як буде видно нижче, законодавство ЄС торкається всіх аспектів галузі, як прямо, так і опосередковано, включаючи ліцензування, планування, захист навколишнього середовища, безпеку споживачів, а також забезпечує основу для вирішення конфліктів з іншими видами використання морського середовища у формі заходів з морського просторового планування. Крім того, аквакультура є однією з п'яти напрямків, які складають Стратегію блакитного зростання ЄС, і її майбутній розвиток може сприяти економічному процвітання держав-членів через створення робочих місць у так званій блакитній економіці та забезпечення високої якості продукції на європейській та світовий ринки морепродуктів.

У відповідних пунктах у тексті нижче зроблено посилання на ряд спеціалізованих досліджень з цього питання. На початку можна зробити ряд попередніх зауважень щодо аквакультури в цілому та підходу ЄС до законодавства та політики аквакультури, більш конкретно. По-перше, на аквакультуру припадає майже п'ята частина загального виробництва риби в обсязі в ЄС.

У деяких випадках учасники цих галузей виступали проти ліцензування аквакультури на тій підставі, що це становить загрозу для громадських зручностей, а саме, для прибережного середовища. Крім того, ці конфлікти посилюються фрагментованим характером нормативного середовища, а також неадекватними положеннями в кодексі планування та законах, що застосовуються до використання прибережної та прибережної зони в багатьох державах-членах.

Термін «аквакультура» має ряд значень у міжнародному, ЄС та національному законодавстві держав-членів. Законодавство ЄС визначає термін, що означає [] вирощування або культивування водних організмів з використанням методів, призначених для збільшення виробництва цих організмів за межі природних можливостей навколишнього середовища; організми залишаються власністю фізичної або юридичної особи протягом усього етапу вирощування або вирощування, аж до збору врожаю.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Такий же розширений підхід застосовує ЄС до визначення «продуктів аквакультури», що означає «водні організми на будь-якій стадії їхнього життєвого циклу, що є результатом будь-якої діяльності аквакультури або продукту, отриманого з них». Цей широкий інклюзивний підхід також очевидний у законодавстві кількох держав-членів, де термін аквакультура використовується як загальний опис для опису всіх форм рибництва та виробництва молюсків. Це може охоплювати багато процесів, пов'язаних із вирощуванням видів риб через забезпечення їжі та захист від хижаків і хвороб. У випадку розведення молюсків, це зазвичай передбачає вирощування молюсків за межами природної здатності морського середовища ініціювати та підтримувати таке зростання. Крім того, визначення не обмежується посиланням на використання продуктів аквакультури.

Крім того, здається, що галузь має значні можливості для зростання, щоб задовольнити дефіцит пропозиції, якщо державами-членами протягом найближчого десятиліття будуть прийняті та впроваджені відповідні заходи та політика управління.

Європейська палата аудиторів (ЕКА), яка у вересні 2014 р. опублікувала дуже критичну доповідь щодо заходів підтримки аквакультури. ЕКА дійшла висновку, що рамки для розвитку аквакультури на рівні ЄС та країн-членів були слабкими, а фактично вжиті заходи не забезпечили достатню кількість результату.

На рівні ЄС Спільна політика в галузі рибальства (СРП) та Європейський фонд рибальства [ЕФР] не надали належної основи для розвитку сектору. Не було вказівок від служб Комісії щодо ключових екологічних питань, таких як рамкова директива щодо водних ресурсів та директива щодо оцінки впливу на навколишнє середовище. Дані про аквакультуру з різних джерел ЄС були недостатніми, що ускладнює оцінку результатів заходів з аквакультури.

На рівні держав-членів національні стратегічні плани та оперативні програми не забезпечували достатньо чіткої основи для підтримки аквакультури, а для цього сектору не було узгодженої стратегії. Відсутність належного просторового планування в поєднанні зі складними процедурами ліцензування гальмували сталий розвиток. Проекти аквакультури, які отримували фінансування від ЕФР, часто були погано відібрані та, за деякими винятками, не дали очікуваних результатів чи співвідношення ціни та якості.

Як наслідок, аквакультура ЄС не змогла розвинутися майже до свого потенціалу, що помітно контрастує, як обговорювалося у вступі до цього тому, із глобальними подіями в галузі. Щоб краще зрозуміти ці висновки, у наступному розділі окреслено деякі нормативні та політичні віхи, що стосуються розвитку політики в ЄС з 1980-х років, а також висвітлено деякі законодавчі реформи та політичні ініціативи, спрямовані на усунення недоліків, виявлених у звіті СОА.

Якщо порівняти аквакультуру з комерційним морським рибальством у Європі, то, озираючись назад, стає ясно, що перше потрапило в центр уваги законодавців і політиків ЄС лише за останнє десятиліття чи близько того. Найбільш помітно і в основному з причин, пов'язаних з національним суверенітетом держав-членів, європейські інституції доклали мало зусиль для розробки особливої політики аквакультури для сектору протягом перших 20 років СРП з 1983 по 2002 рр., основний фокус політики Європейського Співтовариства (ЄС) у 1980-х і 1990-х роках був спрямований на підтримку маркетингу продуктів аквакультури та пом'якшення впливу на навколишнє середовище шляхом встановлення стандартів якості води та безпечності харчових продуктів. Спочатку зосередилися на вирощуванні лосося, форелі та устриць. ЄК надала фінансову допомогу державам-членам, щоб допомогти розвитку аквакультури. Ця допомога була значною і становила 300 мільйонів євро з європейських фондів у період з 1994 по 1999 рік. Найбільш помітно, що протягом цього конкретного періоду законодавство ЄС мало або зовсім не вплинуло на ліцензування чи управління підприємствами аквакультури в державах-

Project funded by
EUROPEAN UNION

членах. Однак із розширенням ЄС вирощування ракоподібних і молюсків (переважно мідій і молюсків) стало все більш важливим для сектора, і стало очевидно, що існує потреба у більш комплексній та комплексній політиці на рівні ЄС з метою для більш узгодженого з'єднання різних регуляторних ланцюгів. Ця допомога була значною і становила 300 мільйонів євро з європейських фондів у період з 1994 по 1999 рік. Найбільш помітно, що протягом цього конкретного періоду законодавство ЄС мало або зовсім не вплинуло на ліцензування чи управління підприємствами аквакультури в державах-членах. Однак із розширенням ЄС вирощування ракоподібних і молюсків (переважно мідій і молюсків) стало все більш важливим для сектора, і стало очевидно, що існує потреба у більш комплексній та комплексній політиці на рівні ЄС з метою для більш узгодженого з'єднання різних регуляторних ланцюгів. Ця допомога була значною і становила 300 мільйонів євро з європейських фондів у період з 1994 по 1999 рік. Найбільш помітно, що протягом цього конкретного періоду законодавство ЄС мало або зовсім не вплинуло на ліцензування чи управління підприємствами аквакультури в державах-членах. Однак із розширенням ЄС вирощування ракоподібних і молюсків (переважно мідій і молюсків) стало все більш важливим для сектора, і стало очевидно, що існує потреба у більш комплексній та комплексній політиці на рівні ЄС з метою для більш узгодженого з'єднання різних регуляторних ланцюгів.

З точки зору управління, перша важлива віха сталася під час обговорень, що вели до реформи СФР у 2002 році. Зокрема, Європейська комісія намагалася інтегрувати широкий ряд заходів, спрямованих на підвищення безпеки харчових продуктів та захист навколишнього середовища. в окрему політику аквакультури. Ці цілі були розглянуті в Повідомленні, опублікованому Європейською комісією, в якому викладена стратегія сталого розвитку європейської аквакультури, опублікована в 2002 році (Повідомлення Комісії до Ради та Європейського парламенту – Стратегія сталого розвитку європейської аквакультури COM (2002) 511 остаточний). Ця стратегія була спрямована на підвищення конкурентоспроможності, продуктивності та стійкості галузі на загальноєвропейському рівні. Крім того, вперше,

З законодавчої точки зору, прийняття Регламенту 2371/2002 Радою міністрів рибного господарства ознаменувало початок більш інтегрованого підходу європейських інституцій до майбутнього регулювання галузі, оскільки воно надавало чітку юридичну основу для прийняття заходи управління. Цей регламент відображає багато принципів, викладених у Стратегії аквакультури 2002 року. Більш конкретно, в Регламенті чітко зазначено, що сфера застосування СФР поширюється на збереження, управління та експлуатацію аквакультури, а також на переробку та маркетинг продуктів аквакультури, якщо така діяльність здійснюється на території держав-членів або в потім води Співтовариства (тепер води ЄС).

Крім того, однією з цілей СФР є забезпечення сталого використання аквакультури з урахуванням екологічних, економічних та соціальних міркувань. Положення також передбачає нову організаційну структуру для формування політики в галузі аквакультури, оскільки передбачає роль як Консультативного комітету з рибальства та аквакультури, так і тодішніх [регіональних] консультативних рад у розробці управлінських заходів. Останній орган має суто дорадчу роль у формуванні політики та має представників сектору аквакультури та інших груп інтересів. Після ухвалення Регламенту 2371/2002 велика частина політики ЄС була приділена фінансуванню ЄС для розвитку галузі та підтримки прикладних досліджень аквакультури в державах-членах.

Європейська комісія оновила свою стратегію для сектору в 2009 році (Повідомлення Комісії до Європейського парламенту та Ради. Побудова сталого майбутнього для аквакультури, новий імпульс для стратегії сталого розвитку європейської аквакультури COM (2009) 162 остаточний) та підхід ЄС до політики аквакультури було розглянуто під час дебатів щодо реформування СФР у період 2011–2013

Project funded by
EUROPEAN UNION

років. Це, у свою чергу, призвело до прийняття нових нормативних положень як частини переглянутої CFP, яка набула чинності в січні 2014 року.

ЄС реалізував свою компетенцію шляхом прийняття політичних, фінансових та правових заходів. Прямі, що основні рамки для заходів з управління та політики ЄС викладені в Основному регламенті управління рибальством № 1380/2013 (Основний регламент).

Незважаючи на поступове наростання заходів ЄС, слід також мати на увазі, що регулювання планування та управління аквакультурою в першу чергу належить державам-членам. Проте багато ключових управлінських рішень, які формують сектор, є питаннями, які входять до сфери спільної компетенції, тобто в тих випадках, коли ЄС та держави-члени поділяють юридичні повноваження. Однак відповідно до загальної схеми права ЄС Союз повинен здійснювати свою законодавчу компетенцію у сферах спільної компетенції відповідно до принципів пропорційності та субсидіарності.

Існує багато амбулаторних посилань на аквакультуру в Основному регламенті, а також у конкретних положеннях Части VII цього, які спрямовані на просування більш узгодженого підходу ЄС до управління та регулювання сектору в державах-членах і на загальноєвропейських і глобальному рівні в контексті торгівлі та маркетингових заходів. Відповідно до Основного регламенту, CFP має гарантувати, що діяльність аквакультури сприяє довгостроковій екологічній, економічній та соціальній стійкості, а також відстеженню, безпеці та якості продукції аквакультури.

У світлі різних умов ліцензування, які застосовуються до аквакультури в державах-членах, європейські інституції прагнуть запровадити більш стратегічний підхід для підвищення конкурентоспроможності та перспектив майбутнього зростання галузі. У зв'язку з цим мають бути прийняті механізми, які сприятимуть обміну інформацією про найкращу практику між державами-членами з питань, що стосуються «безпеки бізнесу, доступу до вод і простору Союзу, а також спрощення процедур ліцензування».

Сталість є одним із лейтмотивів підходу ЄС до управління аквакультурою за схемою, запропонованою Основним регламентом. Важливо, що політика базується на нормативних принципах, таких як запобіжний та екосистемний підхід з метою захисту та збереження морського середовища та ресурсів, які вона підтримує. Основний регламент покладає на держави-члени зобов'язання здійснювати дослідницькі та інноваційні програми для покращення якості наукових консультацій, які дають змогу приймати управлінські рішення.

Очевидно, що майбутнє зростання сектору дуже залежить від відповідних дій держав-членів. Щоб забезпечити інтегрований підхід ЄС, Європейська комісія повинна прийняти стратегічні вказівки для інформування національних планів держав-членів і які спрямовані на підвищення конкурентоспроможності галузі, розвиток та інновації, зменшення адміністративної тяганини та підвищення ефективності законодавства ЄС. і реагувати на потреби зацікавлених сторін», заохочуючи економічну діяльність, сприяючи «диверсифікації та покращенню якості життя у прибережних і внутрішніх районах» та інтегруючи діяльність аквакультури в просторове планування.

Європейська комісія опублікувала Стратегічні настанови щодо сталого розвитку аквакультурної промисловості в 2013 році (Повідомлення Комісії до Європейського парламенту, Ради, Європейського економічного та соціального комітету та Комітету регіонів Стратегічні настанови щодо сталого розвитку ЄС Аквакультура COM(2013) 229 остаточний). Вони спрямовані на надання допомоги «державам-членам у визначенні власних національних цілей, беручи до уваги їх відносні вихідні позиції, національні обставини та інституційні механізми».

Project funded by
EUROPEAN UNION

Очевидно, що Керівні принципи не мають юридичної сили, але визначають ряд дій, які мають на меті сформувані майбутні темпи та зростання сектору. Таким чином, вони покликані інформувати про підхід держав-членів до суті та форми їхніх багаторічних національних планів. Зокрема, вони визначають три найважливіші цілі, які мають бути вирішені компетентними національними органами: спрощення адміністративних процедур у державах-членах, сприяння морському просторовому плануванню та підвищення конкурентоспроможності через маркетингові ініціативи та ініціативи щодо маркування.

В результаті реформи, погодженої в 2013 році, однією з найбільш помітних особливостей підходу ЄС до управління аквакультурою є добровільне зобов'язання держав-членів прийняти та впровадити багаторічні національні стратегічні плани на період 2014–2020 років. Справді, доступ до фінансування в рамках Європейського фонду морського та рибного господарства (ЄФМР) залежить від дотримання цього «добровільного» зобов'язання. Відповідно до Стратегічних рекомендацій ЄС, держави-члени мають значний розсуд щодо форми та змісту заходів та політики, викладених у їхніх багаторічних національних стратегічних планах. Такі плани будуть суттєво відрізнятися в межах ЄС, а також можуть відображати регіональні відмінності всередині країни-члена. Справді, Короткий огляд Стратегічного плану Іспанії з аквакультури показує, що це детальний документ, який просуває чотири стратегічні цілі, а саме, спрощення правової бази та посилення залучення зацікавлених сторін, включаючи представництво промисловості; удосконалення виробництва та галузевого планування через процес просторового планування, включаючи вибір нових зон для розвитку аквакультури; посилення конкурентоспроможності в секторі за допомогою досліджень, розробок та інновацій; покращення маркетингу та посилення підтримки організацій виробників. удосконалення виробництва та галузевого планування через процес просторового планування, включаючи вибір нових зон для розвитку аквакультури; посилення конкурентоспроможності в секторі за допомогою досліджень, розробок та інновацій; покращення маркетингу та посилення підтримки організацій виробників. удосконалення виробництва та галузевого планування через процес просторового планування, включаючи вибір нових зон для розвитку аквакультури; посилення конкурентоспроможності в секторі за допомогою досліджень, розробок та інновацій; покращення маркетингу та посилення підтримки організацій виробників.

Ліцензування аквакультури та регулювання рибних господарств є питанням держав-членів. У зв'язку з цим вони зобов'язані забезпечити відповідність екологічному законодавству ЄС, зокрема щодо оцінки впливу на навколишнє середовище та захисту біорізноманіття відповідно до Директиви про середовище проживання та птахів, а також заходів ЄС щодо контролю хвороб та забезпечення законодавства про безпеку харчових продуктів.

Щоб оновити вимоги до здоров'я тварин аквакультури та у відповідь на різні підходи держав-членів до ліцензування галузі на національних рівнях, європейські установи прийняли заходи гармонізації у формі Директиви 2006/88 зі змінами та поправками. реалізується інструментами Комісії. Директива 2006/88 передбачає дозвіл установам і підприємствам аквакультури з метою створення спільної структури, спрямованої на запобігання, контроль та ліквідацію захворювань. З цією метою він передбачає спільні стандарти для всього ЄС, які повинні відповідати підприємствам та установам з виробництва аквакультури щодо їх створення та функціонування. Щоб зменшити регуляторний тягар,

Важливо, що відповідно до Директиви держави-члени зобов'язані відмовити у видачі дозволу, якщо відповідна діяльність створила б неприйнятний ризик поширення хвороб на інших тварин аквакультури або диких поголів'я водних тварин.

ЄС прийняв широкий звід екологічного законодавства, яке стосується аквакультури, включаючи Рамкову директиву про воду (WFD), Рамкову директиву про морську стратегію (MSFD), 94, а також законодавство

Project funded by
EUROPEAN UNION

ЄС про небезпечні речовини та про маркетинг ветеринарних лікарських засобів. Крім того, законодавство ЄС щодо інтродукції та управління чужорідними видами має на меті оцінити та мінімізувати можливий вплив інтродукції таких видів шляхом створення системи дозволів та захисту рідного біорізноманіття та екосистемних послуг. Зобов'язання щодо проведення оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та стратегічної екологічної оцінки (CEO) для певних категорій аквакультурних проектів, планів і програм є одними з основних засобів вирішення та пом'якшення впливу розвитку аквакультури в державах-членах.

Продукція аквакультури підпадає під дію європейського харчового законодавства та загальних рамок, що застосовуються до маркетингу продуктів для споживання людиною. Регламент Ради 178/2002 встановлює загальні принципи та вимоги щодо безпечності харчових продуктів і забезпечує правову основу для створення Європейського органу з безпечності харчових продуктів.

Державне агентство рибного господарства України на своєму веб-сайті посилається на такі документи:

Регламент (ЄС) № 1380/2013 Європейського парламенту та Ради від 11 грудня 2013 року про загальну політику в галузі рибальства, який вносить зміни до Регламенту Ради (ЄС) № 1954/2003 та (ЄС) № 1224/2009 та скасовує Регламент Ради (ЄС) № 2371/2002 та (ЄС) № 639/2004 та Рішення Ради 2004/585/ЄС

СОМ (2002) 511 остаточний (ПОВІДОМЛЕННЯ КОМІСІЇ ДО РАДИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ Стратегія сталого розвитку європейської аквакультури) 2002 р.

Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною передбачає процес наближення та імплементації лише однієї директиви:

Директива Ради 92/43/ЄЕС від 21 травня 1992 року про збереження природних середовищ існування та дикої фауни та флори.

Директива про місця проживання (більш офіційно відома як Директива Ради 92/43/ЄЕС про збереження природних середовищ існування та дикої фауни і флори) — це директива Європейського Союзу, прийнята в 1992 році як відповідь ЄС на Бернську конвенцію. Це одна з директив ЄС щодо дикої природи та охорони природи, іншою є Директива про птахів. Це одна з європейських природоохоронних політик, яка створює єдину організовану мережу — Natura 2000, яка має на меті захистити природу та дику природу. Директива про місця проживання вимагає від національних урядів визначити території, які, як очікується, забезпечуватимуть збереження видів флори та фауни.

Директива гарантує збереження зникаючих місцевих тварин і рослин. Вона спрямована на захист 220 місць проживання та приблизно 1000 видів, перерахованих у додатках до директиви. Це види та місця проживання, які вважаються європейськими інтересами, відповідно до критеріїв, наведених у директиві. Він наказує державам-членам ЄС вживати заходів для підтримки «сприятливого природоохоронного статусу» охоронюваних місць існування та видів.

Загалом, однак, відносно легко зробити висновок, що законодавство та політика ЄС, що стосуються аквакультури, залишаються дуже розповсюдженими та потребують подальшої реформи з метою забезпечення її міжнародної конкурентоспроможності. Зокрема, необхідно терміново вжити заходів для подолання дефіциту морепродуктів в ЄС, який наразі обслуговується імпортом продуктів аквакультури з третіх країн на шкоду промисловості в країнах-членах. Хоча детально розглянути суть та форму майбутніх заходів щодо реформування виходить за рамки цього розділу, є кілька очевидних напрямків для законодавчого втручання ЄС.

Project funded by
EUROPEAN UNION

2.4.2. Національне законодавство у сфері аквакультури

У ході реформування рибного господарства за останні роки було суттєво оновлено законодавчу базу функціонування галузі, що сприяло, серед іншого, певній актуалізації бізнес-інтересів в аквакультури в Україні. У Законі України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів» аквакультура визначається як навмисне використання водних об'єктів рибальства (їх частин) для отримання максимальної кількості корисної біологічної сільськогосподарської продукції (риби, молюсків, безхребетних, водоростей, інші водні організми) шляхом їх штучного розведення та утримання.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів» Рибне господарство - господарство, завданням якого є вивчення, охорона, відтворення, вирощування, використання водних біоресурсів, їх видобуток (добування, вилов, заготівля), реалізація та переробка з метою отримання харчових, технічних, кормових, медичних та інших продуктів, а також забезпечення безпеки плавання суден флоту рибної промисловості. Основою рибного господарства є рибне господарство та рибальство.

Слід зазначити, що чинне законодавство використовує терміни «рибне господарство» та «аквакультура» як синоніми. Зокрема, у ст. 1 Закону України «Про Національну програму розвитку рибного господарства України на період до 2010 року» закріплено два тотожні визначення понять рибне господарство (підгалузь рибного господарства) та аквакультура. Більш широке та детальніше визначення цих понять міститься у ст. 1 Закону України «Про аквакультуру», відповідно до якої аквакультура (рибне господарство) - сільськогосподарська діяльність зі штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури в повністю або частково контрольованих умовах для отримання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва, кормів, відтворення біоресурсів, племінної роботи, інтродукції, розселення, акліматизація та реакліматизація гідробіонтів, поповнення водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття та надання рекреаційних послуг. Таким чином, можна зробити висновок, що законодавство містить широке та вузьке визначення аквакультури.

Це правило відокремлювало аквакультуру від інших видів можливої діяльності на водних об'єктах, об'єднаних визначенням «спеціальне використання водних біоресурсів». Однак для врегулювання правових, економічних, соціальних та організаційних засад аквакультури на комплексі потрібен був спеціальний окремий документ, яким став Закон України «Про аквакультуру», який набрав чинності з 1 липня 2013 року (далі - основний) закон).

Цей документ надає аквакультури статус окремого виду сільськогосподарської діяльності в системі агропромислового виробництва, - діяльності, пов'язаної з вирощуванням водних біоресурсів у контрольованих умовах, яка полягає у «штучному розведенні, утриманні та вирощуванні об'єктів аквакультури в повному обсязі». або частково контрольовані умови для отримання та реалізації сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури), виробництва кормів, відтворення біоресурсів, у племінній роботі, інтродукції, розселенні, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття та надання рекреаційних послуг». Таким чином, аквакультура відрізняється від інших рибних промислів, що обумовлено особливостями аквакультурної діяльності, який істотно відрізняється від рибальства, потребує більшого втручання людини у виробництво і, як наслідок, потребує окремого підходу до управління. Технічну допомогу Уряду України через Державне агентство рибного господарства України у розробці Закону про аквакультуру надали

Project funded by
EUROPEAN UNION

фахівці FAO в рамках програми технічного співробітництва TCP / UKR / 3301 baby 3: Розробка нового закону про аквакультуру. аквакультура в Україні.

Відповідно до законодавства аквакультура може здійснюватися у внутрішніх водоймах (їх частинах), рибогосподарських технологічних водоймах, внутрішніх морських водах, територіальному морі та виключній (морській) економічній зоні України, а також на земельних ділянках території України, спеціально виділені для цілей аквакультури.

Для систематичного розуміння специфіки аквакультури в таблиці 2.3. існує його класифікація за ключовими ознаками.

Таблиця 2.3. Класифікація аквакультури за основними ознаками

Підписати	Види аквакультури	Характеристика контекстного змісту
Типи середовища вирощування	<i>Прісноводний</i>	Розведення, утримання та вирощування приміщень в озерах і
	<i>Солонувата вода</i>	Розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури в лиманах і лагунах
	<i>Марікультура</i>	Розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у внутрішніх морських водах, морських терріапіях та виключній (морській) економічній зоні України з використанням плавучих садів, інших технологічних пристроїв з використанням морської води.
Споживання готової продукції	<i>Їжа</i>	Використовується для безпосереднього споживання або переробки
	<i>Непродовольчі</i>	Використовується для виробництва кормів, для відтворення біоресурсів і поповнення їх запасів, для проведення племінної та племінної роботи.
Рівень інтенсифікації виробництва	<i>Інтенсивний</i>	Виготовляється з ущільнених насаджень з інтенсивним штучним живленням комбікормами, збалансованими за складом відповідно до біологічних потреб окремих гідробіонтів, іншими кормами з
	<i>Напівінтенсивний</i>	Проводиться із застосуванням певних засобів інтенсифікації, у тому числі при обмеженому штучному згодовуванні кормів різними поживними речовинами.
	<i>Обширний</i>	Здійснюється з використанням природних кормових ресурсів рибогосподарських водойм без використання засобів інтенсифікації.
Організаційно-технологічні форми рибного господарства	<i>Пасіся</i>	Екстенсивне вирощування через впровадження різноманітних вікових груп у водні об'єкти рибного господарства для підвищення рівня використання їх біопродуктивного потенціалу
	<i>Ставок.</i>	Розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури з використанням рибних ставків, штучно створених водойм, відокремлених від материнських водойм, лиманів, затоплених
	<i>Промисловий</i>	Розведення, утримання та вирощування з використанням рибальських та плавучих садів, рибальських басейнів, інших технологічних пристроїв, у тому числі із застосуванням установок

Основним законом також зазначено, що діяльність аквакультури спрямована на збільшення виробництва корисної біологічної сільськогосподарської продукції (риби та інших водних біоресурсів), збереження біорізноманіття та поповнення водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) України, а також на реалізацію рибогосподарської діяльності екологічними засобами. Тобто в єдиному нормативному полі поєднуються два види рибальства – репродуктивний і товарний, суттєво відрізняються один від одного за цілями, технологіями, механізмами регулювання тощо. Традиційно

Project funded by
EUROPEAN UNION

залишилося відтворення живих водних біоресурсів (ЖВО). одне з пріоритетних завдань держави у сфері екологічного менеджменту, незалежно від того, що процес відтворення до аквакультури віднесений до закону і є найбільш нормативно врегульованим. Репродуктивне рибальство спрямоване на збереження різноманіття ВВСП, підтримання екологічної рівноваги у водних екосистемах – тобто переважно на охорону природи. Основні напрями державної підтримки рибного господарства (аквакультури) та рибного господарства визначені відповідно ст. 22 Закону України «Про аквакультуру» та ст. 53 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів». Основні напрями державної підтримки рибного господарства (аквакультури) та рибного господарства визначені відповідно ст. 22 Закону України «Про аквакультуру» та ст. 53 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів». Основні напрями державної підтримки рибного господарства (аквакультури) та рибного господарства визначені відповідно ст. 22 Закону України «Про аквакультуру» та ст. 53 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів».

Товарне рибальство, у свою чергу, спрямоване на забезпечення населення продовольчими рибними продуктами і має ознаки сільськогосподарської діяльності. Як наслідок, виникає відповідний дисбаланс інтересів при спробі врегулювати всі складові аквакультури в рамках єдиного основного закону, що найбільш яскраво проявляється на регіональному рівні.

Аквакультура в Україні, на відміну від багатьох інших провідних країн світу, не підлягає ліцензуванню. У класичному вигляді це можна розглядати як певну перевагу національним підприємствам аквакультури. Проте законодавством передбачені й інші механізми державного регулювання аквакультури: такі як проведення державної реєстрації укладених договорів на використання рибогосподарських водних об'єктів, рибогосподарських технологічних водойм; подання інформації про наміри розведення та вирощування чужорідних та немісцевих водних видів, обсяги виробництва продукції аквакультури; погодження проектної документації на будівництво об'єктів, що використовуються в аквакультури. Тобто законодавець уточнює, що фізичні особи мають бути зареєстровані як підприємці. Залежно від конкретного виду економічної діяльності в рибному господарстві, законодавством визначено додаткові вимоги до суб'єктів господарювання. Обов'язковим є наявність позитивних ветеринарно-санітарних оцінок стану промислових об'єктів рибогосподарських водних об'єктів загальнодержавного значення та показників безпеки риби, інших водних живих ресурсів тощо.

Основний Закон перелічує напрями державної підтримки аквакультури (ст. 22). Більшість із них стосуються лише однієї складової аквакультури – відтворення живих водних біоресурсів (ЖВСВ), тому створюють певний дисбаланс інтересів. Додатковою причиною цього є посилення окремих заходів державної підтримки бюджетними програмами, а саме «Відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водах та Азово-Чорноморському басейні», «Відбір у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах». та Азово-Чорноморського басейну», «Організація діяльності рибоохоронних органів та рибоводних комплексів». Ці документи передбачають механізми фінансової та організаційної реалізації таких напрямків, як, наприклад, племінні роботи, у тому числі створення та утримання племінних суб'єктів, племінних стад та генофондів об'єктів аквакультури; відновлення популяцій рідкісних і зникаючих видів гідробіонтів тощо. Щодо державної підтримки товарної аквакультури, то основний закон передбачає напрями лише стимулюючого характеру, без їх конкретизації та конструктивних механізмів реалізації. Наприклад, заявлене сприяння розвитку національного виробництва кормів для об'єктів аквакультури; сприяння виробництву якісної та екологічно безпечної продукції аквакультури, конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках. основний закон передбачає напрями лише стимулюючого характеру, без їх конкретизації та

Project funded by
EUROPEAN UNION

конструктивних механізмів реалізації. Наприклад, заявлене сприяння розвитку національного виробництва кормів для об'єктів аквакультури; сприяння виробництву якісної та екологічно безпечної продукції аквакультури, конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках. основний закон передбачає напрями лише стимулюючого характеру, без їх конкретизації та конструктивних механізмів реалізації. Наприклад, заявлене сприяння розвитку національного виробництва кормів для об'єктів аквакультури; сприяння виробництву якісної та екологічно безпечної продукції аквакультури, конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Продукція рибного господарства та рибного господарства є сільськогосподарською продукцією. Відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001–2004 років» риба та морепродукти віднесені до сільськогосподарської продукції, рибне господарство та рибне господарство – до сільськогосподарських підприємств. Формою державної підтримки є володіння суб'єктами рибного господарства виробниками сільськогосподарської продукції.

Зазначене положення також закріплено в Законі України «Про рибне господарство, промислове рибальство та збереження водних біоресурсів», відповідно до якого суб'єкти рибогосподарського комплексу, діяльність якого пов'язана з промисловим виловом водних біоресурсів на водних об'єктах загальнодержавного значення, розведення, вирощування та переробка власної продукції, визнаються виробниками сільськогосподарської продукції (ст. 53).

Рибальство і рибне господарство характеризуються специфічним об'єктним складом. Перелік об'єктів правовідносин у сфері рибного господарства (аквакультури) та рибного господарства закріплено Законом України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчові продукти», життя яких неможливе без перебування у воді. До водних живих ресурсів належать: прісноводні, морські, прохідні та катадромні риби на всіх стадіях розвитку; головоногих молюсків, водоростей та інших водних рослин.

На виконання ст. 11 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження», Постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402 затверджено Правила перевезення тварин, якими встановлено вимоги до перевезення тварин повітряним транспортом, , автомобільний, залізничний, морський і річковий. У пунктах 65-78 зазначених Правил визначено особливості перевезення риби та інших гідробіонтів.

Відповідно до ч. 1 ст. 14 Закону рибогосподарський водний об'єкт для потреб аквакультури передається в оренду юридичній або фізичній особі відповідно до Водного кодексу України. Пункт д) частини 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про аквакультуру» викладено в новій редакції ст. 51 «Використання водних об'єктів на умовах оренди» Водного кодексу України. Передбачав затвердження Кабінетом Міністрів України Типового договору оренди водних ресурсів, а також затвердження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної екологічної політики, Методики визначення розміру плати за орендовані водні об'єкти. Зазначимо, що на сьогодні ці завдання виконано: розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 травня 2013 р. № 420 затверджено Типовий договір оренди водних об'єктів, а наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 28 травня 2013 р. № 236 затверджено Методику визначення розміру плати за орендовані водні об'єкти. Таким чином, можна констатувати позитивні зміни в процесі оренди користування рибним господарством.

Project funded by
EUROPEAN UNION

3. УПРАВЛІННЯ НА МІСЦЕВОМ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ, ОСНОВНІ ОРГАНИ ВЛАДИ, ЗАКЛЮЧЕНІ В КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ

3.1. Греція

3.1.1. Державні та приватні установи

Державні та приватні організації аквакультури мають на меті реалізацію дослідницьких, технологічних та інноваційних проектів, результати досліджень яких експлуатуються та інтегруються в ланцюги створення вартості для сектора. Їхня головна мета – створити необхідну базу знань у секторі аквакультури шляхом посилення досліджень і технологій, щоб сприяти інноваціям, підвищити конкурентоспроможність галузі та стимулювати виробничу діяльність на регіональному та національному рівнях. Крім того, вони прагнуть розвивати технічні, наукові чи організаційні знання в аквакультурних господарствах, що, зокрема, зменшить вплив на навколишнє середовище, зменшить залежність від рибного борошна та риб'ячого жиру, покращить стійке використання ресурсів аквакультури та покращить або сприятиме новим життєздатним інноваційним методи виробництва,

3.1.1.1. Громадські організації в Греції

3.1.1.1.1. Міністерство сільського розвитку та продовольства⁹⁶

До компетенції Міністерства сільського господарства та продовольства (Міністерства сільського господарства) входять, серед іншого, сільськогосподарська та тваринницька політика, овочівництво та тваринництво та ветеринарна охорона здоров'я (політика охорони здоров'я).

3.1.1.1.2. Генеральний секретаріат з питань сільськогосподарського розвитку та продовольства:

The Обов'язки Генерального секретаріату з питань сільського господарства та продовольства включають сільськогосподарську та тваринницьку політику, овочівництво та тваринництво та ветеринарну охорону здоров'я (політика охорони здоров'я).

3.1.1.1.3. Головне управління рибного господарства

Це адміністративний департамент Міністерства агропромислового розвитку та продовольства, який керує секторами збирання рибного господарства, аквакультури та маркетингу-переробки рибної продукції. Головне управління рибальства має стратегічну мету висвітлити первинний сектор через розвиток колективного рибальства та аквакультури, з метою оптимізації управління рибальськими ресурсами, здійснення контролю за діяльністю та просування проблем у ЄС та міжнародних організаціях. Головне управління рибного господарства створюється дирекціями (FEK 138 A'15-09-2017) «Організація Міністерства сільського розвитку та продовольства».

3.1.1.1.4. Директорат рибної політики та експлуатації рибних продуктів

3.1.1.1.4.1. Відділ планування та застосування рибного господарства

3.1.1.1.4.2. Розділ Спільної ринкової політики Спільної рибної політики

3.1.1.1.4.3. Департамент міжнародних організацій та регіонального управління рибного господарства та організацій міжнародних зв'язків

3.1.1.1.4.4. Відділ розробки та просування рибної продукції

⁹⁶ <http://www.minagric.gr/index.php/el/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.1.1.1.5. Управління рибного господарства та рибного господарства

3.1.1.1.5.1. Відділ колективного розвитку рибного господарства

3.1.1.1.5.2. Кафедра колективного ведення рибного господарства

3.1.1.1.5.3. Кафедра екосистемного управління рибними ресурсами

3.1.1.1.6. Управління аквакультури

3.1.1.1.6.1. Відділ розвитку аквакультури

3.1.1.1.6.2. Кафедра управління аквакультурою

3.1.1.1.6.3. Кафедра екстенсивної аквакультури

3.1.1.1.6.4. Відділ даних сектору аквакультури

3.1.1.1.7. Відділ контролю рибної діяльності та продукції

3.1.1.1.7.1. Департамент координації діяльності національного аудиту (Єдиний аудиторський орган)

3.1.1.1.7.2. Відділ ревізій

3.1.1.1.7.3. Кафедра систем запису та управління даними

3.1.1.1.7.4. Департамент боротьби з незаконним, незаконним та нерегульованим рибальством

3.1.1.2. Громадські організації в регіоні Східної Македонії та Фракії

3.1.1.2.1. Головне управління регіональної економіки сільського господарства та ветеринарної медицини⁹⁷

Головне управління регіональної економіки сільського господарства та ветеринарної медицини відповідає за координацію та моніторинг роботи всіх своїх органічних підрозділів та забезпечення їх належного функціонування. Вона повинна постійно співпрацювати з міністерством, відповідальним за краще вирішувати проблеми та випадки їхньої відповідальності.

3.1.1.2.2. Управління сільськогосподарського господарства – відділ рибного господарства

До обов'язків Управління сільського господарства входить, зокрема, підготовка річних та багаторічних регіональних програм розвитку сільського господарства, тваринництва та рибальства, підготовка та оцінка відповідних політичних досліджень та заходів, а також розвиток та покращення якості сільського господарства та якості. Тваринництво у галузі рослинництва та тваринництва відповідно у поєднанні із заходами, необхідними для розвитку та модернізації агрохолдингів, п.п. Зв'язується з відповідними підрозділами компетентних міністерств та реалізує національну політику у сфері своєї компетенції відповідно до їх вказівок, співпрацює, комунікує та надає інформацію муніципалітетам регіону з питань своєї компетенції та надає рекомендації регіональним службам, які виконують обов'язки сільського господарства, тваринництва та рибальства на регіональному рівні. Крім того, можуть бути організовані спільні заходи з первинними місцевими органами влади або іншими органами, щоб краще інформувати фермерів та обслуговувати їх загалом.

3.1.1.2.3. Директорат земельної політики

До обов'язків Управління земельної політики входить, зокрема, виділення земель юридичним або фізичним особам та органам місцевого самоврядування, продаж, обмін та охорона земель житлової забудови та видача, виправлення та скасування правовстановлюючих документів, складання

⁹⁷ <https://www.pamth.gov.gr/index.php/el/dioikisi/ypiresies/g-dnsi-perifereiakis-agrotikis-oikonomias-kai-ktiniatrikis>

Project funded by
EUROPEAN UNION

топографічних програм, створення топографічних послуг технічними спеціалістами, складання, обслуговування та заповнення тематичних карт місцевими даними, а також періодичне оновлення місцевих тематичних карт із внесеними змінами, надання сертифікатів та діаграм для обслуговування клієнтів, а також дослідження будівельного огляду досьє.

3.1.1.2.4. Управління ветеринарної медицини

До обов'язків Управління ветеринарної медицини входить, зокрема, охорона худоби в усьому регіоні, охорона здоров'я тварин, прийняття рішень щодо хвороб тварин, які можуть бути епідемічними, та вжиття заходів охорони здоров'я. Управління ветеринарної медицини спілкується з компетентними службами відповідальних міністерств, реалізує національну політику та політику Співтовариства у сферах своєї компетенції відповідно до їх інструкцій. Управління ветеринарної медицини співпрацює, повідомляє та надає інформацію регіональним ТАВ першого рівня з питань, що належать до його компетенції, а також надає рекомендації регіональним службам, які займаються питаннями ветеринарної медицини на регіональному рівні.

3.1.1.2.5. Управління сільськогосподарської економіки та ветеринарії (регіональна драма)

Відділ рибного господарства

3.1.1.2.6. Управління сільськогосподарської економіки та ветеринарії (регіональне утворення Кавала)

Відділ рибного господарства

3.1.1.2.7. Управління сільськогосподарської економіки та ветеринарії (регіональне утворення Ксанті)

Відділ рибного господарства

3.1.1.2.8. Управління сільського господарства та ветеринарії (Родопи)

Відділ рибного господарства

3.1.1.2.9. Управління сільськогосподарської економіки та ветеринарії (регіональна організація Єврос)

Відділ рибного господарства

3.1.1.2.10. Управління сільськогосподарської економіки та ветеринарії (м. Орестіада)

Відділ рибного господарства

Управління рибного господарства в кожному обласному підрозділі має широкий спектр діяльності, серед яких найважливішими є:

- Розробка досліджень і програм розвитку рибного господарства.
- Управління та експлуатація всіх водних угідь, придатних для аквакультури.
- Визначення тривалості, початку та закінчення строку заборони вилову риби на річках та озерах територіального підпорядкування у конкретному регіональному утворенні.
- Моніторинг та вжиття заходів щодо всіх форм забруднення та забруднення
- Рекомендації щодо підготовки багаторічних та річних програм розвитку рибного господарства
- Затвердження та внесення змін до статутів рибогосподарських кооперативів
- Нагляд і контроль рибальства в районі юрисдикції муніципалітету.
- Збір та підтримання даних аквакультури та внутрішнього рибальства.
- Ведення обліку всіх рибних господарств.
- Надання ліцензії на риболовлю
- Моніторинг та імплементація нормативних актів ЄС та національного законодавства з рибальства

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Організація інформаційних зустрічей з рибалками, працівниками аквакультури та взагалі працівниками рибогосподарських підприємств

3.1.1.3. Приватні організації

- Професійні організації (професійні рибалки, виробники аквакультури, переробники риби, рибні трейдери - торговці людьми)
- Екологічні організації
- Неурядові організації
- Грецька організація виробників аквакультури

3.1.1.4. Агенції місцевого розвитку

- Aitoliki Development Company SA
- Девелоперська компанія Dwdekanisou SA
- Девелоперська компанія Evoia SA
- Девелоперська компанія Thessaloniki SA
- Девелоперська компанія Cyclades SA
- Компанія місцевого розвитку Lesbos SA
- Девелоперська компанія Halkidiki SA
- Pieriki Development Company SA

3.1.1.5. Соціальні та фінансові агентства

- Грецька асоціація девелоперських компаній
- Грецька мережа ЛІДЕР
- Всегрецька конфедерація союзів сільськогосподарських кооперативів
- Геотехнічна палата Греції
- Асоціація грецьких харчових індустрій
- Всегрецька асоціація судновласників професійних суден
- Грецька асоціація морепродуктів
- Всегрецька асоціація малих і середніх рибників
- Всегрецька асоціація бізнесу з заморожених продуктів
- Грецька асоціація професіоналів громадського рибальства
- Організація центрального ринку Афін

3.1.1.6. Екологічні агентства

- Грецька мережа управління заповідними територіями
- Грецьке товариство охорони природи
- WWF HELLAS - Всесвітній фонд природи
- Інститут охорони моря АРХІПЕЛАГІ
- Асоціація захисту морської черепахи АРХЕЛОН
- Грецька асоціація захисту морського середовища HELMEPA
- Товариство вивчення та охорони середземноморських тюленів
- MEDASSET – Середземноморська асоціація порятунку морських черепах

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.1.2. Національні, регіональні та місцеві стратегії та програми

Великий розвиток грецької аквакультури, який відбувся протягом тридцяти років, починаючи з 1980-х років, призвів до того, що Греція стала лідером на відповідних ринках. Згідно з даними, що містяться в дослідженні Спеціальних рамок для аквакультури, у 2009 році Греція була найбільшим виробником морського ляща і морського окуня в світі і становила близько 50% від загального виробництва в Середземномор'ї. Ця картина змінилася останніми роками через проблеми, з якими стикаються найбільші бізнес-групи в секторі, зараз країна посідає друге місце.

Розвиток діяльності призвів до відсутності вказівок щодо розташування підрозділів, але без конкретної галузевої політики. Індивідуальне ліцензування заводів, засноване на запитах зацікавлених сторін, призвело до концентрації територій з порівняльними перевагами не лише за своїми фізичними характеристиками, а й у переміщенні продукції та в місцях, де аквакультура вже була доведена. підходить для роботи в аквакультурі старих установок. Таким чином були створені прогресивні напрямки аквакультурної діяльності, підкріплені подальшими законодавчими зусиллями щодо організації цієї діяльності.

3.1.2.1. Стратегії

Департамент аквакультури та внутрішніх вод Міністерства сільського розвитку та продовольства у тісній співпраці з відповідними державними службами, науково-дослідними інститутами та представниками галузі розробив «Багаторічний національний стратегічний план розвитку водних ресурсів у Греції до 2020 року». Підготовка стратегічного плану відбувалася за загальними стратегічними вказівками, прийнятими Європейською комісією [COM (2013) 229 final / 29.4.2013], беручи до уваги конкретні обставини країни, стан сектору аквакультури в Греції та законодавчі норми, інституційна та адміністративна база, що регулює діяльність сектору. (Міністерство сільського розвитку та продовольства, Багаторічний національний стратегічний план розвитку аквакультури в Греції, 2014).

У 2011 році була введена Спеціальна основа просторового планування аквакультури (CEO). Організовані зони розвитку аквакультури є ключовим інструментом не лише для впровадження CEO, але й, по суті, для розвитку галузі. До органів управління організованих територій розвитку аквакультури входять компанії, в яких можуть брати участь палати, органи місцевого самоврядування тощо. (Κάρκα Λ., Κανελλοπούλου Κ., 2018).

Зони розвитку виробничої діяльності (ZAPD) були введені статтею 24 Закону 1650/1986. ZAPD були визначеними районами або територіями, придатними для розвитку промислової, гірничодобувної, кар'єрної або туристичної діяльності або для сільськогосподарської експлуатації. Посилання на зони аквакультури не було включено, за винятком випадків, коли можна вважати, що воно підпадає під категорію агрохолдингів.

Системний підхід до створення зон для виробничої діяльності намагається застосувати в Законі 2742/1999. У розділі 10 закону, який удосконалює попередню статтю 24 Закону 1650/1986, йдеться про зони розвитку виробничої діяльності (PDO), які загалом дотримуються тієї ж філософії, що й попередній правовий режим. Найцікавішим елементом нового закону є конкретні посилання на аквакультуру. Спеціальне положення щодо діяльності вже впливає з визначення зон: «Зони розвитку організованої виробничої діяльності (ОПРД) визначаються як морські території та території суші...». Другим елементом закону, який варто виділити, є акцент, зроблений на органі HRDO і, в більш загальному вигляді, зміна філософії в обробці зон.

Project funded by
EUROPEAN UNION

На момент прийняття Спеціальних рамок просторового планування та сталого розвитку аквакультури (2011) ситуація в секторі аквакультури різко змінилася зі створенням значних концентрацій у деяких районах. Ключовим питанням тепер став захист існуючих підрозділів від зловживань, які ставлять під загрозу як існування підрозділу, так і навколишнє середовище від перевантаження, а також захист діяльності від конкурентного використання. Таким чином, організовані зони розвитку аквакультури були зведені до інструменту для розмежування діяльності та до гарантій, спрямованих на те, щоб не перевищувати екологічну силу, на відміну від минулого, яке передбачало лише поріг виробництва потужностей (принаймні 500 тонн). У супровідній Kartі Рамкової програми було визначено дві великі категорії територій:

В рамках імплементації Регламенту (ЄС) № Регламент Комісії (ЄС) № 717/2014 (ОВ L190/45, 28.06.2014) надання державної допомоги сектору аквакультури після завершення необхідних перевірок. Сума платежу покривається з регулярного бюджету для підтримки бенефіціарів, які зазнали серйозних скорочень у своїй рибальській діяльності через несприятливі погодні умови. Відповідні бенефіціари затверджуються після перевірок Генеральним директором рибного господарства Міністерства сільського розвитку та продовольства.

Інтегрована система моніторингу та реєстрації рибальства (IPSF)⁹⁸ реалізується Генеральним директором сталого рибальства в рамках імплементації правил Спільної рибальської політики, Регламенту контролю та ННН. 90% фінансування проекту надходить від Європейської комісії відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 861/2006 та Регламенту Комісії (ЄС) № 391/2007, затвердженого № 011/431 / ЄС (код проекту: EL / 11/ 01) Рішення Комісії про впровадження та 10% від ПДП із загальною доступною 2 070 000 євро допомоги та фінансування ЄС, термін придатності до 30/6/2015. Для реалізації проекту підписана 2.3.2012 Угода про програмування з Інформаційним суспільством SA за номером 5000.1 / 62/2011 (Урядовий вісник 3049 / В / 2011) Рішення,

Крім того, уряд Греції планує створити Національну раду з аквакультури та регулювати функціонування організованих зон розвитку аквакультури. Національна рада з аквакультури надасть висновок міністру розвитку сільських районів та продовольства з питань політики аквакультури. Зокрема, він дасть висновок щодо:

- Розробка та реалізація Національної програми розвитку аквакультури.
- Інституційні реформи, необхідні для підтримки стратегії розвитку галузі, через програми фінансування розвитку, а також будь-які інші інституційні механізми.
- Будь-які інші питання, доручені міністром сільського розвитку та продовольства

3.1.2.2. Програми

Рибні ферми в Греції субсидуються, і їх субсидії дуже поглинають. Греція стала другою країною, яка отримала субсидії з фондів ЄС. Найважливішими країнами-конкурентами Європейського Союзу в цілому є країни Азії та Латинської Америки. Для Греції найбільшим викликом є сусідня Туреччина. Європейська комісія намагається сформулювати бачення сталого розвитку аквакультури. Цілі – сприяти конкуренції, заохочувати стійкість та просувати продукти рибного господарства.

Прийняття лососевою індустрією технологій садкового вирощування, підвищений ринковий попит на ці види та природні умови, надані грецьким кліматом та великою береговою лінією, зробили її країною вибору для розвитку цього сектору. Широкомасштабні програми допомоги Європейським Союзом та

⁹⁸ <http://www.alieia.minagric.gr/?q=ospa>

Project funded by
EUROPEAN UNION

приватними підприємцями призвели до різкого збільшення виробництва, і Греція стала найбільшим виробником цих видів (морського окуня та морського ляща) у світі (Μπλασιούλη Ιωάννα, 2014).

- **Національна програма розвитку аквакультури**

У секторі аквакультури національна програма розвитку називається Національною програмою розвитку аквакультури. Ця програма ОПАС в рамках Спільної політики рибальства (ЄС) Європейського Союзу містить цілі національного розвитку відповідно до керівних принципів національного просторового планування. Вона затверджена рішенням Міністра розвитку сільських районів та продовольства за висновком Національної ради аквакультури статті 3. Пріоритетами програми є:

- а. Сталий розвиток аквакультури стане ключовим фактором розвитку первинного сектору та грецької економіки загалом шляхом підвищення продуктивності існуючих підрозділів аквакультури, розширення їх діяльності та сприяння інноваціям
- б. Врегулювання відносин з іншими користувачами, особливо з прибережною зоною, для усунення конфлікту інтересів та ефективного використання земель
- с. Спростити та модернізувати інституційну базу для ліцензування, контролю діяльності та відносин між адміністративними та виробничими суб'єктами, щоб підвищити ефективність та створити дружнє середовище для залучення нових приватних інвестицій
- д. Заохочення досліджень та інновацій
- е. Сприяння соціальної рівності та згуртованості через:
 - i. заохочення залучення всіх зацікавлених сторін (управління, аквакультури, оптових і роздрібних торговців та асоціацій споживачів) до процесу прийняття рішень, пов'язаних з політикою розвитку сектору,
 - ii. виробництво високоякісної та поживної продукції, що задовольняє поточні харчові потреби споживачів і
 - iii. збільшення зайнятості науки та праці, особливо в прикордонних регіонах і віддалених островах (ЗАКОНУ 4282/FEK A 182/29.08.2014)

- **Оперативна програма рибальства та морського господарства 2014-2020 роки⁹⁹**

Бачення полягає в тому, щоб сприяти екологічно стійкому, ресурсоефективному, інноваційному та конкурентоспроможному рибальству та аквакультури, а також сприяти розвитку блакитного моря та морським навичкам у Греції.

Основні цілі програми:

- а. Підвищення конкурентоспроможності секторів аквакультури та переробки
- б. Сталість морського рибальства та сталий розвиток традиційно залежних територій
- с. Захист і відновлення морського середовища та живих ресурсів, контроль риболовної діяльності, збір даних про рибальство та покращення знань про морське середовище

- **Інновації в аквакультури Оперативної програми «Рибне господарство та море».¹⁰⁰**

Програма адресована науково-дослідним організаціям (університетам, науково-дослідним центрам, інститутам, технологічним установам) відповідно до визначень Закону 4310/2014 та Закону 4386/2016 як застосовні, а також компаніям аквакультури для реалізації проектів, спрямованих на:

⁹⁹ <https://www.espa.gr/el/pages/staticOPMaritimeFisheries.aspx>

¹⁰⁰ <https://www.espa.gr/el/pages/ProclamationsFS.aspx?item=3535>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- a. Розвиток технічних, наукових або організаційних знань у аквакультурних господарствах, що, зокрема, зменшить вплив на навколишнє середовище, зменшить залежність від рибного борошна та риб'ячого жиру, покращить стійке використання ресурсів аквакультури, покращить спосіб життя або покращить засоби існування нові стійкі інноваційні методи виробництва
 - b. Розробка або впровадження нових видів аквакультури з хорошими ринковими перспективами, нових або значно покращених продуктів або покращених систем управління та організації
 - c. Дослідження технічної чи економічної доцільності інновацій, продуктів чи процесів
- **Оперативна програма «Конкурентоспроможність, підприємництво та інновації» з специфічними заходами «Аквакультура» - «Промислові матеріали» - «Відкриті інновації в культурі»¹⁰¹:**

Спеціальна аквакультура співфінансується Європейським фондом регіонального розвитку (ЄФРР) у рамках НСРР «Конкурентоспроможність, підприємництво та інновації». Акція спрямована на співпрацю між динамічними підприємствами та науково-дослідними організаціями для реалізації дослідницьких, технологічних та інноваційних проектів, результати досліджень яких цінуються та інтегруються в ланцюги створення вартості.

3.2. Румунія

3.2.1. Державні та приватні установи

Державні та приватні установи в Румунії	Основні види діяльності
Міністерство сільського господарства та сільського розвитку (MADR) ¹⁰²	<p>Міністерство сільського господарства та сільського розвитку організовано та діє відповідно до положень Постанови Уряду № 10.30/2017 з подальшими змінами та добудовами.¹⁰³</p> <p>Міністерство сільського господарства та сільського господарства є спеціалізованим органом центрального державного управління, юридичною особою, підзвітним Уряду, відповідальним за сільське господарство та виробництво харчових продуктів, розвиток села, покращення земель, а також у суміжних галузях: спеціалізовані наукові дослідження, збереження та стійке управління ґрунтами та генетичними ресурсами рослинних і тварин.</p> <p>Цілі Міністерства сільського господарства та сільського розвитку, пов'язані з аквакультурою, є такими:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечення національної продовольчої безпеки шляхом збільшення та диверсифікації сільськогосподарського виробництва з метою забезпечення населення достатньою кількістю безпечних та поживних продуктів харчування; • підвищення конкурентоспроможності румунської агропродовольчої та рибної продукції на європейському та світовому ринках з метою компенсації торгового балансу

¹⁰¹ <https://www.espa.gr/el/Pages/ProclamationsFS.aspx?item=3473>

¹⁰² <https://www.madr.ro/>

¹⁰³ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/188281>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>сільськогосподарської продукції, у тому числі шляхом проведення конкретних інформаційних дій;</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння коштів Співтовариства, призначених для фінансування окремих галузей; • розвиток рибного господарства. <p>Міністерство сільського господарства та розвитку села також виконує функцію органу управління Оперативною програмою з рибальства та морської справи – РОРАМ 2014-2020.</p>
<p>Загальне керівництво з рибальства – Орган управління Оперативною програмою з рибальства та морських справ (DGP-AMPOPAM)¹⁰⁴</p>	<p>Загальне керівництво з рибальства – Орган управління для РОРАМ активується згідно з номером замовлення MADR. № 1656/R/25.09.2018 щодо затвердження організаційно-оперативного положення Міністерства з подальшими змінами та доповненнями.¹⁰⁵</p> <p>DGP-AMPOPAM має таку організаційну структуру:</p> <ol style="list-style-type: none"> Відділ технічної допомоги Відділ контролю Регіональні відділи Відділ відбору контрактів <ul style="list-style-type: none"> - Оціночно-відбірковий офіс - Підрядний відділ Відділ місцевого розвитку Служба програм, методології та моніторингу Напрямок затвердження платежів <ul style="list-style-type: none"> - Служба закупівель бенефіціарів - Служба перевірки керівництва <p>Загальне управління рибальства – Орган управління РОРАМ має обов'язки щодо розробки стратегій для сектору рибальства та аквакультури, Оперативної програми з рибальства та морських справ на 2014-2020 роки та інших програм фінансування рибальства та аквакультури.</p> <p>DGP-AMPOPAM видає Посібники для заявників для проектних конкурсів, організовує проектні конкурси, проводить оцінку та відбір заявок на фінансування, поданих у рамках конкурсних конкурсів, виконує укладання контрактів на проекти, затверджує файли про закупівлі та заявки на відшкодування/оплату, здійснює платежі за проекти та контролює проектів протягом 5 років після внесення остаточних платежів.</p> <p>Фінансування проектів у секторі аквакультури можна здійснити шляхом отримання доступу до безповоротних коштів, які доступні в рамках Оперативної програми з рибальства та морської справи на 2014-2020 рр. за конкурсами проектів, запущених DGP-AMPOPAM¹⁰⁶</p>

¹⁰⁴ <https://www.ampeste.ro/>

¹⁰⁵ <https://www.madr.ro/organizare/regulamentul-de-organizare-si-functionare-al-madr.html>

¹⁰⁶ <https://www.ampeste.ro/popam-2014-2020/ghidul-solicitantului-popam.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	DGP-AMPOPAM через Департамент місцевого розвитку надає підтримку місцевим групам дій з рибальства (FLAG) у реалізації стратегій місцевого розвитку рибного господарства та аквакультури.
Національне агентство рибальства та аквакультури (ANPA) ¹⁰⁷	<p>Національне агентство рибного господарства та аквакультури організовано та діє відповідно до положень Постанови Уряду від 25.06. 545/2010, з подальшими змінами та доповненнями.¹⁰⁸</p> <p>Національне агентство рибного господарства та аквакультури функціонує при Міністерстві сільського господарства та розвитку сільських районів і виконує такі функції щодо/пов'язаних з аквакультурою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробка та реалізація національної стратегії та нормативно-правових актів щодо: збереження та управління водними живими ресурсами, що існують у природних рибних середовищах, аквакультури, переробки та організації ринку рибної продукції, рибного господарства та аквакультурних структур; • управління живими водними ресурсами природних рибних середовищ, за винятком біосферного заповідника «Дельта Дунаю»; • перевірка та контроль; • приватизація торговельних компаній рибного профілю та рибних господарств/рибгоспів у їхньому портфелі; • передача в концесію земель, на яких розташовані рибні/рибні господарства, за винятком біосферного заповідника «Дельта Дунаю», а також інших суміжних земель, що належать державі, відповідно до законодавства; • продаж земель, що є приватною власністю держави, на яких побудовано рибне господарство, у тому числі спеціальні споруди, розташовані на землі; <p>Обов'язки ANPA, пов'язані з аквакультурою:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ налагодження заходів для більш високого використання генетичного потенціалу, шляхом впровадження деяких цінних видів в аквакультуру ▪ налагодження заходів щодо підвищення якості продукції аквакультури; ▪ вжиття заходів щодо забезпечення виробництва аквакультури у разі форс-мажорних обставин; ▪ організація заходів щодо забезпечення здоров'я та благополуччя тварин; ▪ налагодження дій з адаптації виробництва до вимог ринку; ▪ налагодження заходів щодо впровадження передового досвіду в аквакультурі;

¹⁰⁷ <http://www.anpa.ro/>

¹⁰⁸ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/119997>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ заохочення застосування технологій відтворення та вирощування видів з високою економічною цінністю та просування органічної рибної продукції; ▪ упорядкування та оновлення Реєстру одиниць аквакультури та видача ліцензій на аквакультуру; ▪ здійснення інших заходів, необхідних для потреб розвитку аквакультури, відповідно до законодавства; ▪ встановлення критеріїв інтродукції нових видів у Румунії. <p>Відповідна інформація про аквакультуру доступна на веб-сайті¹⁰⁹.</p>
<p>Адміністрація біосферного заповідника дельти Дунаю (ARBDD)¹¹⁰</p>	<p>Адміністрація біосферного заповідника «Дельта Дунаю» є державною установою з юридичною особою, яка діє при Міністерстві екології, водних ресурсів та лісів відповідно до постанови Уряду № 15. 1217/2012 щодо затвердження організаційного та робочого положення та організаційної структури Адміністрації біосферного заповідника дельти Дунаю з подальшими змінами та доповненнями.</p> <p>Територія біосферного заповідника «Дельта Дунаю» включає території національного та міжнародного екологічного значення, передбачені ст. 1 Закону № 82/1993 про створення біосферного заповідника «Дельта Дунаю» з подальшими модифікаціями та добудовами, що складається з таких фізико-географічних одиниць: дельта Дунаю, Sărăturile Murighiol-Ploru, район лагуни Разім-Сіное, морський Дунай до Cotul Pisicii, сектор Ісакча-Тулча із зоною затоплення, узбережжя Чорного моря від гілки Чилія до Капул Мідія, внутрішні морські води та територіальне море, включаючи ізобату до 20 м. Що стосується адміністративно-територіального устрою, то заповідник поширюється на території Тулчанського, Констанцького та Галацького повітів.</p> <p>Управління заповідника здійснює управління природним спадком відповідно до положень законодавства про правовий статус громадського майна, оцінює екологічний стан природного надбання заповідника та ініціює науково-дослідницькі програми в заповіднику на основі плану управління, забезпечує необхідні дії для збереження та охорона генофонду та біорізноманіття.</p> <p>АРБДД здійснює управління рибальськими ресурсами, що перебувають у державному суспільному надбанні, відповідно до положень плану управління та положення про заповідник, а також виконує функції природоохоронного органу відповідно до законодавства на території заповідника.</p> <p>Інформація щодо документів, що видаються АРБДД для розвитку аквакультури у сфері його компетенції, розміщена на веб-сайті.¹¹¹</p>

¹⁰⁹ <http://www.anpa.ro/?cat=10>

¹¹⁰ <http://www.ddbra.ro/>

¹¹¹ <http://www.ddbra.ro/accesul-la-informa-iile-publice-de-medi>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>Національне управління «Румунські води» («Apele Romane»)¹¹²</p>	<p>Встановлено Постановою Уряду № 107/2002, з подальшими змінами та добудовами, суб'єкт господарювання є єдиним оператором природних або облаштованих поверхневих водних ресурсів, незалежно від власника розробки, а також ресурсів підземних вод незалежно від їх природи та пов'язаних з ними об'єктів, для яких він виділяє право користування водними ресурсами з їх природним потенціалом на умовах закону, крім випадків, прямо передбачених чинними спеціальними нормативно-правовими актами.</p> <p>Доступна інформація щодо документів, виданих Національною адміністрацією «Румунські води» («Apele Române»), необхідних для ініціювання проектів/справ в аквакультурі.¹¹³</p>
<p>Національне агентство з охорони навколишнього середовища (ANPM)¹¹⁴</p>	<p>Національне агентство з охорони навколишнього природного середовища має повноваження щодо реалізації політики та законів у сфері охорони навколишнього середовища, наданих на підставі постанови Уряду № 1000 від 17 жовтня 2012 року з подальшими змінами та доповненнями. Місія АНПМ – вжити заходів для забезпечення здорового довкілля для населення, гармонізованого з економічним розвитком країни.</p> <p>АНПМ має такі обов'язки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • екологічне стратегічне планування; • моніторинг факторів навколишнього середовища; • затвердження заходів, що впливають на навколишнє середовище; • національне та місцеве впровадження екологічного законодавства та політики; • -звітність до Європейського агентства з довкілля у таких галузях: якість повітря, кліматичні зміни, заповідні території, ґрунти, забруднення води. <p>АНПМ має 42 підпорядковані агенції округу, які виконують обов'язки Національного агентства з охорони навколишнього середовища щодо впровадження політики, стратегії та законодавства у сфері охорони навколишнього середовища для кожного округу та Бухареста. Окружні агенції видають екологічні погодження на плани, які будуть реалізовані на території їх округу або в Бухаресті, передаючи попередню інформацію Національному агентству з охорони навколишнього середовища та здійснюють процедуру видачі комплексного екологічного дозволу.</p> <p>Інформація щодо документів, виданих Національним агентством з охорони навколишнього середовища, необхідних для ініціювання проектів/справ в аквакультурі є¹¹⁵.</p>

¹¹² <http://apele-romane.ro/>

¹¹³ <http://apele-romane.ro/ro/page/informatii-de-interes-public>

¹¹⁴ <http://www.anpm.ro/>

¹¹⁵ <http://www.anpm.ro/legislatie>

Project funded by
EUROPEAN UNION

<p>Національне управління санітарної ветеринарії та харчової безпеки (ANSVSA)¹¹⁶</p>	<p>Національне управління санітарної ветеринарії та безпеки харчових продуктів діє як регулюючий орган у санітарно-ветеринарній сфері та безпеки харчових продуктів на підставі Постанови Уряду № 100. 1415/2009, з подальшими змінами та доповненнями.</p> <p>Місія Управління виконується через охорону здоров'я по всьому харчовому ланцюгу – тобто на кожному етапі виробничого процесу від ферми до споживача – запобігання забрудненню харчових продуктів і сприяння гігієні харчових продуктів та прозорій інформації споживачів щодо здоров'я та благополуччя продуктів харчування та тварин.</p> <p>Діяльність ANSVSA полягає в наступному:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Затвердження та сертифікація в санітарно-ветеринарній та харчовій сферах; • Моніторинг та контроль діяльності у санітарно-ветеринарній та харчовій сферах; • Розробка нормативно-правової бази та конкретних нормативних актів щодо діяльності у сфері санітарно-ветеринарної та харчової безпеки; • Лабораторне дослідження; • Атестація приватних лабораторій; • Встановлення експортних протоколів із сторонніми країнами; • Управління кризовими ситуаціями; • моніторинг пестицидів; • Підтримує боротьбу з харчовими відходами. <p>ANSVSA представлена для кожного повіту санітарно-ветеринарними напрямками та напрямами безпеки харчових продуктів, а на місцях – районними санітарно-ветеринарними відділами та санітарно-ветеринарними та харчовими відділами.</p> <p>Інформація про документи, видані в Є національне управління санітарної ветеринарії та харчової безпеки.¹¹⁷</p>
<p>Місцеві групи дій з рибальства (FLAG)</p>	<p>Місцеві групи дій з рибальства є державно-приватними партнерствами, які складаються з представників місцевих органів державної влади та установ, приватного сектору та громадянського суспільства, які мають однакові інтереси та цілі для розробки та реалізації стратегії розвитку рибальства та аквакультури. У межах програмного періоду 2014-2020 рр. на національному рівні DGP-AMPOPAM відібрав 22 FLAG¹¹⁸.</p> <p>Місцеві групи дій з рибальства (FLAG), які здійснюють свою діяльність у Південно-Східному регіоні розвитку:</p>

¹¹⁶ <http://www.ansvsa.ro/>

¹¹⁷ <http://www.ansvsa.ro/ansvsa/modele-de-formulare/>

¹¹⁸ https://www.ampeste.ro/docs/POPAM/Ghiduri/FLag-uri_/Lista_FLAGS_contact_teritorii_POPAM_2014_2020.pdf

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> • Місцева група асоціації сприяння інтегрованому розвитку рибного господарства округу Браїла¹¹⁹ • Асоціація сталого розвитку „Prut-Dunăre” Галац¹²⁰ • Асоціація «Місцева група сталого рибальства в дельті Дунаю»¹²¹ • Місцева група дій асоціації рибальства Старого Дунаю – відділення Мачин¹²² • Асоціація FLAG Mangalia Litoral¹²³ • Асоціація рибальства Місцева група DOBROGEA NORD¹²⁴ • Асоціація рибальства Місцева група DOBROGEA SUD¹²⁵ • Асоціація ПРАПОР DUNĂREA DOBROGEANĂ¹²⁶ <p>Місцеві групи дій з рибальства впроваджують стратегії місцевого розвитку, в рамках яких можуть фінансуватися проекти, присвячені сектору аквакультури.</p>
--	---

3.2.2. Національні, регіональні та місцеві стратегії та програми

Національні, регіональні та місцеві стратегії та програми	Опис документа
<p>Національна стратегія розвитку рибного господарства на 2014-2020 роки (НССП)¹²⁷</p>	<p>Національна стратегія для сектору рибальства на 2014-2020 рр., документ, виданий на основі соціально-економічного дослідження, у поєднанні з національною політикою та спільною політикою ЄС у галузі рибальства, має як загальну мету сприяти безпеці харчових продуктів та здоров'ю населення в Румунії. шляхом збільшення виробництва риби та рибопродуктів внутрішнього виробництва, більш високої якості, відповідно до правил стійкості галузі.</p> <p>Конкретні цілі, запропоновані в рамках SNSP, були структуровані відповідно до таких напрямків діяльності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заохочення інноваційного, конкурентоспроможного та заснованого на знаннях рибальства та аквакультури, включаючи пов'язану переробку; 2. Сприяння стійкому та ефективному рибальству та аквакультури з точки зору використання ресурсів, включаючи пов'язану переробку;

¹¹⁹ <https://www.pescuitbraila.ro/>

¹²⁰ <https://www.flagalati.ro/>

¹²¹ <http://www.flagdelta.ro/>

¹²² <https://www.flagbratulmacin.ro/>

¹²³ <http://afml.ro/>

¹²⁴ <http://www.flagnord.ro/>

¹²⁵ <http://www.flagsud.ro/>

¹²⁶ <http://www.afdd.ro/>

¹²⁷ <https://www.madr.ro/docs/fep/programare-2014-2020/Strategia-Nationala-a-Sectorului-Pescaresc-2014-2020-update-apr2014.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>3. Посилення системи контролю, перевірок та впровадження та вдосконалення діяльності зі збору даних; 4. Збільшення зайнятості та територіальної згуртованості.</p> <p>Конкретні цілі в ДНСЗ щодо аквакультури будуть досягнуті відповідно до Багаторічного національного стратегічного плану розвитку аквакультури на 2014-2020 роки.</p> <p>Фінансові ресурси, необхідні для реалізації заходів, передбачених стратегією, будуть забезпечені з Національного бюджету, Європейського фонду рибальства та морської справи та з власних внесків бенефіціарів європейських фондів, якими керує DGP-AMPOPAM.</p>
<p>Багаторічний стратегічний план розвитку аквакультури на 2014-2020 роки¹²⁸</p>	<p>Загальною метою плану є розвиток екологічно стійкої, ресурсоефективної, інноваційної, конкурентоспроможної та заснованої на знаннях аквакультури.</p> <p>Стратегічною метою на період 2014-2020 років є підтримка сектору аквакультури для досягнення виробництва риби 36 тис. тонн.</p> <p>Для виконання плану були визначені наступні напрямки дій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оновлення та переоснащення шляхом технологічного розвитку, інновацій та передачі знань. 2. Підвищення конкурентоспроможності та життєздатності підприємств аквакультури, у тому числі покращення безпеки та умов праці, зокрема МСП. 3. Пропагування ресурсоефективної аквакультури. 4. Сприяння розвитку аквакультури, яка надає екологічні послуги. 5. Сприяння переходу до еко-менеджменту та схем аудиту та екологічної аквакультури. 6. Сприяння здоров'ю та благополуччю тварин, а також здоров'ю та безпеці населення. 7. Розвиток професійної підготовки, нових професійних навичок та навчання протягом усього життя. 8. Стимулювання інновацій в аквакультурі з метою розвитку технічних, наукових або організаційних знань у аквакультурних господарствах, які зменшують вплив на навколишнє середовище, сприяють сталому використанню ресурсів аквакультури, покращують добробут тварин або сприяють застосуванню нових методів стійкого виробництва. <p>Заходи щодо запропонованих дій для розвитку румунської аквакультури включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модернізація діючих і неактивних аквакультурних господарств екстенсивного або напівекстенсивного типу;

¹²⁸ <https://www.madr.ro/docs/fep/2015/popam-2014-2020/PSNMA-2014-2020-versiune-oficiala-15.04.2015.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> • Будівництво нових аквакультурних господарств, у тому числі інтенсивного типу; • Розширення асортименту видів культури, що використовуються в аквакультурі Румунії; • Сприяння диверсифікації бізнесу в аквакультурних господарствах для забезпечення додаткових джерел доходу та сталого зростання аквакультури; • Використання основних конкурентних факторів сектору аквакультури, представлених високими стандартами щодо довкілля, здоров'я та благополуччя тварин та захисту прав споживачів; • Сталій розвиток аквакультури через скоординоване планування: наявних земельних поверхонь для будівництва нових аквакультурних господарств та водних поверхонь у прибережній зоні Чорного моря для розміщення марікультурних ферм; • Розробка екологічно чистих технологій аквакультури; • Розвиток екстенсивної аквакультури у водоймах; • Розвиток екологічної аквакультури; • спрощення адміністративних процедур; • Забезпечення запасів аквакультури шляхом покриття збитків, спричинених стихійними лихами, несприятливими кліматичними явищами, різкими змінами якості води за межами відповідальності фермера та захворюваннями в секторі аквакультури, пошкодженням або руйнуванням виробничих потужностей за межі відповідальності фермера; • Навчання виробників аквакультури Румунії щодо правил ЄС щодо аквакультури; • Сприяння умовам чесної конкуренції для операторів шляхом використання їхніх конкурентних переваг; <p>Фінансові ресурси, необхідні для реалізації плану дій, підтримуються на частку близько 46% виділених Європейським фондом морського та рибного господарства (ЄФМР) для Румунії, до яких додаються суми з національного бюджету та власний внесок потенційних бенефіціарів.</p>
<p>Оперативна програма рибальства та морської справи на 2014-2020 роки (РОРАМ¹²⁹)</p>	<p>Загальною метою РОРАМ 2014-2020 є: збільшення виробництва в аквакультурі та переробці; підвищення прибутковості операторів; збереження біорізноманіття та охорона навколишнього середовища; збереження та створення робочих місць, особливо в районі рибного господарства; посилення ролі науково-дослідних установ, у тому числі для покращення збору даних; удосконалення організації внутрішнього ринку з метою стимулювання місцевого виробництва.</p>

¹²⁹ <https://www.ampeste.ro/popam-2014-2020/programul-operational-pentru-pescuit-si-afaceri-maritime-2014-2020.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>У рамках POPAM 2014-2020 для аквакультури для фінансування пропонуються наступні види заходів:</p> <p><i>Пріоритет Союзу 2 (PU2) – Сприяти розвитку екологічно стійкої, ресурсоефективної, інноваційної, конкурентоспроможної та заснованої на знаннях аквакультури</i></p> <p>1. Підтримка посилення технологічного розвитку, інновацій та передачі технічних знань, що дозволить розвивати технічні, наукові чи організаційні знання в аквакультурних господарствах, диверсифікувати виробництво видами, які мають хороший потенціал на ринку, значно покращити продукти, процеси та організаційні системи на рівні ферми; техніко-економічні обґрунтування продукції та інноваційних процесів.</p> <p>2. Підвищення конкурентоспроможності підприємств аквакультури, у тому числі покращення безпеки та умов праці, зокрема МСП. Метою є підтримка досягнення конкурентоспроможного розвитку аквакультури при створенні та модернізації аквакультурних господарств. Це включатиме всі види інвестицій, пов'язані з доданою вартістю продукції, підвищенням ефективності виробництва та ресурсів, включаючи переробку відходів та додаткову діяльність, пов'язану з основною діяльністю підприємств аквакультури.</p> <p>3. Охорона та відновлення водного біорізноманіття та покращення екосистем, пов'язаних з аквакультурою, та сприяння ресурсоефективної аквакультури через інвестиції, що ведуть до підвищення енергетичної ефективності та ресурсів, а також зменшення використання води та хімічних речовин. Крім того, Румунія має намір підтримати створення реального виробничого потенціалу об'єктів аквакультури.</p> <p>4. Сприяння розвитку аквакультури з високим рівнем захисту навколишнього середовища та сприяння здоров'ю та благополуччю тварин, покращення якості води, вологих територій та водного біорізноманіття шляхом надання екологічних послуг через ферми, які підпадають під конкретні вимоги до управління, що є результатом призначення зон Натура 2000 .</p> <p>На фінансування PU2 в рамках POPAM 2014-2020 було виділено 89 489 843,00 євро із загальної суми 168 421 371,00 євро, які будуть надані FERAM.</p> <p>Посібники заявника щодо проектних дзвінків, запущених DGP AMPOPAM, доступні на їхньому веб-сайті.¹³⁰</p>
<p>Стратегії розвитку прапорів у Південно-Східному регіоні</p>	<p>У рамках POPAM 2014-2020, пріоритету Союзу 4 – Підвищення зайнятості та територіальної згуртованості, місцеві групи дій з рибальства впроваджують стратегії місцевого розвитку, в рамках яких можуть фінансуватися проекти, присвячені сектору аквакультури.</p>

¹³⁰ <https://www.ampeste.ro/popam-2014-2020/ghidul-solicitantului-popam.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>Стратегії FLAGS у Південно-Східному регіоні розвитку доступні за такими адресами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Місцева група асоціації сприяння інтегрованому розвитку рибного господарства округу Браїла¹³¹ - - Асоціація сталого розвитку „Prut-Dunăre” м. Галац¹³² - Асоціація «Місцева група сталого рибальства в дельті Дунаю»¹³³ - Місцева група дій асоціації рибальства для філії Старий Дунай – Макін¹³⁴ - Асоціація FLAG Mangalia Litoral¹³⁵ - Асоціація рибальства місцева група DOBROGEA NORD¹³⁶ - Асоціація рибальства Місцева група ДОБРОГЕЯ СУД¹³⁷ - Асоціація FLAG DUNĂREA DOBROGEANĂ¹³⁸
--	---

3.3. Туреччина

3.3.1. Громадські організації

3.3.1.1. Міністерство сільського та лісового господарства (MAF)

MAF з провінційними дирекціями є уповноваженим органом для діяльності з рибальства та аквакультури: інвестицій, моніторингу та контролю, інспекції та моніторингу, досліджень і розробок, маркетингу та захворювань риби в галузі рибництва.

МІСІЯ MAF:

- досягти доступу до безпечних продуктів харчування та якісної сільськогосподарської продукції, необхідних на ринках,
- забезпечити раціональне використання сільськогосподарських та екологічних ресурсів,
- визначати та здійснювати політику з метою підвищення рівня життя в сільській місцевості,

З БАЧЕННЯМ щодо:

- забезпечити найвищий рівень задоволення виробників і споживачів,
- зробити Туреччину провідною країною та стати глобальним актором у світі.

Нижче наведено підрозділи в організації MAF, пов'язані з діяльністю аквакультури.

3.3.1.1.1. Головне управління рибного господарства та аквакультури (GDFA)

Нижче наведено основні функції та обов'язки GDFA:

- уточнювати та заохочувати принципи сталого рибальства, аквакультури та рибальства у морях та внутрішніх водах,

¹³¹ https://www.pescuitbraila.ro/wp-content/files/SDL_actualizata_conform_AA4.pdf

¹³² <https://www.flagalati.ro/strategie/136-strategia-de-dezvoltare-a-zonei-pescaresti-prut-dunare-galati>

¹³³ <http://www.flagdelta.ro/popam-2014-2020.html>

¹³⁴ <https://www.flagbratulmacin.ro/wp-content/uploads/2017/07/STRATEGIA-DE-DEZVOLTARE-LOCALA-FLAG-DUNAREAN-VECHE-BRATUL-MACIN.pdf>

¹³⁵ <http://afml.ro/strategia-de-dezvoltare.html>

¹³⁶ <http://www.flagnord.ro/documente/SDL%20-%20FLAG%20DOBROGEA%20NORD%20revizuita.pdf>

¹³⁷ <http://www.flagsud.ro/strategie.pdf>

¹³⁸ <http://www.afdd.ro/strategia-de-dezvoltare.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- охороняти рибні ресурси та ресурси аквакультури, визначаючи зони охорони, виробництва та аквакультури та вживаючи необхідних заходів для захисту цих територій від будь-яких втрат,
- визначати принципи щодо продуктів рибальства та аквакультури, які підлягають імпорту та експорту, та їх вхідних засобів,
- здійснювати діяльність, пов'язану з розвитком виробничих ресурсів рибного господарства та аквакультури та підвищенням ефективності, здійснювати контроль та ревізію,
- вжити заходів щодо постачання ресурсів, необхідних для підвищення продуктивності та ефективності рибного господарства та аквакультури,
- визначити принципи щодо полів вилову, придатних для рибальства та аквакультури, а також визначити мінімальну кваліфікацію та умови оренди транспортних засобів, принципи оренди та використання,
- працювати над виробництвом, розробкою та дослідницькими проектами рибного господарства та аквакультури,
- створити інформаційну систему, пов'язану з рибальством та аквакультурою.

3.3.1.1.1.1. Управління аквакультури (DA)

МІСІЯ DA визначається як:

- для охорони водних живих ресурсів і середовища проживання,
- використовувати, враховуючи баланс захисту та використання,
- забезпечити стійкість шляхом створення ефективної системи контролю та інспектування.

Щоб досягти цільової місії, БАЧЕННЯ DA:

- забезпечити безпеку постачання в аквакультурі,
- підвищення доходів і добробуту рибників,
- бути компетентною установою для управління галуззю з усвідомленням відповідальності.

До обов'язків Управління аквакультури входить:

- визначити території, придатні для розвитку аквакультури, зробити або наказати визначити кордон цих місць,
- визначити принципи інвестування в аквакультуру, затверджувати проекти фізичних та юридичних осіб,
- розробляти та розширювати екологічно чисті моделі виробництва,
- здійснювати моніторинг впливу аквакультури на навколишнє середовище та вживати необхідних заходів,
- готувати спільні проекти з профспілками аквакультури та суміжними галузями щодо обов'язків,
- здійснювати процедури оренди аквакультурних територій, готувати або замовити підготовку та реалізацію проектів для забезпечення стійкості ресурсів,
- розробляти пропозиції щодо стимулів та підтримки аквакультури, а також робити внесок у заявки,
- розвивати та поширювати вирощування альтернативних видів,
- визначити якість яєць, молоді та розплоду та умов імпорту внутрішньої та морської риби, яка буде використовуватися в аквакультурі,
- сертифікувати продукцію аквакультури та створити для неї систему реєстрації та контролю.

3.3.1.1.1.2. Директорат управління ресурсами та рибогосподарської інфраструктури (DRMFS)

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Обов'язки DRMFS:

- моніторинг та оцінка впливу рибного господарства та сільськогосподарської діяльності на екосистему,
- визначити та застосувати принципи щодо застосування штучних рифів з метою підвищення ефективності використання ресурсів аквакультури,
- здійснювати роботи та операції, пов'язані з орендою аквакультурних площ,
- нагляд і моніторинг критеріїв якості води у водних ресурсах,
- оцінювати та контролювати заходи, які необхідно виконати, такі як засипка, сушка, зміна форми, відбір піску, гравію в зонах аквакультури.

3.3.1.1.1.3. Управління статистики та інформаційних систем (ДС)

Обов'язки та відповідальність DSIS щодо аквакультури:

- створювати та експлуатувати інформаційні системи для рибальства та аквакультури,
- зібрати та оцінити всі види статистичних даних про рибальство та аквакультуру, а також створити базу даних,
- співпрацювати з внутрішніми та зовнішніми підрозділами щодо обміну даними та інформацією,
- проводити статистичні дослідження щодо підтримки аквакультури,
- визначити та оцінити соціально-економічну ситуацію, пов'язану з морепродуктами,
- готувати статистичні звіти та оцінки зібраних даних про аквакультуру та рибальство,
- визначити принципи імпорту та вивезення виловленої та культивованої риби.

3.3.1.1.1.4. Управління з адміністративних справ та координації (ДААС)

ДААС відповідає за:

- готувати законодавчі пропозиції з питань рибальства та аквакультури від імені DGFA, суб'єктів, що входять до сфери компетенції Генерального директора, забезпечити формування думки щодо проєктів, сформувані думку Генерального директора щодо законів, підзаконних актів тощо, правові домовленості від інших установ,
- співпрацювати з відповідними підрозділами міністерства у сферах підготовки та реалізації національних та міжнародних програм навчання персоналу в проєктах, які виконує ГД,
- забезпечувати координацію робіт, пов'язаних з делегаціями та особами, які відправляються за кордон та прибувають з-за кордону,
- забезпечувати координацію з країнами та міжнародними організаціями з питань, що входять до компетенції Генерального директора, забезпечувати формування думок у рамках міжнародних двосторонніх угод і угод про технічне співробітництво, сприяти реалізації питань, передбачених угодами, у співпраці з відповідним відділом міністерства,
- підготувати проєкт щорічної програми публікацій Генерального директора, щоб переконатися, що роботи, які вирішено опублікувати, були рецензовані та надруковані видавничим комітетом,
- забезпечує підготовку та виконання щорічних програм підвищення кваліфікації Генеральної дирекції за погодженням з Департаментом освіти, навчання та публікацій,
- контролювати фізичну та касову ефективність внутрішніх та зовнішніх проєктів у певні періоди та надсилати звіти про розвиток подій відповідним підрозділам.

3.3.1.1.2. Головне управління сільськогосподарських досліджень та політики (GDARP)

Основна функція – дослідження та розробка політики в аграрному бізнесі; із заявленою місією:

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- отримати доступ до надійних продуктів харчування та якісної сільськогосподарської продукції, необхідних національним і міжнародним ринкам,
- забезпечити стійке використання сільськогосподарських та екологічних ресурсів,
- розробити та впровадити політику підвищення рівня життя в сільській місцевості.

і бачення:

- забезпечити найвищий рівень задоволеності виробників і споживачів у сфері харчування та сільського господарства,
- зробити Туреччину лідером у регіоні та глобальним гравцем у світі.

Обов'язки GDAR, пов'язані з аквакультурою, можна підсумувати таким чином:

- визначати стратегії та пріоритети сільськогосподарських досліджень і розробок відповідно до національних планів розвитку, готувати, готувати, реалізовувати та реалізовувати проекти,
- розробляти та реєструвати раси та різновиди та виробляти їх основні матеріали,
- захищати та розвивати вітчизняні генні ресурси, надавати доступ до генних ресурсів та ділитися їх перевагами, працювати над авторизацією, моніторингом та аудитом робіт,
- проводити дослідження щодо розвитку та раціонального використання ґрунтових і водних ресурсів,
- визначати цільові завдання науково-дослідних установ, що входять до Міністерства, та здійснювати контроль за цими організаціями,
- проводити дослідження вакцин, сироваток, біологічних і хімічних речовин і засобів захисту, що застосовуються від хвороб тварин і рослин, а також ефективних і допоміжних речовин, що входять до їх складу,
- проводити наукові дослідження про водних організмів у морях і внутрішніх водах та підтримувати їх,
- здійснювати дослідження та розробки на національній та міжнародній платформі та підтримувати проекти в рамках цієї сфери,

3.3.1.1.2.1. дирекція дослідження тваринництва та аквакультури (DLAR)

DLAR має на меті:

- підготувати або замовити підготовку, реалізацію, моніторинг та оцінку дослідницьких проектів щодо охорони запасів аквакультури у внутрішніх водах і морях, підвищення виробництва та якості, визначення районів виробництва аквакультури,
- забезпечувати реєстрацію результатів досліджень та підтримувати розплідник,
- підготувати або замовити підготовку, реалізацію, моніторинг та оцінку проектів, пов'язаних із збиранням, збереженням та оцінкою генних ресурсів тваринництва та аквакультури,
- співпрацювати з відповідними установами та організаціями з метою поширення та передачі висновків та результатів, отриманих у результаті досліджень.

3.3.1.1.3. Головне управління лісового господарства

3.3.1.1.3.1. Управління охорони природи та національних парків¹³⁹

В обов'язки цього управління входить управління наземним полюванням, біорізноманіттям, охороною природи, чутливими територіями, природними парками, тваринним світом.

¹³⁹ <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP>

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.1.1.4. Головне управління продовольства та контролю¹⁴⁰

Відповідно до статті 413 Указу Президента № 1 «Про організацію президентства» до повноважень Головного управління продовольства та контролю входять:

- Забезпечити надійне постачання харчових продуктів і кормів, провести дослідження для встановлення політики у цьому відношенні та перевірити виконання
- Визначити принципи відстеження харчових продуктів, харчових добавок, речовин і матеріалів, що контактують з харчовими продуктами на всіх етапах виробництва, обробки та збуту
- Уточнювати кваліфікацію робочих місць, що виробляють харчові продукти, харчові добавки та речовини та матеріали, що контактують з харчовими продуктами, та принципи їх дозволу та реєстрації, здійснювати дозвільні та реєстраційні операції, реєструвати ці робочі місця в харчовому реєстрі, вносити чи мати контроль та інспектування виробничих і збутових місць.
- Визначати та оголошувати вхідні та виїзні митні ворота харчових продуктів, харчових добавок та кормів та речовин і матеріалів, що контактують з харчовими продуктами, шляхом отримання висновків відповідних установ; уточнити ветеринарні пункти прикордонного контролю та принципи їх роботи
- Визначити та перевірити принципи реєстрації, продажу та перевірки кормів та кормових добавок
- Визначити принципи затвердження підприємств, що займаються виробництвом і реалізацією кормів і кормових добавок, та провести процедури їх затвердження,
- Встановити систему ідентифікації тварин і контролювати переміщення тварин,
- Визначати стан здоров'я, пов'язаний із зовнішньою торгівлею худобою, рослинами, продукцією тваринного і рослинного походження, харчовими продуктами та кормами; визначати та виконувати пункти прикордонного контролю та принципи їх роботи
- Вжити заходів з метою захисту споживачів і здоров'я населення, беручи до уваги безпеку рослин, тварин, харчових продуктів і кормів,
- Проводити дослідження з метою забезпечення добробуту тварин,
- Визначити та перевірити принципи сертифікації лабораторій, що працюють у галузі охорони здоров'я тварин і рослин, харчових продуктів і кормів,
- Здійснювати контрольні та наступні процедури, пов'язані з переробкою та маркетингом продуктів тваринного походження, та визначати відповідні принципи,
- Проводити медичне обслуговування тварин і боротися з хворобами тварин і визначати відповідні принципи,
- Визначати та оголошувати умови виготовлення, реалізації, транспортування та зберігання лікувальних і захисних речовин, що використовуються у здоров'ї тварин, та їх діючих і допоміжних речовин,
- Визначити принципи установ та організацій, що працюють у сфері охорони здоров'я, діагностики та лікування тварин, а також принципи, пов'язані з продажем тварин, місцями забою та навчанням та притулками,
- Для захисту здоров'я рослин, боротьби з хворобами та шкідниками рослин та визначення відповідних принципів,
- Встановлювати систему паспортів рослин, контролювати рух рослин і рослинної продукції, визначати норми та характеристики засобів, що використовуються в захисті рослин та принципи, пов'язані з наданням дозволу, проводити процедури затвердження та контролю,

¹⁴⁰ <https://www.tarimorman.gov.tr/GKGM/Menu/103/Legal-Basis>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Визначити принципи управління ризиками з метою забезпечення здоров'я рослин і тварин, а також безпечності харчових продуктів і кормів, оцінити ризики та забезпечити повідомлення про ризики,
- Визначити кваліфікацію, робочі процедури та принципи персоналу, призначеного для охорони здоров'я тварин і рослин та контролю харчових продуктів і кормів.

3.3.1.1.5. Дочірні організації МАФ

3.3.1.1.5.1. Головне управління метеорології¹⁴¹

Риболовля та аквакультура дуже тісно залежать від кліматичних і добових метеорологічних параметрів. Обов'язком цієї організації є:

- забезпечувати безперебійну, високоякісну та надійну метеорологічну продукцію та послуги, які надають пріоритет безпеці життя та майна, покращують якість життя, відповідають галузевим очікуванням та забезпечують соціально-економічні переваги.
- Бути інноваційною установою, яка пропонує метеорологічні продукти та послуги надійним способом за міжнародними стандартами з огляду на науково-технічний розвиток.

3.3.1.1.5.2. Головне управління державних гідротехнічних споруд (GDSHW)¹⁴²

Забезпечити водні ресурси нашої країни відповідно до науки та техніки, а також забезпечити розвиток наших водних та пов'язаних з ними ґрунтових ресурсів відповідно до принципів екологічної свідомості та стійкості.

Їхня мета – стати провідною установою у сфері захисту, розвитку та управління цими ресурсами.

У разі аквакультури GDSHW відповідає за визначення території та місця садкового вирощування у водосховищах дамб і дозволяє забір води з поверхні або скидання води до рибгоспів.

3.3.1.1.6. Організації, пов'язані з МАФ

3.3.1.1.6.1. Установа підтримки сільського господарства та розвитку села¹⁴³

Указ про організацію ARDSI (Указ Президента № 4 - розділ тридцять п'ятий) Закон про послуги підтримки сільського господарства та розвитку села (Закон № 5648)

3.3. 1.1.6.2. Національна довідкова лабораторія харчових продуктів

Проект створення Національної довідкової лабораторії харчових продуктів (NFRL) був об'єднаний та представлений з проектом «Реконструкція та консолідація системи контролю та безпечності харчових продуктів у Туреччині» та набув чинності в 2005 році Національна програма Туреччини з кодовим номером TR 05 03 04 .

Тендер був завершений тендером на будівництво 27 листопада 2006 року, тендером на інспекцію 31 жовтня 2006 року, тендером на закупівлю 10 серпня 2007 року та останнім тендером технічної підтримки

¹⁴¹ <https://mgm.gov.tr/>

¹⁴² <http://en.dsi.gov.tr/>

¹⁴³ <http://www.tkd.gov.tr/?lang=en>

Project funded by
EUROPEAN UNION

15 жовтня 2007 року. Будівництво будівлі, яке офіційно розпочалося 29 травня, 2007 р., завершено 24 листопада 2009 р.

Рада міністрів 25 лютого 2008 р. ухвалила рішення про створення Міністерства сільського господарства та добробуту (харчування, сільського господарства та тваринництва) UGRL в провінції Анкара як безпосередньої провінційної організації та опубліковано в Офіційному журналі від 1 березня 2008 р. 26803 відповідно до статті 17 Закону № 3046 від 27 вересня 1984 року. Положення про створення та обов'язки Національної дирекції довідкової лабораторії харчових продуктів опубліковано в «Офіційному віснику» від 14 січня 2009 року / № 27110. Лабораторію введено в дію. послуги з офіційного відкриття 11 листопада 2010 року. Акредитована та виконує всі види аналізів харчових продуктів та кормів.

3.3.1.2. Міністерство екології та урбанізації (МОЕС)¹⁴⁴

Місія МОЕС полягає у захисті навколишнього середовища, створенні стійких міст і населених пунктів, плануванні, перетворенні, безпечному будівництві, управлінні нерухомістю та всіх послугах, пов'язаних із житловим сектором та навколишнім середовищем, за допомогою регуляторного та наглядового підходу, який оживляє самобутність міст і заснована на горизонтальній архітектурі.

3.3.1.2.1. Головне управління природокористування (GDEM)¹⁴⁵

Як місія, GDEM має на меті вживати заходів щодо запобігання здоров'ю людей та зменшення забруднення навколишнього середовища в рамках принципів сталого розвитку, це забезпечує здорове використання адміністративних, юридичних, фінансових, людських та екологічних ресурсів, має бути шанованим та першопрохідним інститутом що гарантує право жити в навколишньому середовищі.

Для досягнення цих цілей GDEM намагається запобігти та контролювати всі тривожні фактори, що впливають на забруднення навколишнього середовища для житла, як бачення. У цьому контексті:

- підтримання якості повітря; мінімізація забруднення повітря, шуму та вібрації,
- вжиття необхідних заходів щодо глобальної зміни клімату, руйнування озонового шару та відновлюваних джерел. Для підтримки використання чистої енергії, особливо джерел енергії,
- вихід здорових ґрунтових і підземних вод, морів і земель у спосіб, який може бути комфортним для громадян,
 - створення та створення лабораторій, які проводитимуть усі види вимірювань, моніторингу, аналізу та контролю навколишнього середовища
 - бути науково сумісним з умовами дня, що розвиваються та змінюються,
 - класифікація, збір, транспортування всіх видів відходів шляхом мінімізації їх у джерелі, тимчасового зберігання, відновлення, повторного використання, очищення, перетворення в енергію, утилізації та встановлення прикладу для інших країн щодо їх остаточного зберігання,
 - пошук шляхів проведення досліджень у співпраці з міжнародними організаціями з охорони та розвитку навколишнього середовища; встановлення екологічних стандартів; різні організації та місцеві адміністрації, пов'язані з охороною навколишнього середовища для забезпечення координації між ними; підтримка державних установ та організацій; екологічна освіта для поширення екологічної свідомості шляхом впровадження програм
 - розвиток досліджень як прозорого, підзвітного, залучення та плюралістичного раціонального управління екологічними ресурсами з покращеною якістю, щоб бути поважною та передовою інституцією.

¹⁴⁴ <https://www.csb.gov.tr/>

¹⁴⁵ <https://cygm.csb.gov.tr/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.1.2.1.1. Департамент морського та прибережного управління(MCMD)¹⁴⁶

Відділ виконує обов'язки чотирма відділеннями:

- Екологічний менеджмент морських операцій
- Управління ризиками та реагування на надзвичайні ситуації
- Управління морським середовищем
- Якість морської та прибережної води

Обов'язки MCMD такі:

- З метою використання, захисту, запобігання або ліквідації забруднення морських і прибережних вод, встановлення цілей, принципів і політики, підготовки планів дій щодо видалення та контролю забруднення, визначення процедур і принципів, забезпечення їх виконання,
- Контролювати національні та міжнародні події щодо запобігання та захисту забруднення моря та прибережних вод та навколишнього середовища, вести переговори, оцінювати та проводити дослідження для визначення та впровадження політики та стратегії з цього питання, здійснювати завдання національного координаційного центру перед відповідними міжнародними організаціями,
- Визначати та впроваджувати процедури, принципи та заходи щодо видалення забруднюючих речовин та контролю над ними та забрудненнями з метою забезпечення використання морських вод шляхом їх охорони, запобігання забрудненню моря за допомогою комплексного та екосистемного підходу та створення належного екологічного стану, цілі для запобігання Туреччиною морської юрисдикції, викликані суднами в зоні забруднення моря, визначити принципи і політику, визначити принципи і процедури видалення і контролю забруднення, докладаючи зусиль для реалізації, створити підтримку прийняття рішень система, підготувати плани дій для підготовки,
- Підготувати та підготувати національну та регіональну стратегію екологічного управління та плани дій у цьому контексті,
- Враховуючи екологічну структуру морських і прибережних вод, скласти класифікацію якості з метою забезпечення її стійкості відповідно до принципів охорони та використання, визначити тиск на ці території, розробити програму заходів для досягнення визначені цілі якості навколишнього середовища, розробити технології, підготувати карти ризиків, забезпечити їх виконання. визначити процедури та принципи контролю здійснених скидів, встановити політику та стратегію моніторингу,
- Визначити політику, стратегію та процедури та принципи щодо управління прибережними водами та запобігання забрудненню в рамках планів управління річковими басейнами.
- Вжити необхідних запобіжних заходів, щоб визначити процедури та принципи щодо втручання та відшкодування збитків у надзвичайних ситуаціях, бути готовим, підвищити можливості втручання та боротьби із забрудненням морського середовища нафтою та іншими шкідливими речовинами; У цьому контексті складати та мати плани реагування на надзвичайні ситуації, плани відновлення та реабілітації та плани управління аварійними відходами,
- Визначити процедури та принципи щодо днопоглиблювальних робіт, які мають проводитися в прибережних і морських водах, та скидання днопоглиблювальних матеріалів, що утворюються в результаті цих днопоглиблювальних робіт, для проведення необхідних досліджень,
- Визначити процедури та принципи щодо екологічного управління діяльністю, яка може створити ризик забруднення морських та прибережних вод, особливо в аквакультури, розвідці нафти та видалення

¹⁴⁶ <https://cygm.csb.gov.tr/birimler/deniz-ve-kiyi-yonetimi-dairesi-baskanligi/205>

Project funded by
EUROPEAN UNION

затонулих суден, виявити вплив такої діяльності на морське середовище, провести аналіз ризиків, виявлення ризикових зон, виконання необхідних робіт,

- Для охорони вод, що використовуються для купання та відпочинку, та для запобігання забрудненню,
- Визначати стандарти скидів стічних вод у морські та прибережні води, принципи та критерії проектування скиду в море та глибоководні води, проводити процедури затвердження,
- Підготовка/підготовка стратегічних планів дій щодо морського сміття, визначення, застосування, впровадження процедур і принципів,
- Проводити дослідження та проекти з охорони та покращення морських та прибережних вод.

3.3.1.2.1.2. Відділ зміни клімату та адаптації (CCAD)¹⁴⁷

Обов'язки CCAD:

- слідкувати та координувати національні та міжнародні дослідження щодо боротьби зі зміною клімату та захисту озонового шару, підготувати законодавство з необхідних питань,
- забезпечувати національну координацію та виконувати національні координаційні центри в рамках міжнародних організацій та конвенцій по боротьбі зі зміною клімату та захисту озонового шару,
- проводити законодавчі та інші дослідження щодо гармонізації з *acquis* Європейського Союзу у питаннях, що належать до сфери його обов'язків,
- готувати або мати національні звіти, які наша країна зобов'язана підготувати в рамках міжнародних організацій і контрактів,
- забезпечити координацію роботи Координаційної ради зі зміни клімату,
- забезпечувати національну координацію зусиль по боротьбі зі зміною клімату на місцевому рівні, організовувати заходи з розвитку потенціалу та розробляти законодавство для підготовки та реалізації планів дій щодо зміни клімату в місцевому масштабі,
- відслідковувати та оцінювати національні та міжнародні події щодо контролю, відновлення та утилізації речовин, які спричиняють руйнування озонового шару, та альтернатив цих речовин, а також проводити та проводити дослідження для визначення та впровадження політики та стратегії з цього питання,
- спостереження, контроль та звітування про викиди парникових газів, які спричиняють зміну клімату в національному масштабі,
- проводити дослідження ринкових механізмів та економічних інструментів, особливо системи торгівлі викидами, в рамках політики щодо зміни клімату,
- забезпечити координацію робіт з моніторингу та оцінки політики адаптації до зміни клімату,
- працювати над інформуванням та підвищенням обізнаності громадськості,
- готувати та реалізовувати національні та міжнародні проекти за тематикою, що входить до сфери служби

Відділ виконує всі ці обов'язки з 6 філіями:

- Переговори щодо клімату та міжнародна політика
- Політика щодо зміни клімату
- Місцева політика щодо зміни клімату
- Дослідження та розробки щодо зміни клімату
- Моніторинг викидів парникових газів
- Захист озонового шару

¹⁴⁷ <https://cygm.csb.gov.tr/birimler/iklim-degisikligi-ve-uyum-dairesi-baskanligi/207>

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.1.3. Турецький статистичний інститут (ТУРКСТАТ)¹⁴⁸

Останню форму Інституту надав Закон № 5429 від 11.10.2005 р., опублікований у ОВД від 18.11.2005 р. № 25997. Інституту офіційно призначено та уповноважено декларувати, подавати та публікувати всі види статистика в Туреччині.

Повноваження та повноваження Інституту:

- підготувати програму офіційної статистики,
- організувати визначені Програмою статистичні заходи та забезпечити їх реалізацію,
- визначати статистичні методи, визначення, класифікації та стандарти, які будуть використовуватися при виробництві офіційної статистики відповідно до національних та міжнародних норм,
- збирати, оцінювати, аналізувати та публікувати статистичні дані в галузях економіки, соціальних питань, демографії, культури, навколишнього середовища, науки і техніки та в інших необхідних сферах,
- надавати науково-технічні пояснення результатам офіційної статистики,
- стежити за розвитком технологій наукових досліджень, методів та інформаційних технологій у сфері статистики та вживати відповідних заходів для впровадження цих розробок,
- визначати сфери, де необхідні статистичні дані, а також методи збору даних у співпраці з відповідними установами та організаціями, враховуючи національні та міжнародні пріоритети,
- стежити за виконанням завдань, покладених Програмою на установи та організації щодо офіційної статистики, перевіряти статистичні дані, вироблені цими установами та організаціями відповідно до їхніх міжнародних стандартів, здійснювати контроль якості та надавати технічну підтримку та забезпечувати координацію в цих питань, координувати створення національної та міжнародної інформаційної мережі та системи інформаційних потоків для забезпечення зберігання статистичної інформації, її надання користувачам та розвитку систем, що належать до цих сфер,
- визначити стандарти для створення систем національного реєстру, запровадити ці стандарти та забезпечити їх дотримання шляхом міжвідомчої координації,
- слідкувати, оцінювати та публікувати, за потреби, показники, пов'язані з іншими країнами чи групами країн, щоб проводити міжнародні порівняння,
- розробляти, розробляти та реалізовувати проекти дослідницької та технічної допомоги у співпраці з національними та міжнародними організаціями та установами для виробництва даних у необхідних сферах та для підвищення існуючого технічного потенціалу,
- співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями, а також організувати міжнародні зустрічі в галузі статистики,
- виконувати інші покладені Законом обов'язки

Президія може створювати національні та міжнародні навчальні та дослідницькі центри за напрямками своєї діяльності у співпраці з університетами та іншими навчальними закладами, де обов'язки вищих навчальних закладів зарезервовані.

Відповідно до цих загальних планів, TURKSTAT збирає всі дані про рибальство, співпрацюючи з МАФ, GDFA та поширюючи їх серед громадськості.

У контексті міжнародних відносин діяльність здійснюється за трьома основними темами:

¹⁴⁸ <http://www.turkstat.gov.tr/UstMenu/yonetmelikler/StatisticsLawOfTurkey.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- У контексті координаційних досліджень ЄС: проводяться дослідження співпраці з ЄС, міжнародними організаціями та національними статистичними інститутами, відслідковування діяльності щодо статистичних стандартів ЄС та проведення досліджень з метою відповідності цим стандартам, а також організація всіх видів досліджень на тему «Статистика». відповідно до політики країни,
- У рамках реалізації міжнародних статистичних проектів з метою гармонізації зі статистичними acquis Європейського Союзу, фінансуються ЄС програми та фінансового управління, координація, моніторинг та звітність здійснюються. Деякі основні види діяльності в рамках програм можуть бути прикладом управління тендерними процесами: координація консультативної діяльності та збору даних та організація місцевих та міжнародних навчальних заходів. На додаток до програм ЄС, TurkStat бере участь у проектах третіх країн, які фінансуються міжнародними організаціями, як експерт.
- У контексті дослідження міжнародного співробітництва: двостороннє та багатостороннє статистичне співробітництво проекти, проекти/програми технічної допомоги та протоколи співпраці, спрямовані на декілька країн і груп країн, готуються відповідно до політики країни, ці проекти, програми та протоколи впроваджуються відповідно до міжнародних угод, дослідження співпраці в галузі статистики проводяться з міжнародними організаціями, національними статистичними управліннями та регіональними організаціями, координуються та контролюються дослідження відповідності міжнародним стандартам.

3.3.2. Приватні організації

Не лише державні, а й інші приватні установи відіграють важливу роль в управлінні аквакультурним бізнесом, щоб підтримувати інвесторів, діючи/об'єднуючись разом для реалізації конструктивних рішень, прийнятих урядом.

3.3.2.1. Центральна асоціація спілки виробників аквакультури (СУЙМЕРБІР)¹⁴⁹

Центральна спілка виробників аквакультури – це організація виробників, створена у 2009 році за погодженням Міністерства сільського та лісового господарства відповідно до положень Закону про асоціації сільськогосподарських виробників № 5200. Основною метою є співробітництво з членськими асоціаціями, сприяючи розвитку сектор, допомагаючи членам дотримуватися правил щодо планування виробництва та маркетингу на національному рівні, інформуючи та направляючи членів,

Обов'язки СУЙМЕРБІРУ:

- захищати права та інтереси членів,
- представляти членські асоціації в країні та за кордоном,
- направляти своїх представників до рад та подібних організацій, створених для формування сільськогосподарської політики,
- сприяти роботам, які будуть проведені в процесі гармонізації з ЄС,
- готувати проекти та виступати з ініціативами щодо отримання технічної та фінансової підтримки з національних та іноземних джерел,
- проводити зустрічі та семінари, які забезпечать єдність і солідарність членів,
- поширювати інформацію за допомогою таких публікацій, як книги, брошури та журнали

СУЙМЕРБІР має 3 членські асоціації в Чорноморському регіоні: Асоціації виробників аквакультури Різе, Трабзон і Самсун-Сіноп.

¹⁴⁹ <http://suymerbir.org.tr/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.2.2. Торгово-промислова палата Трабзона¹⁵⁰

У всіх містах є такі заклади для сприяння підприємницькій діяльності та інвестиціям у провінції. З нинішньою структурою «Трабзонська торгово-промислова палата», заснована в 1874 році, є однією з найстаріших палат Туреччини. Зі своїми 6785 членами, 13 підрозділами та 37 співробітниками Торгово-промислова палата Трабзона прагне зробити свій внесок у торгівлю та економіку регіону.

Друга половина 19 століття – історично особливий період для Трабзона. Розвиток морської торгівлі, швидкий розвиток світової торгівлі надали Трабзону багато можливостей. Особливо, що стосується торгівлі між Європою та Іраном, Індією, кавказцями та Близьким Сходом, багато боротьби втручаються за Трабзон.

Після заснування Турецької Республіки, згідно з правилами і положеннями, датованими 1926 р., відбулися вибори (25 березня 1926 р.) і палата продовжувала свою діяльність до сьогодні без перерви.

Їхня місія була оголошена так:

- мати організаційну структуру, яка постійно вдосконалюється, навчається та розвивається шляхом реалізації стратегічного плану та якісних цілей Палати,
- створювати ефективні та якісні послуги, щоб задовольнити потреби та очікування з метою вирішення структурних проблем членів,
- здійснювати соціально-економічний розвиток регіону з усвідомленням соціальної відповідальності,
- виконувати покладені законодавством обов'язки в повному обсязі, в рамках принципів задоволення членів.

Бачення Палати:

- покращити потужний інституційний потенціал для надання послуг найвищої якості своїм членам,
- застосовувати сучасні підходи в процесах управління та використовувати найсучасніші інформаційні технології,
- правильно визначати проблеми та виробляти ефективні рішення,
- відігравати ефективну роль у соціально-економічному розвитку регіону,
- важливість знань осіб, які приймають рішення,
- бути творцем цінності та провідною організацією

Палата має 31 різний бізнес-комітет. Аквакультура входить до складу Комітету з питань сільського господарства, лісового господарства та тваринництва, кооперативів розвитку, квітів, рослин, насіння, добрив, домашніх тварин та кормів. Через високу важливість рибництва в провінції щодо обсягів інвестицій, зайнятості, експорту, значення в харчуванні, високого вкладу в місцеву економіку, Палата приділяє особливе значення покращенню аквакультурного бізнесу в регіоні. Основними напрямками діяльності є передача проблем уряду, вироблення рішень спільно з Провінційним управлінням сільського та лісового господарства, підтримка малих і середніх підприємств для участі у виставках з аквакультури, організація візитів до інших країн для збільшення експорту та просування великої форелі в потенційних країнах. та готувати галузеві звіти в галузі аквакультури.

Торгово-промислова палата Трабзона є однією з важливих зацікавлених сторін проекту DACIAT.

3.3.2.3. Східночорноморська спілка експортерів (DKIB)¹⁵¹

¹⁵⁰ <https://www.ttso.org.tr/en/index.php>

¹⁵¹ <http://www.dkib.org.tr/tr/default.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Найважливішою опорою зовнішньої торгівлі є експорт через його велику частку в розвитку країн. Будь-яке збільшення експорту збільшує багатство, створене в країні, і спричиняє підвищення ефективності виробництва.

Генеральний секретаріат Асоціації експортерів Східного Чорного моря був створений в Трабзоні в 1998 році для обслуговування експортерів Трабзону, а провінції Різе, Артвін і Гюмюшане були включені до юрисдикції Союзу, який пізніше був перетворений на регіональну структуру з урахуванням потреб регіон. У цьому контексті асоціація має статус регіональної спілки, з офісами зв'язку (філії) в Різе та районі Артвін-Хопа як обслуговуючі одиниці.

Обов'язки та функції ДКІБ:

- захищати професійну етику та солідарність,
- намагатися розвивати експорт відповідно до інтересів країни,
- діяти спільно в пункті коригування експорту супутніх товарів відповідно до зовнішнього попиту,
- організовувати курси та семінари для інформування експортерів,
- створювати фонди, школи, лабораторії, будувати соціальні об'єкти та компанії для збільшення експорту та експорту,
- проводити дослідження з питань зовнішньої торгівлі та захисну та прогресивну роботу в інтересах членів в очах громадських, неурядових і приватних організацій, національних та міжнародних організацій/установ.
- брати участь у міжнародних ярмарках з членами, виробниками та експортними компаніями та надавати технічну/фінансову підтримку на міжнародних ярмарках,
- оголошувати запити комерційних радників до відповідних секцій та членів,
- працювати у співпраці з міністерствами та торговими радами для вирішення проблем,
- виконувати покладені Міністерством торгівлі обов'язки щодо підтримки експорту,
- виконувати функцію затвердження зареєстрованих експортних товарів,
- оголосити громадськості поточні показники експорту,
- захищає комерційні права та інтереси своїх членів на національній та міжнародній арені,
- встановлювати відносини з членами та міжнародними організаціями відповідно до інтересів Туреччини,
- організовувати та брати участь у місцевих виставках для проведення рекламних заходів,
- підтримка Асамблеї експортерів Туреччини та Міністерства торгівлі у розвитку зовнішньоторговельної політики.

Відповідно до цієї структури функцій, ДКІБ підтримує виробництво аквакультури в Трабзоні, щоб збільшити експорт з Трабзона. З іншого боку, якщо обсяги експорту збільшаться, провінції Різе, Гумушане, Гіресун та Орду також можуть отримати вигоду від спільної роботи на різних етапах виробництва, тобто в інкубаторіях та виробництві молоді, зростання в озерах і внутрішніх ставках, відгодівлі в морі. садки, комбікормова промисловість, виробники кліток і сіток та інші постачальники послуг. Аквакультура є однією з цільових галузей ДКІБ для розширення експортних можливостей інвесторів провінції Трабзон.

3.3.3. Організації підтримки (акції/підтримка/заохочення)

Сектор аквакультури підтримується державою для поширення по всій країні за кількістю та потужністю, диверсифікацією кількості вирощуваних видів, збільшенням виробництва для збільшення поставок на внутрішні ринки та експорту. Усі учасники діяли у визначеному органі влади, центральні та місцеві

Project funded by
EUROPEAN UNION

органи управління, науково-дослідні установи, організації підтримки бізнесу, постачальники послуг та фінансові партнери працюють злагоджено для досягнення однієї мети.

3.3.3.1. Сільськогосподарський банк (кредити на аквакультуру та рибальство)

Agriculture Bank — державний банк у Туреччині, заснований у 1863 році. Це другий за величиною турецький банк з 2012 року згідно з базою даних Bankscore, що вимірюється загальними активами в доларах США. Крім кредитів на підтримку сільського господарства, Зіраат Банк обслуговує громадян у всіх фінансових операціях.

3.3.3.1.1. Комерційний Кредити:

Реальні особи та компанії, які інвестували в рибальство та аквакультуру, можуть претендувати на кредити на рибальство (аквакультура в морі, озерах, ставках; рибальство в морі та внутрішніх водах) для інвестування та експлуатації. Риболовні позики – це кредити, які надаються виробникам, які вирощують рибу в садках у морі та в ґрунтових і бетонних ставках у внутрішніх водоймах (форель, морський лящ, морський окунь тощо), а також рибній промисловості в морях для фінансування їх інвестицій та експлуатації діяльності.

Риболовні кредити на рибне господарство та рибальство покривають постачання молоді риби, кормів, ліків, палива, робочої сили, ремонту човнів, усіх видів рибальських та аквакультурних інструментів та обладнання, холодного повітря, моторного човна, рибальських сіток для рибальських суден тощо.

При визначенні інвестиційних позик, які можуть бути використані для інвестиційних витрат, розмір інвестицій у проект оцінюється з урахуванням суми власного капіталу балансу доходів і витрат та довіри клієнта. В оперативних кредитах оцінка здійснюється відповідно до вимог до капіталу підприємства, яке продовжує свою виробничу та рибальську діяльність. Кредити розподіляються відповідно до звітів про оцінку, які застосовуються банками, кредитного рейтингу клієнта, який запитує позику, терміну позики, терміну кредитування та умов застави.

Основними вимогами до реальних осіб є:

- копія національного посвідчення особи,
- Сертифікат фермера / Від системи реєстрації фермера
- Документи, що підтверджують його сільськогосподарську власність (реєстрація землі, договір оренди тощо)
- Документи, що стосуються застави, що підлягають відображенню під позику
- Баланс і звіт про прибутки та збитки за останні три роки від компаній, що працюють на балансовій основі

Для юридичних осіб:

- Сертифікат фермера / із системи реєстру компаній
- Бюлетень торгового реєстру, де публікується статут юридичної особи (якщо є).
- Документ про реєстрацію палати
- Податкова довідка
- Рішення про повноваження представництва осіб, уповноважених на представництво юридичної особи та нотаріально засвідчений підпис
- Бухгалтерський баланс та звіт про прибутки та збитки для новостворених юридичних осіб, що належать до створення та/або минулого року, та в інших за не менше трьох останніх років
- Документи, що підтверджують наявність агрохолдингу (земельний кадастр, договір оренди тощо)
- Документи, що стосуються застави, що підлягають показу під позику,

Project funded by
EUROPEAN UNION

3.3.3.1.2. Заявки на субсидований кредит

З метою підтримки інвестицій у вибрані галузі згідно з рішенням Президента, що додається, було вирішено, що Зіраат Банку та Сільськогосподарським кредитним кооперативам доручено виконувати Рішення про використання низькопроцентних інвестицій та кредитів для бізнесу на сільськогосподарське виробництво відповідно до ст. 3 Закону № 4603 та статті 1 Закону № 5570.

Верхня межа кредиту, наданого Аграрним банком у аквакультурному бізнесі, у 2020 році подвоїлася в порівнянні з попереднім роком, досягнувши 10 мільйонів TL. Процентні ставки застосовуються двома способами: «ІНВЕСТИЦІЙНИЙ» та «ОПЕРАЦІЙНИЙ» період. Відповідно до рішення, заохочувальні субсидовані кредити для рибного господарства можуть застосовуватися, як це показано в таблиці 15.

Після знижок відсоткової ставки, наведених у таблиці 14, поточна 10% відсоткова ставка Ziraat щорічно зменшується на 5% для обох періодів. Щомісячно цей показник відповідає $5/12 = 0,41\%$, звичайно, якщо ви молодий фермер у віці до 40 років або жінка, на додаток до інформації вище, для жінок, які інвестують в аквакультуру, це ставка зменшується до 0,16% на місяць і 2% на рік.

Вимоги:

- Риболовник або ліцензія/сертифікат на риболовлю,
- Посвідчення особи та будь-яке майно чи право власності на човен, які підлягають здачі,
- Ваш кредитний рейтинг має перевищувати 1700 балів і вище,
- 2 гарантії разом зі своїм подружжям,
- Відсутній документ про заборгованість з податкової.

Таблиця 3.1. Дисконтні кредити Агробанку для аквакультурного бізнесу

Тема	Швидкість скорочення (%)		Верхня межа кредиту (мільйон TL)
	Інвестиції	Технічне обслуговування	
Сектор рибальства	50	50	10
Аквакультура	10	10	
Молодий фермер/підприємець (≤40 років)	10	10	
Жінка-фермер/підприємець	10	10	
Найвища застосовна ставка зниження	80	80	

3.3.3.2. КОСГЕБ¹⁵² Грантові стимули

KOSGEB було засновано в 1990 році згідно із Законом № 3624, щоб надавати послуги та підтримувати лише МСП виробничої галузі до 2009 року, однак через збільшення доданої вартості виробництва та потенціалу створення робочих місць в інших секторах Туреччини та завдяки Великі запити, отримані від МСП в таких секторах, ціль KOSGEB була розширена, щоб охопити всі МСП.

Закон про заснування KOSGEB був змінений Законом 5891, щоб забезпечити суттєві юридичні підстави для KOSGEB для підтримки малого та середнього бізнесу, крім тих, що працюють у секторах виробничої промисловості. Постанова Кабміну № 15431 «Про визначення галузевих та регіональних пріоритетів малих і середніх підприємств, які отримують послуги та підтримку, які надаватиметься КОСГЕБ», опубліковано в «Офіційному віснику» від 18 вересня 2009 р. (№ 27353), та цим Указом визначено

¹⁵² Організація розвитку малих і середніх підприємств Туреччини, Міністерство науки, технологій та промисловості;
<https://www.kosgeb.gov.tr/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

галузеві та регіональні пріоритети, пов'язані з підприємствами, які отримують послуги та підтримку, які надаватиметься КОСГЕБ.

Підприємці можуть скористатися пільгами КОСГЕБ незалежно від виду рибальства; Імпортуючи морепродукти або експортуючи вітчизняну рибу з природи чи ферм, КОСГЕБ підтримує кожного, хто створює або розпочне бізнес як виробничий партнер, надаючи умови. Деякі із секторів і полів наведено нижче, як це вказується наступними кодами NACE (Таблиця 16):

Таблиця 3.2. Галузі, які будуть підтримуватися за рахунок коштів КОСГЕБ

Код Nace	сектори
10.2	Переробка та зберігання риби, молюсків та молюсків
46,38	Оптова торгівля харчовими продуктами, включаючи рибу, молюсків та молюсків
47.23	Роздрібна торгівля рибою, ракоподібними та молюсками в магазинах, присвячених певному майну

«Програма підтримки підприємництва», створена КОСГЕБ для підприємців, які хочуть отримати підтримку для відкриття нового бізнесу, була перероблена з початку 2020 року як «Програма підтримки розвитку підприємництва», яка тепер є її новою основною назвою, включає грантову підтримку між 60000 TL і 370000 TL. Відповідно до бізнес-моделі, яка буде створена, усі підприємці, які розпочнуть новий бізнес, зможуть скористатися цією підтримкою.

Програма підтримки розвитку підприємництва КОСГЕБ охоплює 2 види підтримки:

1. Підтримка традиційного підприємця
2. Розширена підтримка підприємців

Єдина форма, яка не змінюється, – це «Тренінг з прикладного підприємництва», який є першою умовою подання заявки на обидві програми. Проте в ці навчання були внесені кардинальні зміни. Найбільш яскравим є навчання, яке проводиться через Інтернет за технологією «Дистанційна освіта». Будь то «формальна» чи «дистанційна освіта», отримати свідоцтво про підприємництво стало набагато простіше. Однак під час проходження цих тренінгів період «Дистанційна освіта» був збережений трохи довше для тих, хто отримує «Поглиблену підтримку підприємництва».

Програма підтримки традиційного підприємництва КОСГЕБ:

Він присвячений абітурієнтам, які розпочнуть новий бізнес. Програма проходить у 2 формах. Це:

- Підприємства, засновані реальними особами
- Підприємства, створені у статусі Столичної компанії

Бізнес-ідеї тих, хто буде створювати бізнес у цих двох секторах, повинні включати бізнес-ідеї в рамках секторів, що підтримуються КОСГЕБ, та кодів NACE. Заявники повинні застосувати програму підтримки КОСГЕБ, якщо бізнес-ідея не входить до сектору «ВИРОБНИЦТВО». Але якщо бізнес-ідея знаходиться в секторі «ВИРОБНИЦТВО» в кодах NACE КОСГЕБ, то програмою, яку необхідно застосувати, є програма «Розширена підтримка підприємців».

У той час як програма забезпечує підтримку витрат, які раніше отримували на роботу, техніку та оренду, тепер вона надає підтримку відповідно до страхової премії, яку заявники використовують у більшості,

Підприємства, засновані реальними особами: (протягом від 1 до 12 місяців)

Project funded by
EUROPEAN UNION

В якості першої підтримки робочого місця заявнику буде надано грант у розмірі 5000 TL без жодних питань,

За даними SSI¹⁵³ виплати премії, працівникам заявника, які пропрацювали від 1 до 12 місяців, надається грант у розмірі до 20000 TL через 12 місяців. Кількість цих преміальних днів можна легко підрахувати. Оскільки в році 365 днів, а в середньому 249 днів є робочими днями. Якщо на фермі працює 1 особа в 1 рік, фермер отримає на 5000 TL більше в кінці року,

Якщо ферма ведеться протягом певних періодів, заявник отримає 10 000 TL. Якщо 4 особи будуть працевлаштовані в певні періоди, заявник отримає грант у розмірі 20000 TL наприкінці цього року.

Якщо заявник молодше 30 років, або є інвалідом, або жінкою, ветераном і загиблим, заявник отримає грант у розмірі + 5000 TL через 1-12 місяців.

Таким чином, якщо заявник отримає найвищий день премії в кінці від 1 до 12 місяців після 5000 TL для створення робочого місця, тоді він отримає грант у розмірі 20000 TL і загалом 30000 TL за перший рік, отримавши грант у розмірі + 5000 TL, якщо він молодший за 30 років або інвалід, ветеран або родичка (якщо ви компанія, ви отримаєте грант у розмірі 35000 TL і + 5000 TL підтримки заснування, яка була надана в перший рік).

Підприємства, засновані реальними особами: (протягом 12-24 місяців)

Якщо заявником є інвалід, родич мученика, підприємець віком до 30 років, жінка або ветеран, ви отримаєте стипендію у розмірі + 5000 TL через 12-24 місяці.

Відповідно до кількості денних надбавок для працюючого персоналу, заявник отримає максимум 20000 TL в кінці 12-24 місяців.

Відповідно, якщо заявник є приватною компанією, через 24 місяці буде отримано грант у розмірі 55 000 TL через 2 роки, з максимумом 25 000 TL. Однак, якщо інвестиція належить Capital Company, заявник отримає максимум 25 000 TL гранту в кінці 12-24 місяців і грант у розмірі 60 000 TL з 35 000 TL протягом першого року (табл. 3.3).

Таблиця 3.3. Програма підтримки KOSGEB

Підтримка	Реальні особи	Капітал компанії
Підтримка установи	5000 TL	10000TL
	1-й період виконання Загальна кількість преміальних днів	2-й період виконання Загальна кількість преміальних днів
Підтримка продуктивності	на 180-539 днів 5000 TL	На 360-1079 днів 5000TL
	За 540-1079 днів 10000TL	1080-1439 днів 15000 TL
	1080 і більше 20000TL	понад 20000TL

Розширена програма підтримки підприємців KOSGEB:

Для того, щоб мати можливість отримати вигоду від цієї програми, бізнес-ідея заявника повинна бути серед деяких бізнес-ідей, включених до секторів, що підтримуються KOSGEB, та сектору «ВИРОБНИЦТВО», розташованого в кодах NACE. Крім того, нові підприємці, які пройшли «Поглиблену підготовку з підприємництва», отримують переваги від програм «Дистанційна освіта» та «Прикладне навчання підприємству». Якщо заявник активний серед цих секторів і проходить навчання, сума

¹⁵³ Інститут соціального забезпечення (Служба)

Project funded by
EUROPEAN UNION

гранту для бізнесу, яка буде надана заявнику протягом 1-24 місяців, така ж, як у таблиці, наведеній вище. З іншого боку, можуть бути передбачені дві додаткові опори (Таблиця 3.4):

Таблиця 3.4. KOSGEB підтримує в розширеній програмі

Тип опори	Сума підтримки TL	Ставка підтримки %
Машини*, обладнання, програмне забезпечення		
Низький, низький-середній рівень технології	100000	75
Середній-високий рівень технологій	200000	
Високий рівень технологій	300000	
Наставництво, консультування, бізнес-тренінг		
Підтримка консультантів та бізнес-тренінгів	10000	75

*якщо техніка виготовлена в Туреччині, підтримка збільшується додатково на 15%

Як видно з таблиці, обладнання, яке необхідно придбати для бізнесу, має бути на першому місці для виробництва. Відповідно до цієї вимоги та якщо бізнес заявника входить до «ТАБЛИЦІ ВИРОБНИЧОГО СЕКТОРУ», гранти надаватимуться за критеріями:

- Якщо рівень технології «низький», грант у розмірі 75 000 TL, виділений на машину, коштує 100 000 TL,
- Якщо компанія на середньому рівні, отримано грант у розмірі 150 000 TL за рахунок 200 000 TL,
- Хоча це на високому рівні, грант 225000 TL надається на вартість техніки на 300000 TL,
- Крім того, грант у розмірі 7500 TL буде виплачено в рамках консультаційної підтримки в розмірі 10000 TL.

Крім відповідних умов для програм підтримки, додаткові вимоги від нового підприємця:

- ніколи раніше не отримував гранту від KOSGEB,
- презентація бізнес-ідеї після «Тренінгу з підприємництва»,
- Потім необхідно створити та застосувати реєстрацію KOSGEB.

3.3.3.3. Інші допоміжні організації

Безповоротні кредити: короткі гранти, фермери в аквакультурному бізнесі отримують до 80% грантових можливостей для своїх ферм, створених у вибраних містах в рамках IPARD-2, до 2020 року, до цього часу 3 трильйони TL та 11000 проектів власники отримали свої інвестиції у тваринництво абсолютно безкоштовно, IPARD¹⁵⁴-3 етап, як очікується, буде схвалений Європейською комісією.

Турецький уряд надає відсотки та гранти фермерам, які займаються сільськогосподарською діяльністю в багатьох областях. Ці можливості іноді враховуються через певні проміжки часу, а іноді в межах бюджету, виділеного фермерам. Деякі інші допоміжні установи:

3.3.3.3.1. Установа підтримки сільського господарства та розвитку села (TKDK) Агентства розвитку¹⁵⁵

¹⁵⁴ Інструмент ЄС для сприяння розвитку сільських районів на етапі вступу

¹⁵⁵ за анонсами можна стежити за адресою <https://bit.ly/2U0t23V>,

Project funded by
EUROPEAN UNION

Інститут підтримки сільського господарства та сільського розвитку (TKDK) надає 80% грантів на основі проектів, за підтримки 75% фондів Європейського Союзу та 25% уряду Туреччини та 80% можливостей гранту надається фермерам у 2019 році з багатьма титулами обережності. Установа надає підтримку лише в 42 провінціях (Трабзон, Різе, Самсун-Орду, Гіресун і Кастамону в Чорноморському регіоні).

Премія підтримки Міністерства сільського та лісового господарства

За умови забезпечення необхідних умов Міністерством сільського та лісового господарства, виплати допомоги здійснюються тим, хто офіційно продовжує свою діяльність у сфері аквакультури за їх заявою. У цьому сенсі, MAF опублікував Комюніке про підтримку аквакультури та надає підтримку включеним видам Законодавство, вживаються різноманітні заходи для державного аквакультурного виробництва, особливо в таких питаннях, як охорона видів риб та заборона рибальства. Виробники, які вирощують види риби, визначені в комюніке, підтримуються за визначеними цінами за одиницю продукції.

Щоб отримати користь від підтримки аквакультури, необхідно виробляти таку з перерахованих видів, як форель, мідія, чорноморська форель, червона плямиста форель, фангрі, синагріт, дорада, жовтохвіст, жовтогуб, тилапія, вугор, п'явка. , види креветок, раків тощо, для видів риби, виробленої в рамках інтенсивного рибництва, надаються підставки «Рибні картки». Крім того, в рамках аквакультури існують державні гранти на належну сільськогосподарську практику (GAP).

Видами риб, які підтримуються в рамках належної сільськогосподарської практики, є форель, морський лящ і молюск по 0,25 TL за кг. Підтримка виробництва надається тим, хто займається належною сільськогосподарською практикою, тим, хто зареєстрований в системі, тим, хто подає заявки протягом терміну подання заяв, хто подає документи повністю, тим, хто не виробляє молодь риби та тим, хто не виробляє. втрачають право користуватися наданими підтримками, а виробництво, вироблене в рамках сільськогосподарської практики, становить 0,25 TL за кілограм, ,

Крім того, 0,25 TL надається тим, хто виробляє рибу в інтенсивних закритих системах. У закритій системі немає обмежень по кілограмам.

Щоб скористатися підтримкою аквакультури, необхідно виконати наступні умови:

- Будучи фермером або членом фермерської родини,
- Працює в сільській місцевості
- Бути реальною та юридичною особою
- Розведення видів риб і мідій
- мати сертифікат аквакультури, затверджений Міністерством (рис, 5),
- отримати сертифікат належної сільськогосподарської практики від організацій, уповноважених Міністерством (MAF),
- Виробляти до 500 тисяч кілограмів (Немає ліміту виробництва для закритої системи)
- Обов'язок реєстрації в сільськогосподарській інформаційній системі

Project funded by
EUROPEAN UNION

Рисунок 5. Сертифікат аквакультури

Підтримка карток розпізнавання риби

Він також відомий як підтримка етикеток. Заявки будуть подані до провінційних/районних управлінь сільського та лісового господарства, розташованих в регіоні, які мають бути позначені. Під час оформлення заявки обов'язково видається Ідентифікаційна картка для розпізнавання риби. Але якщо фермерське господарство ведеться в різних провінціях, видаються два, а один з документів передається до обласної дирекції в регіоні, де знаходиться об'єкт. Кількість риби на фермі, яка буде підтримуватися, має відповідати документам, необхідним для підтримки етикетки. Під час розрахунку міток, які підтримуються, враховуються такі питання:

- 3 штуки на кілограм у виробництві морського ляща та морського окуня,
- 4 штуки на кілограм у вирощуванні форелі, чорноморської та плямистої форелі
- 2 штуки на кілограм нових видів
- На понадкілограмове рибництво видається одна картка.

Вимоги до заявки:

- Заява про підтримку рибальства,
- Рахунок-фактура на картку розпізнавання риби,
- Звіт про вилов риби/сертифікат продажу,
- Документ, що підтверджує, що зібраний продукт реалізований,
- Реєстраційний звіт, який показує, що вилов форелі становить понад кг,
- Звіт про фіксацію етикетки риби,
- свідоцтво про членство в спілці або кооперативі,
- Копія сертифіката аквакультури,
- Рахунок-фактура на корм,
- У разі отримання неповнолітніх з науково-дослідних установ необхідний документ, що підтверджує це,

Різноманітні види підтримки були виділені рибоводам для розвитку виробництва аквакультури та поширення рибного бізнесу по всій країні (Таблиця 3.5).

Запити необхідно надсилати до провінційних/міських управлінь сільського та лісового господарства разом із документами, наведеними нижче:

- Петиція на підтримку Форелі,

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Протокол або торговий документ, що підтверджує, що виловлена риба продається,
- Товарний документ, що вказує, що продукт був придбаний, або документ про виявлення молодих риб,
- Якщо є членство в кооперативі з рибальства, свідоцтво товариства
- Рахунок-фактура на корм,

Таблиця 3.5. Стимули для виробництва в Туреччині

Тип	TL за кг	TL за рибу	Зауваження
Форель	0,75		≤ 350 тонн
Нові види			
Закрите (інтенсивне) рибне господарство	1,50		
Велика форель (>1,25 кг)			
Середземноморська мідія	0,10		
короп	0,50		
Підтримка розплоду розплоду форелі вільної від хвороб		60,00	≤ 10000 риб
Аквакультура в ґрунтових ставках	1.00		≥ 30 тонн

Два відсотки підтримки скорочуються як витрати на обслуговування, а решта платежів перераховується фермерам на рахунки виробників через Ziraat Bank. Відповідальність за подані документи для отримання виплати покладається на заявника. У разі встановлення несправедливого платежу відповідно до Закону про порядок стягнення публічної дебіторської заборгованості № 6183 ці суми стягуються з особи, якій виплачується, разом із збільшенням прострочення.

3.3.3.3.2. Страхування сільськогосподарських інвестицій (ТАРСІМ)¹⁵⁶

Крім вирішальної ролі щодо населення світу, аграрний сектор є надзвичайно чутливою сферою діяльності з притаманною їй структурою, що має виняткові економічні, соціальні, політичні, технологічні та особисті ризики. З цією метою ефективного виконання сільськогосподарської діяльності в харчуванні людини тісно пов'язане з управлінням ризиками, що загрожують сільськогосподарському виробництву. Таким чином, розвинені країни ефективно впроваджують операції розподілу ризиків та передачі ризиків у рамках різних захисних політик під загальними назвами програм управління ризиками, які також містять практику сільськогосподарського страхування як важливу частину таких програм. Щоб забезпечити покриття ризиків, які загрожують сільськогосподарській галузі в країні, було розглянуто впровадження механізму страхування, і з цією метою від 14.06.2005 р. введено в дію Кодекс сільськогосподарського страхування № 5363. Код забезпечує:

- створення Страхового пулу щодо запровадження стандартних положень до договорів страхування, які підлягають виконанню для забезпечення покриття ризиків, передбачених Кодексом, встановлення умов передачі ризику відповідно до розумних положень, забезпечення централізованої виплати відшкодування при настанні ризику, вдосконалення та поширення страхування сільськогосподарської продукції,
- всі завдання цього пулу виконує Управляюча компанія сільськогосподарського страхового пулу, яка була створена з рівною часткою страхових компаній, що беруть участь у пулі.

¹⁵⁶ <https://web.tarsim.gov.tr/havuz/homePageEng>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Страхові компанії видають страхові поліси зі своїм ім'ям, однак ризик і 100% премії повинні бути передані до страхового фонду сільського господарства. Ці страхові компанії можуть за бажанням отримати частку від пулу шляхом ретроцесії.
- Уряд надає субсидію на премії виключно за договорами страхування, укладеними відповідно до Кодексу, у вигляді премії від імені фермерів. Розмір премійної субсидії визначається Радою Міністрів щорічно з урахуванням посівів, ризику, регіону та масштабу приміщення.

Рада директорів Сільськогосподарського страхового пулу визначена Кодексом як адміністративний апарат, відповідальний за визначення принципів і процедур пулу сільськогосподарського страхування, методів оцінки збитків, виконання договорів між страховими компаніями, які бажають брати участь у страхуванні сільськогосподарської продукції, та Компанія з управління страховим пулом, дотримуючись належної обачності при визначенні ризиків, на які підлягає покриття субсидії, спостерігаючи практичні недоліки та проблеми та пропонуючи відповідні рішення. Правління складається з 7 членів, по два члени від Міністерства продовольства, сільського господарства та тваринництва та заступника міністра фінансів кожен, і один член від Асоціації страхових і перестрахових компаній Туреччини, Союз сільськогосподарських палат Туреччини та компанія з управління сільськогосподарським страховим пулом. Перші члени Ради призначаються на трирічні посади затвердженням Міністра від 16.1.2006.

Основні обов'язки та відповідальність:

- Щоб забезпечити страхове покриття таких ризиків катастрофи, як посуха, заморозки тощо, які не може покрити одна страхова компанія,
- Розширити можливості та охоплення перестраховування шляхом заохочення участі в перестрахованні,
- Ефективно використовувати інформаційні, людські та фінансові ресурси страхових компаній спільно,
- Щоб ефективно використовувати державні субсидії та захист від надлишку збитків,
- Щоб запобігти недобросовісній конкуренції в цінах,
- Заохочувати участь у Страхуванні.

Місія TARSIM полягає в тому, щоб заохочувати, поширювати сільськогосподарське страхування та виконувати необхідні програми швидко та точно, щоб захистити фермерів від стихійних лих та інших ризиків.

Їхнє бачення – стати зразковою організацією, довіреною фермером, здатною забезпечити широкий спектр сільськогосподарських страхових покриттів для всіх видів сільськогосподарських культур, що вирощуються в усіх сільськогосподарських регіонах країни.

Види, вироблені в морських і наземних господарствах; клітки та сітки, які зареєстровані в Системі реєстрації аквакультури (ARS), приймаються на страхування після аналізу та оцінки ризиків у межах, визначених рішенням Президента відповідно до статті 12 Закону про страхування сільського господарства. № 5363. Дане страхування діє в рамках наступних Тарифів та Інструкцій.

Більше інформації про покриття, відшкодування, тарифи та премії наведено в Додатку 3.

3.4. Україна

3.4.1. Державні та приватні установи

Діяльність аквакультури в Україні передбачає інституційну взаємодію таких сторін:

- органи державної влади, які регулюють та керують такою діяльністю;

Project funded by
EUROPEAN UNION

- органи місцевого самоврядування;
- суб'єкти аквакультури - юридичні або фізичні особи, які здійснюють рибну діяльність в аквакультури.

Ключові компетенції державних регуляторів діяльності аквакультури, що створюють систему взаємозв'язків та формують управлінські компетенції та функції по всій вертикалі галузевої системи управління (табл. 1.10). Найважливішими, ефективними були наслідки реформування та оновлення порядку надання рибного господарства в оренду для цілей аквакультури. Фактично основний закон змінив процедури та принципи надання водних об'єктів у ресурсне користування, посиливши залучення до цього процесу місцевих органів влади. Відомо, що наявність рибальства до водних ресурсів вважається необхідною умовою для поживлення аквакультурного бізнесу і, як наслідок, ключовим завданням реформування галузі шляхом створення сприятливих інституційних умов для рибного господарства. Механізм, закладений основним законом, передбачає нові організаційні відносини в галузі аквакультури, реалізація яких сьогодні відбувається на регіональному рівні. Основними адміністративно-правовими нововведеннями є:

Водні об'єкти рибного господарства надаються для цілей аквакультури в оренду;

- об'єктом користування на умовах оренди є земельні ділянки під водоймами, в межах яких ведеться аквакультура, та вода (водний простір), надана у користування комплексу;
- орендна плата складається, відповідно, з плати за землю та за водне приміщення;
- надання в оренду водних об'єктів для користування на умовах оренди здійснюється за наявності паспорта водного об'єкта;
- повноваження з надання в оренду водних об'єктів у користування на умовах оренди в межах населених пунктів належать сільським, селищним, міським радам, а за межами населених пунктів – обласним державним адміністраціям; надання в оренду вод внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури (марікультури) здійснюється Кабінетом Міністрів України;
- орендар зобов'язаний дотримуватись встановлених стандартів норм виробництва аквакультурної риби;
- своєчасно звітувати Держрибагентству про обсяги виробництва продукції аквакультури.

Основною ланкою державного управління рибного господарства є Державне управління рибного господарства (Держрибгосп) у складі Мінагрополітики України (табл. 3.6).

Таблиця 3.6. Розподіл повноважень головних державних регуляторів аквакультури в Україні

Керівний орган	Комплекс завдань	Нормативні документи ²
Кабінет Міністрів	Забезпечення державної політики у сфері аквакультури. Надання внутрішніх вод (внутрішніх вод) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури. Організація міжнародного співробітництва в галузі	Постанова КМУ від 29 травня 2013 р. № 420 «Про затвердження Типового договору оренди водних об'єктів». Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання гідротехнічних споруд для аквакультурного призначення та типової форми договору на їх використання» (Проект).

Project funded by
EUROPEAN UNION

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Міністерство енергетики та охорони навколишнього середовища	Затвердження положень, методичних документів та програм науково-технічного розвитку з аквакультури.	Замовити МінААП № 45 від 30.01.2013 «Про затвердження зон аквакультури (рибного господарства) та рибопродуктивності регіонами України». Наказ МінААП від 07.07.2012 р. № 414 «Про затвердження Порядку штучного розведення (відтворення), вирощування водних біоресурсів та їх використання». Наказ Мінекології від 28 травня 2013 р. № 236 «Про затвердження Методики визначення плати за орендовані водні
		Наказ МінААП від 16.12.2013 № 742 «Про затвердження Порядку розроблення паспорта рибогосподарського технологічного водойми». Наказ Міністерства сільського та лісового господарства «Про затвердження Порядку здійснення рибогосподарської рекультивациі» (Проект) «Про затвердження спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного
Державне агентство рибного господарства	Розробка положень і програм науково-технічного розвитку аквакультури; контроль діяльності та звітність суб'єктів аквакультури; управління персоналом; співпраця з міжнародними організаціями з питань аквакультури, запобігання забрудненню навколишнього	Державна цільова економічна програма розвитку рибного господарства на 2012-2016 роки
Місцеві державні адміністрації	Здача в оренду частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми для цілей аквакультури. Участь у розробці та реалізації національних та регіональних програм	
Органи місцевого самоврядування	Передача в оренду частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми для потреб аквакультури відповідно до органу землеустрою, встановленого ЗК	

Держрибагентству України підпорядковані 4 державні рибоводні комплекси. Основним завданням якого є вилов водойм загальнодержавного значення на різні види риб на території нашої країни, а саме:

- Державна установа «Херсонський виробничо-дослідний завод з розведення молоді». Зазначений рибоводний комплекс щорічно випускає в пониззя Дніпра понад два мільйони екземплярів дворічних і цьогоріч коропа, траводіних видів, а також місцевих видів риб (судак, щука).
- Державна установа «Новокаховський рибгосп часткового рибного господарства». Рибокомплекс щорічно випускає у пониззя Дніпра та європейського сома понад два мільйони екземплярів цьогорічного та дворічного коропа та траводіних риб, понад триста тисяч екземплярів місцевої риби (судак, щука, сом). Каховське водосховище.

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Державна установа «Виробничо-дослідний осетровий дніпровський рибокомбінат імені академіка С.Т. Артющика. Єдине держпідприємство в Україні, завданням якого є відтворення занесених до Червоної книги видів осетрових риб (білуга, російський осетер, севрюга, стерлядь), які мають місця нересту в Дніпрі, вирощування кочового молодняка та зариблення нижньої течії Дніпра та Чорного басейну моря. Рибокомплекс щорічно випускає більше мільйона трьохсот тисяч видів осетрових.
- ДУ «Лопушно Форель Рибгосп. Зазначений рибоводний комплекс щорічно випускає в малі річки Карпатського регіону понад сто двадцять тисяч лососевих риб (форель потік, райдужна форель).

Контроль вилову водних живих ресурсів у внутрішніх рибних господарствах Одеської області (озеро Кагул, озеро Картал, озеро Кугурли, озеро Ялпуг, озеро Сасик, заплави Стенцовсько-Жебрянських, Тузловська група лиманів, Шаболацький, Хаджибейський, Малий Тилігульський, Адлюжський, Тилігульський, Кучурганське водосховище), річки Дунай та Дністер з озерно-заплавними системами, а також виняткова (морська) економічна зона України здійснюються Одеським басейновим управлінням з охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства. Рибальство в Чорному морі та пов'язаних з ним лиманах також контролює Державна інспекція охорони Чорного моря. Громіздка система регіонального управління рибальством потребувала модифікації і була дещо реформована в 2005 році.

Ліцензійні умови на провадження комерційної діяльності, пов'язаної з промисловим рибальством, у промислових зонах рибного господарства, крім внутрішніх водойм (ставків) господарств, затверджено спільним наказом Держкомстату з питань регуляторної політики та підприємництва та Держрибгоспу. сільське господарство. Необхідною умовою реалізації ефективної регіональної політики в рибогосподарському комплексі має бути повне виконання повноважень органів місцевого самоврядування та місцевого самоврядування.

Наукове забезпечення здійснюють ДП «Одеський центр Південного науково-дослідного інституту морського рибальства та океанографії» (м. Одеса), ДП «Обласний дослідно-дослідний комплекс» (Біляївський р-н, с. Палійово), ДП «Дослідна кефаль. риборозведення (Білгород-Дністровський район, с. Біленьке), ДП «Дністровський рибгосп» (Білгород-Дністровський район, траса Одеса-Рені, 43 км, осетрова ділянка).

Створення Одеської обласної асоціації рибогосподарських підприємств задекларовано програмним заходом у затвердженій галузевій регіональній програмі рибного господарства в Одеській області на 2014-2017 роки, але при формуванні таких документів необхідно особливо врахувати інтереси підгалузі аквакультури.

4. ДІЯЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБНИК, Здійснювана в КРАЇНАХ-ПАРТНЕРАХ

4.1. Греція

4.1.1. Навчальні та наукові установи

Освітні та дослідницькі установи, що діють в Греції в галузі аквакультури, підтримують освітні дослідження та інновації, за допомогою прикладних досліджень, розробки систем і продуктів, а також розвитку та підтримки інфраструктури, а також передачі технологій та підприємництва. Нижче наведено основні навчальні та науково-дослідні установи аквакультури в Греції:

Project funded by
EUROPEAN UNION

Грецький центр морських досліджень¹⁵⁷

Грецький центр морських досліджень нещодавно був утворений шляхом об'єднання Національного центру морських досліджень та Інституту морської біології Криту. Результатом є велика організація з різними дослідницькими центрами по всій країні та важливою інфраструктурою дослідницьких суден і лабораторій. Грецький центр морських досліджень — це державна дослідницька організація, що діє під егідою Генерального секретаріату з досліджень і технологій (GSRT) Міністерства освіти, досліджень та релігій. Одним із напрямків діяльності Центру є Інститут аквакультури, де проводяться дослідження з питань галузі. Сфери досліджень включають, серед іншого, біологію нових видів, інженерію аквакультури, харчування та патологію. Основною діяльністю Грецького центру вищої освіти є галузь, лабораторні та експериментальні міждисциплінарні, фундаментальні та прикладні дослідження в різних наукових галузях, пов'язаних з фізикою, хімією, геологією, біологією, аквакультурою та водними екосистемами, межею між атмосферою та атмосферою, зоною атмосфери, товщею води та морським дном, утриманням громадських акваріумів та розповсюдження інформації та знань про значні досягнення за допомогою різноманітних заходів, проведення конкретних пілотних досліджень і розробка планів управління для конкретних питань, а також експлуатація продуктів, вироблених з біологічних та абіотичних ресурсів, або шляхом контактів із третіми сторонами, а також надання різноманітних морських послуг. ELKETHE, він також виконує функції урядового радника з питань забруднення нафтою від морської діяльності та аварій, питань, які формують політику рибальства,

Його основними цілями є проведення міждисциплінарних та фундаментальних досліджень у таких напрямках:

- Структура та функціонування внутрішніх, прибережних і морських екосистем, включаючи моделювання екосистем
- Водне біорізноманіття (на всіх рівнях)
- Інтегровані системи спостереження та прогнозування грецьких морів
- Роль зміни клімату в еволюції водних екосистем (морських і наземних)
- Вплив природних і антропогенних впливів і небезпек на морське середовище (наприклад, розлив нафти, забруднення, цунамі, повені, вторгнення води, спалахи шкідливого фітопланктону (HAB), зсуви)
- Життєвий цикл риби, потенціал вилову, екологія вилову, моделювання та управління
- Аквакультура
- Популяційна генетика та морська геноміка
- Застосування біотехнологій
- Інтегроване управління річковим басейном та прибережною зоною

Інститут досліджень рибного господарства¹⁵⁸

Інститут досліджень рибного господарства (INALE) належить Грецькій сільськогосподарській організації DIMITRA (ELGO - DIMITRA), яка контролюється Міністерством сільського розвитку та продовольства. Інститут базується в Неа Перамос Кавала і працює з 1995 року з основними напрямками досліджень у рибальстві, водному середовищі (прибережні, перехідні та внутрішні води), рибному господарстві та аквакультурі. Спеціалізований науково-технічний персонал Інституту бере участь та реалізує низку дослідницьких проектів та досліджень, виступає консультантом з питань рибного господарства та екологічної політики країни, надає послуги державним службам та приватним структурам, водночас

¹⁵⁷ <https://www.hcmr.gr/el/>

¹⁵⁸ <https://inale.gr/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

вносячи значний внесок у післядипломну та післядипломну освіту в галузі рибальства та аквакультури. професіонали. Це науковий фонд, який проводить дослідження екосистем морського середовища та внутрішніх і перехідних вод. Зокрема, через три діючі департаменти (Департамент морського рибальства, Департамент внутрішніх водних шляхів і лагун та Департамент аквакультури) він реалізує національні та міжнародні дослідницькі проекти, спрямовані на морське рибальство та його рибальство/екологічний менеджмент, рибальство, рибальство фітобентосу, безхребетних тварин. і риби, у вивченні та реєстрації біорізноманіття, у захисті та покращенні внутрішніх та перехідних водних екосистем, у вивченні якості води, створенні нових технологій для підтримки водного середовища та, нарешті, сталому управлінні водними системами та ресурси, отримані з них. Основними напрямками діяльності НДІ рибного господарства є дослідження, надання послуг та навчання учнів і учнів початкової та середньої освіти. Дослідницька діяльність INALE фінансується дослідницькими проектами та дослідженнями на замовлення національних та європейських організацій, інших державних органів та приватних організацій.

Кафедра сільськогосподарського рибальства та водного середовища, Школа сільськогосподарських наук, Університет Фессалії¹⁵⁹

Кафедра була створена в рамках інноваційної ініціативи для задоволення постійно зростаючих потреб в освіті та наукових дослідженнях для забезпечення кадрами первинного виробництва в країні в галузі водної науки в широкому сенсі цього слова. Головною метою навчального плану є підготовка вчених, здатних розробляти, впроваджувати та передавати ноу-хау та технологічні інновації у виробництві, переробці та утилізації продуктів рибальства/аквакультури та сталому управлінні водною екосистемою. Навчальний план кафедри має на меті забезпечити випускників як необхідної спеціалізації, так і вміння постійно адаптуватися, щоб вони могли задовольняти постійно зростаючі потреби ринку праці.

Кафедра біології Університету Аристотеля в Салоніках¹⁶⁰

The Кафедра біології Університету Аристотеля в Салоніках включає кафедру зоології, яка охоплює область морфології, фізіології та біології тваринних клітин і організмів та систематичного поширення тварин. Є такі лабораторії:

- Лабораторія різноманітності морських і наземних тварин
- Лабораторія рибальства (<http://fishlab.bio.auth.gr/>)
- Лабораторія фізіології тварин
- Зоологічний музей

Кафедра біології Критського університету¹⁶¹

Відділ біології Критського університету було засновано в 1981 році, і сьогодні він є міжнародно визнаним центром сучасної університетської освіти та досліджень у галузі біології. Він забезпечує найсучаснішу університетську освіту та підготовку в середовищі високих стандартів, а чудові вчені надають освіту, яка сприяє отриманню знань біолога, виховує наукове мислення та надає грецьких та міжнародних експертів у галузі науки. Основними напрямками діяльності кафедри є науково-педагогічна діяльність.

¹⁵⁹ <http://diae.uth.gr/>

¹⁶⁰ <https://www.bio.auth.gr/>

¹⁶¹ <https://www.biology.uoc.gr/el>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Кафедра океанографії та морського життя Університету Егейського моря¹⁶²

Кафедра океанографії та морського життя є єдиним вищим навчальним закладом в країні, який пропонує диплом бакалавра, навчальний та дослідницький проект у співпраці з провідними науково-дослідними інститутами та університетами. Закріплений у професійних шляхах рибальства та екологів, Департамент пропонує високу ступінь як у державному, так і в приватному секторах.

Кафедра зосереджується на теоретичній та практичній підготовці науковців, пропонуючи:

- Міжнародні перспективи
- Високий рівень освіти
- Досвід практичного дослідження
- Спеціалізовані приміщення
- Міждисциплінарні дослідження з економічним впливом

Кафедра тваринництва та аквакультури Афінського аграрного університету¹⁶³

Факультет тваринництва та аквакультури належить до Школи сільськогосподарського виробництва інфраструктури та навколишнього середовища Афінського сільськогосподарського університету (AUA). Університет був заснований у 1920 році під назвою Вища сільськогосподарська школа Афін (AGSA) і є першим вищим навчальним закладом у галузі сільського господарства та третім у давнину після Національного та Каподистрійського університету та Технічного університету.

Кафедра тваринництва рибного господарства та аквакультури, Університет Патри¹⁶⁴

Кафедра тваринництва, рибальства та аквакультури була заснована з нещодавнім заснуванням Університету Патри, кафедри рибальства та технологій аквакультури, Технічного університету Західної Греції з 1981 року, пов'язаного з розвитком і підтримкою галузі в країні. Департамент зосереджується на освіті та дослідженнях у сферах тваринництва та експлуатації рибних та аквакультурних ресурсів, які підтримують стратегічний стовп первинного сектору економіки Греції. Розташований в Месолонгі, він має інфраструктуру та наукове обладнання, розподілене в лабораторіях.

Порівняльними перевагами Департаменту є близькість до найбільшого парку аквакультури Греції (Ехінадські острови), важливої середземноморської природної лабораторії, якою є лагуна Мессологі - Айтолікос, одна з найбільших внутрішніх водних шляхів на грецькому узбережжі), а також значна діяльність і традиції у первинному секторі.

4.1.2. Науково-дослідна діяльність у галузі аквакультури

Для того, щоб галузь відповідала вищезазначеним вимогам і досягала стратегічних цілей за допомогою дій, викладених вище, внесок досліджень розвитку має вирішальне значення, оскільки воно також внесло свій внесок у його розвиток на сьогоднішній день. Відповідно до нової законодавчої бази, методичні рекомендації з'являться на основі Національної програми розвитку аквакультури за висновком Національної ради аквакультури. Національна програма встановлюватиме середньострокові та довгострокові цілі щодо підвищення конкурентоспроможності існуючої діяльності та закладає основи сталого розвитку галузі та досягнення національних стратегічних цілей (Бачення 2030). Для досягнення цієї мети дії, описані вище та підсумовані нижче, повинні включати¹⁶⁵:

¹⁶² <https://www.mar.aegean.gr/>

¹⁶³ <http://zp.aua.gr/>

¹⁶⁴ <http://www.upatras.gr/el/node/8439>

¹⁶⁵ Багаторічний національний стратегічний план розвитку аквакультури в Греції, 2014-2020.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Удосконалення існуючих методів землеробства та виробничих процесів
- Розвиток нових методів землеробства та технологій землеробства на нових полях (наприклад, відкрите море)
- Виведення нових видів
- Стабільне виробництво риби
- Сприяння виробництву біотехнологічної продукції
- Захист навколишнього середовища та зменшення впливу

У 2012 році ΣΕΘ (Федерація грецької марікультури) співпрацювала з Європейською платформою досліджень та інновацій у аквакультури (ЕАТІР), яка розглядає сектор розвитку горизонту до 2030 року. Для середземноморської аквакультури та грецької аквакультури, зокрема, пропонувалося подвоїти обсяги виробництва, щоб задовольнити зростаючий попит на рибу. Однак у період 2012-2016 рр. через триваючий процес реструктуризації найбільших компаній сектору, а також загальну фінансову кризу в країні, галузь реалізувала стратегію стабілізації та підвищення прибутковості, а не збільшення виробництва. Результатом цієї стратегії було скорочення виробництва, щоб зберегти вартість продажу на рентабельному рівні. Згідно з останнім оновленням,

4.1.3. Пропоновані дії для підвищення конкурентоспроможності

З метою підвищення конкурентоспроможності підприємств аквакультури в Греції та сталого розвитку сектору, гальмівні фактори, згадані в попередньому параграфі, повинні бути спрямовані на цілеспрямовані дії та дії. Точніше, дії в цьому напрямку будуть спрямовані на:

- Збільшення виробництва
- Знизити витрати виробництва
- Забезпечення якості продукції аквакультури
- Посилення диверсифікації
- Посилити просування
- Забезпечення охорони навколишнього середовища
- Дослідження розвитку
- Консультації
- Виробництво нових біотехнологічних продуктів
- Підвищення конкурентоспроможності МСП, мережа НАТУРА 2000
- Солонуваті екосистеми
- Інші дії

Збільшення виробництва

Стратегія на період 2014–2020 рр., визначена на 2030 р., має ґрунтуватися на створенні нових агрегатів та модернізації існуючих з метою збільшення та покращення сільськогосподарського виробництва, визначення нових зон розвитку та реалізації пріоритетів наукових досліджень, що сприятиме посиленню підвищення конкурентоспроможності галузі та впровадження інноваційних процесів для управління природним середовищем та благополуччя рибних популяцій.

Project funded by
EUROPEAN UNION

У той же час, як вже було задокументовано Механізмом відстеження ринку, поступове збільшення внутрішнього виробництва, зокрема морського ляща та морського окуня, є неминучим, оскільки попит росте вищими темпами, ніж пропозиція у всьому світі. Також через фінансову кризу, яка призвела до падіння виробництва, була втрачена значна частка ринку. З цієї причини стратегічна ціль щорічного зростання грецького виробництва на 7% значно перевищує середньорічний темп зростання в 4%, встановлений ЄС.

Зокрема, дії щодо збільшення виробництва потребують:

- Підвищити підприємницьку діяльність з метою створення нових підрозділів та необхідних об'єктів для вирощування риби Середземного моря, молюсків, прісноводних риб, вирощування водоростей тощо.
- Модернізація існуючих блоків та їх допоміжної інфраструктури
- Подальша експлуатація та модернізація рибних господарств, що працюють в лагунах, озерах і річках.
- Посилення досліджень і розробок для підвищення продуктивності за допомогою нових методів землеробства, покращення управління тощо.

Зниження собівартості продукції

Зменшення витрат виробництва вимагає дій і дій, які дозволяють зменшити всі окремі витрати, що обтяжують виробництво готового продукту. Точніше, згадується наступне:

- Посилити функціонування організованих зон аквакультури (POW) з метою розподілу операційних витрат за рахунок використання та експлуатації спільних ресурсів та інфраструктури, з особливим акцентом на віддалених районах
- Синергія між рибоводами та виробниками кормів для покращення використання рибних кормів та розробки рекомендацій щодо оптимальних результатів у господарстві
- Знизити витрати на вирощування/вирощування/експлуатацію шляхом модернізації виробничих потужностей, зосередження уваги на виробничих процесах, покращення коефіцієнта конверсії кормів та покращення продуктивних властивостей (швидкості росту, зниження смертності тощо) кормів для тварин
- Дії зосереджені на зниженні витрат на електроенергію та персонал, а також на безпеці персоналу, приміщень та худоби
- Розширити дослідження, щоб зменшити витрати на сільське господарство

Забезпечення якості продукції аквакультури

Забезпечення та постійне покращення якості продукції аквакультури, безсумнівно, є важливим параметром для підвищення конкурентоспроможності, і тому активно пропагується компаніями аквакультури в нашій країні. Для досягнення мети покращення якості, а також захисту постачальників і покупців і під тиском великих клієнтів компанії морського рибальства прагнуть на добровільній основі зберегти свій високий експортний статус, свою сертифікацію. Сертифікація здійснюється за допомогою систем забезпечення якості харчових продуктів або менеджменту (НАССР, ISO) щодо встановлення, розробки, виробництва, обслуговування та управління навколишнім середовищем.

Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) визначає «якість» як «набір ознак і характеристик продукту (або послуги)», які сприяють його здатності задовольняти виражені чи неявні потреби (ISO 8402: 1986). У випадку з рибою та її продуктами якість пов'язана з безпекою, гастрономічними насолодами та правильним записом вказівок щодо ваги, виду, походження, цінності та «досконалості»

Project funded by
EUROPEAN UNION

продуктів. У міжнародній торгівлі рибою (ФАО) два з важливих аспектів, які розглядаються, — це «безпека» та «сенсорна» якість.

«Безпека» досягається тоді, коли немає різних ризиків. «Сенсорна» якість визначається на основі органолептичних критеріїв, розміру та товарного вигляду риби. Дотримання існуючої інституційної бази, що регулює сектор (положення про безпеку та гігієну, простежуваність, маркування продукції та інформацію для споживачів) уже сприяє «якості» забезпечення якості. Використання стандартів і систем забезпечення якості або управління (НАССР, ISO) також відіграє важливу роль. Крім того, для підвищення якості можуть бути запроваджені передові методи виробництва та переробки (наприклад, органічна аквакультура, органічні продукти, продукти, збагачені n-3).

Посилити диверсифікацію готової продукції

Підвищення конкурентоспроможності шляхом диверсифікації вимагає дій та дій, спрямованих на розвиток ноу-хау для виведення нових видів і водночас розширення асортименту та зовнішнього вигляду готової продукції. Вибір нових видів для вирощування або вирощування має бути спрямований на розширення попиту на існуючих ринках і проникнення на нові, але не викликаючи конкуренції з існуючими продуктами.

Види-кандидати повинні охоплювати весь спектр продукції, що виробляється, незалежно від того, чи призначена вона для споживання людиною або як сировина для біотехнологічного виробництва чи для будь-яких інших цілей. Зокрема, такі види, як: бурштин, устриці, гребінці, морські огірки, осетри, ракоподібні, головоногі молюски, морські їжаки та водорості можуть бути додані до вирощуваних водних організмів. На додаток до нових видів, диверсифікація продукції також може бути досягнута за допомогою сертифікованого сільського господарства, такого як органічне та/або екологічне вирощування. Крім того, для підвищення диверсифікації слід заохочувати дії, спрямовані на виробництво традиційних продуктів зареєстрованого походження.

Нарешті, важливу роль у диференціації відіграє обробка та остаточна презентація продукту. З цієї причини особливий акцент приділяється сертифікації процесів пакування та утилізації, а також кінцевої форми, що пропонується споживачеві (свіжа, заморожена, копчена, філе, попередньо приготована тощо), відповідно до харчових звичок. і запити споживачів, ринкові тенденції та прикладні дослідження для розробки відповідних ноу-хау.

Посилення просування

Продукція аквакультури покриває невелику частку попиту як на європейському, так і на світовому рівні, що залишає величезний простір для проникнення на ринок. Просування продукції аквакультури з кінцевою метою підвищення її конкурентоспроможності вимагає як бізнесу, так і колективних дій шляхом сприяння створенню організацій виробників. Такі скоординовані зусилля можуть збільшити споживання продукції аквакультури на душу населення на існуючих ринках, одночасно виводячи ці продукти на нові ринки. Крім того, для просування продукції необхідно активізувати дії щодо інформування споживачів, участі у торгових ярмарках, проведення цільових рекламних кампаній тощо, водночас дослідження ринкових тенденцій на міжнародному рівні, тобто на традиційних ринках та потенціал (нові).) також ринки.

Забезпечення охорони навколишнього середовища

Project funded by
EUROPEAN UNION

Аквакультура як вид діяльності первинного сектору потребує чудових екологічних умов. Зокрема, у Греції, де більшість ферм працюють у морських районах (молюски та плавучі морські клітки), забезпечення якості навколишнього середовища нерозривно пов'язане з їх життєздатністю. З цієї метою існує жорстка законодавча база ЄС та національного законодавства.

У цьому контексті та з метою зменшення негативного впливу або посилення позитивного впливу на навколишнє середовище та підвищення ефективності використання водних ресурсів, запропоновані дії:

- Пропагування нових форм аквакультури, які мінімізують вплив на навколишнє середовище, а також впровадження систем екологічного менеджменту та контролю та методів органічної аквакультури
- Визначення нових територій, придатних для розвитку аквакультури
- Використання відновлюваних джерел енергії
- Відновлення існуючих водних екосистем, лагун, озер тощо
- Модернізація виробничих інфраструктур і систем, спрямованих на зменшення впливу на навколишнє середовище
- Удосконалення прийомів і методів моніторингу та обліку параметрів навколишнього середовища на об'єктах аквакультури
- Негайне реагування на надзвичайні ситуації (наприклад, аварії, корабельні аварії тощо)
- Особлива увага приділяється охороні біорізноманіття та в цілому чутливих і охоронюваних територій, таких як об'єкти «Натура 2000», а також моніторингу та управління цими територіями.

Дослідження для розвитку

Для того, щоб галузь відповідала вищезазначеним вимогам і досягала стратегічних цілей за допомогою дій, викладених вище, внесок досліджень у розвиток є вирішальним, оскільки в минулому вони сприяли розвитку сектору аквакультури. Згідно з новою законодавчою базою для досліджень, методичні рекомендації будуть впливати з Національної програми розвитку аквакультури за висновком Національної ради аквакультури.

Національна програма встановлюватиме середньострокові та довгострокові цілі щодо підвищення конкурентоспроможності існуючої діяльності та закладає основи сталого розвитку галузі та досягнення національних стратегічних цілей (бачення 2030). З цією метою дії, описані вище та підсумовані нижче, повинні включати:

- Удосконалення існуючих методів землеробства та виробничих процесів
- Розробка нових методів і технологій землеробства на нових полях (наприклад, офшорні)
- Виведення нових видів
- Стабільне виробництво риби
- Сприяння виробництву біотехнологічної продукції
- Захист навколишнього середовища та зменшення впливу

Консультавання

У контексті досягнення національних цілей сталого розвитку галузі та з метою підвищення продуктивності та конкурентоспроможності продукції аквакультури важливо активно підтримувати гравців у цьому секторі. Ця підтримка також включає консультаційні послуги для задоволення вимог, що стосуються:

- сучасні управлінські потреби на продуктивному, науковому, адміністративному, фінансовому рівні,
- дотримання національного законодавства та законодавства ЄС

Project funded by
EUROPEAN UNION

- охорона навколишнього середовища та оцінка впливу на навколишнє середовище
- здійснення морського просторового планування
- потреби в управлінні, пов'язані із забезпеченням здоров'я та благополуччя водних тварин та здоров'ям населення
- розробка спеціалізованих маркетингових, рекламних та бізнес-стратегій

Виробництво нових біотехнологічних продуктів

У контексті інновацій та просування виробництва нових видів, акцент слід зробити на системах виробництва водної біомаси (ціанобактерії, водорості тощо) за допомогою дій:

- Спільні дослідження з метою виявлення та розвитку методів виробництва з нейтральним впливом на навколишнє середовище, а також для розширення їх біотехнологічного використання (біопаливо, ліки, косметичні пігменти тощо). Особливий інтерес представляє науково-дослідна діяльність у галузі вивчення їх можливого використання в біологічно кращих формах кормів для риб.
- Пропагувати дії, які обирають створення систем виробництва водної біомаси в системах рециркуляції, з метою мінімізації використання води та уникнення проблем біорізноманіття (наприклад, генетичне забруднення від риби, що втекла).

Підвищення конкурентоспроможності МСП, мережа НАТУРА 2000

Реалізація цілей управління Natura 2000 на охоплених територіях шляхом дій, пов'язаних із відпочинком, туризмом та маркетингом місцевих продуктів, а також дій, спрямованих на вирішення екологічних проблем територій (наприклад, економічно ефективні рішення для очищення води) та сталого експлуатація сировини, відповідно до регіональних цілей збереження, створює можливості для малих і середніх підприємств (МСП).

У контексті розвитку внутрішньої аквакультури в зонах мережі Natura 2000 також пропонується:

- Дії, які підвищують виробництво в системах рециркуляції з метою мінімізації використання води та уникнення проблем біорізноманіття
- Дії, спрямовані на співпрацю організацій виробників, з метою сприяння управлінню довкіллям аквакультури та забезпечення вимог до біорізноманіття Natura 2000

Солонуваті екосистеми

Забезпечення розвитку солонуватих екосистем пропонується шляхом дій, спрямованих на модернізацію та продуктивне вдосконалення їх традиційних методів експлуатації, завжди забезпечуючи екологічно стійке їх використання відповідно до їхніх відповідних схем захисту та, зокрема, цілей мережі Natura 2000, (якщо регіон інтегрований):

- Модернізація – заходи з покращення, спрямовані на благополуччя та здоров'я організмів (що може включати забезпечення безпечних систем захисту від хижаків, наприклад, захист риби від птахів поверхневими сітками)
- Дії, пов'язані з конкретними проблемами лагун або вирощування в земляних резервуарах, наприклад, управління за допомогою відповідних інвестицій, накопичення відкладень тощо.
- Дії, спрямовані на диверсифікацію доходу на діяльність у солонуватих системах (і загалом у внутрішніх водах), за допомогою додаткових видів діяльності, не пов'язаних з аквакультурою та рибним господарством (наприклад, розвиток агротуризму, освітній туризм, спрямований на навколишнє середовище тощо)

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Дії щодо отримання технічних, наукових, юридичних, екологічних та фінансових консультаційних послуг. У зонах мережі Natura 2000 зазначені вище дії служать для уникнення впливу на навколишнє середовище, визначення та нанесення на карту конкретних ділянок внутрішньої водної екосистеми (озеро, лагуни тощо), які повинні бути виключені з діяльності аквакультури Natura 2000.
- Дії, спрямовані на покращення, охорону та управління природними рибними господарствами (і тими, що входять до мережі Natura 2000), у випадках втрат масового виробництва
- Дії, пов'язані з методами аквакультури, сумісні з конкретними потребами управління навколишнім середовищем (в результаті проектування мережі Natura 2000 або інших режимів охорони)
- Дії, спрямовані на покращення рибного господарства або аквакультури, що включає збереження навколишнього середовища та біорізноманіття та покращення традиційних особливостей аквакультури
- Нарешті, дії щодо співпраці, спрямовані на розвиток та успішне вирощування нових видів, здатних рости з мінімальним використанням рибного борошна.

Інші дії

Крім перерахованих вище дій, необхідні також дії, спрямовані на підвищення можливостей людських ресурсів, задіяних у аквакультурі. Дії, які потрібно підтримати:

- навчання протягом усього життя – навчання співробітників
- поширення ноу-хау, інновацій та передового досвіду
- покращення умов праці та безпеки працівників
- страхування запасів від стихійних лих, несприятливих погодних явищ, різких змін якості води
- покриття збитків від захворювань, пошкодження або руйнування виробничих потужностей

4.2. Румунія

4.2.1. Навчальні та наукові установи

Науково-освітні установи	Короткий опис
Університет «Dunărea de Jos» Галац Факультет харчових наук та інженерії Департамент аквакультури, екології та землевпорядкування ¹⁶⁶	Створений понад п'ять десятиліть тому факультет у Галаці, як єдиний центр підготовки фахівців у галузі рибного господарства, відповідав на соціальні та наукові потреби, накопичуючи справжню скарбницю традицій, досвіду та досягнень як у навчальній, так і в науково-дослідній галузі. , ця традиція продовжується й нині. Станом на 2005 рік на факультеті харчових наук та інженерії навчальний процес організовано за трьома циклами Болонського типу, що стосуються галузі рибальства: <ul style="list-style-type: none"> • Рівень бакалавра, інженери, денне навчання 4 роки – район рибальства та індустріалізації риби; • Рівень магістра, 2 роки навчання – Наука та інженерія водних біоресурсів. Усі навчальні програми, організовані на факультеті харчових наук та інженерії, сертифіковані ARACIS (Румунська агенція із забезпечення якості вищої освіти).

¹⁶⁶ <http://www.sia.ugal.ro/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>В результаті реалізації проекту, що фінансується з європейських фондів у рамках Оперативної галузевої програми «Підвищення економічної конкурентоспроможності» 2007-2013 рр., у 2014 р. на факультеті було створено Румунський центр моделювання рециркуляційних систем в аквакультурі – MoRAS.¹⁶⁷</p> <p>Інфраструктура Центру MoRAS складається з Рециркуляційної системи для пілотної станції аквакультури, яка виконує аплікаційні дослідження, яку обслуговують 14 лабораторій, оснащених високопродуктивним обладнанням для досліджень: екструзійна станція, хроматографія та мікроскопія, культура клітин, гістологія, харчування, контроль якості води. , Чисельне моделювання в аквакультурі та молекулярній біології, Біоекономічне моделювання в аквакультурі, Фізіологія, Механічні та трибологічні випробування, Дослідження полімерних матеріалів, Гастрономія, Магістерські дослідження.</p> <p>Повними членами та асоційованими членами центру MoRAS є викладачі, науковці та допоміжний персонал Університету «Dunărea de Jos» Galați.</p> <p>Основна місія Центру MoRAS – сприяння фундаментальним та застосовним дослідженням в аквакультурі в системах рециркуляції, стимулюючи співпрацю, обмін ідеями та досвідом, отриманим у цій області академічним співтовариством в Університеті „Dunărea de Jos” в Галаці.</p> <p>MORAS оголошує себе відкритою для наукової співпраці між усіма профільними підрозділами в країні та за кордоном на основі двосторонніх угод або в рамках національних та/або міжнародних програм.</p> <p>MoRAS має намір, залежно від можливостей, підтримати, шляхом технологічного трансферу, впровадження систем рециркуляції аквакультури та інтенсивних технологій аквакультури, розроблених у центрі, на рівні економічних та промислових підрозділів.</p> <p>Центр MoRAS пропонує широкий спектр консультацій, експертиз та передачі технологій для соціально-економічного середовища:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Лабораторні послуги: Дослідження якості води, біохімічні дослідження (м'ясо, корми), Мікробіологічні дослідження (води, риби), Оцінка стану здоров'я риб шляхом аналізу метаболічного профілю крові, Контроль фізіологічного стану риб; 2. Послуги з професійного навчання в аквакультурі; 3. Консультаційні послуги в аквакультурі; 4. Дослідження, розробки та інноваційні послуги; 5. Послуги з оформлення досліджень/документації в сектор аквакультури; 6. Експериментальні розробки та дослідницькі послуги в сектор аквакультури.
--	---

¹⁶⁷ <https://www.unicer.ugal.ro/index.php/ro/prezentare-moras>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Академія сільськогосподарських і лісових наук
«Георге Іонеску Сішешті»
Науково-дослідний інститут водної екології,
рибальства та аквакультури (ICDEAPA)¹⁶⁸

Науково-дослідний інститут водної екології, рибного господарства та аквакультури GALAȚI був заснований у 1981 році, і його місія полягає у виконанні фундаментальних, прикладних, технологічних розробок та передачі технологій, які відповідають високим стандартам якості, у сферах своєї компетенції, як на національному, так і на міжнародному рівні. рівень.

Спеціальними видами діяльності, що здійснюються в інституті, є:

- Фундаментальні та прикладні дослідження в:
 - Штучне розмноження різних видів риб (осетрові, есоциди, силуриди, карпоподібні);
 - Культивування біологічного матеріалу в різних технологічних системах
 - Фізіологія, харчування;
 - Меліорація, селекція та генетика; Іхтіологія;
 - Іхтіопатологія;
 - гідробіологія;
 - гідрохімія;
 - Риболовля;
 - Механізація та автоматизація технологічних процесів в аквакультурі та рибному господарстві;
 - Облаштування, будівлі та споруди в аквакультурі;
- Оцінка, збереження водних живих ресурсів;
- Дослідження впливу на навколишнє середовище та балансу;
- Розвиток партнерських відносин із аналогічними національними дослідницькими підрозділами з метою їх інтеграції в європейську технологічну систему;
- Розвиток партнерських відносин з економічними суб'єктами області з метою впровадження нових технологій на практиці та швидшого розширення результатів досліджень;
- «Навчальні» заходи;
- Виробництво розплоду, відібраного з видів: короп, азіатський ципринід, осетр, сом, щука, омари тощо.

Основні напрямки досліджень і розробок:

АКВАКУЛЬТУРА

- Розробка та вдосконалення технічних систем в аквакультурі, знарядь рибальства та механізованих систем;
- Розробка методів діагностики, профілактики та лікування хвороб риб;
- Розробка та вдосконалення технологій в аквакультурі; комплексне виробництво, диверсифікація та капіталізація харчових продуктів, характерних для водних живих істот;
- Акліматизація, розвиток порід культури та гібридів для риб та інших водних тварин з високим продуктивним та якісним потенціалом.

ОЦІНКА, ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИВИХ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

¹⁶⁸ <http://www.icdeapa.ro/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> • Знання біології видів риб у водних екосистемах з метою визначення стратегії їх збереження та відновлення; • Визначення критичних місць існування та специфічних потреб середовища існування для різних стадій розвитку зникаючих, вразливих, рідкісних видів риб з метою їх покращення та захисту; • Розробка методик і методик оцінки стану водних живих ресурсів; • Оцінка впливу рибальства та аквакультури на водні екосистеми; • Розробка методологій і методик контролю якості водного середовища. <p>РИБОЛОВ У ВНУТРІШНІХ ВОДАХ, МЕХАНІЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Удосконалення методів та знарядь лову на внутрішніх водоймах; • Розробка засобів лову з високою селективністю з метою вилову видів риб з високою економічною цінністю; • Механізація та автоматизація технологічних потоків в аквакультурі. <p>ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В АКВАКУЛЬТУРИ</p> <p>Розробка бази даних щодо управління ресурсами аквакультури.</p> <p>Важливим надбанням інституту є випробування та застосування результатів досліджень у лабораторіях (лабораторія водної екології, лабораторія систем та інженерії в аквакультурі та рибальстві, лабораторія рибальства, облаштування та будівництва) та власних фермах Братеш та Котул Чіулуй.</p>
<p>Національний інститут досліджень і розробок дельти Дунаю (DDNI)¹⁶⁹</p>	<p>Національний інститут досліджень і розробок дельти Дунаю (DDNI) був створений у 1970 році, і його головна мета полягає у виконанні фундаментальних і прикладних досліджень в галузі екології та охорони навколишнього середовища з метою обґрунтування управління біосферним заповідником дельти Дунаю та іншими вологими районами національного та міжнародний інтерес до збереження біорізноманіття та сталого розвитку.</p> <p>В результаті запропонованого досвіду та внеску в місцеві, регіональні та національні програми досліджень і розробок, DDNI було номіновано як:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Центр передового досвіду для дельт і водно-болотних угідь; • Національний довідковий центр з земельного покриву та рибного господарства; • Науковий радник Міністерства навколишнього середовища та сталого розвитку з питань впровадження мережі Natura 2000 в Румунії;

¹⁶⁹ <http://ddni.ro/wps/ro/acasa/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> • Центр технологічної інформації для дельти Дунаю Національного органу наукових досліджень. <p>Дослідницька діяльність Національного інституту досліджень і розробок дельти Дунаю орієнтована на досягнення цілей управління найбільшою природоохоронною територією в Румунії та Європі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінка екологічного стану природної спадщини та розробка необхідних заходів щодо збереження біорізноманіття; моніторинг флори і фауни та факторів навколишнього середовища; • оцінка природних ресурсів та рівня експлуатації відповідно до відновлювального потенціалу та пропускну здатності екосистем; • розробка гідрологічних сценаріїв сприяння еколого-відновлювальним заходам для покращення циркуляції води в існуючій мережі каналів; • заходи щодо відновлення популяцій видів, які перебувають під загрозою зникнення – риб, птахів, рептилій, ссавців; • розробка технічних рішень щодо відновлення занедбаних сільськогосподарських польдерів та рибних ставків з метою розширення території природних місць існування риб і птахів; • моделювання основних процесів у функціонуванні водних екосистем; • підтримка досліджень щодо гармонізації соціально-економічних інтересів із концепцією збереження природного капіталу та підвищення якості життя та рівня цивілізації; • розробка Географічної інформаційної системи для дельти Дунаю
<p>Національний інститут морських досліджень-розробок «Григоре Антіпа» (INCDM «Григоре Антіпа»)¹⁷⁰</p>	<p>Національний інститут морських досліджень і розробок «Григоре Антіпа» Констанца здійснює дослідницьку діяльність у таких галузях, як морська фізична океанографія, морська біологія та мікробіологія, морська хімія та біохімія, морська екологія та захист, інженерія та технології.</p> <p>Відповідні обов'язки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національний центр океанографічних та екологічних даних; • Національний оператор інтегрованої системи фізико-хімічного та біологічного моніторингу морського середовища; • Регіональний центр діяльності з екологічних аспектів управління рибальством та іншими морськими рибними ресурсами; • Національні наукові обов'язки щодо збору даних про рибальство та оцінки запасів живих морських ресурсів;

¹⁷⁰ <http://www.rmri.ro/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<ul style="list-style-type: none"> Координатор екологічних професій та навчальних центрів рибальства.
--	--

4.2.2. Науково-дослідна діяльність у галузі аквакультури

Науково-дослідні роботи, що здійснюються в аквакультури – дослідження, дослідження, винаходи, проекти тощо.	<i>Короткий опис</i>
Університет “Dunărea de Jos” Galați/Факультет харчових наук та інженерії в партнерстві з економічними агентами або іншими університетами	
FITOBIOACVA – Оптимізація технології інтенсивного вирощування осетрових з використанням кормової добавки з рослинними біоактивними сполуками ¹⁷¹	<p>У рамках Національного плану науково-дослідних та інноваційних розробок на 2015-2020 рр.: Програма 2 – Підвищення конкурентоспроможності румунської економіки за допомогою досліджень, розробок та інновацій, університет «Dunărea de Jos» Galați, як координатор проекту, та SC Danube Research Consulting SRL, як партнер, реалізували проект FITOBIOACVA.</p> <p>Метою проекту була передача/впровадження технологічного рішення для покращення продуктивності вирощування та фізіологічного стану здоров'я осетрових культур шляхом збагачення кормів біоактивними сполуками, що виділяються з чебрецю та обліпихи.</p> <p>Проект підійшов до складної багатодисциплінарної теми, яка матеріалізувалася в передачі інноваційного технологічного рішення з використанням фітобіотиків як джерела харчових добавок, спрямованих на покращення ефективного використання їжі, продуктивних показників, а також імунної відповіді з метою забезпечення стійкості до хвороб деяких видів осетрових у системі аквакультури економічного агента SC Danube Research Consulting SRL.</p> <p>Спосіб оптимізації технології вирощування осетрових полягав у використанні кормів, збагачених біоактивними сполуками, виділеними з чебрецю та обліпихи, результатом чого є покращення біотехнологічних показників (коефіцієнт конверсії корму, відсоток виживання). Також отримані результати свідчать про те, що дієта, збагачена рослинними екстрактами чебрецю та обліпихи, сприятливо вплинула на метаболічний стан осетрових, підкреслюючи стимуляцію імунітету, що мало наступні наслідки: профілактика захворювань, зменшення втрат та отримання якісного та здорового кінцевого продукту. продукт. Результати дослідження мають інноваційний характер завдяки сучасним технологіям.</p>
Технологія селекції та генетичної меліорації, спрямована на підвищення прибутковості осетрової аквакультури ¹⁷²	Цей проект був реалізований в рамках Національного плану досліджень, розвитку та інновацій на період 2015-2020: Програма 2 – Підвищення конкурентоспроможності економіки Румунії через дослідження, розробки та інновації, SC Danube

¹⁷¹ <http://www.fitobioacva.ugal.ro/index.php>

¹⁷² <http://inovotechnotur.com/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>Research Consulting SRL, Бухарестський університет, Університет «Dunărea de Jos» Galați та Silver Sturio SRL.</p> <p>У рамках цього проекту були випробувані різні моделі для вирощування гібридів осетрових з метою моніторингу продуктивності, пов'язаної з продуктивними параметрами та якістю кінцевої продукції. Тому для інтенсивного нарощування гібридних ліній, отриманих шляхом штучного відтворення з використанням аквакультурного маточника, відібраного з партій промислових партнерів, експериментували різноманітні виробничі системи (відкриті та рециркуляційні). Отриманий біологічний матеріал контролювався протягом 18 місяців вирощування в промисловій системі, частина якого використовувалася як експериментальні партії для серії досліджень, які мають на меті переглянути технологічні показники нового отриманого гібрида BestBeluga (BB) та створити оптимальні умови для його вирощування в інтенсивних системах.</p> <p>Після розробки проекту була розроблена технологія селекції, вирощування та меліорації для гібриду осетрових BestBeluga, отриманого в результаті схрещування самок і самців білуги, з метою підвищення конкурентоспроможності та прибутковості аквакультурної діяльності. В результаті впровадження нової технології торгової компанії, залучені як партнери в рамках проекту, оцінюють підвищення конкурентоспроможності та прибутковості порівняно з попередніми досягненнями.</p> <p>Генетично, біохімічно, фізіологічно та технологічно охарактеризовано виділене маточник та їх нащадки, отримані в результаті контрольованого відтворення в штучних умовах. Таким чином, можна було б визначити оптимальні біотехнологічні та біомолекулярні параметри, необхідні для підвищення адаптивності та покращення виживання та вирощування цієї гібридної лінії в умовах аквакультури.</p> <p>Результати дослідження є інноваційними завдяки новій технології.</p>
<p>Розробка мультитрофічної інтегрованої системи для виробництва мікродоростей і моллюсків для годівлі осетрових в аквакультурі - SISTRAL¹⁷³</p>	<p>Проект, що фінансується в рамках Національного плану досліджень, розвитку та інновацій на 2015-2020 роки, Програма 2 – Підвищення конкурентоспроможності економіки Румунії через дослідження, розробки та інновації, Підпрограма 2.1. Конкурентоспроможність завдяки дослідженням, розробкам та інноваціям була реалізована SC Silver Sturio SRL, постачальником послуг є Університет «Dunărea de Jos» у Галаці.</p> <p>Основною метою було впровадити модульну, доступну за ціною, установку для виробництва живого корму (тобто моллюсків), що використовується для годування розплоду осетрових.</p>

¹⁷³ <http://www.biosys.ugal.ro/sistral.html>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Ця мультитрофна система складається з двох підсистем: одного фотобіореактора для вирощування мікробіодоростей і одного реактора для вирощування молюсків. Елементи поля (магнітні клапани, датчик рН, перистальтичний насос та індикатор рівня) живляться від джерела живлення 24 В і підключаються до панелі керування, що забезпечує коректну роботу об'єкта. Управління цією мультитрофічною системою забезпечується розробною платою Arduino, на якій була встановлена програма пілотування. Об'єкт працює без комп'ютера, що спрощує впровадження в промислове середовище. Джерело 24 В, пластина Arduino та світлова панель будуть живитися окремо від 220 В. Для досягнення коду (програмного) була використана програма ARDUINO IDE, яка є програмою з відкритим вихідним кодом.

Мікробіодорості, що вирощуються у фотобіореакторі, будуть харчуватися поживними речовинами, отриманими зі стічних вод системи вирощування осетрових, і, за потреби, ці стічні води будуть збагачені неорганічним субстратом, що складається з солей зі зниженою економічною цінністю. Фотобіореактор працюватиме в безперервному режимі, а суспензія мікробіодоростей буде передана в якості їжі в реактор для вирощування молюсків. Евакуація з фотобіореактора буде спроектована з байпасом у разі рибогосподарських господарств, які, окрім осетрових, розводять інші види риб, які споживають переважно живі мікробіодорості. Реактор для молюсків буде розрахований на роботу в напівбезперервному режимі. У цьому реакторі будуть вирощувати молюсків, технологічно рекомендованих для вирощування осетрових. Реактор для молюсків безперервно живиться суспензією мікробіодоростей до досягнення максимального об'єму. Коли провітрювання припиняється, буде дозволено осідання молюсків та їх обрізання, зберігаючи мінімальний об'єм для повторного запуску процесу. Таким чином, реактор з молюсками матиме послідовний режим роботи. Для оптимального вирощування молюсків необхідно правильно спроектувати розміри реактора щодо додавання живих мікробіодоростей. Види мікробіодоростей і молюсків були обрані для прісноводної риби, але очікується, що установка буде універсальною, тому її також можна використовувати для видів морських молюсків без модифікації. Реактор з молюсками буде мати послідовний режим роботи. Для оптимального вирощування молюсків необхідно правильно спроектувати розміри реактора щодо додавання живих мікробіодоростей. Види мікробіодоростей і молюсків були обрані для прісноводної риби, але очікується, що установка буде універсальною, тому її також можна використовувати для видів морських молюсків без модифікації. Реактор з молюсками буде мати послідовний режим роботи. Для оптимального вирощування молюсків необхідно правильно спроектувати розміри реактора щодо додавання живих мікробіодоростей. Види мікробіодоростей і молюсків були обрані для прісноводної риби, але очікується, що установка буде

Project funded by
EUROPEAN UNION

	<p>універсальною, тому її також можна використовувати для видів морських молюсків без модифікації.</p> <p>Результати дослідження належать партнерам SC Silver Sturio SRL, Університету «Dunărea de Jos» у м. Галац та замовнику програми та є інноваційним завдяки впровадженню найсучаснішої технології.</p>
<p>Інформаційна система відстеження рибної продукції на основі технології хмарних обчислень -TRASIPESC ¹⁷⁴</p>	<p>У рамках Національного плану досліджень-розробок та інновацій на період 2007-2013 рр. Програма 4 – Партнерство у пріоритетних сферах, Softeh Plus SRL, Національний інститут морських досліджень-розробок «Грігоре Антипа» Констанца та Університет сільськогосподарських наук і ветеринарної медицини у Бухаресті, під координацією Університету «Dunărea de Jos» у м. Галац, реалізував проект TRASIPESC.</p> <p>TRASIPESC – це інформаційна система, доступна в хмарі. Доступ до інформації, пов'язаної з відстеженням, можна отримати, прочитавши етикетку з двовимірним штрих-кодом. Цей ярлик генерується при введенні даних в систему учасниками, які беруть участь у ланцюжку дистрибуції, перед маркетингом продукту. Ця система доступна на різних платформах. Умовою для роботи є наявність на таких платформах програми типу WEB-браузер. Для зчитування етикеток зі штрих-кодом у них повинен бути встановлений додаток для зчитування 2D-міток зі штрих-кодом та зчитувач штрих-кодів (у випадку смартфона можна використовувати камеру телефону). Принтер штрих-коду потрібен для учасників ланцюга збуту для друку етикеток 2D штрих-кодів.</p> <p>TRASIPESC – це онлайн-платформа, яка дозволяє легко реєструвати інформацію про рибу та рибну продукцію в межах усього ланцюга виробництва – постачання – збут та швидке визначення їх маршруту органами влади та споживачами. Платформа надає всі можливості для реєстрації та ідентифікації риби та рибної продукції для всіх, хто бере участь у цьому процесі: центри першого продажу, оператори аквакультури, імпортери, переробники, дистриб'ютори та споживачі. Використання платформи TRASIPESC забезпечує додаткову прозорість у торгівлі рибою та рибними продуктами, що має значний вплив на підвищення довіри споживачів та швидке виявлення скомпрометованих партій. Зареєстровані дані на платформі TRASIPESC надаються відповідним органам з метою сприяння динамічному моніторингу партій риби та рибної продукції на ринку,</p> <p>Результати дослідження є інноваційними завдяки впровадженню нового продукту та належать партнерам: Softeh Plus SRL, Національному інституту морських досліджень-розробок „Grigore Antipa“ в Констанці, Університету</p>

¹⁷⁴ <https://trasipesc.softeh.ro/trasipesc/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

	сільськогосподарських наук і ветеринарної медицини в Бухаресті та Університет «Dunărea de Jos» в Галаці.
--	--

4.3. Туреччина

4.3.1. Навчальні та наукові установи

У Туреччині є 25 факультетів, які проводять навчання з аквакультури; 15 факультетів рибного господарства, 1 факультет водного господарства, 2 факультети морських наук, 2 факультети морських наук і технологій і 5 кафедр рибного господарства в складі сільськогосподарських факультетів. Проте в останні роки велика кількість цих факультетів не змогли отримати або заповнити студентську квоту, виділену Радою вищої освіти (YÖK).

Крім закладів МАФ, науково-технічні дослідження проводяться в 4-х інститутах, що належать до університетів, здійснюється післядипломна освіта. Це «Інститут морських наук Ердемлі» в Мерсіні (Близькосхідний технічний університет); два «Інституту морських наук і технологій» в Ізмірі (Університет дев'ятого вересня) і Трабзоні (Технічний університет Караденіз), а також «Інститут морських наук та управління» в Стамбулі (Університет Стамбула).

Що стосується Чорноморського регіону, то в університетах, заснованих в провінціях Трабзон, Різе, Орду і Самсун, є 4 факультети рибного господарства та один інститут. Окрім освіти на початковому, середньому та третинному рівнях, також проводилися дослідження з рибальства та аквакультури, різних аспектів рибництва та взаємодії з навколишнім середовищем (табл. 4.1).

Трабзонський центральний науково-дослідний інститут рибальства, заснований у 1987 році під назвою «Науково-дослідний інститут рибного господарства Трабзона», веде прикладну дослідницьку діяльність з 1988 року. У 1998 році інститут отримав статус «Центрального інституту» Міністерством, а його регіональні базові обов'язки були переведені на національний рівень та його назва змінена на "Центральний науково-дослідний інститут рибальства - Трабзон". Інститут має на меті проводити дослідження рибальства та аквакультури, особливо в Чорному морі та внутрішніх водах Туреччини, та забезпечити впровадження результатів досліджень на практиці. Департамент аквакультури має всі можливості інтенсивного рибного вирощування, закритого ланцюга прісноводних та морських рибоводів, морської аквакультури, внутрішньої аквакультури, технології рибництва, годівлі риби та адаптації. Основні дослідження зосереджені на чорноморській форелі, чорноморському тюрбані, камбала, осетр і окунь.

Морський рибний завод має закриту територію 700 м² для виробництва плоскої риби, в основному тюрбо, але буде використовуватися для виробництва інших потенційних видів морської риби. Механічні системи, науково-виробничі підрозділи доступні в інкубаторії. Механічні системи складаються з блоків водозабору, фільтрації, стерилізації та дезінфекції, опалення та охолодження, кондиціонування повітря. Науково-виробниче відділення має комбікормове, розплідне, личинкове виробництво, розплідник та лабораторні приміщення. Морська вода до виробничих установок забирається трьома різними точками (з глибини 18 м, 40 м і 55 м).

Рециркуляційна установка має об'єм використання води 10 м³, здатна працювати як у прісній, так і в морській воді. Обмін води в системі становить 10% на добу. Вода повторно використовується в системі після очищення різними фізичними та біологічними фільтрами. Рівень кисню у воді постійно підтримується на рівні 7-9 мг/л і контролюється як рівень температури, що підтримується установками опалення та охолодження. Поки що в установі протягом 5 років проводили інкубацію, догодовування та

Project funded by
EUROPEAN UNION

зростання яєць на морській форелі, райдужної форелі, сибірського осетра (*Acipenser baerii* Brandt, 1869). Новий блок площею 640 м² ще будується.

Таблиця 4.1. Навчальні, науково-дослідні та навчальні заклади в Чорному морі

Освіта та дослідження					
провінція	університет	установа	Ступінь	Експериментальний відділ аквакультури	Цілі
Трабзон	Караденіз технічний університет (KTU)	Сурменський факультет морських наук/ Кафедра інженерної техніки рибного господарства ¹⁷⁵	бакалавр, MSc, PhD	Культура форелі	Внутрішня та морська аквакультура, хвороби риб, переробка риби, маркетинг, освіта та дослідження, консультації
		Інститут морської науки і техніки ¹⁷⁶	MSc		Рибальство, аквакультура, океанографія
		Дослідницький центр передачі технологій ¹⁷⁷			Послуги університетсько-промислового співробітництва, Права інтелектуальної та промислової власності, Підприємництво та корпоративні послуги
Різе	Університет Реджепа Тайіпа Ердогана (RTU)	Рибальський факультет ¹⁷⁸	бакалавр, MSc, PhD	Культура форелі	Внутрішня та морська аквакультура, хвороби риб, переробка риби, освіта та дослідження
Орду	Університет Орду (ODU)	Фатса факультет морських наук, кафедра інженерних технологій рибного господарства ¹⁷⁹	Бакалавр, MSc		планування рибних господарств, вирощування та прийоми годівлі, хвороби риб, діагностика та лікування
Синоп	Синопський університет (SU)	Факультет рибного господарства ¹⁸⁰	бакалавр, MSc, PhD	Внутрішні та морські види	Розведення альтернативних видів як у морській, так і в прісній воді, вирощування мідій, хвороби риб, діагностика та лікування, дослідження, навчання та консультації,
Дослідження та навчання					
провінція	міністерство	інститут	Об'єкт	Цілі	
Трабзон	Сільське та лісове господарство	Центральний НДІ рибного господарства ¹⁸¹	Культура калкан, осетр, форель інкубаторія, рециркуляційна замкнена система	Дослідження, навчання, індукований нерест, виробництво мальків, надання послуг інвесторам, доставка молоді, покращення морських та внутрішніх вод	

¹⁷⁵ <http://www.ktu.edu.tr/baltekmu>

¹⁷⁶ <http://www.ktu.edu.tr/imst>

¹⁷⁷ <http://www.ktu.edu.tr/ttoen>

¹⁷⁸ <http://suf.erdogan.edu.tr/tr/page/su-urunleri-yetistiriciligi-bolumu/1159>

¹⁷⁹ <http://www.fdbf.odu.edu.tr/>

¹⁸⁰ <https://sufak.sinop.edu.tr/>

¹⁸¹ <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/sumae/Sayfalar/EN/AnaSayfa.aspx>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Інститут також має морські клітки в районі рибальського порту Йомра для вивчення чорноморської форелі, райдужної форелі, кількох видів осетрових, морського окуня та морського ляща. Дослідження та розробка

4.3.2. Дослідницькі програми

Під керівництвом та координацією TAGEM було створено та профінансовано чотири науково-дослідні інститути аквакультури та один відділ аквакультури. Це Центральний науково-дослідний інститут рибальства (SUMAE) у Трабзоні, Середземноморський науково-дослідний, виробничий та навчальний інститут (AKSAM)¹⁸² в Анталії, дослідницький центр рибальства в Елазірі (ELSAM)¹⁸³ та Інститут дослідницького центру рибальства Isparta-Eğirdir (SAREM).¹⁸⁴

З початку дослідницького проекту TAGEM у галузі рибальства було здійснено 202 дослідницькі проекти. Разом із 8 науково-дослідними проектами, запущеними у 2019 році, 46 дослідницьких проектів все ще виконуються. Інші проекти фінансуються Радою з науково-технічних досліджень Туреччини (TUBITAK) (6 проектів), іншими державними органами (7 проектів), міжнародними організаціями (4 проекти від JICA¹⁸⁵, 2 від ФАО). Під час 6-ї та 7-ї рамкових програм Європейського Союзу TAGEM брав участь у консорціумі з 3 проектів (Anon, 2019a).

Дослідження рибництва та аквакультури мають велике значення з точки зору раціонального використання ресурсів, збільшення виробництва, задоволення зростаючого попиту на морепродукти, підтримки природних запасів, створення нових робочих місць та розвитку експорту. З метою збільшення сталого виробництва морепродуктів у Планах розвитку передбачено раціональне використання природних ресурсів, розвиток аквакультури та морського рибальства. Для покращення взаємодії навколишнього середовища з діяльністю аквакультури слід проводити навчальні та інформаційні заходи. У підготовці персоналу, який займається дослідженнями аквакультури, важлива безперервність. Для проведення досліджень слід отримувати джерела від приватного сектора, національних та міжнародних організацій. Слід підтримувати стратегії, які віддають перевагу якості на додаток до збільшення виробництва.

Протягом останнього десятиліття за підтримки Міністерства сільського та лісового господарства здійснювалися проекти з аквакультури під назвою «Розведення та ведення аквакультури». Вона була спрямована на вирощування та створення нових форм існуючих видів та вирощування нових видів, які мають високу комерційну цінність. У Туреччині в аквакультурі використовуються 23 види риби та середземноморські мідії. Протягом 5 років дослідники змогли додати 8 нових морських видів до рибного господарства. Молодь цих нових видів знаходиться на рівні розповсюдження до господарств, які потребують. Наразі обсяги виробництва нових видів риби досягли 6200 тонн у 2018 році. Тривають дослідження щодо розробки технологій вирощування, випробування годівлі та збільшення ресурсів цими видами.

Результати, отримані в проектах з чорноморської форелі, втілені в життя і розпочато виробництво в приватному секторі. Його широко виробляють, особливо в сітчастих садках у Східному Причорномор'ї. Проводяться випробування для виробництва спеціального промислового корму для покриття всіх біологічних потреб риби з метою зниження рівня смертності на ранніх стадіях та збільшення швидкості росту. Інший проект спрямований на визначення його потреб у харчуванні, а також створення інфраструктури для покращення генетики шляхом спостереження за третім (F3) і четвертим (F4) поколіннями розплоду в приватних господарствах за допомогою молекулярно-генетичних методів.

Калкан (*Psetta maxima*) є потенційним видом для аквакультури та досліджень поліпшення. У 1997 році було розпочато дослідження з вирощування калканів, і до цього часу було здійснено 5 різних проектів. Приватним компаніям була підтримана безкоштовна роздача яєць і молоді, проведено навчання персоналу, поділилися результатами проектних досліджень, виживання зросло до рівня в європейських країнах з більш детальними

¹⁸² <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/akdenizsuurunleri/Sayfalar/EN/AnaSayfa.aspx>

¹⁸³ <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/elazigsuurunleri/Videolar/Promotional.mp4>

¹⁸⁴ <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/sarem>

¹⁸⁵ Японське агентство міжнародних корпорацій

Project funded by
EUROPEAN UNION

дослідженнями управління матковим поголів'ям, збільшення успіх виробництва личинок і молоді. Проведені дослідження щодо застосування фотоперіоду при розмноженні тюрбо.

У 2000 році у співпраці з MAF (TAGEM, SUMAE) та університетами (Факультет рибного господарства Сінопа, Факультет рибного господарства Стамбула) були розпочаті дослідження раннього осетрового аквакультури в Туреччині. Запліднена яйця російського осетра (*A. gueldenstaedtii*) була імпортована з Росії і зберігалася для випуску через 2,5-3 місяці в річку Сакар'я.

Протягом 2006-2009 років був здійснений інший проект під назвою «Визначення поточного стану популяції риби Мерсина та дослідження можливостей фермерського господарства- (TAGEM / HAYSUD / 2006/09/02/01)», щоб розпочати розведення осетрових і програму випуску осетрових. для підтримки загрозливих запасів осетрових у Чорному морі.

Вперше у 2013 та 2015 роках у Міністерстві сільського та лісового господарства були виведені види домашніх осетрів. Оскільки комерційне виробництво здійснюється з яєць, привезених з-за кордону, дослідження і розробки для розробки методів розведення цього виду тривають (Memiş, 2007).

У рамках проекту «Розвиток осетрової культури та стратегії збереження», який підтримується ФАО, в Туреччині було реалізовано два різні проекти з метою розпочати вирощування осетрових, здійснювати виробництво яєць і вирощування молоді, удосконалювати техніку вирощування та розвивати ефективна стратегія збереження та план управління, характерний для осетрових. Частина молодняку осетрових було відзначено для підсилення поголів'я і випущено у природні місця проживання, а частину віддали в приватні господарства для стимулювання ведення господарства.

У рамках випробувань живлення та кормів риб було проведено ряд досліджень, спрямованих на визначення характеристик годування нових видів та покращення конкретних кормів для конкретних видів, які збираються виробляти в комерційних цілях. Проведені випробування годівлі з використанням різних видів сировини, різноманітних пробіотиків або збагачувачів, живих кормів (артемії, дафнії та хірономіди) разом із кормами для підгодівлі намагалися підвищити виживання молоді раків. Досліджено вплив кормів з додаванням цеоліту в годівлі форелі та маннан-олігосахариду (MOS) у годуванні морського ляща на ріст та якість м'яса.

У різні періоди проводилися моніторингові дослідження щодо визначення впливу на навколишнє середовище та пропускну спроможності в регіонах, де ведеться інтенсивне рибне господарство. Ці проекти мали на меті сприяти зменшенню впливу аквакультури на навколишнє середовище. Були проведені деякі експерименти щодо зменшення утворення відходів та очищення твердих відходів. Повідомлялося, що використання рослин з бахромою з корінням є ефективним шляхом створення штучних водно-болотних угідь з поверхневим потоком на виході води з рибних господарств, і що використання цеоліту в останній частині спокою може призвести до хімічного поліпшення якості води. В іншому дослідженні була виміряна ефективність барабанних фільтрів, які використовуються у фільтрі стічних вод у щільних виробничих зонах. Хоча ці фільтри зменшують кількість відходів від кормів,

Нещодавно було завершено пілотне дослідження щодо впровадження нової технології для оцінки використання можливостей створення банку даних про рибні господарства та моніторингу якості води в греблях у режимі реального часу за допомогою геоінформаційної системи (ГІС) та просторового аналізу. Були підготовлені цифрові карти на основі ГІС в провінціях Артвін, Різе, Трабзон і Гюмюшане. Було завершено ще два дослідження для моніторингу параметрів навколишнього середовища в режимі реального часу шляхом встановлення систем моніторингу даних у реальному часі в морському середовищі та середовищі гребель.

4.3.3. Установи, що надають кошти для досліджень аквакультури

У Туреччині є кілька фінансових установ для дослідницьких проектів і розробок.

Науково-технічна дослідницька рада Туреччини (TUBİTAK) має найбільші програми підтримки проектів для університетів, науково-дослідних інститутів і компаній (Таблиця 4.2) на основі індивідуальних або спільних заявок на аквакультуру.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Таблиця 4.2. Гранти, надані TÜBİTAK на проектній основі

Національні фонди	
код	Програма
1001	Програма фінансування науково-технічних досліджень
1002	Короткострокова програма фінансування НДДКР
1003	Програма фінансування НДДКР із основних предметів
1005	Національна програма фінансування досліджень і розробок нових ідей та продуктів
1007	Програма фінансування наукових досліджень державних установ
1503 p	Програма грантів для посередницьких подій R&D проектів
1505 рік	Університет – Програма підтримки співпраці в галузі
1507 рік	Програма грантів для МСП RD1
1512 рік	Багатоетапна програма підприємництва
1515 рік	Програма підтримки лабораторій Frontier R&D
1602	Програма підтримки патентів TÜBİTAK
3001	Початок програми фінансування науково-дослідних проектів
3501	Програма розвитку кар'єри (CAREER)
Міжнародні програми підтримки	
	ERA-NET
	ВАРТИСТЬ Дії
Міжнародні програми стипендій для дослідників	
2221	Стипендії для приїжджених науковців та вчених у суботній відпустці
2216	Програма дослідницьких стипендій для міжнародних дослідників
1509 рік	Програма гранту міжнародних промислових R&D проектів TÜBİTAK

4.3.4. Розвиток бізнесу

Для вимірювання успіху аквакультурного бізнесу в Туреччині для оцінки використовуються кілька індексів: рівень самодостатності (SSR), індекс залежності від

імпорту (IDI) та індекс експорту (EI). Перші два з цих індексів використовуються для вимірювання того, якою мірою загальна пропозиція в країні забезпечується за рахунок внутрішнього виробництва чи імпорту. Крім того, індекс експорту (IEE) може бути використаний, щоб показати, яка частина продукції експортується. Використання цих індексів разом для загальної оцінки, незважаючи на деякі недоліки щодо галузі аквакультури в Туреччині; Туреччина в цілому перебуває в хорошому стані (табл. 4.3).

Таблиця 4.3. Індеси самоокупності за 2018 рік

Параметри	Рівняння	Цінності
Виробництво	Виробництво=Риболовля+Аквакультура	628631 тонн
Імпорт		98297 тонн
Експорт		177074 тонни
Споживання	Споживання=Виробництво + імпорт-експорт	549584 тонни
Коефіцієнт самодостатності (SSR)	SSR= Виробництво / Споживання	114,3%
Індекс залежності від імпорту (IDI)	IDI= Імпорт / Споживання	17,9%

Project funded by
EUROPEAN UNION

Індекс експорту (EI)	EI= Експорт / Споживання	32,2%
----------------------	--------------------------	-------

У період після 2000 року значення SSR не сильно змінилося, коливалося в межах 95-114%, і було розраховано як 114,3% у 2018 році. Значення IDI досягло 10% у 2008 році і було встановлено як 17,9% у 2018 році. Значення EI досягло 10% у 2011 році, а в наступний період експорт зростав швидше і склав 32,2% у 2018 році.

Відповідно до існуючого стану аквакультури, така бізнес-система може бути використана для вирішення проблем існування та збільшення виробництва та експорту з Чорного моря (рис. 4.1).

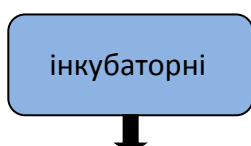
Щоб забезпечити більший прогрес у галузі аквакультури, слабкі сторони та загрози повинні бути перетворені в сильні сторони та можливості раціональними методами. Рівень успіху буде тісно пов'язаний з позитивною мотивацією всіх зацікавлених сторін для досягнення короткострокових, середньо- та довгострокових цілей, визначених загальним розумінням.

Згідно з повідомленнями про Чорноморський регіон, зміна клімату матиме вплив як повені. Тому необхідно вжити необхідних заходів у короткостроковій та середньостроковій періоди, щоб позбутися загрози повені (шляхом укріплення кордонів ферми, зміни місця розташування, оновлення систем водозабору та скидання).

Необхідна ефективна лобістська діяльність для зменшення ризиків забруднення в басейні річки та впливу гідроелектростанцій на рибні господарства.

Для вирішення таких проблем Спільці виробників аквакультури в провінціях та вищій організації Асоціації союзів виробників аквакультури (AAPU) необхідно активніше спілкуватися з Міністерством сільського та лісового господарства (MAF) та іншими зацікавленими сторонами громадськості. З іншого боку, AAPU має змінити організаційну структуру знизу вгору, а не навпаки. Якщо є потреба в будь-якому правовому забезпеченні, необхідно розробити проект нормативного акту, який має обов'язкову силу, і запропонувати МАФ.

Основною проблемою галузі є безперервний маркетинг із хорошою ціною та високими витратами на постачання кормів та мальків. На даний момент більшість інвесторів практично не знаходять мальків з інкубаторів по всій країні. Якщо AAPU зможе організувати такі спільні дії, інкубаторії можуть мати шанс виробляти достатню кількість мальків для покриття потреб промисловості. Брокерська система може бути створена на цифровій платформі, щоб об'єднати виробників і покупців для активного обслуговування всіх сторін. Така ж роль може виконуватися для постачання кормів, матеріалів та обладнання, необхідних для виробництва в достатній кількості, вчасно з меншими витратами. З іншого боку, в рамках цієї колективної системи можуть надаватися ветеринарні послуги, консультації та потреби в навчанні. Насправді це буде типова платформа, яка може діяти як організація-виробник на користь членів. Нещодавно великі виробники форелі сформували медіа-групу для обговорення майбутнього виробництва великої форелі в Чорноморському регіоні за участю науковців, виробників, адміністративного персоналу, експортерів тощо. Їхня головна мета – стале виробництво великої форелі, створення бренд; підвищення привабливості на міжнародних ринках, організація інформаційних кампаній щодо збільшення внутрішнього споживання.

Найважливішим компонентом аквакультури повинні бути господарства, які використовують джерельну воду хорошої якості та мають невеликі потужності

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Рисунок 4.1. Бізнес-модель аквакультури для Чорного моря Туреччини

Якщо є потреба в будь-якому правовому забезпеченні, необхідно розробити проект нормативного акту, який має обов'язкову силу, і запропонувати МАФ.

Основною проблемою галузі є безперервний маркетинг із хорошою ціною та високими витратами на постачання кормів та мальків. На даний момент більшість інвесторів майже не знаходять мальків з інкубаторів по всій країні. Якщо ААРУ зможе організувати такі спільні дії, інкубаторії можуть мати шанс виробляти достатню кількість мальків для покриття потреб промисловості. Брокерська система може бути створена на цифровій платформі, щоб об'єднати виробників і покупців для активного обслуговування всіх сторін. Така ж роль може виконуватися для постачання кормів, матеріалів та обладнання, необхідних для виробництва в достатній кількості, вчасно з меншими витратами. З іншого боку, в рамках цієї колективної системи можуть надаватися ветеринарні послуги, консультації та потреби в навчанні.

Нещодавно великі виробники форелі сформували медіа-групу для обговорення майбутнього виробництва великої форелі в Чорноморському регіоні за участю науковців, виробників, адміністративного персоналу, експортерів тощо. Їхня головна мета – стале виробництво великої форелі, створення бренд; підвищення привабливості на міжнародних ринках, організація інформаційних кампаній щодо збільшення внутрішнього споживання.

4.3.5. Пропоновані дії для підвищення конкурентоспроможності

Підвищення виробництва та продуктивності в аквакультурі

- Польова робота з визначення нових районів аквакультури у внутрішніх та морських районах,
- Беручи відповідні висновки відповідних установ щодо нових виробничих майданчиків,

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Переробка цих площ, визначених для вирощування в морях, внутрішніх водах і на суші, в плани екологічного розвитку в масштабі 1/5000-1/10000,
- Впровадження основних заходів для сталого виробництва аквакультури
- В рамках стійкості максимальні потужності проекту повинні бути визначені та надані виробникам відповідно,
- Розширення використання замкнених виробничих систем,
- Створення спеціалізованих організованих промислових зон на базі сільського господарства (АБСОІЗ) у регіонах, придатних для аквакультури.

Розвиток селекції альтернативних та нових видів

- Визначення чужорідних видів, які можуть бути придатними для розведення,
- Визначення умов для завезення та використання в країну нових економічних іноземних видів, придатних для розведення аквакультури,
- Дослідження адаптації та умов розмноження цих видів,
- Заохочення вирощування всеїдних і трав'яних видів,
- Надання схем підтримки полікультури,
- Перетворення придатних для умов нашої країни видів в інвестиції шляхом проведення оцінок за отриманими результатами,
- Дослідження вирощування нових видів (риба-кішка, деякі місцеві прісноводні риби тощо)
- Створення потенціалу для нових видів,
- Надання інвестиційних стимулів,
- Дослідження культури альтернативних видів риб (креветки, п'явки, жаби, черепахи, равлики, раки, краби тощо),
- Створення критеріїв культури альтернативних видів, які розпочато промислове вирощування та зазначені в законодавстві,
- Розробка маркетингових стратегій альтернативних видів,
- Визначення господарських видів водоростей та макрофітів та критеріїв виробництва у водах нашої країни,
- Визначення та нанесення на карту біологічних та екологічних характеристик видів макро- та мікро водоростей,
- Надання інвестиційних стимулів.

Хвороби риб, аналіз ризиків та розробка плану управління

- Виявлення існуючих типів захворювань, виявлених у видів аквакультури, що вирощуються в усіх регіонах країни,
- Дослідження захворювань, які можуть розвиватися разом із наявними захворюваннями,
- Створення національних карт ризиків,
- Створення карти ризику захворювань, які можуть передаватися з інших країн з міжнародною торгівлею,
- Щоб визначити вартість препаратів, що використовуються для лікування захворювань,
- Розробка методів захисту від наркотиків та визначення їх вартості,
- Укладання юридичних заходів, які дають дозвіл інженерам рибного господарства та інженерам із технологій рибальства щодо здоров'я риб на основі світового законодавства про здоров'я тварин,
- Підготовка національного плану управління здоров'ям рибного господарства,
- Створення національної лабораторії з виробництва вакцин від хвороб риб,

Розвиток кормової промисловості для аквакультури

- Визначення потреби країни в кормах залежно від зростання галузі аквакультури та планування виробництва кормів,
- Щоб вирішити проблеми з кормовою сировиною та забезпечити дешевші інгредієнти,
- Проведення досліджень з розробки кормів за типами аквакультури,

Спільні кордони. Поширені рішення.

152

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Дослідження та впровадження альтернативної кормової сировини для рибного борошна,
- Надання підтримки інвесторам у виробництві кормів для аквакультури,
- Виробництво кормів для риб на державних комбікормових заводах, як і інших кормів для тварин, з метою контролю якості кормів і стабільності цін на ринку,
- Створення національного центру дослідження кормів.

Розвиток національного та міжнародного ринків та маркетинг

- Створення оновленого маркетингового проекту та підготовка стратегічного плану маркетингу відповідно до зростання сектору,
- Створення офісів просування в іноземних країнах для просування та маркетингу,
- Організація візитів на потенційні ринки (ЄС, Російська Федерація, Тюркські республіки, країни Близького Сходу тощо) для проведення заходів з просування продукції з метою пошуку нових,
- Збільшення участі у національних та міжнародних ярмарках,
- Розвиток логістичної інфраструктури,
- Розробка спеціальних брендів, які відповідають смаку рибної продукції,
- Читання лекцій з брендингу та маркетингу для аспірантів, що стосуються рибальства та аквакультури за програмами магістра та доктора філософії на факультетах/кафедрах рибного господарства,
- Підготувати інженерів для кращого досвіду, які вільно володіють мовою, знаннями про брендинг і маркетинг для здійснення маркетингової діяльності в цільових країнах.

Розробка планів та моделей управління водними ресурсами

- Визначення та моніторинг поточних і майбутніх норм використання підземних і поверхневих вод усіма групами користувачів,
- Дослідження, визначення та моніторинг теперішнього та майбутнього навантаження забруднення мають бути створені всіма сторонами для водних ресурсів,
- Проведення досліджень для ефективного використання ресурсів поверхневих вод

Збільшення споживання морепродуктів

- Розробка національного плану за участю всіх зацікавлених сторін для збільшення безперервного постачання та споживання,
- Визначення споживчої поведінки всіх верств суспільства (діти шкільного віку, підлітки, групи з різним рівнем освіти та доходів, громадяни, які проживають у різних географічних регіонах тощо) шляхом опитування.
- Організація днів промоції та дегустацій для регіонів з низьким рівнем споживання риби (Анон, 2019 b).

4.4. Україна

4.4.1. Навчальні та наукові установи

Інститут гідробіології НАН України (м. Київ)¹⁸⁶

Інститут гідробіології НАН України є провідним науковим центром в Україні з великим досвідом комплексних гідроекологічних, гідробіологічних, іхтіологічних, біотехнологічних, радіобіологічних досліджень прісноводних екосистем різних типів.

Науковці Інституту об'єдналися у команду висококваліфікованих спеціалістів, які здійснюють наукові дослідження з вирішення актуальних проблем, пов'язаних із виявленням закономірностей функціонування прісноводних екосистем в умовах посилення антропогенного впливу, оцінкою якості водного середовища та факторів, що визначають це, збереження біорізноманіття українських водойм, біотехнологічні підходи до вирощування економічно цінних видів гідробіонтів.

¹⁸⁶ <http://www.hydrobio.kiev.ua/uk/pro-institut/napriamky-naukovykh-doslidzen>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Основні наукові напрямки досліджень Інституту:

- Дослідження біорізноманіття та функціонування прісноводних екосистем як основи для розробки технологій біологічної індикації, моніторингу та управління екологічним станом водних об'єктів;
- Дослідження фізико-хімічних основ міграції, трансформації та біологічного впливу на гідробіонти радіонуклідних і хімічних забруднень та шляхів їх регулювання;
- Оцінка та прогнозування стану рибофауни у водоймах різних типів для природокористування та збереження різноманітності риб;
- Молекулярні, клітинні та фізіологічні дослідження гідробіонтів як основа розробки високоефективних технологій аквакультури.

Деякі з досліджень, проведених інститутом, наведені в таблиці 4.4.

Таблиця 4.4. Науково-дослідні проекти Інституту гідробіології НАН України

Назва	Клієнт/Програма	Лідер
Дослідження, оцінка та розробка заходів щодо збереження біотичного та ландшафтного різноманіття гірських річок на основі підходів Європейського Союзу до підготовки планів управління річковими басейнами (2015-2019)	Комплексна багатопрофільна науково-дослідна програма НАН України з розробки наукових засад раціонального використання природно-ресурсного потенціалу та сталого розвитку (2015-2019).	Афанасьєв С.О
Прогноз та попередження негативного впливу зміни клімату на екологічний стан, потенціал та біорізноманіття гідроекосистем України (2016-2021)	Комплексна багатодисциплінарна науково-дослідна програма Відділення загальної біології НАН України «Основні принципи прогнозування та запобігання негативному впливу змін кліматичних умов на біотичні системи України»	Романенко В.Д
Будова, біологія та філогенез амеби, виділеної з бентонітової глини мезозойських відкладень (2014-2015)	Конкурс НАНУ – РФФІ	Юришинець В.І
Розробка принципів комплексного гідробіологічного моніторингу техноекосистем електростанцій	НАЕК "ЕНЕРГОАТОМ"	Протасов О.О
Гідробіологічні спостереження. Розробка рекомендацій щодо коригування санітарно-екологічних критеріїв, які слід відстежувати при подальшому виведенні ставка-охолоджувача з експлуатації (2015-...).	ДСП «Чорнобильська АЕС»	Гудков Д.І
Визначення гістологічного, гематологічного та генетичного впливу хронічного іонізуючого випромінювання на риб і безхребетних у водоймах Чорнобильської зони відчуження (2014-2015 рр.).	Корпорація вищої освіти Портсмутського університету	Гудков Д.І

Інститут рибного господарства НААН¹⁸⁷

Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук є головною науковою установою, яка визначає та розвиває перспективні напрямки у галузі досліджень рибного господарства, координує

¹⁸⁷ <http://www.if.org.ua/index.php/en/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

та здійснює методичне керівництво науковими роботами в галузі аквакультури та рибальства у внутрішніх водоймах м. Україна.

Структура наукових підрозділів Інституту рибного господарства сформована відповідно до поставлених завдань та з метою комплексного вирішення науково-дослідних робіт. Підрозділи інституту представлені на інтерактивній сторінці Структура інституту.

- Основними предметами наукової діяльності інституту є:
- раціональне використання водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах;
- координація роботи племінних господарств України;
- збереження генетичного фонду та відновлення популяцій рідкісних та зникаючих видів риб;
- селекційні роботи;
- біотехнології в аквакультурі;
- дослідження динаміки формування генетичної структури багатопородних груп риб;
- екологія гідросистем внутрішніх водойм;
- профілактика та рання діагностика та лікування хвороб риб;
- розробка та вдосконалення технологій годівлі риби, створення та підбір кормових сумішей для риб;
- консультування аквакультури ферми;
- розробка нормативних документів, що регулюють рибогосподарську діяльність у внутрішніх водоймах;
- підготовка кваліфікованих кадрів вищої категорії;
- аналіз економічної ефективності господарської діяльності підприємств аквакультури;
- налагодження контактів та партнерства для міжнародного наукового співробітництва.

Мережа Інституту складається з 4 організацій:

1. ДП «Науково-дослідне господарство «Нивка» (м. Київ),
2. ДП «Науково-дослідне господарство Львівської дослідної станції Інституту рибного господарства» (Львівська обл.),
3. Львівська дослідна станція (Львівська обл.),
4. Закарпатська науково-дослідна станція лососевих культур та збереження зникаючих риб (Закарпатська область).

Південний науково-дослідний інститут морського рибальства та океанографії (ПівденНІРО), Одеська філія

У 1922 році в Керчі (Крим) було створено перше науково-дослідне рибне підприємство Чорного моря. Це була іхтіологічна лабораторія, згодом перетворена в Азовсько-Чорноморський науково-дослідний інститут морського рибальства та океанографії — АзчерНІРО з філією в Одесі. У 1988 році інститут отримав нову назву — Південний науково-дослідний інститут морського рибальства та океанографії (Південний НІРО). У 1996 році до ПівденНІРО було приєднано два попередні незалежні дослідницькі агенції — у Бердянську та Севастополі.¹⁸⁸

ПівденьНІРО підпорядковується Держрибгоспу та є членом НАН України. «ПівденНІРО» — єдиний в Україні інститут, який проводить різноманітні наукові, проектні та консультативно-експертні дослідження у сфері морського рибальства та промислової океанографії. «ПівденНІРО» проводить дослідження в Чорному та Азовському морях, на величезних просторах Індійського, Тихого та

¹⁸⁸ <http://rada.com.ua/ukr/catalog/9951/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

Атлантичного океанів, у водах Антарктики. Основне завдання співробітників ПівденніРО – забезпечити наукове обґрунтування сучасної діяльності та розвитку морського рибальства в Україні шляхом розробки та реалізації комплексних заходів щодо довгострокового збереження та раціонального використання морських живих ресурсів.

Одеський державний екологічний університет, кафедра водних біоресурсів та аквакультури

Одеський державний екологічний університет (ОСЕНУ), багатокомпонентний державний університет, надає інноваційну бакалаврську та аспірантську освіту, яка сприяє розвитку суспільства та особистості через гармонізацію відносин між людством і природою, щоб полегшити навчання шляхом відкриття, синтезу, збереження та поширення знання про навколишнє середовище. ОСЕНУ є місцезнаходженням екологічної підкомісії постійної комісії Міністерства освіти і науки України з біології, природничо-математичних наук.

Протягом тривалого періоду основною метою ОСЕНУ (заснований у 1932 р.) була підготовка кадрів у сферах моніторингу якості навколишнього середовища та екологічного контролю. У галузі гідрометеорології ОСЕНУ вже більше 50 років готує спеціалістів для Всесвітньої метеорологічної організації. Навчальні програми підготовки фахівців відповідають усім міжнародним стандартам і визнані гідрометеорологічними службами у всьому світі. З 1957 року університет підготував близько 1600 спеціалістів з понад 70 країн, у тому числі близько 150 кандидатів і докторів наук. Серед лауреатів Нобелівської премії миру (2007) двоє випускників ОСЕНУ, члени Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, Алюна Ндіяє та Олег Сиротенко. В даний час,¹⁸⁹

У 2008 році в Одеському державному екологічному університеті створено кафедру водних біоресурсів та аквакультури. Завідувачем кафедри став доктор ветеринарних наук, професор Михайлюк Олександр Петрович. З 2012 року і дотепер цю кафедру очолює доктор сільськогосподарських наук, професор Павло Васильович Шекк. Дружний колектив кафедри складають молоді та перспективні вчені, які зацікавлені у розвитку кафедри та науки.

Кафедра водних біоресурсів та аквакультури здійснює підготовку бакалаврів та магістрів за спеціальністю 207 Водні біоресурси та аквакультура (Галузь знань – 09.02 – Рибне господарство) за програмою підготовки 090201 Водні біоресурси та аквакультура за спеціальністю Водні біоресурси та аквакультура – спеціалізація: , аквакультура, декоративне (акваріумне) рибництво; за спеціальністю «Охорона, управління та збалансоване використання гідробіоресурсів», спеціалізація: «Охорона рибного господарства»¹⁹⁰.

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, кафедра гідробіології та загальної екології¹⁹¹

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова є одним із найстаріших в Україні. Тут можна познайомитися з багатою історією університету та сучасними багатограними освітянськими, науковими та громадськими роботами численного колективу викладачів, наукових співробітників та студентів.

Кафедра була створена в 1933 р. Першим її завідувачем був професор Н. А. Загорівський – знавець лиманів, один із ініціаторів проведення біоценологічних досліджень в Одеській затоці. Після його смерті

¹⁸⁹ <http://odeku.edu.ua/language/en/home/>

¹⁹⁰ <http://odeku.edu.ua/language/en/odeku/institutes-faculties/department-of-water-bioresources-and-aquaculture/>

¹⁹¹ <http://onu.edu.ua/en/structure/faculty/bio/hydrobio>

Project funded by
EUROPEAN UNION

в 1934 р. кафедру очолив доцент А. К. Макаров. Під його керівництвом проводилися дослідження риб і бентосу в північно-західній частині Чорного моря, дослідження лиманів.

Основними темами навчальної програми є фундаментальна та прикладна гідроекологія, біологія морів та прісних вод, іхтіологія, екологія, охорона та раціональне використання біологічних ресурсів природних екосистем. Основні напрями наукової діяльності:

- Комплексні гідробіологічні дослідження Північно-Західної частини Чорного моря та прилеглих акваторій (вивчення бентосної іхтіофауни, макрозообентоса, зоо- та фітопланктону, фітобентосу);
- Дослідження популяційної екології та популяційної динаміки диких тварин;
- Удосконалення методів диференціації внутрішньовидових угруповань диких тварин;
- Дослідження продуктивності та біотичного балансу прибережних екосистем;
- Розробка математичних моделей для оцінки чисельності та біомаси окремих видів рослин і тварин у водних екосистемах;
- Дослідження щодо збереження біологічного різноманіття природних екосистем;
- Розробка технологічних основ розведення, утримання та охорони рідкісних видів тварин;
- Аквакультура та поведінка риб.

Випускники кафедри отримують знання з фундаментальної та прикладної гідробіології, іхтіології, екології, збереження та раціонального використання біологічних ресурсів природних екосистем. Студенти вивчають морську та прісноводну біологію, біологію та екологію різних груп водних пелагічних і бентосних організмів, методи популяційної генетики гідробіонтів, основи аквакультури та акваріумістики, водну токсикологію, фізіологію тощо. Студенти знайомляться з методами кількісної оцінки біологічного різноманіття; отримати теоретичні знання та практичні навички використання математичних алгоритмів розрахунку біологічних ресурсів природних екосистем, вивчити основні методи класичних гідробіологічних досліджень та підходи до збереження біорізноманіття Чорного моря.

4.4.2. Науково-дослідні роботи, що здійснюються в галузі аквакультури

Інститут гідробіології НАН України (м. Київ)¹⁹²

Вперше у світовій практиці розроблені методичні основи визначення еталонних біологічних компонентів і, відповідно, комплексної системи діагностики, контролю та прогнозування екологічного стану та біорізноманіття водних екосистем, які можуть формуватися як нова науково-технічний напрям – «Біоіндикаційна гідроекологія». Ця робота базується на фактичному матеріалі багаторічних фундаментальних досліджень гідроекосистем різних типів, насамперед, у басейнах Дніпра та Дунаю.

На основі багаторівневого системного підходу вперше було продемонстровано, що біологічними індикаторами для моніторингу наслідків глобальної зміни клімату можуть бути як окремі види-індикатори, чутливі до змін у водному середовищі, так і структурно-функціональні характеристики основних біотичних угруповань різних типів екосистем. Різні за масштабом і тривалістю кліматичні зміни призводять до збільшення видового багатства інвазивних видів гідробіонтів та їх ролі у гідроекосистемах. Виявлено значне гальмування виробничих процесів у первинних виробників при аномально високих температурах.

Встановлено особливості еколого-фізіологічної адаптації інвазійних та місцевих видів риб і безхребетних до впливу абіотичних факторів водного середовища. Виявлено диференціацію механізмів адаптації у

¹⁹² <http://www.hydrobio.kiev.ua/uk/pro-instytut/fundamentalni-doslidzhennia>

Project funded by
EUROPEAN UNION

різних гідробіонтів – представників Понто-Каспійського фауністичного комплексу. Показано, що попередня адаптація гідробіонтів (двостулкових і ракоподібних) підвищує їх стійкість до стресового впливу температури, солоності та токсикантів. Інвазійні види риб з високою адаптивною здатністю мають значну фенотипну мінливість за фізіолого-біохімічними характеристиками та морфометричними параметрами залежно від умов існування.

Вперше запропоновано нову концептуальну модель функціонування річок різних типів і кількісно визначено основні потоки речовини та енергії, включаючи потік планктону, дрейф і висхідні міграції безхребетних і риб. Для малих рівнинних і гірських річок розраховано баланс і побудовано схеми біотичних потоків речовини та енергії елементів екосистеми з урахуванням груп різних трофічних рівнів. Досліджено раціон та динаміку живлення масових видів риб та роль цих процесів у загальному енергетичному балансі. Досліджено позитивну роль заплав як рефугіумів для збереження біорізноманіття в річкових системах для угруповань планктону та фітофільної фауни.

Інститут рибного господарства НААН

Дослідницькі заходи, які проводять і можуть запропонувати для Вас наші підрозділи: іхтіологічні, фізіолого-біохімічні, гідрохімічні, токсикологічні, гідробіологічні, іхтіопатологічні, мікробіологічні, вірусологічні, молекулярно-генетичні, цитогенетичні, гістологічні, патентні та маркетингові¹⁹³.

Наукова діяльність Інституту здійснюється за науково-технічними програмами Національної академії аграрних наук України. Крім того, щороку проводиться значна кількість наукових робіт на виконання наказів Державного агентства рибного господарства України, Мінагрополітики України, інших міністерств і державних органів, організацій і підприємств рибного господарства, а також відповідно до міжнародних вимог. угоди та програми.

Південний науково-дослідний інститут морського рибальства та океанографії (ПівденНІРО), Одеська філія

Основні напрямки наукової діяльності ПівденНІРО: Комплексні дослідження з біології промислових, асоційованих і залежних видів в Азовському, Чорному морях та Світовому океані; Наукове обґрунтування довгострокового збереження та сталого використання біоресурсів та моніторинг океанічних, морських та лиманних екосистем, розробка прогнозів та рекомендацій щодо управління ресурсами та рибальством; Інформаційний статистичний контроль за рибальством суден, що плавають під українським прапором у Світовому океані, за рибальством у територіальних водах та виключній зоні України, збір, обробка та зберігання та надання статистичних даних про рибальство; Природозахисні дослідження в Чорному та Азовському морях, включаючи екологічний контроль за станом морської екосистеми, розробка наукового обґрунтування охорони водних об'єктів від забруднення та оцінка антропогенного впливу на водний об'єкт і водні організми; Розробка та вдосконалення методів підвищення товарної продуктивності вод шляхом розвитку марікультури (рибництво, акліматизація, виробництво водних організмів — мідій, устриць, водоростей); Розробка технологій виробництва харчових продуктів і кормів, лікувально-профілактичних препаратів і біологічно активних речовин, вилучених з водних організмів, природоохоронних технологій; Розробка нормативних документів (стандартів, технічних умов) харчової, кормової та технічної продукції, лікувально-профілактичних препаратів та упаковки; Проектування ефективних та екологічно прийнятних снастей і методів

¹⁹³ <http://www.if.org.ua/index.php/en/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

промислового рибальства; Розробка та вдосконалення програмно-математичного забезпечення моніторингової та інформаційно-прогностичної системи; Розробка, компіляція та видання настанов, атласів та науково-інформаційних оглядів; Міжнародне науково-технічне співробітництво¹⁹⁴.

«ПівденНІРО» бере активну участь у діяльності міжнародних рибогосподарських організацій та комісій, співпрацюючи з FAO, CCAMLR, NAFO, EUROFISH, INFISH, TACIS, UNEP, BSEP, PHARE та іншими. Науковці та співробітники ПівденНІРО проводили та проводять спільні дослідження з вченими з багатьох країн: Австралії, Албанії, Єгипту, Ємену, Пакистану, Іраку, Кувейту, Куби, В'єтнаму, Франції, Мозамбіка, Республіки Сейшельські острови, Маврикію, Болгарії, Румунія, Туреччина, Росія, Грузія, США, Канада тощо.

Кафедра водних біоресурсів та аквакультури Одеського державного екологічного університету

З метою залучення молодших студентів до наукової роботи кафедри її провідні спеціалісти організовують студентські наукові семінари та гуртки. Діяльність студентського наукового гуртка «Водні біоресурси» включає вивчення ключових питань, пов'язаних із різними галузями використання гідробіонтів, що викликає високий рівень інтересу молодших школярів. Особлива увага приділяється практичній стороні наукової діяльності. До типових проблем, які вивчає студентський науковий гурток, належать: значення безхребетних для життєдіяльності риб, форма тіла риби та її значення в гідродинаміці, адаптація гідробіонтів як еволюційний процес, особливості будови та функцій органів чуття рослиноїдних і хижих риб, значення факторів нересту для анадромних і напівпрохідних риб,

Кожен студент кафедри має можливість взяти участь у студентському конкурсі Водні біоресурси, перший етап якого проходить в університеті та на кафедрі водних біоресурсів та аквакультури. До традиційних напрямків належать гідробіологія, іхтіологія та рибництво.

Студенти освітньо-кваліфікаційного рівня магістра беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за програмою підготовки «Біологія», і майже всі студенти кафедри під керівництвом її провідних спеціалістів беруть участь у конкурсі. Щорічно студенти кафедри займають переможні місця, а їхні роботи беруть участь у 2 турі конкурсу.

Крім того, кафедра проводить традиційну щорічну студентську наукову конференцію Одеського державного екологічного університету за участю студентів майже всіх років навчання. Усі учасники мають можливість опублікувати результати своїх наукових робіт у вигляді тез, що входять до окремого збірника, а найкращі роботи рекомендується опублікувати як статті, увійшли до відповідного збірника статей за підсумками студентської наукової конференції ОСЕНУ. .

Кафедра гідробіології та загальної екології Одеського національного університету імені І.І.Мечникова¹⁹⁵

Зараз на кафедрі популяційну генетику риб висвітлює доцент Д. Б. Радіонов. Доцент, к.т.н. Рижко І.Л. та доцент Ю.І. В.Караванський. Крім того, Ю. В. Караванський володіє високою кваліфікацією в декоративному рибництві. За його активної участі на кафедрі відкриваються курси з акваріумних риб.

У 1997–2005 рр. науковцями кафедри було виконано три фундаментальні бюджетні проекти. Їх головною метою було прогнозування змін фізіологічних та біохімічних процесів одноклітинних водоростей в умовах стресу. Виявлено, що на початкові етапи адаптаційних реакцій, спрямованих на

¹⁹⁴ <http://yugniro.in.ua>

¹⁹⁵ <http://onu.edu.ua/en/structure/faculty/bio/hydrobio>

Project funded by
EUROPEAN UNION

усунення впливу негативних стресорів, впливають різні фактори. Визначено внутрішньоклітинні механізми первинної адаптації організмів до негативних факторів зовнішнього середовища.

У 2007–2011 рр. на кафедрі було проведено дослідження щодо визначення закономірностей поширення гобідних риб та макрозообентоса за метео-, гідрологічних та гідрохімічних факторів у прибережній частині Одеської затоки. За п'ять років досліджень в Одеській затоці було відзначено 49 видів риб. Отримано нові дані щодо динаміки та розподілу розмірів п'яти видів бичків, рапи, шести видів крабів. Зроблено висновок, що чисельність рапи на кам'яних хребтах в затоці залишається досить високою. Було знайдено новий вид анемони для Чорного моря, а в Одеській затоці вперше зафіксовано тубенозний бичок і кам'яний краб. Результати досліджень свідчать про те, що прибережна морська екосистема знаходиться в хорошому стані. однак,

Зараз В. В. Заморов вивчає біологію та екологію риб Gobiidae з північно-західної частини Чорного моря та прибережних водойм, працює над кандидатською дисертацією. Опублікував понад 80 праць (Заморов В., Леончик Ю., Заморова М., Джуртубаєв М. Оцінка потенційної чисельності та біомаси промислових бентосних риб в озерах Ялпуг і Кугурлуй (Україна) // Науковий літопис Дунаю). Інститут Дельта. – 2014. – Т. 20. – С. 101 – 108¹⁹⁶). З 2006 року обіймає посаду декана біологічного факультету.

Наприкінці 1990-х і на початку 2000-х років кафедра займалася дослідженнями, пов'язаними з виявленням причин масової загибелі риб-загарбників на Дунайських озерах.

5. ВИСНОВОК

Аквакультура є дуже важливою галуззю як для економіки, так і для навколишнього середовища, оскільки вона може врівноважити проблеми надмірного вилову риби та задовольнити підвищений попит на продукцію рибного господарства. З огляду на великий масштаб екологічних проблем, що виникли, це дуже важливо, тому дослідження аквакультури все більше орієнтуються на екологічно чисті методи культури.

Завдяки наявним сьогодні ноу-хау та доступній технології вимірювання параметрів, пов'язаних із якістю води на фермі, а також параметрів та якісних характеристик вирощуваних видів, тепер можна оптимізувати продуктивність аквакультури та виробляти продукцію кращої якості.

Бачення індустрії морської аквакультури полягає в тому, щоб продовжити своє зростання та стати ключовою опорою розвитку на регіональному, національному та міжнародному рівнях. Маючи стратегічну мету підвищення конкурентоспроможності, поважаючи навколишнє середовище та споживача, галузь показує шлях до сталого управління природними ресурсами, сталого розвитку та підтримки соціальної єдності у віддалених районах та районах із обмеженими альтернативами розвитку та підтримці регіональних та народне господарство.

Очевидно, що всі країни-партнери дуже прагнуть збільшити виробництво аквакультури відповідно до конкретних умов, які вони мають. Як країни-члени ЄС, Греція та Румунія підпадають під дію законодавства ЄС для впровадження, підтримки та заохочення фермерів подібним чином, але в різних напрямках. Румунія повинна більше зосередитися на покращенні внутрішнього рибальства, тоді як Греція намагається розвивати марикультуру, додаючи нові морські види до портфеля аквакультури. Обидві країни мають на меті покращити фізичні можливості існуючих ферм, щоб покращити їх та додати нові за кошти, виділені ЄС.

¹⁹⁶ <http://onu.edu.ua/en/structure/faculty/bio/hydrobio/scientific-works>

Project funded by
EUROPEAN UNION |

У разі Туреччини та України; асоційовані країни до ЄС, більше зусиль, спрямованих на гармонізацію національного законодавства з acquis ЄС щодо управління сектором рибальства та аквакультури; адміністрування, впровадження, технічне обслуговування, маркетинг і транспортування вже 2 десятиліття. Як і Румунія, Україна має хороші середовища проживання для внутрішнього рибництва від екстенсивних до інтенсивних методів виробництва. Законодавство, що регулюється для управління діяльністю рибництва, здається, краще адаптовано до стандартів ЄС, очікується лише покращення інфраструктури.

У Туреччині дуже добре розвинена аквакультура. Для досягнення високих обсягів виробництва як у внутрішній, так і в морській аквакультурі, головною мотивацією можуть бути багаті водні ресурси та підтримка з боку уряду. З іншого боку, підприємці мають успішні наміри перетворити загрози, як збільшення вилову риби, на можливості в галузі аквакультури. Зараз Туреччина прагне не тільки збільшити експорт, але також хоче експортувати ноу-хау, в свою чергу, ключове будівництво рибних ферм, систем дистанційного моніторингу, автоматизованих годівниць і розумних виробничих систем, інкубаторів і виробництва живих кормів у випадку морських, переробних заводів, аквакультура та ін.

Партнери вважають, що покращення в аквакультурному бізнесі може забезпечити виробництво цінних продуктів харчування для харчування людей, одночасно збільшуючи робочі місця в секторі прямим і непрямим шляхом. З іншого боку, корпорація в аквакультурі також може служити для збільшення існуючих компетенцій і додавання нових на користь інвесторів і національних економік.

Project funded by
EUROPEAN UNION

ЛІТЕРАТУРА

Адміністрація біосферного заповідника дельти Дунаю - <http://www.ddbra.ro/>

Анон 2019а. III. Tarım Orman Şurası. Balıkçılık ve Su Ürünleri Çalışma Grubu. Tarım ve Orman Bakanlığı, Ankara 134 с.

Анон 2019б. Su Ürünleri Sektör Politika Belgesi 2019-2023. TAGEM. Tarım ve Orman Bakanlığı 130 с. Ankara

APC SA 2009 Μελέτη βιωσιμότητας κλάδου Ελληνικών Θαλάσσιων Ιχθυοκαλλιεργειών, Μελέτη Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α.) για τις Υδατοκαλλιέργειες 2009 - Υποστηρικτική Μελέτη <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=c5CDJ0JkLnU%3D>

Башинар Н., Алтинок І., Кесе С., Аккан С., Алсан Ш., Сонай Ф.Д., Шахин Ш.А., Шахин А., Туфан Б., Боран Х., Erbaş, H.İ., Civelek, R.O., 2013. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde İstavrit Balığı (Trachurus mediterraneus Steindachner, 1868) Yetiştiriciliği Projesi, Tarımsal Projesi, Tarımsal Araştırmalar: No. , Трабзон, 104 с.

BSGM, 2018, 2019. Rapor ve Dokümanlar (Yayımlanmamış). Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Ankara.

Челіккале С., Е. Дюзгюнеш, Окумус, І. 1999. "Потенціал сектору рибного господарства Туреччини, поточний стан, проблеми та рішення", Торгова палата Стамбула, Стамбул, 1999

Дані надані Національним агентством рибальства та аквакультури - штаб-квартира, регіональна служба Тулча, регіональна служба Молдови та управління морської політики та інспекції Констанці

DSİ, 2019. Devlet Su İşleri Arşiv Verileri.

Emir M, Karadağ, H.O, Ege F, Seyhan V. 2012. Türkiye'de Balık Unu ve Yağı Üretimi ve Ticareti: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 10. Ulusal Tarım Ekonomisi 5-7012 Konferenc.

Європейська комісія – довкілля – https://ec.europa.eu/environment/index_en.htm

Європейська комісія – продовольство, сільське господарство, рибальство - https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries_en

Європейська комісія – Загальна політика в галузі рибальства – Аквакультура – https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture_en

Європейська Комісія - Торгівля - <https://ec.europa.eu/trade/>

Офіційний журнал Європейського Союзу - <https://eur-lex.europa.eu/>

FAO, 2010 р. Стан світового рибальства та аквакультури 2010 р. Рим, Італія. 19 с.

FAO, 2018. Стан середземноморського та чорноморського рибальства. Генеральна комісія з рибальства Середземного моря. Рим. 172 с. СОФІЯ 2018

FAO, 2018. Стан світового рибальства та аквакультури 2018. FAO, Рим, стор. 227 <http://www.fao.org/3/i9540en/i9540en.pdf>

Загальне керівництво з рибальства – Орган управління Оперативною програмою з рибальства та морських справ - <https://www.ampeste.ro/>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Загальне керівництво з рибальства – Орган управління Оперативною програмою з рибальства та морських справ/Місцеві дійові групи з рибальства - https://www.ampeste.ro/docs/POPAM/Ghiduri/Flag-uri_/Lista_FLAGS_contact_teritorii_POPAM_2014_2020.pdf
- GGBS 2017. Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi, <http://ggbs.tarim.gov.tr/>.
- GKGM, 2018 та 2019: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, Анкара
<http://www.alieia.minagric.gr/node/30>
https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture_el
- ICAP, 2016. Θαλάσσιες Ιχθυοκαλλιέργειες Κλαδική Μελέτη. Αθήνα https://dir.icap.gr/mailimages/e-books/Leading%20Sectors/2016/2016_04_19_14_32_28/document.pdf
- Список бенефіціарів POPAM 2014-2020 - <https://www.ampeste.ro/popam-2014-2020/lista-beneficiarilor-popam-2014-2020>
- Меміш, Д., 2007. Аквакультура осетрових. pp. 49-59. В: Candan, A., Karataş, S., Küçüktaş, H., Okumuş, İ. (Ред.). «Маринська аквакультура в Туреччині». Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) 134 с.
- Міністерство сільського господарства та сільського розвитку (MADR) - <https://www.madr.ro/>
- Багаторічний національний стратегічний план з аквакультури на 2014-2020 pp. - <https://www.madr.ro/docs/fep/2015/popam-2014-2020/PSNMA-2014-2020-versiune-oficiala-15.04.2015.pdf>
- Національне управління «Румунські води» - <http://apele-romane.ro/>
- Національне агентство з охорони навколишнього природного середовища - <http://www.anpm.ro/>
- Національне управління санітарної ветеринарії та харчової безпеки - <http://www.ansvsa.ro/>
- Оперативна програма рибного господарства та морської справи на 2014-2020 роки (POPAM) - <https://www.ampeste.ro/popam-2014-2020/programul-operational-pentru-pescuit-si-afaceri-maritime-2014-2020.html>
- Реєстр одиниць аквакультури - http://www.anpa.ro/wp-content/uploads/file/RUA%20%2012_03_2020.pdf
- Реєстр доказів результатів науково-дослідної діяльності - <http://www.ugal.ro/cercetare/valorificare-si-diseminare-rezultate-cdi/registrul-de-evidenta-a-rezultatelor-activitatii-de-cercetare-dezvoltare>
- Tason, AGJ та Metian, M. 2008. Глобальний огляд використання рибного борошна та риб'ячого жиру в промислово складених кормах для аквакультури: Тенденції та майбутні перспективи. Аквакультура, 285: 146-158.
- Академія сільськогосподарських та лісових наук «Георге Іонеску Сішешті»/Науково-дослідний інститут розвитку водної екології, рибальства та аквакультури (ICDEAPA) - <http://www.icdeapa.ro/>
- Національний інститут досліджень і розробок дельти Дунаю (DDNI) - <http://ddni.ro/wps/ro/acasa/>
- Національне агентство рибного господарства та аквакультури - <http://www.anpa.ro/>
- Національний інститут морських досліджень-розробок «Григоре Антипа» (INCDM «Григоре Антипа») - <http://www.rmri.ro/>
- Національна стратегія розвитку рибного господарства на 2014-2020 роки (НССП) - <https://www.madr.ro/docs/fep/programare-2014-2020/Strategia-Nationala-a-Sectorului-Pescaresc-2014-2020-update-apr2014.pdf>

Project funded by
EUROPEAN UNION

- TURKSTAT, 2018. Su Ürünleri İstatistikleri. Türkiye İstatistik Kurumu, Ankara, 2018
- TURKSTAT, 2019. Su Ürünleri İstatistikleri. Türkiye İstatistik Kurumu, Ankara, 2019
- Університет “Dunărea de Jos” Галаці/Факультет харчових наук та інженерії/Аквакультура, довкілля та землевпорядкування - <http://www.sia.ugal.ro/>
- Університет “Dunărea de Jos” Galați/Науково-дослідний центр „Румунський центр моделювання рециркуляційних систем в аквакультурі – MoRAS” - <https://www.unicer.ugal.ro/index.php/ro/prezentare-moras>
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Ελλάδα 2002-2020 - <http://www.sia.ugal.ro/>
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ (2014 року), Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα, 2014-2020
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ενημερωτικό δελτίο για τις τεχνικές υδατοκαλλιέργειας 12,20,20
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/120/%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CF%85%CE%B4%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1>
- . Κάρκα, Ε, 2013. Χωρικός σχεδιασμός για τις ελληνικές υδατοκαλλιέργειες: Επιδιώξεις και όρια, Европейська регіональна наукова асоціація - Ελληνικό Τμήμα, 11ο Επιστημονικό Συνέδριο, Πανεπιστήμιο Πατρών, 14-15 Ιουνίου 2013.
- Λένα Κάρκα, Κατερίνα Κανελλοπούλου, 2018. Ζητήματα χωρικής διακυβέρνησης στην περίπτωση θεσμοθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), 20ο Επιστημονικό Συνέδριο του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, 4-5 Ιουνίου 2018.
- Μπασιούλη Ιωάννα, 2014. Διπλωματική εργασία «Η Εκπαίδευση στις υδατοκαλλιέργειες στην Ευρώπη, την Αμερική και την Ασία: ιστορική αναδρομή, υφιστάμενη κατάσταση, προοπτικές»
- ΝΟΜΟΣ 4282/ΦΕΚ Α 182/29.08.2014, Ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών και άλλες Ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών και άλλες άλλιας
- ΣΕΘ 2019. Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών. Ετήσια Έκθεση ΣΕΘ 2019 [https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads\(4\).pdf](https://www.fgm.com.gr/uploads/file/FGM_19_GR_WEB_Spreads(4).pdf)
- ΥΠΑΑΤ (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων). Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα, 2014-2020

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК 1 - РЕГУЛЮВАННЯ АКВАКУЛЬТУРИ

Офіційний журнал від: 29.06.2004

Офіційний журнал №: 25507

РОЗДІЛ 1- Мета, сфера застосування, правова основа та визначення

Мета:

Стаття 1 - Метою цього Регламенту є використання потенціалу водних ресурсів Туреччини з найбільш продуктивним способом, що забезпечує стійкість в аквакультурі, шляхом захисту навколишнього середовища та забезпечення інвестицій у аквакультуру у запланований спосіб для забезпечення якісної/безпечної їжі, а також ефективний контроль та моніторинг під час виробничі процеси,

Область застосування:

Стаття 2 - Цей Регламент охоплює широкий спектр інвестицій у аквакультуру, які плануються в морях, внутрішніх водах та прилеглих місцевостях, вибір місця, метод впровадження та процес оцінки вимог, попередній дозвіл, затвердження проекту (остатковий дозвіл), скасування проекту, зміни проекту, випробування виробництва, обов'язкові зміни на території, створення інтегрованих об'єктів, передача проекту третім сторонам, ферми по відгодівлі блакитного тунця, вирощування органічних морепродуктів, процес сертифікації аквакультурних ферм, імпорт яєць, молоді та розплоду риби, працевлаштування технічного персоналу, питання охорони здоров'я та санітарії, вплив на навколишнє середовище, а також питання захисту та контролю.

Правова основа:

Стаття 3 - Це Положення підготовлено на підставі статті 13 Закону про рибальство № 1380,

Визначення

Стаття 4 - У цьому Положенні;

міністерство: Міністерство сільського та лісового господарства,

Центральна організація міністерства: (TÜGEM) Головне управління сільськогосподарського виробництва та розвитку,

Губернське управління: Міністерство провінційних управлінь сільського та лісового господарства,

Розведення риби: Вирощування водних рослин і тварин у морських і внутрішніх водах та їх яєць (крім тварин, на які поширюється дія Закону про наземне полювання № 4915),

Аквакультура: діяльність з виробництва та/або вирощування водних живих організмів в інтенсивних, напівінтенсивних або екстенсивних умовах в аквакультурних господарствах,

Сільськогосподарський об'єкт: Місця, де здійснюється процес аквакультури,

Внутрішні води: Місця виробництва та вирощування в природних і штучних озерах, лагунах, озерах дамб, набережних, регуляторах, каналах, дугах, струмках, річках тощо,

Project funded by
EUROPEAN UNION

Інкубаторня: Створені споруди для отримання яєць і молоді з розплоду,

Виробничі ставки: ґрунтові, бетонні та сітчасті ставки та інші подібні агрегати, виготовлені з пластику або подібного матеріалу для цілей аквакультури,

Сітчастий ставок (сітчаста клітка): Установки з сітчастими кришками з дерев'яних, залізних або пластмасових матеріалів для аквакультури в морях і внутрішніх водах,

Інтенсивне рибицтво: Інтенсивне вирощування, повністю засноване на зовнішньому підгодівлі,

Напівінтенсивне рибицтво: Запліднення та розведення на основі прикорму,

Екстенсивне рибне господарство: Низька продуктивність, заснована на природній ефективності води, з контролем запасів

Проект: Набір документів, що містить всю важливу інформацію про види, які будуть вирощуватися, місце розташування ділянки, природу, фінансові аспекти, архітектурні креслення та план будівництва та розрахунки для об'єктів аквакультури, детальну вартість інвестицій, методи вирощування та план виробництва, супровід документи, що надаються державними установами та організаціями, а також усі види документів та інформації, що стосуються бізнесу в цілому.

підприємець: фізичні та юридичні особи, які бажають створити та керувати рибними господарствами,

Офшорна аквакультура: Рибні господарства поза закритими затоками і затоками в морях, створені на глибині води понад 40 м для вирощування риби в сітчастих садках за відповідними технологіями,

Система фільтрації: Установки для утримання відходів у воді, яка використовується у виробничому процесі різними типами фільтрів,

Сертифікат на рибне господарство: Документ, виданий Центральною організацією міністерства для фермерів, які займаються виробничою діяльністю аквакультури,

Район спільного рибицтва (Додаток: ОJ-18/06 / 2007-26556): Територія, призначена для більш ніж однієї морської та внутрішньої аквакультурної ферми, що займається аквакультурою,

комісія (змінено додатком: ОJ-30/5 / 2009-27243): Створення Комісії, принципи роботи та процедури якої визначаються Центральною організацією Міністерства,

Молоді рибні господарства (змінено додатком: ОJ-30/5 / 2009-27243): Ферми виробляють рибу до 30-50 г після вилуплення для перенесення об'єктів у морі, внутрішні води та офшорні садки,

Місце вирощування молоді риби (змінено додатком: ОJ-30/5 / 2009-27243): ділянки аквакультури, призначені для вирощування молоді в морі, внутрішніх водах і на суші,

РОЗДІЛ ДРУГИЙ - Створення рибних господарств і вимоги

Стаття 5 - Нижче наведено загальні питання щодо об'єктів для створення рибних господарств:

а) (Змінено: ОJ-30/5 / 2009-27243), щоб дозволити створення нового господарства, яке буде використовувати той самий водний ресурс разом з одним або кількома господарствами землі, достатність якості та кількості води і виникнення будь-якого негативного впливу через створення нового господарства для інших господарств має бути затверджено та повідомлено експертними установами, наприклад, факультетами рибного господарства та науково-дослідними інститутами. Якщо виданий звіт буде визнано відповідним, запит разом передається до Центральної організації Міністерства. за висновком провінційної дирекції і вирішується, чи потрібно створити новий об'єкт з водопостачання,

Project funded by
EUROPEAN UNION

однак, якщо це визнається необхідним, рішення приймається комісією на основі звіту, підготовленого шляхом надання повторного розгляду питання ,

б) Господарські споруди, що створюються на землі, у випадках, коли відсутня негативна дія рослин за допомогою гігієни та санітарії (забезпечення води з окремого джерела або отримання її по окремому каналу з того ж джерела води), не вимагається умова мінімальної відстані між об'єктами,

в) (Змінено: OJ-15/10 / 2005-25967): Для ефективного використання внутрішніх водних ресурсів на об'єктах, що встановлюються на водних об'єктах з дебітом 100 л/с і менше, ферма повинна мати виробнича потужність, яка може використовувати все виробництво. Жодні ферми потужністю менше 25 т/рік не можуть бути створені на водних ресурсах з дебітом більше 100 л/с. Однак у регіонах, де неможливо знайти достатньо місця для створення ферми, ця умова не вимагається, якщо провінційна дирекція дасть висновок у цьому напрямку,

е) Відстань між інвестиціями в аквакультуру в сітки в греблях визначається Центральною організацією міністерства, враховуючи думку провінційної дирекції, створеної на основі таких критеріїв, як площа, яка буде виділена для вирощування, потужність проекту, глибина води, і дебіт за умови, що відстань між фермами становить не менше двохсот метрів,

ф) (Змінено: OJ-30/5/2009-27243): Розмір площі, яка буде відведена для виробництва в сітчастих садках, визначається з урахуванням проектної потужності, виду та техніки вирощування, що буде застосовано, за умови що це не менше ніж вдвічі більше площі, яку займають клітки в морях і внутрішніх водах,

г) З метою забезпечення всіх видів життєдіяльності та безпеки майна в морі та внутрішніх водах, територія, де сітчасті клітки та системи водозабору та скидання інкубаційних заводів мають бути позначені буями та блискавками, це вказується IALA (стандарти Міжнародної асоціації органів влади з питань блискавки) щодо безпеки навігації на морі за знаками денних і нічних перешкод, місце розташування буїв і блискавок не може виходити за межі орендованої території,

h) У морях в результаті природоохоронних робіт відстань між районами аквакультури, відведеними для аквакультури, визначається Центральною організацією міністерства з урахуванням висновку провінційної дирекції щодо проектної потужності, глибини води, дебіт та методика аквакультури. На територіях, де не проводиться екологічне планування, відстань між двома фермами по відгодівлі тунця та садковими фермами та фермами по відгодівлі тунця в морях не повинна бути менше двох кілометрів; у випадку двох рибоводних ферм відстані не повинні бути менше одного кілометра на підставі висновку провінційної дирекції щодо критеріїв проектної потужності, глибини води, дебіту, який затверджується Центральною організацією міністерства,

і) (Змінено: OJ-30/5/2009-27243): Відстань між інкубаторами або між інкубаторами та іншими аквакультурними господарствами визначається Центральною організацією міністерства з урахуванням звіту, підготовленого факультетами рибного господарства та науково-дослідними інститутами разом із висновком провінційних управлінь щодо потужностей, систем водозабору та скидання та методів виробництва, однак, якщо це необхідно, комісія може попросити повторну експертизу всього процесу,

ж) З метою забезпечення ефективного використання територій аквакультури мінімальна потужність проектів визначається Центральною організацією міністерства,

к) Якщо існує загроза замерзання для рибоводних господарств з холодною водою або ризики високої температури понад 20 °C, необхідно підготувати план управління виробництвом з урахуванням приблизних дат початку та закінчення,

Project funded by
EUROPEAN UNION

l) Офшорна аквакультура дозволяється тільки в морях, поза закритими затоками і затоками, на глибині мінімум 40 м із застосуванням відповідних технологій, з іншого боку, якщо проектна потужність, глибина води, швидкість течії та технологія, що використовуються в аквакультурний процес є додатним, дозвіл на створення морських господарств для вирощування риби в садках на менших глибинах за рішенням ЦО міністерства,

m) Розмір земельних ділянок, необхідних для підтримки марікультурних господарств для цілей логістики та управління, визначається Центральною організацією міністерства та/або провінційним управлінням,

n) (Додаток: ОJ-18/06/2007-26556): Визначення спільних об'єктів аквакультури та їх планування здійснюється Провінційною дирекцією після затвердження Центральною організацією міністерства. Процедури та принципи щодо діяльності аквакультури, включаючи обов'язкові зміни місцезнаходження регулюються розпорядженням, яке підготує Центральна організація міністерства,

o) (Додаток: ОJ-18/06/2007-26556): Уповноваженим надавати сертифікат аквакультури на застосування нових технологій, крім існуючих, є Центральна організація міністерства та його директива, підготовлена щодо процедур та принципів щодо впровадження,

p) (Додаток: ОJ-18/06/2007-26556): Процедури та принципи вирощування ракоподібних, членистоногих та молюсків визначаються директивою, яка має бути підготовлена Центральною організацією міністерства,

q) (Додаток: ОJ-30/5/2009-27243): Процедури для об'єкта з виробництва молоді риби виконуються відповідно до положень. Інші процедури та принципи, необхідні для районів і об'єктів вирощування молодих риб, визначаються циркулярами, які підготовлено ЦО міністерства.

РОЗДІЛ ТРЕТІ – Впровадження ферм, дозволів, затвердження та процес проекту

Застосування

Стаття 6. Нижче наведено процедури та принципи оцінки заявок:

a) (Змінено: ОJ-18/06/2007-26556): Підприємці, які хочуть створити аквакультурний бізнес, повинні звернутися до відповідного провінційного управління та отримати дозвіл Центральної організації міністерства,

b) Підприємці, які бажають заснувати рибні господарства, звертаються до Провінційної дирекції з письмовою заявою (додаток 1), додаючи до карти поля масштабу 1/25 000, на якій позначено місце, де буде створений об'єкт, провінційна дирекція проводить місцеве дослідження протягом 15 днів технічною групою, яка має бути сформована. Забезпечується належний відбір проб води з джерела води або виробничих майданчиків, які будуть використовуватися в об'єкті аквакультури, і необхідні аналізи проводяться інвестором у сертифікованому лабораторія, призначена Міністерством, якщо всі аналізи позитивні та прийнятні для якості води, поверхні води, землі та інших критеріїв (тобто глибина води, відстань між рослинами, відповідні методи аквакультури та вплив на навколишнє середовище), визначені Центральною організацією міністерства, для всіх об'єктів внутрішньоводного та морського господарства необхідно підготувати «Попередній звіт про дослідження» (додаток -2), а ферми з інкубаторами повинні підготувати «звіт про попереднє дослідження інкубатора» (додаток -3) разом із додатком -2, ескізом, що показує Розташування об'єкта, джерело води, стан доріг та населених пунктів інших об'єктів та відстань, що пов'язані з ними, також готується та додається до звіту(ів) попереднього дослідження Провінційною дирекцією. Стан доріг та населених пунктів інших об'єктів та відстаней,

Project funded by
EUROPEAN UNION

пов'язаних з ними, також готується та додається до звіту(ів) попереднього дослідження Провінційною дирекцією. Стан доріг та населених пунктів інших об'єктів та відстаней, пов'язаних з ними, також готується та додається до звіту(ів) попереднього дослідження Провінційною дирекцією.

Провінційне управління вимагає для заявника попереднього дозволу від Центральної організації міністерства на обробку всіх документів; 1/25 000 масштабована карта об'єкта буде створена із заявою інвестора, звітом про результати аналізу води, ескізом та іншими документами, які нададуть інвестор (додаток -4) разом із відповідним висновком провінційної дирекції (Додаткове останнє речення: ОJ-30/5/2009-27243) Процедури, пов'язані з попередніми запитами на отримання дозволу, завершуються Міністерством протягом двадцяти одного дня.

с) (Змінено: ОJ-30/5/2009-27243): Провінційна дирекція надає інвестору вісім місяців з дати подання заявки для надання всіх документів для отримання попереднього дозволу (додаток -4), якщо Основні документи не можуть бути оформлені протягом цього терміну, заява інвестора вилучається з угоди. Однак, якщо вмотивований запит заявника буде визнано належним, провінційна дирекція може надати додатковий термін відповідно до причини.

д) Якщо є більше однієї заявки на вирощування в одній зоні як у морських, так і у внутрішніх водах, інші заявки зберігаються для оцінки до завершення першої заявки. Якщо перша заявка не здійснюється, інші заявки оцінюються відповідно до порядку застосування.

д) Якщо це перша заявка на виробництво риби в сітчастих садках в дамбових озерах, висновок Головного управління держгідротехніки приймається Центральною організацією міністерства і відповідно здійснюються операції.

Попередній дозвіл

Стаття 7 - Загальні положення щодо попереднього дозволу на створення аквакультурного заводу описані нижче:

а) (Змінено: ОJ-18/06/2007-26556): У разі завершення процедур, передбачених статтею 6, підприємцю надається дванадцятимісячний попередній дозвіл Центральної організації міністерства та/або провінційної дирекції для підготовки його проекту, Протягом цього періоду попередній дозвіл підприємця, який не підготує свій проект і не передає його до провінційної дирекції, скасовується центральною організацією міністерства за пропозицією провінційної дирекції, однак, якщо мотивований запит підприємця, який оголошує виправдання з цього питання повідомляється до центральної організації міністерства за згодою провінційної дирекції, центральна організація міністерства може надати додатковий термін.

б) Коли підприємці, які отримали попередній дозвіл або які перебувають на стадії отримання попереднього дозволу, бажають внести зміни в свої попередні заявки, вони звертаються до Провінційної дирекції з петицією (додаток -5), наступні операції є здійснюється відповідно до принципів, викладених у статтях 6 і 7, враховуючи характер запитуваної зміни, документи, які раніше були надані оператором і все ще дійсні, нові від оператора не вимагаються, однак, перший за дату подання береться дата подачі заявки.

в) Підприємці, які звернулися за попереднім дозволом, операції з якими ще тривають, а також ті, які отримали попередній дозвіл, не можуть передати свої права іншому підприємцю.

Затвердження проекту

Стаття 8 - Нижче наведено загальні положення щодо затвердження проектів рибицтва:

Project funded by
EUROPEAN UNION

- а) Підприємці, які хочуть створити рибне господарство та отримати попередній дозвіл, повинні мати свої проекти, затверджені Центральною організацією міністерства та/або провінційною дирекцією.
- б) При підготовці проекту за основу беруться інструкція з підготовки проекту та розпорядження, визначені центральною організацією міністерства, графіки виявлення кількості заявок, складені фізичними та юридичними особами, уповноваженими розробляти проект, розраховуються з урахуванням ставку підвищення буде оголошено Міністерством громадських робіт та поселень, якщо ці ціни не розголошуються. Проект передається у п'яти примірниках до Провінційної дирекції для затвердження, Підприємці зобов'язані додати нотаріально засвідчену копію специфікації щодо предмета проекту, надісланий до провінційних дирекцій центральною організацією міністерства в кожному примірнику проекту,
- в) (Змінено: ОJ-30/5/2009-27243): При погодженні проектів рибних господарств вимагається умова відповідності відповідним положенням «Положення про оцінку впливу на навколишнє середовище» та документ, що підтверджує, що це вимога виконано додається до проекту,
- д) Органи затвердження проектів аквакультури, що реалізуються в морях і внутрішніх водах, визначаються циркулярами, які готуються центральною організацією міністерства,
- е) Для проектів, органом погодження яких є провінційна дирекція, копія проекту залишається в провінційній дирекції, а інша копія надсилається до Центральної організації міністерства протягом п'ятнадцяти днів після дати затвердження, якщо є договір оренди для проектів, затверджених провінційною дирекцією, пропозиція оренди надається відповідній установі разом з проектом і в результаті повідомляється центральна організація міністерства, інші два примірники затвердженого проекту надаються інвестору,
- г) Дозвіл на затвердження: Після схвалення проектів Центральною організацією міністерства один примірник зберігається в ЦО Міністерства. Якщо йдеться про оренду схваленого проекту, один примірник проекту надсилається до Провінційна дирекція для використання під час подання заявки на оренду, два примірники надаються оператору, а один примірник зберігається в архіві провінційної дирекції,

Сертифікат аквакультури

Стаття 9 - Нижче пояснюються процедури та принципи, які слід застосовувати при видачі сертифіката аквакультури рибним господарствам:

- а) (Змінено: ОJ-30/5/2009-27243): Після завершення операцій з оренди води та/або площ для аквакультурного заводу та/або інкубаторію та початку виробництва, протягом місяця подається заява до провінційної дирекції, щоб отримати сертифікат аквакультури та/або сертифікат інкубатора аквакультури. Протягом п'ятнадцяти днів після подачі заявки провінційні дирекції видають звіт про інспекцію, а також сертифікат аквакультури (додаток – 6 / а) та / або сертифікат інкубаторії аквакультури (додаток – 6 / б) надсилається до Центральної організації Міністерства разом із аудиторським звітом, який підлягає затвердженню, Процедури щодо затвердження Сертифікату аквакультури завершуються протягом двадцяти днів,
- б) «Сертифікат аквакультури» видається по одному на кожен об'єкт. Затверджений оригінал документа надається оператору; засвідчена копія кожного подається в Центральну організацію міністерства та провінційну дирекцію,
- в) копія свідоцтва висить у добре видимому місці в адміністративній будівлі закладу,

Project funded by
EUROPEAN UNION

- d) У разі зміни проекту, передачі проекту, зміни назви тощо, для видачі сертифіката аквакультури, відповідного для нової ситуації, шляхом анулювання старого сертифіката, після завершення процедур розподілу новому інвестору, новий «сертифікат аквакультури» (додаток-б/а і б), видані відповідно до нової ситуації, надсилаються до ЦО Міністерства разом із «Аудиторським звітом»,
- е) Свідоцтва про аквакультуру рослин аквакультури, діяльність яких припинена з будь-якої причини, надсилаються до Центральної організації міністерства провінційними дирекціями для анулювання,
- ф) Підприємці, які переривають виробництво з будь-якої причини, повинні звернутися до провінційної дирекції, додавши оригінал документа про сертифікат до своєї заяви з поясненням причини та тривалості перерви. Оригінали селекційних документів цих підприємств зберігаються в провінційному дирекції, доки відповідний об'єкт не почне знову виробництво, Центральна організація міністерства інформується провінційними дирекціями про ситуацію, про яку йдеться,
- г) Підприємці звертаються до Провінційної дирекції протягом одного року з дня опублікування цього Регламенту для заміни документів про сертифікат, раніше виданих Центральною організацією міністерства та/або провінційною дирекцією,
- h) Підприємці повинні кожні три роки звертатися до провінційних дирекцій для отримання візи для отримання сертифікатів аквакультури,
- і) (Додаток: ОJ-30/5/2009-27243): Через адміністративні та технічні проблеми, якщо документи щодо поновлення чи видачі візи фермам не можуть бути надані, а обґрунтований запит оператора є актуальним, розведення сертифікат може бути візовим або продовженим,
- Якщо через адміністративні та технічні проблеми неможливо надати документи щодо поновлення або видачі візи рибного господарства, а обґрунтований запит інвестора є актуальним, сертифікат аквакультури може бути затверджений для отримання візи або продовжений,

Скасування Проекту

Стаття 10 - Загальні положення, що вимагають скасування проектів аквакультурних заводів, такі:

- а) Щодо створення рибного господарства, завершення процедур оренди є важливим для інвестування та початку виробництва протягом одного року після останньої завершені орендної операції, приймаючи як дату початку, проект скасовується. Якщо вмотивована вимога підприємця та це звернення будуть визнані ЦО міністерства відповідними, цей строк продовжується лише на один раз. Якщо термін перевищено, анулювання проектів здійснюється Провінційною дирекцією, якщо затвердження здійснюється провінційною дирекцією та повідомляється Центральній організації міністерства, затвердження проектів, виконаних Центральною організацією міністерства, здійснюється цю центральну організацію за пропозицією провінційної дирекції,
- б) Перевищення терміну, зазначеного в пункті (а), через будь-які екологічні, фізичні та хімічні фактори або стихійні лиха, які можуть мати негативний вплив на аквакультуру, або які можуть бути зрозумілі пізніше, не розглядається як причина для скасування проекту. У цьому випадку інвестору надається шестимісячний термін прийняття рішення, а проект скасовується через шість місяців, якщо від підприємця не надходить нова пропозиція з рішенням щодо усунення обмежувальної ситуації або зміни місця розташування, якщо отримано пропозицію про діяльність для усунення цієї обмежувальної ситуації, і ця запропонована діяльність вважається доцільною, надається додатковий час, достатній для запропонованої заявки. У шестимісячний термін прийняття рішення, якщо підприємець пропонує зміни до проекту,

Project funded by
EUROPEAN UNION

в) у разі оренди рибних угідь за проектом для рибництва, процедури скасування проекту здійснюються ЦО Міністерства, якщо не передбачені в запропонованому та затвердженому плані інвестиції на кожен рік. виконано без причини, навіть через рік після цього року на основі звіту, підготовленого провінційним управлінням,

г) Якщо договір оренди припиняється через невиконання підприємцем своїх зобов'язань, сертифікати проекту також анулюються. Скасування проектів, затверджених Провінційною дирекцією, здійснюється Провінційною дирекцією та повідомляється Центральній організації міністерства. Якщо погодження здійснюється Центральною організацією міністерства, анулювання також здійснюється цією ж організацією.

Зміни в Проекті

Стаття 11 - Процедури та принципи, які слід застосовувати у разі змін у проектах аквакультури, такі:

а) Підприємці, які хочуть внести будь-які зміни у свої проекти, такі як тип, розташування, потужність та збільшення/зменшення площі, а також створення додаткового підрозділу та зміна місцезнаходження, повинні звернутися до провінційної дирекції, де розташовані об'єкти (додаток -7), Стосовно цих заяв, операції здійснюються відповідно до принципів, викладених у 6-й, 7-й та 8-й статтях,

б) враховуючи характер запитуваної зміни, документи, які були раніше надані інвестором і якщо вони все ще дійсні, не вимагаються від заявника повторно,

в) Новий проект потрібен для будь-якої зміни видів, тоді як переглянутий проект вимагає встановлення додаткових установок та збільшення/зменшення потужності, проект не вимагається для збільшення/зменшення площ та переміщення ферми, реалізованого з документами, що стосуються навігації та оренди, У випадках, коли йдеться про збільшення/зменшення потужності та збільшення/зменшення площі, запитуються як переглянуті проектні документи, що стосуються навігації, так і оренди,

г) Підприємці повинні мати дозвіл на будь-які зміни, які не зіпсують переваги їх затверджених проектів (форма, розміри та кількість садків / ставків, біологічні характеристики вирощуваних видів, крім змін під час створення рибного господарства або на стадії пост-виробництва та мати план ділянки, відповідний для нової ситуації. Органом, що надає дозвіл та затвердження цих змін, є орган, який затверджує проект,

е) (Додаток: OJ-15/10/2005-25967): Після схвалення проектів аквакультури підприємці зобов'язані звернутися до провінційних дирекцій із клопотанням щодо внесення змін до їхнього річного плану виробництва, якщо запити на зміни провінційні дирекції визнають відповідними, про це буде повідомлено міністерство протягом 15 (п'ятнадцяти) днів,

Обов'язкові зміни місцезнаходження

Стаття 12. (Змінено: OJ-18/06/2007-26556)

У разі повідомлення від Центральної організації міністерства та/або провінційної дирекції через юридичні, технічні, безпекові та подібні вимушені причини, підприємець повинен звернутися із петицією (додаток -8) до провінційної дирекції за місцем, де будуть розташовані його об'єкти. переміщено не пізніше одного місяця Документи, пов'язані з переведенням та новим планом поселення, надаються у разі обов'язкової зміни місця без зміни розміру площі та/або збільшення/зменшення потужності за умови, що вони знаходяться в межах одного міста. , Інші операції оцінюються в рамках переміщення проектів і здійснюються відповідно до принципів, наведених у статті 11, У разі примусового переміщення

Project funded by
EUROPEAN UNION

потрібне переміщення в територію в межах інших провінцій, операції здійснюються відповідно до принципів статті 11,

Пробне виробництво

Стаття 13 - Загальні положення щодо пробного виробництва, які мають застосовуватися в аквакультурних господарствах, такі:

а) Підприємці, які бажають здійснити пробне виробництво на частині наявних потужностей, звертаються з петицією, яка містить детальний звіт із зазначенням мети, причини, матеріалу, методу та тривалості, пов'язаних із пробним виробництвом. Такі заяви направляються до Центральної організації. Міністерства провінційною дирекцією, уточнюючи свою думку, Повноваження дозволяти пробне виробництво належать Центральній організації міністерства,

б) Підприємці, які бажають виробляти пробне виробництво, не маючи жодних потужностей, звертаються до провінційної дирекції, де будуть створені випробування, із клопотанням (додаток-9). Щодо цих заявок, операції здійснюються відповідно до принципів, зазначених у ст. 6, 7 і 8, однак при підготовці проекту аквакультури за основу береться розпорядження проекту, підготовлене ЦО Міністерства,

Передача проектів

Стаття 14- Процедури та принципи, що застосовуються в процесах передачі аквакультурних заводів і проектів, є такими:

а) Підприємці, які бажають передати свої об'єкти аквакультури фізичним або юридичним особам, звертаються до провінційної дирекції, де вони розташовані, шляхом подання документів, що визначаються Центральною організацією міністерства, із клопотанням (додаток-10),

б) (Змінено: ОJ-30/5/2009-27243), Пропозиції, пов'язані з процесами передачі проектів, які були схвалені Центральною організацією міністерства, повідомляються провінційними дирекціями до центральної організації міністерства протягом семи днів, після затвердження процесу передачі центральною організацією міністерства, вимога про передачу передається провінційною дирекцією до установи, уповноваженої на лізинг, а потім про результат повідомляє Центральне управління міністерства провінційною дирекцією, пропозиції щодо процесів передачі проектів, проект яких був затверджений провінційною дирекцією, повідомляються Центральній організації міністерства протягом семи днів за погодженням з провінційною дирекцією, Ці пропозиції розглядаються протягом п'ятнадцяти днів і протягом семи днів надсилаються провінційним управлінням до відповідної установи, якщо центральна організація міністерства вважає за необхідне. Після передачі центральна організація міністерства інформується про це питання,

с) Реальні або юридичні особи, які беруть на себе проект, подають нотаріально засвідчену копію специфікації до провінційної дирекції, копію специфікації надсилає центральна організація міністерства провінційна дирекція,

г) (Додаток: ОJ-18/06/2007-26556), Для передачі підприємств фізичним або юридичним особам, які будуть займатися аквакультурою вперше, необхідна умова отримання сертифіката аквакультури.

ГЛАВА ЧЕТВЕРТА - Вимоги до інших видів аквакультурної діяльності

Відгодівля блакитного тунця

Project funded by
EUROPEAN UNION

Стаття 15. Процедури щодо створення та функціонування ферм по відгодівлі блакитного тунця будуть здійснюватися відповідно до цієї директиви та Комюніке про «Вилон та відгодівлю блакитного тунця (Thunnus thynnus)», опублікованого в Офіційному віснику від 23.03.2003 р. № 25057. .

Органічна аквакультура

Стаття 16. Операції, пов'язані з проектами органічної аквакультури, здійснюються відповідно до відповідних статей цього Положення. Щодо виробництва, то дотримується чинне законодавство щодо принципів та впровадження органічного сільського господарства.

У регіонах, де зайнято рибальство

Стаття 17. Порядок і принципи щодо рибальства та аквакультури в природних озерах, ставках, дамбах, річках і рукавах визначаються Міністерством» (Змінено: 15.10.2005 -25967 Стаття 5).

Створення комплексних заводів

Стаття 18. Оцінюється лише та частина галузі аквакультури, яка включає завод аквакультури та інші супутні види діяльності, а відповідні процедури здійснюються відповідно до принципів, викладених у статтях 6, 7 та 8.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ - Імпорт яєць, мальків та виводків риби

Умови, яких слід шукати при імпорті яєць, юнацьких та племінних морепродуктів

Стаття 19. Порядок і принципи імпорту яєць, розплоду та племінного матеріалу, які вирощуються в аквакультурних господарствах, визначаються Міністерством (Змінено: 15.10.2005 - 25967 Стаття 6).

РОЗДІЛ ШОСТИЙ - Найм технічного персоналу

Працевлаштування технічного персоналу в рибних господарствах

Стаття 20. Положення щодо найму технічного персоналу на підприємствах аквакультури такі:

- a) У рибогосподарських господарствах, залежно від їхньої виробничої потужності, технічним персоналом приймаються не менше 4 років випускників факультетів, які мають освіту в галузі аквакультури, або тих, хто пропрацював на громадськості не менше 5 (п'яти) років за умови підтвердження їх статус (Змінено: 15.10.2005 - 25967 Стаття 7). Чисельність технічного персоналу на об'єктах визначається циркулярами, які готуються центральною організацією Міністерства з урахуванням їх виробничих потужностей. Один із зайнятих технічних працівників призначається «Технічний відповідальний менеджер».
- b) У інкубаторіях працює принаймні один технічний персонал, який вважається «технічним відповідальним менеджером» незалежно від потужності.
- в) На аквакультурних підприємствах або інкубаторіях, якщо власник об'єкта відповідає умовам технічного персоналу, характеристики якого зазначені в пункті (а) цієї статті, цей оператор вважається технічним персоналом.
- d) Рибні ферми та інкубаторії, найм технічного персоналу та технічних відповідальних керівників, які в даний час діють, повинні повідомити провінційну дирекцію протягом шести місяців, заповнивши «Форму призначення технічного відповідального керівника та технічного персоналу» (додаток -10),
- e) Рибні об'єкти аквакультури та інкубатори, які будуть створені, виконуватимуть свої зобов'язання щодо найму технічного персоналу та призначення технічного відповідального керівника під час подання заявки на сертифікат аквакультури,
- e) як виробнича потужність, яка прийнята як основа для працевлаштування технічного персоналу, видана до видачі селекційного свідоцтва для підприємств, які щойно розпочали виробництво; Для підприємств, які зараз працюють, обсяг виробництва в останньому аудиторському звіті, що належить

Project funded by
EUROPEAN UNION

цьому підприємству, береться з річних аудиторських звітів. У наступні роки виробнича потужність, яка періодично готується щороку, береться за основу для виробничі потужності, які розглядаються як основа для працевлаштування технічного персоналу.

РОЗДІЛ сьомий - Здоров'я та благополуччя рибальства Заходи, які необхідно вжити для захисту здоров'я та добробуту рибальства

Стаття 21. Заходи, які необхідно вжити для охорони здоров'я та благополуччя рибальства в аквакультурі, визначаються таким чином (зміна: 18.06.2007 -26556, стаття 7):

- а) Міністерство уповноважено вживати та вживати всіх видів заходів для захисту аквакультури та здоров'я аквакультури, в якій здійснюється аквакультура,
- б) мертву рибу на фермах регулярно збирають і спалюють або закопують у вапняні ями,
- в) У разі підозри або виявлення захворювання в племінних установах підприємці повинні якомога швидше повідомити про цю ситуацію в провінційну дирекцію, де розташована установа,
- д) Коли отримано повідомлення про хворобу, розплідний заклад контролюється провінційними дирекціями, ввезення та вивезення живих або мертвих морепродуктів, а також усіх видів інструментів, обладнання, інструментів та обладнання, які можуть поширювати хворобу, підлягають дозволу посадові особи провінційної дирекції; Провінційні дирекції забезпечують відбір необхідних зразків із закладів, де отримано захворювання, направлення до відповідної лабораторії для дослідження та тестування, а також забезпечує вжиття необхідних заходів іншими підприємствами, які мають можливість зараження,
- е) Якщо захворювання виникло в об'єктах аквакультури на суші, усі басейни евакуюються для очищення та дезінфекції, усі яйця, риба або інші продукти аквакультури, які мають ознаки клінічного захворювання, знищуються під наглядом провінційних директорів провінційної дирекції. і знову за методом, рекомендованим владою,
- ф) Після видалення або утилізації риби, яєць, гамет або інших аквакультур, басейнів, обладнання та всіх видів матеріалів, інструментів та обладнання, які можуть заразити хворобу, усунення будь-яких ризиків, які можуть призвести до появи, поширення або виживання Провінції, Очищається та дезінфікується у спосіб, рекомендований органами дирекції,
- г) Діяльність племінного закладу заборонена, доки не зникне ризик захворювання та не будуть визначені необхідні запобіжні заходи та повідомлені провінційним управлінням,
- h) Розслідування захворювань, вжиті заходи, заяви та результати повідомляються центральній організації міністерства у звіті провінційної дирекції,
- i) Усі види ліків та подібних хімічних речовин, що використовуються в інкубаторах та аквакультурних підприємствах, використовуються залежно від рецепта ветеринара. При необхідності ліки також можна використовувати за рецептом магістра, зберігається один примірник рецептів на препарати, що використовуються у закладі. ,
- j) Процедури та принципи щодо благополуччя рибальства регулюються циркуляром, який підготує Центральна організація міністерства (зміна: 18.06.2007 -26556, стаття 7).

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ – Вплив на навколишнє середовище та захист

Заходи, які необхідно вжити для впливу на навколишнє середовище та захисту

Project funded by
EUROPEAN UNION

Стаття 22. Заходи безпеки, які необхідно вжити щодо впливу на навколишнє середовище та захисту на аквакультурних підприємствах, такі:

- а) вимога відповідності відповідним положенням «Положення про оцінку впливу на навколишнє середовище» вимагається в проектах аквакультурних підприємств;
- б) Підприємці повинні вживати заходів для захисту навколишнього середовища на етапі створення та експлуатації заводів аквакультури. У цьому контексті відходи підприємств не викидаються у водне середовище, в якому вони знаходяться; Не використовуються всі види матеріалів та матеріалів, які погіршують якість води, завдають шкоди навколишньому середовищу, здоров'ю людей та аквакультури,
- в) Під час проведення аквакультурної діяльності вживаються всі види запобіжних заходів, які не призведуть до візуального забруднення. У цьому контексті, зокрема, мішки та інші відходи, що використовуються в аквакультурі, регулярно видаляються з об'єктів, Крім того, споруди на земля спроектована у гармонії з навколишнім середовищем, у якій вони перебувають, а їх зовнішній вигляд пофарбований відповідно до навколишнього середовища,
- д) вживаються необхідні заходи для запобігання потраплянню в природу видів, вироблених в аквакультурних об'єктах,
- е) Води, залишені для приймального середовища в аквакультурних заводах та інкубаторах на суші, повинні відповідати значенням, зазначеним у Регламенті рибного господарства, а системи очищення, які відповідатимуть цим умовам, встановлюються на об'єктах,
- ф) Підприємства, які на даний момент не мають системи очищення, повинні внести необхідні зміни в плани розміщення та подати їх до відповідних провінційних дирекцій для затвердження нових планів поселення, до яких включені ці блоки та їх технічні характеристики, затвердження. органом щодо цих змін є орган, який затвердив проект, ці об'єкти повинні виконати цей обов'язок протягом одного року з дня опублікування цього Положення,

РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ - Аудит

Нагляд за рибними господарствами

Стаття 23. Положення щодо інспектування рослин аквакультури такі:

- а) посадові особи провінційної дирекції перевіряють аквакультурні заводи в рамках цього Регламенту та відповідного законодавства,
- б) Регулярні перевірки в об'єктах аквакультури проводяться провінційними дирекціями у квітні, травні та червні кожного року, а в березні для інкубаторів готується звіт про інспекцію, звіти аудиту надсилаються до центральної організації міністерства для інкубаторів не пізніше. у квітні, а для розплідників до кінця липня,
- в) обов'язково надати копію актів перевірок до об'єкта, де проводиться перевірка та контроль,
- д) Положення Закону про рибальство № 1380 та положення відповідного законодавства застосовуються до положень цього Регламенту та об'єктів аквакультури, які суперечать іншому законодавству, зазначеному в цьому Регламенті, та продукції, що виробляється ними,

Стаття 24, (змінено: 15.10.2005 - 25967 Стаття 8) «Додаток -6/а» та «Додаток -6/б» у додатках того ж Положення внесено зміни, що додаються, Додаток – 4 додається до до того самого Положення внесено зміни, що додаються, (змінено: 30.05.2009-27243 Стаття 6)

Стаття 25, (змінено: 15.10.2005 - 25967 Стаття 9) «Додаток -8» у додатку до цього ж Регламенту скасовано та відповідно зареєстровані інші додатки,

Project funded by
EUROPEAN UNION

РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ Ефективність і виконання

Підготовка Комюніке, Циркулярний

Стаття 26. Центральна організація Міністерства уповноважена видавати комюніке, циркуляри та інструкції з метою забезпечення, сприяння, доопрацювання або роз'яснення виконання цього Положення, Питання, не включені до Положення.

Стаття 27. У випадках, коли в цьому Положенні немає положень, операція здійснюється відповідно до загальних положень,

Сила

Стаття 28. Це Положення набирає чинності з дня його опублікування.

Виконавчий

Стаття 29. Положення цього Положення виконуються Міністром сільського та лісового господарства.

ДОДАТКИ ДЛЯ ХРАМОВ ДОКУМЕНТІВ УКРАЇНО РЕГУЛЮВАННЯ АКВАКУЛЬТУРИ

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 1

ДО: МІНІСТЕРСТВА СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА
..... ГУБЕРСЬКА ДИРЕКЦІЯ

Я хотів би заснувати завод аквакультури в провінції

Дякую за увагу.

Щиро Ваш,

.././....

Ім'я та прізвище

Підпис

АДРЕСА _____ :

-Повна адреса, телефон, факс та електронна пошта

Інформація щодо запланованого рибного господарства:

Місто :

Село/місцевість :

Тип господарства :

Назва водного ресурсу (річка, озеро,
дамба, море тощо) :

Планова потужність (тонн/рік,
особа/рік) :

Види для вирощування :

Спільні кордони. Поширені рішення.

178

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Вкладення _____ :

AT-1 Карта масштабу 1/25 000 :

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 2

**ЗВІТ ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ
ФЕРМА НА ЗЕМЛІ (), СІТКА ФЕРМА ()**

Дата влаштування .. / .. /

1. Інформація про Заявника :

Ім'я та прізвище :
Дата подачі заяви :

2. Інформація на сайті програми

Провінція/місто :
Село :
Місцезнаходження :
Координати :
Право власності :

а) Реальна особа/компанія б) Казначейство в) Лісова зона г) Інше

3. Інформація про вирощувані види

Види :
Кількість (тонн/рік) :
Смажити (інд./рік) :

4. Інформація про воду та водний ресурс

Назва джерела :
Назва резервуара дамби (*) :
Відстань весни до ферми :
Розрахункова швидкість потоку (л/с) (**) : МінМакс.....
Температура води ОС :Хв..... Макс.....
Означає:

Середня глибина (м) :
Рівень води (*) :
Мінімум (місяць) :
Максимум (місяць) :
Ожеледиця (для озер і дамб)
Період, покритий льодом (*) : зДо

Водні організми у воді :
Статус використання води
(Зрошення, пиття, енергія тощо) (**) :
Стан забруднення (якщо є)
(Ідентифікація забруднюючих речовин) :

(додайте більше інформації, якщо необхідно)

5. Інформація про фермерський сайт

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION |

Відстань до населеного пункту (км) :
 Ризик повені (**):
 Дорога (асфальтно-стабілізований ґрунт) :
 Стан транспортування :
 (#днів дорога закрита для транспорту) :
 Площа, що використовується для аквакультури (м2) :
 Мета використання на даний момент :
 Структура ґрунту (глинисто-піщано-скелястий) (**) :
 Топографічний стан (схил тощо) (**) :
 Як вода доходить до ставків :
 (атракціон, насос, канал тощо) (**):

Якщо об'єкт встановлений на земельній ділянці, масштабний ескіз земельної ділянки; Карта водосховища або масштабна карта для решітчастих підприємств, стан інших прилеглих об'єктів, їх відстані один до одного вказуються на малюнку на ескізі або карті,

ВИСНОВОК ТА ДУМКА:

Інспектори (***) :
 Ім'я та прізвище : Ім'я та прізвище :
 Підпис : Підпис :

(*) : Озеро, дамба, море
 (**) : Ферми та інкубаторії на суші
 (***) : мінімум два експерта

ПРИМІТКА : Додати звіт про аналіз води

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 3

ПОПЕРЕДНІЙ ЗВІТ про інкубатор

Дата підготовки: .././....

1. Інформація про Заявника

Ім'я та прізвище :
Дата подачі заяви :

2. Інформація на сайті програми

Провінція/місто :
Село :
Місцезнаходження :
Координати :
Право власності :

а) Реальна особа/компанія б) Казначейство в) Лісова зона г) Інше

3. Інформація про вирощувані види

Види :
Виробництво мальків/молодь (# на рік) :

4. Інформація про воду та ресурси

	Внутрішній	<u>морський</u>
Джерело води :
Відстань від джерела до ферми :
Необхідна швидкість потоку (л/с) :
Мінімальна температура води °C :
«Максимум °C :
" Середній °C :
- Можливі забруднювачі :

5. Інформація про сайт ферми

Відстань до населеного пункту (км) :
Ризик повені (**) :
Дорога (асфальтно-стабілізований ґрунт) :
Стан транспортування
(#днів дорога закрита для транспорту) :
Площа буде використовуватися для аквакультури (м2) :
Мета використання на даний момент :
Якщо є річний дохід (тонни, кг тощо) :
Структура ґрунту (глинисто-піщано-скелястий) (**) :
Топографічний стан (схил тощо) (**) :
Як вода доходить до ставків
(атракціон, насос, канал тощо) (**) :

ПРИМІТКА : Додати звіт про аналіз води

Інспектори (*)**

Ім'я та прізвище : Ім'я та прізвище :
Підпис : Підпис :

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 4

ІНШІ ДОКУМЕНТИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ АВТОРИЗАЦІЇ

Для об'єктів, які будуть створені на земельній ділянці, нижче наведено документи, що пояснюють статус власності на об'єкти, на яких будуть створені об'єкти,

1- Якщо це особиста власність, письмова декларація про те, що вона є власником майна або володінням (про це вказано в заяві),

2- Якщо він буде здаватися в оренду у фізичної особи, письмова заява про те, що проект є орендарем протягом економічного життя проекту (вказано в заяві).

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 5

ДО: МІНІСТЕРСТВА СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА

.....ОБЛАСНА ДИРЕКЦІЯ

Я подав заявку на створення рибного господарства з заявою віді перебуваю на стадії отримання попереднього дозволу/підготовки проекту.

За вашу увагу. Заздалегідь спасибі.

Щиро Ваш

.././....

Ім'я та прізвище

Підпис

Контакти _____ :

Адреса, телефон, факс та електронна пошта _____ :

Інформація про заплановану ферму:

Місто _____ :

Село/розташування _____ :

Тип господарства _____ :

Назва джерела води (річка, озеро, дамба, море тощо) _____ :

Запланована потужність (тонн/рік, пром./рік) _____ :

Види для вирощування _____ :

Додаток

Карта масштабу 1/25 000

ПРИЛОЖЕННЯ-ТЕМПЛЕТ 6/а

Project funded by
EUROPEAN UNION

ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА
МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА
Головне управління рибного господарства та аквакультури
СЕРТИФІКАТ АКВАКУЛЬТУРИ

№ сертифіката :
 Податкова служба та податковий номер :
 Національний ідентифікаційний номер :
 Назва ферми (проект) :
 Ім'я та Прізвище Власника :
 Адреса господарства :
 Телефон, факс, електронна пошта, :
 Сільськогосподарська продукція та види :
 Потужність ферми (Проект) (тонн/рік) :
 Місце і дата затвердження проекту :
 Дата(и) затвердження переглянутого проекту :
 Статут власності (казначейство, лісове господарство, приватна власність) :
 Кількість та об'єм ставків/кліток (адет/м3) :
 Потужність інкубаторія (# молоді/рік) :
 Дата початку та тривалість оренди (буде використано землю та воду) : Земля:.....
 Вода:.....
 Площа, що орендується (вода/земля) (м2) : Земля:.....,
 Вода:.....
 Об'єм води для оренди (л/пн) :
 Координати орендованої водної поверхні (градуси:хвилини:секунди) :1-.....N,E 2-
N,E
 3-.....N,.....E 4-.....N,.....E
 Координати господарств, створених на землі :

Затверджено

Ім'я та прізвище

Підпис

...../...../.....,

Дата отримання візи:/...../.....,/...../.....,/...../.....,

(Цей документ затверджується та скріплюється печаткою Центрального агентства міністерства та має бути оформлений провінційним управлінням міністерства кожні 3 (три) роки)

Project funded by
EUROPEAN UNION

ПРИЛОЖЕННЯ-ТЕМПЛЕТ 6/6

ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА
МІНІСТЕРСТВО СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА
Головне управління рибного господарства та аквакультури
СЕРТИФІКАТ НА ІКУНДІВНИК

№ сертифіката :
Податкова служба та податковий номер :
Національний ідентифікаційний номер :
Назва ферми (проект) :
Ім'я та Прізвище Власника :
Адреса господарства :
Телефон, факс, електронна пошта :
Випускається продукція та види :
Потужність інкубаційного заводу (проект) (молодь/рік) :
Місце і дата затвердження проекту :
Дата(и) затвердження переглянутого проекту (якщо є) :
Площа інкубатора (м2) :
Загальна закрита площа (м2) :
Стан власності :
Об'єм води для оренди (л/пн)
Дата початку та тривалість оренди
(буде використано землю та воду) : Земля:.....,
Вода:.....,
Координати орендованої площі
(градуси:хвилини:секунди) :

Затверджено

Ім'я та прізвище

Підпис

...../...../.....,

Дата отримання візи:/...../.....,/...../.....,/...../.....,

(Цей документ затверджується та скріплюється печаткою Центрального агентства міністерства та має бути оформлений провінційним управлінням міністерства кожні 3 (три) роки)

Спільні кордони. Поширені рішення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

ПРИЛОЖЕННЯ-ШАБЛОН 7

ДО: МІНІСТЕРСТВА СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА

.....Провінційне управління

Я хочу внести зміни до свого проекту, затвердженого Міністерством

Щиро Ваш

.././....

Ім'я та прізвище

Підпис

Персональна інформація

Адреса(и) :
Телефон, факс, електронна пошта, веб-сайт :
Сертифікат аквакультури № :

Інформація про ферму

Провінція та місто :
Село/місцевість :
Площа (м2) :

Інформація про зміни

Тема (*) :
Пояснення :

(*) Змін може бути більше однієї (зміни видів, збільшення/зменшення потужності, збільшення/зменшення площі, створення додаткових підрозділів, зміна ділянки, пробне виробництво тощо)

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 8

ДО: МІНІСТЕРСТВА СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА

..... Провінційне управління

Я хотів би створити пробне господарство в провінції

За вашу увагу,

../.../....

Ім'я та прізвище

Підпис

Контакти Інформація

Адреса, телефон, факс та електронна пошта : :

Інформація про планову ферму

Місто :
Село/місце :
Тип аквакультури (Проростає
в сітчастих клітках, молодняк :
Назва джерела води :
(Річка, озеро, дамба, море тощо) :
Запланована потужність (тонна/рік, #/рік) :
Предмет судового розгляду :

ДОДАТОК

Додаток -1 Карта масштабу 1/25000

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 9

ДО: МІНІСТЕРСТВА СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОГО ГОСПОДАРСТВА
..... Губернське управління

Ми хотіли б здійснити трансакції, пов'язані з проектом, зареєстрованим на ім'я
..... затверджено

За вашу увагу

Новий запитувач проекту	Особа, яка передає проект
../.../....	../.../....
Ім'я та прізвище	Ім'я та прізвище
Підпис	Підпис

ПЕРСОНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ, ХТО ПЕРЕДАЄ

Адреса(и) :
Телефон, факс, електронна пошта, веб-сайт :
№ сертифіката :

ПЕРСОНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НОВИЙ ЗАПИТ

Адреса (-и) :
Телефон, факс, електронна пошта, веб-сайт :

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗМІЩЕННЯ ФЕРМИ

Провінція та місто :
Село/місцевість :

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК-ШАБЛОН 10

ТЕХНІЧНИЙ ВІДПОВІДАЛЬНИЙ МЕНЕДЖЕР ТА ТЕХНІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ

Ім'я прізвище :

Місце народження/рік :, .././....

Національний ідентифікаційний номер :

Податкова служба та № :, Немає:,

Адреса :

Телефон :

факс :

Мобільний телефон :

електронна пошта :

Закінчив університет :

Факультет і кафедра :

Рік випуску та номер диплома:

Фото

	<u>університет</u>	<u>Поле</u>
MSc	:	:
PhD	:	:
Іноземна мова :	Рівень:	
Участь у курсах : <u>Назва</u>	<u>Місцезнаходження</u>	<u>Тривалість</u>

1-

2-

3-

4-

5-

Наявні сертифікати: посвідчення водія класу Ліцензія на підводне плавання Сертифікат шкіпера Інші (пояснить)

Публікації

1-

2-

3-

Професійна підготовка

	<u>Установа/Ферма/компанія</u>	<u>Тривалість роботи</u>
1-
2-
3-

....., особа, яка була чітко зазначена вище, працює як операційний менеджер / технічний персонал у нашому закладі,

.././....

Ім'я та прізвище

Підпис

Назва

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК 2 - ДИРЕКТИВА ПРО ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ АКВАКУЛЬТУРИ (Директива 2006/1)

Правова основа: Положення про запровадження Положення про рибне господарство зі змінами від 15.10.2005 р. № ОГ 25967.

Деякі статті Директиви були реорганізовані, а процедури та принципи щодо впровадження наведені нижче:

1- Принципи імплементації статті 5 (j) Регламенту про аквакультуру:

З метою ефективного використання площ, виділених для інвестицій у аквакультуру, потужності в садках не будуть менше 250 т/рік у морі та 25 т/рік у дамбах та природних озерах. Проте умова потужності не потрібна для проектів морських рибоводних господарств у земляних ставках та в сітчастих садках у струмках та малих зрошувальних озерах. Процедури щодо вирощування риби в малих зрошувальних озерах будуть здійснюватися в рамках інструкцій, повідомлених провінційним управлінням.

2- Принципи імплементації статті 6 (b) Регламенту про аквакультуру.

Таблиці водних критеріїв, які розглядаються в заявках на аквакультуру у внутрішніх водах і морях, зазначені в ДОДАТКУ-1-а, b, c.

3- Принципи впровадження статті 8 (b) Регламенту про аквакультуру:

Інформація та документи, які повинні бути включені до файлу проекту рибальства:

- a) Інформація та документи, необхідні для попереднього дозволу,
- b) лист попереднього дозволу, виданий міністерством,
- v) щодо території, де буде створений об'єкт;
 - i) Документ місцевої організації охорони здоров'я (Провінційне управління охорони здоров'я, управління охорони навколишнього середовища тощо), в якому зазначено, що вона не має жодних проблем зі здоров'ям.
 - ii) (Змінено: 2006/1) Документ, отриманий від відповідної установи (Генерального управління автомобільних доріг або Головного управління державних залізниць чи провінційних організацій цих організацій), що немає заперечень щодо перевезень,
 - iii) (Змінено: 2006/1) Документ, отриманий від відповідної установи (Генерального управління державних гідротехнічних робіт (запитується на етапі попереднього дозволу), Головного управління національної нерухомості або провінційних організацій цих організацій), що немає проблем із використанням вода, яка буде використовуватися в об'єкті,

Документи, які необхідно отримати від інших відповідних організацій, якщо це буде вважатися необхідним:

- i) Бюлетень торгового реєстру для юридичних осіб (компанії, кооперативи тощо),
- ii) Звіт про техніко-економічне обґрунтування проекту
- iii) Документ, що вказує, чи є якісь заперечення відповідно до регламенту ОВНС
- iv) Дотримання порядку підготовки проекту (Додаток-2)
- v) Проект технічних умов (ДОДАТОК-3-а, b, c, d, e, f, g, h)

4- Принципи імплементації статті 8 (d) Регламенту про аквакультуру.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Незалежно від їх потужності, проекти виробництва форелі, коропа, морського ляща та морського окуня та внутрішньоводних і морських інкубаторів (у тому числі 2 000 000 шт./рік) з виробничою потужністю до 2 000 000 шт./рік затверджуються обласними управліннями.

Незалежно від потужності виробничі проекти з вирощування калкана, осетра, вугра, жаби, водних рослин, ракоподібних і молюсків та інших видів, пробного виробництва та органічної аквакультури разом затверджуються Центральною організацією Міністерства.

(Змінений абзац 3: 2006/1) Проекти, які будуть реалізовані в невеликих природних або зрошувальних озерах, будуть схвалені провінційними дирекціями.

Проекти, що реалізуються в аквакультурі в районах рибальства, та/або проекти відновлення затверджуються центральною організацією Міністерства.

Копія проектів, затверджених провінційними дирекціями, буде надіслана до Центральної організації міністерства протягом 15 (п'ятнадцяти) днів відповідно до пункту (е) статті 8 Положення.

5- Принципи впровадження щодо статті 9 (а) Регламенту про аквакультуру (Додаткова стаття: 2006/1):

Для підприємців, які займаються аквакультурою, буде оформлено «Сертифікат на рибне господарство» та «Сертифікат інкубаторія аквакультури».

Документи, що потребують змін, будуть надіслані до Міністерства разом із новим «Звітом з аудиту рибгоспу» в ДОДАТКУ-4.

Якщо сертифікат аквакультури видається вперше, до Міністерства буде надіслано лише «Звіт про інспекцію рибного господарства», а документи з аквакультури будуть заповнені Міністерством та надіслані до провінційних дирекцій після затвердження. Термін дії документів на аквакультуру обмежений терміном оренди, а орендні операції підприємців будуть перевірятися провінційними дирекціями.

Старі сертифікати все ще діють і будуть надіслані до міністерства разом з необхідними документами провінційними дирекціями, які будуть замінені новим документом у день першої візи. Під час візи документи будуть перевірятися оренди.

6- Принципи імплементації статті 11 (е) Регламенту про аквакультуру (Додаткова стаття: 2006/1):

Підприємці, які хочуть внести зміни в кількість видів, які будуть вироблятися, не змінюючи затвердженого проекту, пов'язаних з видами, зазначеними в проекті, потужність проекту залишається незмінною через економічні причини, такі як попит-пропозиція, потомство та ціни продажу ; вони повинні отримати дозвіл від провінційних дирекцій з петицією, яку вони додають до свого річного планування виробництва до цього виробничого сезону. Про цю ситуацію буде повідомлено Міністерство протягом 15 (п'ятнадцяти) днів.

7- Принципи реалізації статті 14 (а) Регламенту про рибальство:

На додаток до Правил аквакультури ДОДАТОК-9;

- Зразок газети торгового реєстру юридичних осіб, які бажають взяти на себе проект,
- циркуляр з підписом особи або осіб, уповноважених особою, яка бажає прийняти на себе,
- зразок сертифіката авторизації,
- Копія установчого документа компанії.

Project funded by
EUROPEAN UNION

Для передачі сертифікату аквакультури новому заявнику дозвіл на передачу, договори оренди (води, площі тощо) будуть видані відповідною установою від імені нового заявника.

8- Принципи імплементації щодо статті 17 Регламенту про аквакультуру:

Питання, що розглядаються при лізингових операціях;

Наказ, який визначав Порядок та принципи щодо територій, що передаються в оренду спеціальними провінційними адміністраціями за номером SÜDB / 250 11 10 11–426–1379 від 30.01.2004 р., скасовано, а принципи, яких слід дотримуватися в проектах та не- Проект оренди виглядає наступним чином:

- 1- Оренда рибовиробничих площ здійснюватиметься відповідно до «Комюніке про оренду рибовиробничих місць», опублікованого в «Офіційному віснику» № 25348 від 16 січня 2004 року.
- 2- Чи будуть вперше відкриті для використання зони виробництва аквакультури з проектом чи без, визначається Центральною організацією міністерства за пропозицією провінційних дирекцій.
- 3- Після повідомлення орендаря про вартість оренди (ДОДАТОК-5), визначену відповідно до повідомлення про оренду (ДОДАТОК-5), орендарю щороку, регіональне управління протягом 15 днів надсилається до Центральної організації міністерства.

9- (Змінено: 2006/1) Відповідно до циркуляру, який регулює промислове рибальство, інформація щодо походження та районів лову, які мають бути влаштовані для рибних територій у внутрішніх водах, як зазначено у Формі інформації про район лову в ДОДАТКУ-6, буде записано з урахуванням обсяги запасів, а якщо сертифікат походження не видано, це буде зазначено у формі. У цьому контексті скасовано вказівки щодо подання документів походження від 02.03.2005 р. під номером SÜDB / 250 11 10 12–819–2835 та зареєстровані в їх інтересах доручення.

10- (Додаткова стаття: 2006/1) Застосовується до провінційних дирекцій з петицією, що додається до карти, де вказуються координати підприємцями, які хочуть створити сітчасті ставки в морях. Ці документи будуть направлені до Центральної організації міністерства для отримання необхідного дозволу щодо здійснення рейсу.

11- (Додаткова стаття: 2006/1) Короткострокова експлуатація лагун і сітчастих ставків без проекту буде здійснюватися відповідно до принципів Комюніке №: 2003/46 про оренду виробничих площ аквакультури, опублікованого в Офіційний вісник No 25348 від 16.01.2004.

12- (Додаткова стаття: 2006/1) Експлуатація лагун і сітчастих ставків як проектів буде здійснюватися наступним чином:

- i) за 6 місяців до закінчення терміну оренди, з метою забезпечення сталого використання лагун, оголошується відповідно до Комюніке № 2003/46 про оренду рибних виробничих ділянок.
- ii) Заявки оцінюються провінційними дирекціями, а ті, які вважаються відповідними, надсилаються до міністерства разом із резюме проекту.
- iii) Попередній дозвіл надається тим, хто має право на подання заявок до Міністерства.
- iv) Проекти, які повинні бути підготовлені підприємцями протягом 3 місяців після подання попереднього дозволу до провінційних дирекцій.
- v) проекти; Розглядається під головуванням провінційної дирекції, за участю університету та науково-дослідних установ, у разі потреби, комісією, створеною за її місцезнаходженням.
- vi) проекти або проекти, які Комісія вважає доцільними, надсилаються до Міністерства для оцінки разом із звітом Комісії.

Project funded by
EUROPEAN UNION

vii) Проекти або проекти, схвалені Міністерством, надсилаються до провінційних дирекцій для участі в тендері на оренду, який відкриває Спеціальна провінційна адміністрація відповідно до Комюніке № 2003/46 про оренду рибних виробничих площ.

Проект заявника, який переміг у тендері на оренду, який відкриває Спеціальна провінційна адміністрація, буде реалізовано, а інші попередні дозволи та проекти вважатимуться автоматично скасованими.

13. Впровадження принципів регулювання рибальства, стаття 19 (змінено: 2006/1):

Заявки щодо імпорту молодняків, яєць і племінників будуть подаватися в Провінційне управління аквакультури. Циркуляр під номером SÜDB / 250 11 10 12 / 2619–5589 з цього питання скасовано.

Відповідно до цього;

а) заявка на імпорт; Заводи з сертифікатами рибництва (інкубаторні можуть імпортувати тільки яйця та селекціонер), підприємства, які мають дозвіл на пробне виробництво та університети та науково-дослідні установи, які хочуть імпортувати з науковими цілями.

б) Заявки на імпорт подаються з клопотанням до провінційної дирекції (додаток – 7), де знаходиться підприємство.

в) Документи, які надсилаються до Центральної організації Міністерства для отримання дозволу на імпорт:

- Петиція (ДОДАТОК – 7);

Він повинен бути підписаний уповноваженою особою або нотаріусом, уповноваженими особами нотаріуса та підприємства, завірені печаткою,

- Сертифікат контролю:

- Під час підготовки Сертифікату контролю він має бути підготовлений компанією у 3 (трьох) примірниках у форматі відповідно до принципів Комюніке зі стандартизації, що публікується щороку, а номер GTIP слід залишити порожнім,
- Він повинен бути підписаний печаткою компанії та офіційним або уповноваженим персоналом,
- Якщо підписаний представником компанії, циркуляр підпису компанії нотаріально засвідчений та 1 (один) примірник, якщо акт контролю підписаний уповноваженим персоналом, нотаріально засвідчена копія нотаріуса та 1 (один) примірник, затверджений підприємством,

- Рахунок-фактура або проформа-рахунок;

- Оригінал та 2 (дві) примірники та завірені 3 (три) примірники, перекладені на турецьку присяжними перекладачами,

- Сертифікат здоров'я;

- Оригінал та 2 (дві) примірники та 3 (три) їх примірники, перекладені на турецьку мову сертифікованими бюро перекладів,

- Сертифікат походження;

- Оригінал та 2 (дві) примірники та 3 (три) їх примірники, перекладені на турецьку мову сертифікованими бюро перекладів,

- Документ вимоги (ДОДАТОК-8);

Кількість мальків, яєць та виводків, що підлягають імпорту, визначається шляхом розрахунку за типом та потужністю в документі на рибне господарство або регламенті, виготовленому відповідно до пункту (e) статті 11 Положення.

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Розрахунок товару для імпорту; При ввезенні мальків враховуються 4 особини на 1 кг продукції виду, що імпортується, 5 яєць на 1 кг продукції при імпорті форелі, та риба-виводок, зазначена в затвердженому проекті на імпорт розплоду. .
- Кількість молодняків, яєць і виводків, які будуть завезені щорічно, не перевищуватиме кількість, розраховану відповідно до типу та потужності, що входять до сертифікату аквакультури на об'єкт. Але; Відповідно до статті 11 (е) Регламенту, у разі зміни планування виробництва, буде братися до уваги кінцева ситуація.
 - Бюлетень торгового реєстру;
 - 1 (один) примірник оголошення пов'язаної компанії в газеті торгового реєстру,
 - Сертифікат на рибне господарство;
 - 1 (один) примірник сільськогосподарського документа відповідного підприємства
 - Зобов'язання (ДОДАТОК-9);
 - Усі документи правдиві та як вони є оригіналом,
 - Лист-зобов'язання, яке має бути підготовлено, не використовувати матеріал, написаний у контрольному документі, крім його цільового призначення.

10- Принципи впровадження статті 20 (а) Регламенту про аквакультуру:

(Змінено: 2006/1) На об'єктах аквакультури, відповідно до їх проектних можливостей, буде працювати не менше 4 років випускників факультету, які навчатимуться з рибальства чи технічного персоналу, які пропрацювали на громадськості не менше 5 (п'яти) років. Відповідно до цього; Принаймні 1 на 50-249 т/рік, мінімум 2 на 250-499 т/рік, не менше 3 на 500-749 т/рік, не менше 4 на 750-999 т/рік і 1000 т/рік і на вищевказаних об'єктах буде зайнято більше не менше 5 технічних працівників. На об'єктах, які все ще діють, буде також зайнятий технічний персонал відповідно до цієї вимоги протягом 6 місяців з дати запровадження принципів імплементації Регламенту про рибальство.

(Додаткова стаття: 2006/1) Офіційний(і) лист(и), отриманий(и) від відповідної(их) установ(ів), буде прийнято за основу для працевлаштування 5 років державної служби в закладах.

Один примірник Положення про рибне господарство ДОДАТОК:10 буде надіслано до Центральної організації міністерства протягом 15 (п'ятнадцяти) днів після доставки до провінційних дирекцій.

Project funded by
EUROPEAN UNION

ДОДАТОК 3 – СИСТЕМА ТАРСІМ-СТРАХУВАННЯ ДЛЯ АКВАКУЛЬТУРНОГО БІЗНЕСУ В ТУРЕЦІЇ

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ - 2019

А. СФЕРА СТРАХУВАННЯ

А.1. Предмет страхування

(1) За допомогою цього страхування, за рішенням Президента згідно зі статтею 12 Закону про сільськогосподарське страхування № 5363, Сільськогосподарський страховий пул забезпечує покриття таких видів аквакультури, що вирощуються в об'єктах, зареєстрованих у Системі реєстрації аквакультури, клітках і мережах, які безпосередньо спричинені ризиками, зазначеними у статті А.2, відповідно до принципів та умов, зазначених нижче.

(2) Покриті ризики зазначені в полісі.

(3) Для цілей застосування цієї загальної умови враховуються Тарифи та Інструкції на страхування аквакультури.

А.2. Початок страхового покриття та обсяг покриття

А.2.1. Аквакультура:

(1) Страхова сума – це найвища місячна вартість запасу, заявлена страхувальником/застрахованим у плані аквакультури. Покриття розпочинається після того, як продукти аквакультури досягнуть ваги одиниці, зазначеної в Тарифах та Інструкціях.

(2) Стосовно продуктів аквакультури, на які поширюється це страхування, збитки внаслідок смерті та матеріальні збитки, що виникли внаслідок;

- а) Будь-який вид захворювання, крім захворювань, зазначених у параграфах (а і b) пункту А.3,
- б) забруднення та отруєння, які не підконтрольні рибоводам,
- в) буря, вихор, землетрус, повінь,
- г) нещасні випадки,
- д) хижаки,
- е) Цвітіння водоростей

охоплені.

А.2.2. Клітка та сітки:

(1) Страхова сума – це вартість клітки та сіток, заявлена страхувальником/застрахованим за бажанням.

(2) Стосовно клітки та сіток, які покриваються цим страхуванням, збитки, що виникають внаслідок;

- а) Буря, вихор, землетрус, повінь,
- б) нещасні випадки,
- в) хижаки,

охоплені.

А.2.3. Період зростання запасів у сфері охоплення

(1) Запаси аквакультури в періоді яєць і личинок не охоплюються. Це охоплення починається, коли форель, морський окунь, морський окунь, граньоз, поргі, морський доморський, умбра, синій плямистий морський лящ, морський лящ, морський лящ, морський окунь звичайний та осетр набирають 5 г або більше. Для інших видів початок покриття може бути визначено Радою пулу сільськогосподарського страхування.

(2) Це покриття обмежене можливостями, наданими Міністерством сільського та лісового господарства.

А.3. Виключення

(1) Збитки, пов'язані з такими подіями або виникли внаслідок них, виключаються зі страхового покриття:

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Захворювання, які вже існують до початку страхування,
- Захворювання (паразитарні, бактеріальні, мікробні, вірусні та грибові), які виникають протягом періоду очікування, який становить 14 днів після дати початку,
- Яйценосний і личинковий період запасів і перші 5 днів прибуття крихітки на об'єкт,
- Неправильне і недостатнє годування,
- Отруєння внаслідок неправильного заготівлі кормів у закладі,
- Умисні дії та провини страхувальника/страхувальника або особи, яка відповідає за об'єкт,
- Непрямі збитки після настання покритого ризику,
- Вживання наркотиків і хімічних речовин (з дозволом на використання) всупереч інструкції користувача, h) Вживання наркотиків і хімічних речовин (без дозволу на використання),
- невиконання Страхувальником лікувальної програми, рекомендованої спеціалістами,
- Рани та шрами, що виникають внаслідок використання неправильної сітки в клітках або неправильної класифікації (сортуння) риб,
- Зниження витрати води в наземних басейнах (нижче заявленого страхувальником рівня) через дії рибника,
- Корозія, зношування або несправність механічного або електричного обладнання, приміщень або установок (незалежно від того, чи застраховані ця установка чи обладнання чи ні),
- Збитки, які виникають під час транспортування з будь-якої причини,
- Недостатність або груба недбалість керівництва в організації належного технічного обслуговування механічного або електричного устаткування, приміщень або установок (незалежно від того, чи застраховані ця установка чи обладнання чи ні),
- Миттєві зміни температури води або рівня солі через акти керівництва, n) Запаси понад заявлений обсяг зберігання,
- канібалізм,
- крадіжка,
- Втрати внаслідок неякісної праці/матеріалу або використання неповного матеріалу/роботи в сітках кліток, t) Смерть та вбивство, що виникають внаслідок дій, вжитих державним органом щодо будь-якого застрахованого продукту аквакультури,
- Усі збитки, завдані страйками, локаутами, громадянськими заворушеннями та повстаннями та навмисними проступками та військовими та дисциплінарними стягненнями, яких вони вимагають,
- Збитки, пов'язані з терористичними актами, визначеними в Законі про боротьбу з тероризмом № 3713, включаючи збитки, пов'язані з біологічним та/або хімічним забрудненням, забрудненням чи отруєнням, а також диверсії, пов'язані з цими діями чи діями та відповідями компетентних органів з метою запобігання таким подіям та пом'якшення їх ефекти,
- Усі втрати, пов'язані з війною, воєнним станом, вторгненнями, ворожнечею іноземних держав, сутичками (незалежно від того, чи оголошено війну державі чи ні), громадянською війною, революцією, повстанням, повстанням, повстанням та військовими та дисциплінарними заходами, які вони вимагають, u) Збитки та збитки, пов'язані з радіаційним або радіоактивним забрудненням, що виникають від ядерного палива або ядерних відходів у результаті спалювання ядерного палива або з будь-яких причин, пов'язаних з ними, або внаслідок будь-яких військових чи дисциплінарних заходів, необхідних для них (термін «згорання» як використовується в цьому підпункті також охоплює будь-який самопідтримуваний ядерний поділ).
- Кліткові сітки старше 12 років.

A.4. Розрахунок страхової премії

(1) Депозит/тимчасовий – премія розраховується шляхом множення середньомісячної вартості запасу, заявленої в плані аквакультури, і ставки премії. Після закінчення терміну дії поліса; Необхідне коригування премії здійснюється відповідно до розрахунку премії, зробленого на основі середньомісячних значень запасів, реалізованих за період вирощування. Тарифи та Інструкції, що додаються, враховуються для визначення та сплати депозиту та кінцевої премії.

(2) Остаточний розмір премії розраховується шляхом застосування ставки премії та середньої страхової суми, що підлягає розрахунку за реалізованим місячним товарним списком. Сільськогосподарський страховий пул або

Project funded by
EUROPEAN UNION

страхувальник/страхувальник мають право на відшкодування різниці між остаточною премією, яка буде розрахована після закінчення терміну дії страхового покриття, та депозитною премією, зібраною наперед. Якщо місячні списки товарних запасів не були надіслані для дії договору страхування, страховик проводить розрахунок премії на основі найвищої страхової суми, заявленої в плані аквакультури.

A.5. Франшиза та співстрахування

- (1) Він може домовитися не відшкодувати частину заподіяного збитку, що відповідає певному відсотку або розміру страхової суми.
- (2) Крім франшизи, зазначеної в абзаці першому, вона може домовитися про участь страхувальника у збитку певним відсотком співстрахування.
- (3) Встановлений відсоток франшизи та співстрахування вказується в Тарифі та Інструкціях та на лицьовій стороні полісу.

A.6. Прийняття заяви про страхування

- (1) Сільськогосподарський страховий пул підтверджує форму попередньої інформації, яка заповнюється страхувальником/страхувальником Інформаційною системою аквакультури та відповідно до результатів перевірки ризиків; політика повинна бути прийнята та видана.
- (2) Після перевірки ризиків ризики, визнані Пулом сільськогосподарського страхування невинуватими, не гарантуються.
- (3) У разі невідповідності між декларацією страхувальника/страхувальника та інформацією в інформаційній системі аквакультури, поліс може бути виданий після оновлення інформації в інформаційній системі аквакультури.

A.6.1 План аквакультури

Страхувальник/страхувальник повинен представити план аквакультури (додаток:1) страховику під час подання заявки.

A.6.2 Гігієна та догляд

Страхуваний продукт аквакультури повинен бути фізично досконалим і здоровим і не постраждати на дату початку страхового періоду. Страхувальнику важливо постійно проявляти належну увагу до аквакультури.

A.6.3. Придатність об'єкта аквакультури

- (1) З метою страхування продукції аквакультури; басейн, резервуар або клітки в об'єкті аквакультури повинні бути побудовані або змонтовані відповідно до проекту, а їх придатність має бути затверджена та сертифікована органами влади.
- (2) У виробництві аквакультури такі умови є обов'язковими;
 - Якість води повинна відповідати видам, що вирощуються на об'єкті, забезпечуючи запасний насос і генератор (працюючий весь час) в об'єктах, куди вода подається потоком і насосами, - використання фільтрувального обладнання тощо для видалення грубих матеріалів, що містяться у воді в такій аквакультурі об'єкти, куди вода подається струмками, та очищення їх не рідше одного разу на добу.
 - У таких об'єктах, які живуть на струмках, слід будувати водовідвідні канали, забезпечуючи сигнальними вогнями та світломірами для морського руху, вжиття необхідних заходів проти хижаків; з'єднання клітки повинні відповідати рекомендаціям фірми-виробника.
 - У наземних водоймах;
 - Кількість кисню повинна бути не менше 6-8 мг/л,
 - Зміни відсотка води за 24 години повинні бути не менше 50%,
 - верхні краї бічних стінок басейну мають бути нахилені на 45%,
 - Ставки не повинні підживлюватися водою підвалу,

Project funded by
EUROPEAN UNION

- Дренажні труби підлоги повинні бути достатньої довжини (відповідно до довжини басейнів 3-6 метрів),
 - Канали повинні бути відкриті достатнього розміру та ширини,
 - Рівень зливних труб підлоги і рівень води зливних каналів не повинні бути однаковими,
 - Дренажні труби басейну повинні бути вище, ніж відвідні труби Управління громадського водопостачання тощо,
 - Вода в зливних каналах через зимові дощі не повинна змішуватися з водою басейну,
 - Підтримка достатньої кількості аераторів басейну відповідно до розміру риби проти зниження рівня кисню,
 - Дотримуючись необхідних заходів обережності в підвалі або бічних стінках басейну від зниження кисню вночі для моху,
 - Забезпечення запасних бурових свердловин проти зменшення кількості води, що надходить у басейн,
- Віброген
- 2 щеплення від морського окуня,
- За кольором води слід регулярно стежити за цвітінням водоростей та значенням кисню.
 - Забезпечення генератора та автоматичного введення в дію у разі збою електроенергії,
 - Для забезпечення попереджувальної сигналізації та кільця в зборі про відключення електроенергії.

A.7. Початок і закінчення терміну дії страхового покриття

Страхове покриття набирає чинності в годину, коли поліс укладено, і закінчується в той самий час у такі дати, які вказані на полісі як дата початку та закінчення дії, якщо інше не погоджено.

A.8. Надлишкове страхування

Якщо страхова сума перевищує вартість страхової виплати, частина страхової суми понад цю вартість стає недійсною. Сільськогосподарський страховий пул, який дізнається про ситуацію протягом періоду страхування, повідомляє страхувальника та зменшує частину страхової суми та премії, що відповідає цій сумі перевищення, та повертає надлишок страхувальнику.

A.9. Під страхуванням

Якщо страхова сума, зазначена в полісі, нижча від вартості страхової виплати на момент заподіяння шкоди, якщо немає іншого договору, пул сільськогосподарського страхування несе відповідальність за збиток пропорційно страховій сумі до страхової вартості.

В. ВТРАТИ та ВІДШКОДАННЯ

В.1. Обов'язки Страхувальника/Страховальника у випадку настання ризику

(1) У разі настання ризику страхувальник/страховальник зобов'язаний заповнити наступні пункти; повідомлення про претензію шляхом інформування страховика/агентства, пулу сільськогосподарського страхування або адрес, зазначених у полісі, протягом 24 годин після того, як стало відомо про ризик;

- Ім'я, прізвище та адреса,
- Номер турецького громадянства або номер страхового поліса,
- День і час виникнення ризику,
- Причина втрати, ☐ Інформація про пошкоджений продукт аквакультури,
- Повна адреса району, де виникла небезпека.

(2) Страхувальник/страховальник зобов'язаний надати Пулу сільськогосподарського страхування або регулювача збитків таку інформацію та документи, корисні для детального опису причин виникнення ризику та визначення суми збитку та доказів, а також зразка, який слід взяти з мертвої риби (2) зберігати у відрі з льодом) без зволікання.

Project funded by
EUROPEAN UNION

(3) Коригування збитків здійснюється коригувальниками збитків, призначеними Пулом сільськогосподарського страхування. (4) Сільськогосподарський страховий пул може змінити місце, куди подається повідомлення про претензію, повідомивши про це страхувальника.

(5) Для того, щоб мати можливість здійснити виплату збитків від пожежі, страхувальник зобов'язаний надати прокуратурі остаточне рішення та надати його Пулу сільськогосподарського страхування.

V.2. Заходи захисту та відновлення

(1) Страхувальник/страхувальник зобов'язаний вжити необхідних запобіжних заходів для запобігання, пом'якшення або зменшення збитку у разі настання ризику. У межах цього обсягу страхувальник/страхувальник зобов'язаний;

- а) вжити необхідних заходів через ветеринара, інженера з сільського господарства та аквакультури, який спеціалізується в галузі аквакультури, у разі захворювання або нещасного випадку, захворюваннях застрахованими продуктами аквакультури,
- б) дати дозвіл Сільськогосподарському страховому пулу або регулювальному органу на дослідження/дослідження застрахованої продукції аквакультури та відповідних документів для визначення відшкодування,
- в) надати всю інформацію та документи, які необхідні для детального визначення причини виникнення ризику та корисних для визначення суми збитку та доказів, до Сільськогосподарського страхового пулу або коригувальника збитків на запит Пулу сільськогосподарського страхування без затримки.

(2) У разі виявлення інфекційного захворювання страхувальник зобов'язаний;

- а) розділити хворих і здорових тварин,
- б) Повідомити про захворюваність сільськогосподарський страховий пул та провінційні/районні управління Міністерства сільського та лісового господарства,
- с) Вжити необхідних запобіжних заходів, визначених Ветеринарними службами, Законом про здоров'я посівів, харчовими продуктами та кормами, Законом № 5996
- д) забезпечити необхідні умови догляду, годівлі та захисту для застрахованої продукції аквакультури,
- е) Вжити заходів обережності, які рекомендував Пул сільськогосподарського страхування після контролю.

V.3. Права пулу сільськогосподарського страхування у разі виникнення ризику

(1) Сільськогосподарський страховий пул має право контролювати медичний стан, кваліфікацію, умови вирощування/годовування застрахованої продукції аквакультури працівниками Сільськогосподарського страхового пулу або регулювальниками збитків у розумний термін, якщо це необхідно.

(2) Крім того; Сільськогосподарський страховий пул може розірвати договір протягом 8 днів з дня його визначення у разі виявлення таких недоліків страхувальника/страхувальника:

- а) відсутність технічного обслуговування басейну, клітки та резервуарів,
- б) ненадання критеріїв якості води, необхідних для видів, вирощених на об'єкті,
- с) Невиконання заходів гігієни та біологічної безпеки, д) Недотримання заходів щодо утримання та годівлі, е) Невиконання заходів, передбачених Законом № 5996 про ветеринарні послуги, Законом про здоров'я посівів, харчові продукти та корми.

V.4. Коригування втрат

Причина, якість і розмір збитку визначаються згідно з визначенням Пулу сільськогосподарського страхування або регулювачів збитків, за домовленістю сторін.

Project funded by
EUROPEAN UNION

В.5. Розрахунок відшкодування

- (1) При розрахунку відшкодування ціни за одиницю, зазначені в полісі, беруться за основу без шкоди для страхування та за страховими заявками. У разі, якщо поліс з франшизою, збитки, що не перевищують франшизу, не виплачуються
- (2) При розрахунку відшкодування за основу береться частина суми збитку, яка перевищує франшизу, зазначену в полісі.
- (3) Розрахунок відшкодування здійснюється відповідно до Тарифів та Інструкцій. Після зменшення франшизи, нарахованої на страхову суму (на момент настання збитку), співстрахування нараховується на суму збитку, що залишилася, і вираховується із відшкодування. Від суми відшкодування віднімається ліквідаційна вартість у випадках, зазначених у Тарифі та Інструкції, якщо такі є.
- (4) Сума відшкодування, що підлягає сплаті, виплачується за вирахуванням коефіцієнта вини, якщо такий є, як зазначено у звіті регулювачів збитків пулу сільськогосподарського страхування або оцінено з посиланням на зміст звіту.
- (5) Сума відшкодування, що підлягає сплаті, виплачується за вирахуванням коефіцієнта вини, якщо такий є, як зазначено у звіті регулювачів збитків пулу сільськогосподарського страхування або оцінено з посиланням на зміст звіту.

В.6. Виплата відшкодування

- (1) Після заповнення справи про збитки остаточною сумою відшкодування виплачується страхувальнику не пізніше 30 днів.
- (2) На дату виплати прострочені внески, які підлягають сплаті та підлягають сплаті у зв'язку з усіма полісами страхувальника/страхувальника, можуть бути зараховані у рахунок відшкодування відповідно до декларації відповідного страховика.
- (3) Виплати відшкодування здійснюються на ім'я страхувальника/страхувальника через банк. У разі, якщо виплачене відшкодування повертається на рахунок Пулу сільськогосподарського страхування, оскільки страхувальник не отримує його протягом необхідного банківськими операціями часу, страхувальник не може вимагати процентів або додаткового відшкодування збитків за несвоєчасну виплату.
- (4) Збитки, які страхувальник може зазнати внаслідок дезінформації або неповної інформації, відшкодовуються страховиком та всіма каналами збуту.

В.7. Зменшення відшкодування або позбавлення права на відшкодування

- (1) У разі будь-якого збільшення суми збитку через невиконання зобов'язань страхувальника/страхувальника після настання ризику, надлишковий збиток вираховується з відшкодування, що підлягає виплаті.
- (2) У разі, якщо страхувальник/страхувальник навмисно спричиняє виникнення певних ризиків або діє навмисно для збільшення розміру збитку, їх права, що впливають із договору, втрачаються.
- (3) У разі неможливості надсилання місячного списку товарних запасів згідно з Тарифом та Інструкціями та в дати, зазначені на полісі, Пул сільськогосподарського страхування залишає за собою право скасувати поліс або не виплатити відшкодування у разі втрати.

В.8. Результати збитків та відшкодування

- (1) Сільськогосподарський страховий пул юридично замінює страхувальника пропорційно розміру відшкодування, а законні права страхувальника, що виникли внаслідок шкоди третій особі, повертаються до Сільськогосподарського страхового пулу пропорційно відшкодованому відшкодуванню. Страхувальник зобов'язаний надати Пулу сільськогосподарського страхування такі документи та інформацію, які є корисними та доступними для будь-яких дій, які підлягають заміні.

Project funded by
EUROPEAN UNION

(2) Термін дії цього страхового покриття закінчується після настання покритого ризику.

В.9. Страхова сума, яка береться за основу при розрахунку премії та відшкодування

(1) Страхова сума, що є основою для розрахунку премії та відшкодування, визначається шляхом множення ціни за одиницю (записаної на полісі) досягнутого розміру продажу продукту на курс, що відповідає вагам одиниць у таблиці оцінок, наведеної у додатку. до політики.

(2) страхова сума, зазначена в полісі для клітки та сітки; від придбання або встановлення клітки та сітки, коефіцієнт амортизації 15% буде застосовуватися щороку. Норма амортизації клітки та сіток не перевищує 30% страхової суми. Сітки старше 12 років не можуть бути застраховані, але для кліток немає вікових обмежень.

1. Найвищий обсяг акцій

Обсяги запасів аквакультури не можуть перевищувати значення, наведені нижче.

Таблиця 1. Обсяг запасів аквакультури

Fish Species	Maximum Stock Volume (kg/m3)
Trout (300 gr):	25
Sea Bream (300 gr):	20
Sea Bass (300 gr):	20
Sea Bass / Sea Bream (Ground Pools)	5
Tuna	5
Granyoz, Porgy, Red band seabream, white seabream, Sharp snout seabream, Umbra, Blue spotted Seabream, Black Spot Seabream, Litrini seabream and Common Seabream (up to 100 gr)	5
White Seabream (above 100 gr):	8
Granyoz, Porgy, Red band seabream, white seabream, Sharp snout seabream, Umbra, Blue spotted Seabream, Black Spot Seabream, Litrini seabream and Common Seabream (above 100 gr)	15
Other Species	To be determined according to the characteristic of species.

2. Розрахунок премії

(1) Депозитно-тимчасова премія розраховується шляхом множення середньомісячної страхової суми, заявленої в плані аквакультури, на тарифну ставку.

(2) Остаточний розмір премії розраховується шляхом застосування ставки страхового тарифу до середньої страхової суми, що підлягає розрахунку за місячними товарними списками, що реалізуються протягом періоду аквакультури. Різниця премії, яка нараховується на користь або проти страховика чи страхувальника, стягується або повертається в кінці періоду дії полісу. Якщо сума премії, що підлягає поверненню, перевищує 10% суми попереднього внеску через заявлену місячну вартість запасів, а точність місячних відомостей про запаси не підтверджена страхувальником, частина, що перевищує 10% суми попереднього внеску за депозитом, виграє. не повертається. Якщо місячні списки товарних запасів не були надіслані, а поліс не скасовано, страховик розраховує внесок на середню страхову суму, заявлену в плані аквакультури.

(3) Премія клітки та сіток розраховується шляхом множення окремо визначеної страхової суми клітки та сіток на ставку їх премії.

(4) Мінімальна сума премії не може бути менше 30 TL.

3. Тарифна ставка, франшиза та співстрахування

(1) Категорія ризику, тарифна ставка та франшиза, пов'язані з Тарифом 1, застосовуються, як показано нижче:

Таблиця 2. Тариф 1: Поліси, за якими франшиза застосовується до загальної страхової суми

Project funded by
EUROPEAN UNION

Species	Risk Category and Tariff Rate (%)				Deductible (%) (over Total Insured Sum)	Co-insurance (%) (insured' s share)
	1	2	3	4		
Sea or Lake based Farms (Seabream, Sea Bass, Granyoz, Trout- Reared in PE cages)	2,5	3,5	4,5	Non-insurable	5	0
Land based Farms (Trout-reared in pond, Seabass-Seabream soil pond)	3,5	4,5	5,5	Non-insurable	5	0
Tuna	3	3,5	4,5	Non-insurable	15	0
Sea Farm (Porgy , White Seabream, Red band seabream, White Seabream, Sharp snout Seabream, Umbra, Blue spotted Seabream, Blackspot seabream, Litrini seabream, Common Seabream, Sturgeon and others)	2,5	3,5	4,5	Non-insurable	5	0
Cage and Nets	0,3	0,4	0,5	Non-insurable	5	0

(2) Категорія ризику, тарифна ставка та франшиза, пов'язані з Тарифом 2, застосовуються, як показано нижче.

Таблиця 3. Тариф 2: Політики, в яких застосовуються франшизи на основі клітки

Species	Risk Category and Tariff Rate (%)				Deductible (%) (over sum insured of each cage)
	1	2	3	4	
Sea or Lake based Farms (Seabream, Sea Bass, Granyoz, Trout- Reared in PE cages)	3	4,5	5,5	Non-insurable	15
Land based Farms (Trout-reared in pond, Seabass-Seabream soil pond)	4,0	5,0	6,0	Non-insurable	15
Tuna	4,0	5	6	Non-insurable	25
Sea Farms (Porgy, White Seabream, Red band seabream, White seabream, Sharp snout Seabream, Umbra, Blue spotted Seabream, Blackspot seabream, Litrini seabream, Common Seabream, Sturgeon and others)	3,5	5,0	6,0	Non-insurable	15
Cage and Nets	0,4	0,5	0,6	Non-insurable	15

4. Короткострокові преміальні столи

(1). Ставка збору буде застосовуватися, як наведено нижче, у разі скасування полісу.

Таблиця 4: Таблиця короткострокових премій, що застосовуються при скасуванні страхування

Project funded by
EUROPEAN UNION

Policy period (%)	Collection Ratio on Total Premium (%)
Up to 1,91	0
In between 1,92 and 4,10	10
In between 4,11 and 8,22	20
In between 8,23 and 16,6	30
In between 16,7 and 25	40
In between 25,1 and 33,3	50
In between 33,4 and 41,6	60
In between 41,7 and 50	70
In between 50,1 and 58,3	80
In between 58,4 and 66,6	90
More than 66,6	100

- (2) Премія не стягується за скасування страхування, яке буде здійснено протягом 7 днів з моменту оформлення полісу.
- (3) Премія не повертається при анулюванні страхування, здійсненому після закінчення двох третин терміну дії полісу.
- (4) Звичайний період страхування вважається 210 днів для тунця і 365 днів для інших риб. Він розраховується на основі премії, що застосовується до полісу в таких продовженнях після закінчення терміну дії політики щодо тунця на щоденній основі.
- (5) Для короткострокових полісів коефіцієнти збору будуть застосовуватися, як у таблиці 5:

Таблиця 5. Таблиця короткострокових страхових премій*

Policy Period (%)	Collection Percentage on Total Premium (%)
Up to 17,7	30
Between 17,8 and 25	40
Between 25,1 and 33,3	50
Between 33,4 and 41,6	60
Between 41,7 and 50	70
Between 50,1 and 58,3	80
Between 58,4 and 66,6	90
Above 66,6	100

(*) TARSIM не несе відповідальності за правильний і повний переклад тексту. У разі будь-якої помилки перекладу; загальні та технічні умови, написані мовою оригіналу політики, є чинними.

5. Періоди збиткових подій

- (1) Періоди втрат відповідно до ризиків і захворювань будуть застосовуватися, як показано нижче в таблиці 6.

Таблиця 6. Періоди збиткових подій

Covered Risks	Period of One Loss Event
Diseases	45 days
Other risks	3 days

- (2) Франшиза застосовується до кожної збиткової події, визначеної окремо.

6. Знижки

Project funded by
EUROPEAN UNION

- (1) Протягом року після періоду без пошкоджень у разі поновлення полісу бонус за претензію не буде застосовуватися у розмірі 10% від тарифної ставки.
- (2) Право на знижку, отримане внаслідок поновлення полісу, діє протягом 15 днів з дати закінчення терміну дії полісу.
- (3) У разі, якщо сума премії повністю сплачена наперед, застосовується знижка 5% від загальної суми премії.
- (4) у випадку, якщо фермер, який оформляє поліс, досяг 30 років і менше; Застосовується «Знижка для молодого фермера» у розмірі 5% від страхової премії.
- (5) Якщо особа, яка оформляє поліс, - жінка; Застосовується «Знижка для жінок-фермерів» у розмірі 5% від страхової премії.

7. Ефективність

- (1) Цей Тариф та Інструкція набирають чинності з 01.01.2019.

8. Страхові компанії, які застосовуються (Таблиця 7)

Таблиця 7. Призначені страхові компанії для заявок на страхування TARSIM

Aksigorta INC..	HDI Sigorta INC..
Allianz Sigorta INC..	Koru Sigorta INC..
Anadolu Sigorta .INC..	Mapfre Sigorta INC..
Анкара Sigorta .INC..	Neova Sigorta INC..
Axa Sigorta INC..	Ray Sigorta INC..
Bereket Sigorta INC..	Quick Sigorta INC..
Doğa Sigorta INC..	Sompo Japan INC.
Eureko Sigorta INC..	Şeker Sigorta INC..
Generali Sigorta INC..	Unico Sigorta INC..
Groupama Sigorta INC..	Ziraat Sigorta INC..
Güneş Sigorta INC..	Цюпiх Sigorta INC..
Halk Sigorta INC..	

9. Тарифи зі звільненням від загального страхового збору (*) (табл. 8, 9, 10, 11)

Таблиця 8. Тарифи зі звільненням від загального страхового збору (*)

Продукт	Ємність (тонни)	Вартість страхування (TL)	Сума премії, яку сплачує фермер (TL)		
			Категорії ризику		
			1	2	3
Форель	100	1000000	12500	17500	22500
Морський окунь- морський лящ	100	1800000	22500	31500	40500
Блакитний тунець	100	5000000	75000	87500	112500
Клітки та сітки	10 штук (30м)	800000	1200	1600	2000 рік

(*) розраховано на основі озерних і морських ферм

Таблиця 9. Тарифи, звільнені від тарифів на основі клітки / басейну

Продукт	Ємність (тонни)	Вартість страхування (TL)	Сума премії, яку сплачує фермер (TL)		
			Категорії ризику		
			1	2	3
Форель	100	1000000	15000	22500	27500
Морський окунь- морський лящ	100	1800000	27000	40500	49500
Блакитний тунець	100	5000000	87500	100000	125000
Клітки та сітки	10 штук (30м)	800000	1600	2000 рік	2400

(*) розраховано на основі озерних і морських ферм

Project funded by
EUROPEAN UNION

Таблиця 10. Тарифи на пільги застосовуються до загальної вартості страхування

Продукт	Звільнення (%) (понад загальну вартість страхування)	Загальне страхування (%) (частка застрахованої особи)
Морські та озерні ферми (Сі окунь, морський лящ, мізерний, форель у РЕ клітках)	5	
Ферми на землі (форель у ставках, морський окунь, морський лящ у земляних ставках)	5	
Блакитний тунець	15	<u>0</u>
Морські ферми (зуб звичайний, морський лящ звичайний, морський лящ червоний, морський лящ гостромордий, бородатий морський лящ, синьорябий морський лящ, стріла блакитне око, червоний поргій, пандора звичайна, зубат рожевий, осетер та інші)	5	
Клітки та сітки	5	

Таблиця 11. Тарифи, звільнені від тарифів на основі клітки / басейну

Продукт	Звільнення (%) (понад вартість страхування кожної клітки)	Загальне страхування (%) (частка застрахованої особи)
Морські та озерні ферми (Сі окунь, морський лящ, мізер, форель у РЕ клітках)	15	
Ферми на землі (форель у ставках, морський окунь, морський лящ у земляних ставках)	15	
Блакитний тунець	25	<u>0</u>
Морські ферми (зуб звичайний, морський лящ звичайний, морський лящ червоний, морський лящ гостромордий, бородатий морський лящ, синьорябий морський лящ, стріла блакитне око, червоний поргій, пандора звичайна, зубат рожевий, осетер та інші)	15	
Клітки та сітки	15	
Гарантія	Спільне страхування (%) Частка для застрахованої особи)	
Додаткове покриття крадіжки		30